

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА УПРАВЛІННЯ

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

АНОТОВАНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Київ

2015УДК 304.4+364+37.013.42 (01)
ББК 65.496я1+66.3,41я1+74.66я1
С69

Серія «Науково-методичне забезпечення підготовки фахівців соціальної сфери»

Рецензенти:

М.Б.Євтух,

доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України;

В.П.Сергієнко,

доктор педагогічних наук, професор.

**Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова
Протокол № 11 від 25 червня 2015 р.**

С69 Соціальна політика. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Соціальна допомога: анот. бібліогр. покажч. / Укл. А.О.Ярошенко, І.Б.Савельчук, Д.Д.Бибик. — К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. —206 с. (Серія «Науково-методичне забезпечення підготовки фахівців соціальної сфери»).

До анотованого бібліографічного покажчика увійшли друковані джерела (книги, монографії, наукові статті, тези, навчальні посібники, навчально-методичні матеріали тощо) викладачів Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова. Праці відображають науково-практичні аспекти вивчення проблем соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціальної допомоги.

Матеріали покажчика мають як науковий, так і навчальний характер, що надає можливість застосовувати в навчальному процесі підготовки фахівців соціальної сфери.

УДК 304.4+364+37.013.42 (01)
ББК 65.496я1+66.3,41я1+74.66я1

© А.О.Ярошенко, І. Б. Савельчук, Д.Д.Бибик, 2015
© Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	6
Теоретико-методологічні основи реалізації соціальної політики.....	6
Методика та практика забезпечення ефективності соціальної політики	22
РОЗДІЛ 2.СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ	31
Теоретичні та методологічні основи соціально-правового захисту населення	31
Технології та практика соціально-правового захисту населення	38
РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНА РОБОТА	42
Теорія, методологія та історія соціальної роботи	42
Методика та практика соціальної роботи	56
РОЗДІЛ 4. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА УПРАВЛІННЯ	71
Теорія і методологія психології соціальної роботи та управління	71
Методи та технології вивчення проблем психології соціальної роботи та управління.....	79
РОЗДІЛ 5. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА	86
Теорія, методологія та історія соціальної педагогіки	86
Методика та практика соціальної педагогіки	121
РОЗДІЛ 6.ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	133
Теоретичні дослідження проблем психології соціально-педагогічної діяльності	133
Психологічні основи технологій соціально-педагогічної діяльності	140
РОЗДІЛ 7. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА	145
Теорія, методологія та історія соціальної допомоги	145
Методика та практика соціальної допомоги	149
РОЗДІЛ 8. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	151
Теорія, методологія та історія менеджменту соціальної сфери	151
Методика та практика менеджменту соціальної сфери	156
РОЗДІЛ 9.ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	160
Теоретико – методологічні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери	160
Традиційні та інноваційні технології підготовки фахівців соціальної сфери	188
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	195
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	198
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ У МІЖНАРОДНИХ ЗБІРНИКАХ ТА ВИДАННЯХ, ЯКІ МАЮТЬ ІМПАКТ-ФАКТОР	201
РЕЙТИНГОВИЙ СПИСОК АВТОРІВ НАУКОВИХ ПРАЦЬ (GOOGLE SCHOLAR)	203

Передмова

Реформування соціальної сфери в Україні на шляху до європейського розвитку підвищує значення соціальної освіти, роль її взаємодії з іншими сферами життєдіяльності суспільства, вплив на розкриття можливостей для цілісного та професійного становлення фахівців.

Вітчизняна система підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників, фахівців з управління соціальними закладами, соціально-правового захисту населення та соціально-психологічної реабілітації пов'язаний з реформаційними та соціально-політичними процесами, що відбуваються у суспільстві, оскільки повинна забезпечити підготовленість випускників вищих навчальних закладів до включення у діяльність, до впровадження змін та інновацій.

Розкриття науково-інформаційного забезпечення підготовки, зокрема публікацій, матеріалів щодо теоретичних та методологічних засад соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціальної допомоги, проблем забезпечення ефективності соціальної політики, досвіду з організації практичної соціальної роботи, питань менеджменту соціальної роботи, психології соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності стали пріоритетними напрямками у створенні анотованого бібліографічного покажчика.

Анотований бібліографічний покажчик відображає творчий та науковий потенціал професорсько-викладацького складу Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова, розкриває історію становлення наукових шкіл та здійснення професійної підготовки фахівців соціальної сфери, практичні аспекти вивчення проблем соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціальної допомоги.

Основним завданням анотованого бібліографічного покажчика – є ознайомлення з багатоплановими науковими дослідженнями та навчально-методичними доробками викладачів Інституту соціальної роботи та управління. Актуальність укладеного анотованого бібліографічного покажчика полягає багатовекторності його застосування як студентами та викладачами навчальних закладів різних рівнів акредитації, так і науковцями та фахівцями соціальної сфери. Такий підхід до складання покажчика визначається його призначенням та спрямуванням на цільову допомогудля виконання курсових проектів, бакалаврських робіт та магістерських (дипломних) робіт за тематикою наукових досліджень в соціальній сфері, а також для інших користувачів, які цікавляться науковими дослідження в галузі соціальної педагогіки, соціальної роботи, соціальної політики, психології соціальної роботи, психології управління, соціальної допомоги, соціально-правового захисту населення, менеджменту соціальної роботи тощо.

Структурно покажчик складається з передмови, основної частини та допоміжних матеріалів. Зміст анотованого бібліографічного покажчика умовно розподілено за тематичними напрямками, охарактеризовано розміщення видань та наукових праць, до яких використано суцільну нумерацію бібліографічних записів.

Джерелознавчою базою анотованого бібліографічного покажчика стали традиційні й електронні каталоги НПУ імені М.П.Драгоманова, інших державних науково-педагогічних бібліотек, інформаційно-ресурсна база Google Scholar, бібліометричні профілі, якої містять вивірену інформацію про результати публікаційної діяльності та має найбільший обсяг проіндексованих наукових праць і є загальнодоступною.

Бібліографічні описи та анотації до них згруповані за 9 розділами:

- «Соціальна політика: теоретико-методологічні основи її реалізації та методика й практика забезпечення її ефективності»;
- «Соціально-правовий захист населення: теоретичні й методологічні основи та технології та практика здійснення»;
- «Соціальна робота: теорія, методологія та історія соціальної роботи, методика та практика її здійснення»;
- «Психологія соціальної роботи та управління: теорія, методологія проблем психології соціальної роботи й управління та експериментальні дослідження»;
- «Соціальна педагогіка: теорія, методологія й історія соціальної педагогіки та методика та практика її здійснення»;
- «Психологія соціально-педагогічної діяльності: теоретичні дослідження проблем та психологічні основи технологій соціально-педагогічної діяльності»;
- «Соціальна допомога: теорія, методологія, історія соціальної допомоги та методика й практика її здійснення»;
- «Менеджмент соціальної сфери: Теорія, методологія, історія та методика й практика менеджменту соціальної сфери»;
- «Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: теоретико – методологічні проблеми та традиційні та інноваційні технології підготовки фахівців соціальної сфери».

Беручи до уваги необхідність покращення інформаційного пошуку у анотованому бібліографічному покажчику передбачається інформація про авторів та іменний покажчик. Для виявлення авторів матеріалів, які входять до наукометричних баз, розроблено науково-допоміжний апарат, зокрема покажчик наукових праць у міжнародних виданнях, які мають імпакт-фактор та рейтинговий список авторів наукових праць (GOOGLE SCHOLAR). Це надає можливість простежити динаміку розвитку науково-дослідної діяльності професорсько-викладацького складу Інституту соціальної роботи та управління Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Успішність реалізації значимого та надзвичайного кропіткого завдання стала можлива за умови об'єднання спільних зусиль викладачів кафедр соціальної політики, соціальної педагогіки, соціально-правового захисту населення, галузевої психології та психології управління, теорії та технології соціальної роботи, які були залучені до підготовки матеріалів, надавали ділові пропозиції та критичні зауваження, що максимально враховано у виданні анотованого бібліографічного покажчика.

РОЗДІЛ І. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

1. Вайнола Р.Х. Основні напрями державної молодіжної політики// Соціальна педагогіка. Навчальний посібник / За ред. А.Й. Капської – К., 2000. – С. 93-104.

Анотація. Здійснено характеристику сучасних напрямів та форм реалізації державної молодіжної політики. Деталізовано завдання державної молодіжної політики за напрямками підтримки молодих сімей, профілактики безробіття, формування здорового способу життя молоді.

2. Вакуленко О.В. Формування здорового способу життя молоді: стратегія розвитку українського суспільства. Частина 1 / О. О. Яременко (кер. авт. кол.), О. В. Вакуленко, Ю. М. Галустян та ін. – К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005. –160 с.

Анотація. У книзі представлено сучасний погляд світової спільноти на проблему здоров'я людства, показана особлива актуальність цієї тематики з урахуванням стану здоров'я молоді України, описані теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя, основи гендерного підходу до цієї діяльності.

3. Вакуленко О.В. Формування здорового способу життя молоді: стратегія розвитку українського суспільства. Частина 2. / О. О. Яременко (кер. авт. кол.), О. В. Вакуленко, Н. М. Комарова та ін. – К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005. – 212 с.

Анотація. У монографії представлені: чинна нормативно-правова база та наявна практика реалізації державної соціальної політики в сфері формування здорового способу життя молоді; роль і можливості громади та засобів масової інформації щодо впливу на спосіб життя молодих людей. Тренінги із співпраці з засобами масової інформації та розробки комплексних програм формування здорового способу життя молоді слугуватимуть закріпленню теоретичних знань та відпрацюванню навичок самостійної розробки відповідних заходів для використання у практичній діяльності державних і громадських організацій, причетних до вирішення молодіжних проблем.

4. Голубенко Т.О. Соціальна молодіжна політика (теоретичні аспекти) / В.М.Тименко, Т.О.Голубенко // - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – 124 с.

Анотація. Курс лекцій знайомить з основними поняттями соціальної молодіжної політики, дає уявлення про соціальну молодіжну політику як складову соціальної політики держави; про передумови формування і реалізації державної молодіжної політики; про реалізацію державної молодіжної політики через соціальну інфраструктуру; ознайомити з провідними напрямками соціальної молодіжної політики; політико-правові аспекти життєдіяльності молоді.

5. Дубич К. В. Угода про асоціацію між Україною та ЄС як перспектива для підвищення ефективності вітчизняної системи соціального захисту населення / К. В. Дубич // Університетські наукові записки. – 2014. – № 4. – С. 211-216.

Анотація. Проаналізовано можливості покращення ефективності вітчизняної системи соціального захисту населення та підвищення соціальних стандартів та норм життя громадян через призму наслідків підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Досліджено основні вектори вимог що стосуються системи соціального захисту та його трансформації в європейський простір.

6. Житинська М.О. Загальні стандарти та принципи державної політики соціальної підтримки людей похилого віку в Данії (Generalstandartsandprinciplesofthesocialsupportpolicyfortheelderlyindermark / Zhytyns'kaM.O. //Intellectualarchive. – Canada, 2015. – Volume 4, Nr. 1 – P. 45-56.(ISSN 1929-4700)

Анотація. Розглянуто та описано загальні стандарти та принципи державної політики соціальної підтримки людей похилого віку в Данії. Представлено систему догляду за літніми людьми. Проведено порівняння державної соціальної політики підтримки людей похилого віку в Швеції та Данії в контексті українських реалій.

7. Житинська М.О.Роль соціального партнерства щодо подолання проблем соціальної мобільності / М.О.Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 14. –Ч.1. - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 39-46.

Анотація. Розкрито поняття «соціальна мобільність», «соціальне партнерство», визначено основні види мобільності, проаналізовано моделі соціального партнерства, охарактеризовані засади та принципи побудови соціального партнерства в Україні, розкрито позитивні та негативні наслідки соціальної мобільності, окреслені основні її проблеми, проаналізовано роль соціального партнерства в громадянському суспільстві.

8. Капська А.Й. Соціально-педагогічна робота як інструмент соціальної політики // Український соціум: соціологічні дослідження та моніторингсоціальної політики. – 2002. – №1. – С. 89-95.

Анотація. Соціально - педагогічна робота розглядається як засіб соціальної політики, професійна активність і важлива соціальна місія. Ця робота в даний час проводиться як соціальним педагогом, так і соціальним працівником, що мають широкий спектр професійних функцій та мають відповідати певним професійним вимогам.

9. Капська А.Й.Взаємозв'язок освіти і соціальної мобільності випускників вищої школи // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка:збірник наукових праць. – Випуск 16. – К.:Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 77-85.

Анотація. У статті розкриваються різні підходи до розуміння поняття «соціальна мобільність» та особливості змін даного явища у соціальній позиції випускників вищого навчального закладу; доводиться органічний взаємозв'язок соціальної мобільності молоді і рівня її вищої освіти.

10. Капська А.Й. Соціальне становлення особистості в сучасних умовах розвитку України / А.Й. Капська // Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2014. – С. 45-55.

Анотація. У статті розглядаються питання соціального становлення особистості в сучасних умовах розвитку України; аналізуються погляди вітчизняних та зарубіжних вчених; проводиться аналіз соціальних процесів в Україні. Представлено власний погляд на проблему соціального становлення особистості.

11. Литва Л.А. Горизонти Старого Заповіту в контексті сучасних гендерних інсталяцій / Л.А. Литва // Основні напрями гендерного розвитку міста Києва: Матеріали міської конференції Київської міської державної адміністрації, Управління у справах жінок, інвалідів, ветеранів війни та праці, Відділу гендерної політики, Національної ради жінок України (Київ, 15 жовтня 2008). – К., 2008. – С.55-61.

Анотація. В статті аналізується формування уявлень про гендерну роль жінки в джерелах Старого Заповіту, представлена ретроспектива становлення сценарію соціально-біологічної ролі жінки в старозаповітних джерелах та його аксіологічна інсталяція в умовах функціонування сучасного суспільства.

12. Литва Л.А. Капітали особистості як суб'єкта соціальної політики в інформаційному суспільстві // Нова парадигма [журнал наукових праць] / головн. ред. В.П.Бех; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма». – Вип. 113. – 2012. – С.115-125.

Анотація. Аналізується проблема особистості як суб'єкта соціальної політики в умовах розвитку інформаційного суспільства, ресурси особистості в нових реаліях та можливості їх застосування агентом.

13. Литва Л.А. Одна ідеологема сучасної соціальної політики: безумовна позитивна увага як умова емансипації / Л.А. Литва // Актуальні проблеми психології: Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За заг. ред. Максименка С.Д. – Т. VII. – Вип. 32. – «Екологічна психологія». – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. – С. 109-118.

Анотація. Аналізується формування соціалізаційних практик особистості в умовах функціонування суспільства ризику, наголошується на тезі про безумовну позитивну увагу як один із актуальних механізмів у формуванні соціалізаційного проекту сучасності та його можливості використання як ідеологеми соціальної політики.

14. Литва Л.А., Савінова Н.А., Ярошенко А.О. Правове забезпечення соціальної політики України в умовах розвитку інформаційного суспільства: Монографія / Н.А. Савінова, А.О. Ярошенко, Л.А. Литва. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 270 с.

Анотація. У монографії на основі загальноосвітніх тенденцій розвитку глобального інформаційного суспільства та трансформації суспільних відносин проведено дослідження проблеми праворозуміння і правового забезпечення розвитку українського сегменту глобального інформаційного суспільства. Авторами висвітлюються напрями правового забезпечення розвитку соціальної політики України в умовах розбудови глобального відкритого інформаційного суспільства; аналізуються проблеми і вади його розвитку в Україні, у т.ч. деформація суспільної свідомості під впливом руйнування системи суспільних цінностей; визначаються основні засоби правового впливу на позитивну динаміку формуванні суспільних відносин; акцентується увага на необхідності перегляду підходів до оцінки ресурсів та цінностей інформаційного суспільства і урахування таких підходів у формуванні комплексного правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Особливої уваги приділяється необхідності праворозуміння актуальності правового забезпечення права на спілкування та основних ресурсів інформаційного суспільства: інформації, знань та інформаційно-комунікаційних технологій.

15. Отрешко Н.Б. Трансформация эпистемологических оснований социологии (друге видання) / Наталья Борисовна Отрешко. – Saarbrücken: LAPLAMBERT Academic Publishing, 2011 – 304 с.

Анотація. У монографії виокремлено три епістемологічні засади теоретичної соціології:

суб`єкт, метод пізнання, картина соціального світу, що визначає домінуючий образ соціальної реальності. Трансформація цих засад у сучасній соціології зумовлена десубстанціоналізацією образу соціальної реальності, зміною позиції суб`єкта соціального пізнання (трансцендентну позицію заступає іманентна), зміною базових метафор від організму до мереж соціальних взаємодій. У результаті дослідження розроблено типологію соціальності і картин соціального світу, які уточнюють сутність мультипарадигмальності сучасної соціології.

16. Отрешко Н.Б. Проблема взаємозв`язку понять суб`єкта та влади в сучасних соціальних науках // Соціологія: теорія, методологія та маркетинг. – 2012. – №4. – С.102-111.

Анотація. У статті розглядається діалектика взаємозв`язку понять суб`єкта та влади, що його формує. Аналізуються сучасні теорії суб`єкта М.Фуко та Дж.Батлер. Робиться висновок, що процес соціалізації та формування суб`єкта передбачає певний етап адаптації до соціальних правил та норм, але в подальшому розвитку суб`єкт має можливість подолати вплив влади на свою поведінку та думки.

17. Отрешко Н.Б. Социальная политика объединенной Европы: ответы на вызов глобализации // Вісник Одеського національного університету. Серія: соціологія і політичні науки. т.18. вип. 2 (18). Частина 1. 2013. – С.154-162.

Анотація. У статті розглядається соціальна політика Європи як відповідь на виклики глобалізації. Переважною більшістю, сучасні напрями соціальної європейської політики спрямовані на подолання негативних для соціуму наслідків глобальної економіки.

18. Отрешко Н. Идеология социальной политики современных держав // Соціологія: теорія, методологія та маркетинг. – 2013. - №3. – С.86-93.

Анотація. У статті аналізується ідеологічний дискурс сучасної соціальної політики як інтерпретаційної рамки, за допомогою якої агенти держави сприяють соціальну реальність та намагаються її вдосконалити. Іntenція влади контролювати більшість соціальних практик призводить до ідеї соціальної політики, що присвячена стандартизації та раціоналізації соціальних практик. Ця політика має свої обмеження у керуванні, оскільки не враховує неформальні соціальні процеси та їх наслідки для соціальної системи.

19. Отрешко Н.Б. Криза ідеології сучасної держави у глобальному суспільстві та перспективи розвитку // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2013. - №1-2. – С.24-33.

Анотація. У статті аналізуються причини кризи ідеології соціальної держави у глобальному суспільстві, а саме: зменшення соціального контролю з боку національної держави на діяльність міжнародних корпорацій, зростання мобільності на ринку праці, зменшення відчуття соціальної відповідальності у цінностях глобального суспільства. Виокремлюються неоконсервативні та неоліберальні шляхи подолання кризи соціальної держави у сучасних умовах.

20. Отрешко Н.Б. Идеология социальной политики в современной Украине // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. – Т. VII. Екологічна психологія. – Вип.32. – С.181-188.

Анотація. У статті йдеться про сучасні підходи до вивчення ідеології, за якими ідеологія визначається як певна логічно побудована та культурно втілена інтерпретаційна рамка, що надає політичним акторам можливості інтерпретації навколишнього простору. Такою ідеологією сучасної соціальної політики є ідеологія соціальної держави. Формуванню ефективної моделі соціальної держави в Україні заважають ідеологічні міфи.

21. Пасічніченко С.В. Напрями державної соціальної політики щодо реформування освітньої сфери людей з інвалідністю / С.В. Пасічніченко // Збірник наукових праць Хмельницького Інституту соціальних технологій Університету «Україна». – Хмельницький: ХІСТ, 2013 - № 1 (7). – С. 179-185.

Анотація. Стаття присвячена основним аспектам соціальної політики щодо реформування освіти людей з інвалідністю. В ній визначені принципи здійснення інклюзивної освіти дітей з інвалідністю у сучасних умовах. Проаналізовані нормативно-правові акти у сфері освіти та виокремлено основні ступені здобуття освіти людьми з інвалідністю. Уточнені основні напрями удосконалення організаційного забезпечення інклюзивної освіти людей з інвалідністю.

22. Пасічніченко С.В. Соціальна політика і соціальна справедливість / С.В. Пасічніченко // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского: Серия «Юридические науки», 2013. – Том 26(65). - №2. – С.53-60.

Анотація. У статті розглянуто діалектичний зв'язок «справедливість людини - соціальна справедливість – право - законність»; проаналізовано в контексті історично-правового розвитку зміст принципу соціальної справедливості та правової справедливості; охарактеризовані причини, що породжують соціальну несправедливість в Україні; узагальнені напрями Уряду щодо подолання соціальної несправедливості на правовому рівні в Україні.

23. Пасічніченко С.В. Місце і роль інститутів самоорганізації громадян у реалізації соціальної політики / С.В. Пасічніченко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки», 2013. – Випуск 6. – Том 1. – С. 90-93.

Анотація. Стаття присвячена ролі суспільним некомерційним організаціям у формуванні та проведенні соціальної політики, основним напрямам діяльності благодійної, волонтерської організацій та органів самоорганізації населення як елементів інституту самоорганізації громадян; запропоновані напрями взаємовідносин держави та громадських організацій у реалізації соціальної політики.

24. Патинок О.П. Феномен відповідальності: філософський дискурс // Філософія гуманітарного знання: гуманність і духовність / Матеріали Міжнародної наукової конференції 2-3 жовтня 2008 р. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 252-254.

Анотація. Розкрито сутність феномену відповідальності через звернення до філософського розуміння природи самої людини, до її навчання, виховання і соціалізації, до системного визначення їх цілей.

25. Романова Н.Ф., Комарова Н.М., Зінченко А.Г., Дікова-Фаворська Д.М. Формування здорового способу життя: активна участь молоді / Н.М. Комарова, Н.Ф. Романова та ін. – К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005.– 88 с. – (Формування здорового способу життя молоді; Кн. 10).

Анотація. Визначено роль та шляхи активізації молоді у програмах з формування здорового способу життя; проаналізовано теоретичні основи молодіжної участі на основі міжнародних підходів; зазначено особливості роботи у молодіжній громаді.

26. Романова Н.Ф. Формування здорового способу життя української молоді – сучасна концепція розвитку // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2006. – № 1 (13). – С. 112-118.

Анотація. Описано нормативно-правове забезпечення діяльності з формування здорового способу життя; виокремлено основні напрямки профілактичних програм та програм з фізичного розвитку; запропоновано проект сучасної концепції розвитку практичної моделі

здорового способу життя дітей та молоді в Україні.

27. Романова Н.Ф. Міжнародні підходи до реалізації освітніх програм з формування здорового способу життя / Н.Ф. Романова // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2007. – №5. – С. 86-89.

Анотація. Описано міжнародні підходи до реалізації освітніх програм з формування здорового способу життя для школярів; визначено основні передумови для їх успішної реалізації; зазначено концептуальні засади Оттавської Хартії, як програмного документу для роботи за даною тематикою.

28. Романова Н.Ф. Щорічна державна доповідь Президентів України, Верховій Раді України, Кабінету Міністрів України про становище дітей в Україні (за підсумками 2007 року) // Н.Ф. Романова (р. 3.3, 3.4, 3.5, 4.1). – Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – Київ, 2008. – 192 с.

Анотація. У зазначених розділах (3.3, 3.4, 3.5, 4.1) державної доповіді здійснено аналіз стану здоров'я дітей в Україні за підсумками 2007 р. відповідно до фізичних, психічних, духовних та психічних складових здоров'я; описано профілактичні дії, які спрямовані на попередження негативних явищ у дитячому середовищі та їх ефективність; розроблено шляхи покращення ситуації та рекомендації для органів виконавчої влади й громадського сектору.

29. Романова Н.Ф. та ін. Студентська молодь України: сучасний вимір. – Щорічна державна доповідь Президентів України, Верховій Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2008 року) / Є.І. Бородін, О.В. Белишев, А.В. Волошина та ін. / ред. колег. Ю.О. Павленко та ін. – Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – Київ, 2009. – 164 с.

Анотація. У розділі «Здоров'я молоді» державної доповіді здійснено аналіз основної проблематики щодо становища студентської молоді, опираючись на відповідні соціологічні дослідження; надано детальний опис стану здоров'я та шляхів його збереження й розвитку; виокремлено ставлення до здорового способу життя та перспективи впровадження практичної моделі формування здорового способу життя; визначено необхідність впровадження навчальних програм з формування здорового способу життя серед студентської молоді.

30. Романова Н.Ф. Молода сім'я в Україні: Державна доповідь про становище молодих сімей в Україні (за підсумками 2008-2009 рр.) / Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту, Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – Київ, 2010. – С.7-13.

Анотація. У розділі про здоров'я молоді сім'ї державної доповіді описано стан репродуктивного здоров'я жінок та чоловіків, вказано на демографічні проблеми; визначено заходи, які спрямовані на покращення ситуації з дітонародженням; визначено нормативно-правове забезпечення щодо збереження здоров'я та профілактики негативних станів; зазначено державні заклади та установи, які здійснюють соціальну підтримку молодих сімей.

31. Романова Н.Ф. Соціальна мобільність і участь українських студентів у політичному житті країни // Соціальне виключення і включення: роль соціальної роботи та охорони здоров'я. – Матеріали наукової конференції. 15 квітня 2010 р., м.Київ; Національний університет «Кієво-Могилянська академія». – С. 27-29.

Анотація. У аналітичних матеріалах вказано на актуальність дослідження проблематики соціальної мобільності студентської молоді; надано визначення основних понять: «мобільність», «соціальні ліфти», «молодіжна політика»; описано результати дослідження Державного інституту сімейної та молодіжної політики щодо участі студентів

у політичному житті країни та їх мотивацію.

32. Романова Н.Ф. Молодь за здоровий спосіб життя: щоріч. доп. Президенту України, Верхов. Раді України, Каб. Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2009 р.) / М-во України у справах сім'ї, молоді та спорту, Держ. ін-т розв. сім'ї та молоді; [редкол.: Н.Ф. Романова (голова) та ін.]. – К.: СПД Крячун Ю.В., 2010. – (С. 33-37; С.104 -112; С.125-130).

Анотація. У державній доповіді проведено детальний аналіз державної політики щодо впровадження здорового способу життя в Україні; надано результати дослідження Державного інституту сімейної та молодіжної політики «Ставлення української молоді до здорового способу життя», досліджено стан здоров'я та спосіб життя української молоді: режим харчування, фізичну активність, психологічне та соціальне здоров'я, шкідливі звички тощо; описано досвід впровадження проекту національної моделі формування здорового способу життя дітей та молоді «Молодь за здоров'я»; надано аналіз діяльності державних та недержавних організацій з даної тематики; визначено шляхи покращення ситуації та відповідні рекомендації для органів державної виконавчої влади, дотичних до проблематики.

33. Романова Н.Ф. Формування здорового способу життя як сучасна стратегія протидії соціально небезпечним хворобам серед дітей та молоді // Протидія соціально небезпечним хворобам: вивчення українського досвіду: Колект. моногр. / За ред. Т. В. Семигіної. - К.: Пульсари, 2010. – С.39-48.

Анотація. У колективній монографії розкрито сутність роботи різних державних та недержавних закладів, пов'язаних з протидією поширення соціально-небезпечних хвороб серед дітей та молоді в Україні; надано позитивний вітчизняний та закордонний досвід з питань інформування, просвітницької та профілактичної роботи; описано практику роботи соціальних та медичних закладів й установ; визначено недоліки у проведенні цієї роботи та шляхи покращення.

34. Романова Н.Ф., Шайгородський Ю.Ж., Андрійчук Т.С., Дідух А.Я. Влада і суспільство: діалог через громадські ради: монографія / заг. ред. Шайгородського Ю.Ж. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. – С. 24-27; С. 37-77; С.94-97.

Анотація. У колективній монографії розкрито сутність роботи громадських рад, які створені при усіх міністерствах, не залежно від сфери їх діяльності з метою налагодження взаємодії між владою та суспільством; приведено результати соціологічного дослідження з представниками органів виконавчої влади та громадськими лідерами щодо ефективності такої роботи; визначено проблеми та перспективи розвитку соціального діалогу.

35. Романова Н.Ф. Становище сімей в Україні (за підсумками 2000-2009 років): Щорічна державна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище сімей та стан реалізації державної сімейної політики / Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту, Державний інститут розвитку сім'ї та молоді. – Київ, 2011. – С. 162-171.

Анотація. У першому розділі доповіді про здоров'я сім'ї та дітей описано стан репродуктивного здоров'я жінок та чоловіків, вказано на демографічні проблеми та доступність медично-соціальних послуг; визначено заходи, які спрямовані на покращення ситуації з дітонародженням; визначено нормативно-правове забезпечення щодо збереження здоров'я та профілактики негативних станів сім'ї; зазначено ефективні державні заклади та установи, які здійснюють соціальну підтримку сімей у складних життєвих обставинах.

36. Романова Н.Ф. Молодь в умовах становлення Незалежності України (1991-2011 рр.): щоріч. доп. Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Державний ін-т сімейної та молодіжної політики; [редкол.: О.В.Белишев (голова) та ін.] – Київ, 2011.- С. 37-59; С. 167-181.

Анотація. У кількох розділах державної доповіді автором здійснено аналіз стану здоров'я молоді в Україні за останні 10 років відповідно до фізичної, психічної, духовної та психічної складових здоров'я; описано профілактичні дії, які спрямовані на попередження негативних явищ у молодіжному середовищі та їх ефективність; запропоновано шляхи покращення ситуації відповідно до провідних міжнародних підходів та моделі практичної роботи «Молодь за здоров'я».

37. Романова Н.Ф. Сучасна політика формування здорового способу життя // Освіта регіону. Політологія. Психологія. Комунікації / Український науковий журнал. – 2012. -№ 2. – С.308-310.

Анотація. Проведено детальний опис сучасної моделі впровадження здорового способу життя в Україні: описано недосконалість цієї моделі; визначено основні напрямки діяльності, які потребують більш активної участі держави та відповідних державних органів влади; визначено необхідність активізації молодіжної участі та волонтерської діяльності за програмами здоров'я збереження.

38. Романова Н.Ф. Формування здорового способу життя молоді: сучасні тенденції та шляхи реалізації // Здорова молодь – щаслива Україна: Матеріали наукової студентської конференції, 01 листопада 2012 р. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С.48-53.

Анотація. Надано аналітичний огляд соціологічних досліджень сучасних тенденцій та шляхів реалізації політики здорового способу життя молоді, проведеного центром здорового способу життя Державного інституту сімейної та молодіжної політики; виокремлено найбільш проблемні сфери діяльності різних соціальних та медичних закладів та описано необхідність більш широкого впливу на мотивацію молоді до сповідування здорового способу життя шляхом створення доступної інфраструктури, соціальної реклами та навчань за принципом «рівний-рівному».

39. Романова Н.Ф. Становлення та розвиток політики здорового способу життя / Вісн. Харк. держ. акад. культури: збір. наук. пр. / за заг. ред. В. М.Шейка; М-во культури України, Харк. держ. акад. культури. – Х., 2014.– Випуск 45. – С.282-290.

Анотація. Визначено особливості становлення та розвитку політики формування здорового способу життя в Україні за новітній період розбудови України. Детально описано діяльність державних та громадських інституцій, дотичних до проблематики; надано огляд нормативної бази та визначено перспективи запровадження новітніх технологій для практичної роботи.

40. Романова Н.Ф. Теоретичні аспекти розробки стандарту формування здорового способу життя / Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 19. – Київ.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 69-75.

Анотація. У науковому дослідженні вперше розроблено та запропоновано проект державних стандартів з формування здорового способу життя дітей та молоді, опираючись на міжнародний досвід таких країн як Канада та Великобританія; надано основні визначення термінів, напрямків та змістовного наповнення; визначено категорії учасників процесу та оцінку ефективності.

41. Романова Н.Ф.Здоров'я та оздоровлення дітей (розділ 1; підрозділ 1.2) // Державна доповідь про становище дітей в Україні Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України (за підсумками 2013 рр.) // Мін-во соціальної політики; Державний ін-т сімейної та молодіжної політ. – 2014. – С. 10-21.

Анотація. Здійснено аналіз стану здоров'я дітей в Україні за 2013 р. відповідно до складових здоров'я; описано діяльність медичних та соціальних закладів з питань запобігання захворюванням та популяризації здорового способу життя; визначено основну проблематику та сформовано пропозиції щодо покращення ситуації для органів виконавчої влади й закладів соціального забезпечення; акцентовано увагу на відсутності державної програми з формування здорового способу життя.

42. Романова Н.Ф.Стан здоров'я та орієнтація молоді на здоровий спосіб життя (розділ 1; підрозділ 1.2) // Державна доповідь про становище молоді в Україні Президентів України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України (за підсумками 2013 рр.) // Мін-во молоді та спорту; Державний ін-т сімейної та молодіжної політ. – 2014. – С. 5-39.

Анотація. Здійснено аналіз стану здоров'я молоді в Україні за 2013 р. відповідно до складових здоров'я; описано діяльність медичних, соціально-медичних та соціальних закладів з питань профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі та популяризації здорового способу життя; визначено основні недоліки у цій роботі та шляхи покращення на базі сучасних міжнародних підходів й українського досвіду впровадження цієї діяльності.

43. Савельчук І.Б. Концептуальні засади становлення соціальної роботи в умовах євроінтеграції// Єдність навчання та наукових досліджень – головний принцип університету: Зб. матеріалів наук.метод.конф. 9-10 лютого 2011 р. – К.: НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2011. – С.270-271.

Анотація. Подана характеристика тих підходів до соціальної роботи як науки, що дозволять визначити взаємозв'язок та специфічність змісту об'єкт-предметних відносин. Особлива увага приділена особливостям становлення соціальної роботи як науки.

44. Савельчук І.Б. Впровадження інновацій в практику соціальної роботи – шлях до підвищення якості надання послуг // Соціальна робота в Україні: становлення, перспективи, розвиток: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції 3-4 жовтня 2013 року. – Львів- інтернер-ресурс http://www.ubgd.lviv.ua/sites/default/files/files/sekciya_1_socialna_robota.pdf

Анотація. Визначено необхідність підвищення якості надання послуг соціально незахищеним верстам населення. Розкрито значення соціально-інноваційної діяльності соціальних установ та служб як розробку і впровадження нових, більш якісних соціальних послуг населенню, які забезпечують підвищення ефективності соціальної роботи.

45. Сухицька Н.В.Інтеграція України до Європейського Союзу / Сухицька Н.В. // Інформація і право. — 2012. — № 3 (6). — С. 115-121.

Анотація. Проаналізовано основні етапи інтеграції У. до ЄС, виокремлено позитивні сторони процесу. Досліджено вимоги, які висуває ЄС до У. на шляху входження в євро простір.

46. Сухицька Н.В. Проблеми забезпечення співробітництва між Україною та ЄС / Сухицька Н.В. // Матеріали ІХ Всеукраїнської наукової конференції студентів і молодих вчених «Молодь: освіта, наука, духовність». -К., 2012. - Ч. ІІІ.

Анотація. Розглядаються шляхи співробітництва України та ЄС через імплементацію законодавства, зокрема в галузі захисту прав людини.

47. Сухицька Н.В. Правосвідомість громадян України: стан та напрямки розвитку / Сухицька Н.В. // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. — 2012. — № 1. — С. 46-52.

Анотація. Проаналізовано зв'язок економічного розвитку держави і правосвідомості громадян України. Запропоновано шляхи удосконалення правової освіти з метою усунення правового нігілізму та представлено напрями розвитку правової освіти населення.

48. Сухицька Н.В. Інтерпретаційний акт: проблеми розуміння / Сухицька Н.В. // Вісник прокуратури. — 2012. — № 4 (випуск – XII 2012 р.).

Анотація. Стаття присвячена дослідженню інтерпретаційного акту як основного чинника правових колізій в українському законодавстві.

49. Сухицька Н.В. Владні структури потестарного рівня соціокультури самоорганізації на теренах України / Н.В. Сухицька // Південноукраїнський часопис — 2012. — № 3. — С. 184-187.

Анотація. Досліджуються витоки формування державних утворень на теренах України, вплив історичного та культурного надбань на подальший розвиток політичної системи.

50. Сухицька Н.В. Вимоги законності у сфері правотворчості. Проблеми законності / Сухицька Н.В. // Митна справа. — 2012. — № 5 (83). — С. 21-26.

Анотація. Досліджується проблеми законності у сфері правотворчості. Розкрито основні етапи правотворчого процесу проблеми застосування у виконавчому провадженні законності в органах внутрішніх справ.

51. Ткач І.Я. Сучасні чинники трансформації соціальної роботи в громадянському суспільстві / І.Я. Ткач // Україна в системі сучасних цивілізацій: трансформації держави і громадянського суспільства: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., 21–22 трав. 2010 р. — Одеса: «ВМВ», 2010. — Т. 1. — С. 432-434.

Анотація. У тезах запропоновано сучасні чинники трансформації соціальної роботи в громадянському суспільстві, основна мета яких унеможливити зростання «валу» задоволення соціальних проблем клієнтів, а збільшення заходів щодо профілактики негативних явищ, їх попередження.

52. Ткач І.Я. Філософія соціальної роботи: зміна пріоритетів / І.Я. Ткач // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість в умовах європейської інтеграції: зб. матеріалів XII Всеукр. наук.-практ. конф., 13-15 трав. 2009 р.: у 2-х т. — К.: Вид-во Європейського університету, 2009. — Т. 1, ч. 2. — С. 48-50.

Анотація. У тезах презентовано філософсько-методологічний аналіз системи поглядів на соціальну роботу в умовах соціально-історичних реалій.

53. Ткач І.Я. Соціальна робота в Україні: проблема трансформації / І.Я. Ткач // Науковий вісник. Серія «Філософія» — Харків: ХНПУ, 2009. — Вип. 30. — С. 132-139.

Анотація. У даній статті проаналізовано історію становлення і розвитку соціальної роботи в Україні. Виділено й представлено істотну різницю між соціальною «допомогою», яка розглядалася як благодійництво, приватна опіка над нужденними та «соціальною роботою», яка покликана бути системою, професійною, на державній основі з поглядом на майбутнє.

54. Черненко М. /Chernenko Margarita. Legal education of young people as basic constituent of activity of teacher / Margarita Chernenko/Preparation of pedagogue to the educational work with children and youth in Ukraine / Research work collection edited by Marii Chepil, Oresty Karpenko, Vlodzimierza Petryka. – Warsaw 2013. – S. 178-184.

Анотація. Article reveals the problems of effective implementation of the rights and freedoms of the citizens of Ukraine, and especially young people, by expanding their legal knowledge. One possible way will appear effective state youth policy in this direction. It should be focused on legal education as a purposeful, systematic government bodies aimed at forming citizens an adequate level of legal awareness and legal culture. Legal education is ensured through legal education, legal advocacy, and legal practice. Tutors should be persons having special education teacher or pedagogical training as an important role in it belongs to academic and teaching staff. They are able to affirm respect for the law, means explaining regulations, generate legal opinions that reflect the attitude of the young man with applicable law or desired.

55. Ярошенко А.О. Проблема формування вимог ціннісної освіти: структура і зміст / А.О.Ярошенко // Вища освіта України: Теоретичний та науково-методичний часопис. – К.: Педагогічна преса. - 2002. -№6. – С.52-59.

Анотація. У статті визначено історико-філософські передумови і сучасні ідейно-теоретичні засади ціннісного підходу до освіти, що полягають у постійному співіснуванні і конкуренції головних джерел освіти залежно від головних рис і закономірностей розвитку “культурної людини” в європейській та сучасній вітчизняній філософській традиції.

56. Ярошенко А.О. Формування вимог до цінностей освіти. /А.О.Ярошенко // Нова парадигма: Альманах наукових праць. - Запоріжжя: Творче об'єднання “Нова парадигма”. – 2003. – Вип.31 – С.57-63.

Анотація. У статті цінності освітнорозглянуто як один з індикаторів високої якості життя, інструмент соціальної та культурної злагоди, економічного зростання та декларується як на міжнародному так і вітчизняному рівнях.

57. Ярошенко А.О.Самоорганізація соціального організму країни: монографія / Ред.В.П.Беха; В.П.Бех (голова), Мін-во освіти і науки, Нац. Пед. ун-т імені М.П.Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – 652 с.- (серія: «До 175-річчя НПУ імені М.П.Драгоманова»).

Анотація. У монографії подано оригінальну концепцію саморегуляції соціального організму країни. Завдяки генетичному аналізу розкрита елементна база і функціональні характеристики гомеостату соціальної системи, що складається з двох провідних інгредієнтів: громадянського суспільства і держави. Концептуально доведено існування полімеханізму саморегуляції, до складу якого входять механізм створення законів, механізм дії законів, механізм реалізації законів і механізм зворотного зв'язку, або соціального контролю. З позицій системного аналізу відтворені його головні морфологічні параметри і функціональні характеристики, висвітлені тенденції саморозгортання української дійсності і європейської спільноти. Теоретично обґрунтовано загальне, специфічне й одиничне в багатогранному бутті системи саморегуляції цього виду, а також вказано на джерело продукування суперечностей у транснаціональному організмі Об'єднаної Європи, до структури якого прагне інтегруватися Україна.

58. Ярошенко А.О.Антропологічний вимір сучасної вищої освіти: проблеми методології, досвід, рецепції. Монографія / Авт.кол. за загальною редакцією І.П.Аносова, Т.С.Троїцької. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2010. – 488с. – С. 238-276.

Анотація. У статті проблему освітніх потреб молоді в антропологічному контексті розглянуто як світоглядну і теоретико-методологічну підставу розбудови сучасної розвивальної освіти в країні. Обґрунтовано систему освіти як антропологічну практику, практику «олюднення».

59. Ярошенко А.О. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навч. посібник / А.О.Ярошенко, Н.Б.Отрешко, С.В.Толстоухова [та ін.]; за ред А.О.Ярошенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 222 с.

Анотація. У навчальному посібнику висвітлюються питання, що стосуються концептуальних основ соціальної політики в Україні на сучасному етапі, нагальних проблем і перспектив розвитку соціальної сфери держави. Розгляд матеріалів, що пропонуються читачеві, сприятиме створенню умов для формування складових професійної компетентності фахівців із соціальної роботи і дозволить формувати адекватну модель діяльності майбутнього спеціаліста.

60. Ярошенко А.О. Становлення ідеологічних засад соціальної політики в сфері соціального захисту населення в Україні: Підручник для вищих навчальних закладів. - Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – 150 с.

Анотація. У підручнику розкрито ідеологічні основи формування соціальної політики в сфері реалізації соціального захисту населення, філософії створення та діяльності всіх інфраструктур соціальних об'єктів державної політики.

61. Ярошенко А.О.Формування вимог до цінностей освіти: структура і зміст/ А.О. Ярошенко // Нова парадигма. Альманах наукових праць. Філософія. Соціологія. Політологія. Випуск 33 Запоріжжя,2003. – С. 42-51.

Анотація. У статті на основі аналізу сучасної вітчизняної філософсько-педагогічної думки сформульовано вимоги до освіти: а) адекватність світобачення сучасній історичній епосі і розвитку українського суспільства; б) національна спрямованість освіти; в) гуманізація освіти та зв'язок її з досягненнями суспільних, природознавчих, технічних, технологічних наук; г) баланс культурної, соціальної та індивідуальної орієнтації; д) конструктивність основ гуманітарної освіти, відкритість їх для рефлексії, критики і корекції; е) реалізація основ у принципах і концепціях базової гуманітарної освіти на рівні державної освітньої політики і окремого ВНЗ.

62. Ярошенко А.О. Ціннісний дискурс освіти: Монографія. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004.- 156с.

Анотація. У монографії презентовано логіку і методологію ціннісного підходу до освіти. Встановлено співвідношення понять “цінності” (як граничні нормативні раціональні основи актів людської свідомості і поведінки) та “цінності освіти” (як виявлення, вибір, розробка і встановлення цінностей як вихідних основ освітніх цілей, норм, вимог, стандартів і рішень).

63. Ярошенко А.О.Роль цінності в науці та освіті: принципи встановлення загальнозначимих цінностей / А.О. Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. - № 2. – 206 с.

Анотація. У статті здійснено аналіз питань аксіології, що стосуються цінності знання, науки самої по собі і як взаємопов'язані цінність і значення, оцінка та істина в структурі людської свідомості та діяльності.

64. Ярошенко А.О.Передумови формування механізму модернізації культурних цінностей сучасного суспільства / А.О. Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: Збірник наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова. - 2005. - №5. – С. 145-156.

Анотація. У статті розкрито механізм формування та здійснення науково обґрунтованої освітньо-інформаційної політики, що є складним соціокультурним процесом, який тісно пов'язаний з масштабними явищами і процесами в усіх сферах суспільного життя.

65. Ярошенко А.О.Трансформація цінностей в норми в системі гуманітарної освіти/ А.О. Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – Випуск 3. – С. 23-31

Анотація. У статті розкрито механізм розвитку гуманітарної освіти в інформаційному суспільстві, що націлений на реалізацію міждисциплінарного підходу, тобто передбачає багаторівневу та всебічну аналітику гуманітарного феномена, його комплексне дослідження з погляду альтернативних інтерпретативних стратегій, що репрезентують різні культурні позиції. Такий підхід повинен забезпечити ефективність освоєння та застосування гуманітарних знань і формування свідомого відповідального вибору в умовах різноманіття культурних значень і культурного самовизначення.

66. Ярошенко А.О.М.П.Драгоманов та його бачення науки соціології/ А.О. Ярошенко //Другі Міжнародні Драгоманівські читання: Матеріали 27-28 жовтня 2006 р. / Укл. Г.І.Волинка, Л.Л.Макаренко, О.П.Симоненко. – Випуск 1. К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С. 192-193.

Анотація. У статті розглянуто здобуток відомого українського філософа-космополіта М.П.Драгоманова у призмі соціологічної науки.

67. Ярошенко А.О.Глобальні проблеми освіти в контексті розвитку сучасного суспільства/А.О.Ярошенко //Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 346-347. Філософія. – Чернівці: Рута, 2007. – С 229-233.

Анотація. У ході дослідження виявлено глобальні проблеми освіти в контексті розвитку сучасного суспільства, що може слугувати подальшому обґрунтуванню конкретних комплексних досліджень з філософії освіти стосовно систем ціннісної освіти у ВНЗ.

68. Ярошенко А.О.Криза освіти як глобальна проблема сучасності /А.О.Ярошенко // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». - Серія: Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб наук. праць. – Київ: ІВЦ «Політехніка», 2007. - №1 (19). – С. 41-46.

Анотація. У статті розглядається поняття „глобальна освіта”, визначається роль та значення освіти як глобальної проблеми сучасності.

69. Ярошенко А.О.Криза освіти в умовах глобалізації суспільства/А.О.Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – Випуск 5 (Частина II). – С. 306-311.

Анотація. У статті розглядається поняття „глобальна освіта”, визначається роль та значення освіти як проблеми сучасності в умовах глобалізації суспільства.

70. Ярошенко А.О.Розвиток освіти як складової ноосферогенезу в умовах інформаційного суспільства/ А.О. Ярошенко // Соціальна робота та управління: соціологія,

психологія, педагогіка, соціальна робота: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П.Драгоманова. – Випуск 1 / За заг. ред. В.П.Андрущенка, А.О.Ярошенко, І.М.Ковчиної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – С. 3-12.

Анотація. У статті аналізуються сучасні умови розвитку освіти як складової ноосферогенезу в інформаційному суспільстві.

71. Ярошенко А.О. Розвиток освіти як «відкритої системи» в умовах інформаційного суспільства/ А.О. Ярошенко // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 390. - Серія: Філософія. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 193-197.

Анотація. У статті аналізується освіта як „відкрита система”, яка реалізується в умовах інформаційного суспільства через дистанційну освіту та вплив нових інформаційних технологій. Також висвітлюється необхідність зміни парадигми освіти.

72. Ярошенко А.О. Соціальний моніторинг як умова забезпечення якості освіти в Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова/ А.О. Ярошенко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. – Випуск 7: збірник наукових праць / За ред. П.В.Дмитренка, В.Д.Сиротюка. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – С. 188-193.

Анотація. У статті представлено аналіз соціального моніторингу як інструменту якості освіти та моніторингу управління. Конкретизовано систему критеріїв якості освіти та структури факторів, які впливають на управління процесом подальшого розвитку освіти.

73. Ярошенко А.О. Провідні тенденції випереджаючої освіти як сталого розвитку суспільства/ А.О. Ярошенко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: Зб. Наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – № 14 (27). – С. 267-273.

Анотація. У статті зроблено спробу теоретично обґрунтувати шляхи розвитку випереджувальної освіти, підходи до модернізації освіти в контексті сталого розвитку та необхідності стратегічних змін у освіті, а також педагогічного прогнозування її професійного зростання кадрів у системі педагогічної освіти.

74. Ярошенко А.О. Підходи до поняття «інформація» в сучасному суспільстві (від інформаційної реальності до особистості)/ А.О. Ярошенко // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова: зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – Серія 7. – Вип. 15 (28). – С. 239-247.

Анотація. В статті дається аналіз осмислення місця і ролі інформації у сучасному соціумі, шляхів і напрямів підвищення ефективності інформатизації як головної умови формування «суспільства знань».

75. Ярошенко А.О. Розвиток освітньо-інформаційної політики в умовах глобалізації суспільства/ А.О. Ярошенко // Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: Сборник научных трудов. Часть 1. – Ростов-на-Дону. – 2008. – С 152-156.

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблем освітньо-інформаційної політики української держави. Автор осмислює концептуальні засади освітньо-інформаційної політики, аналізує соціокультурні механізми реалізації потенціалу взаємодії освіти і політики в контексті процесу модернізації суспільства.

76. Ярошенко А.О. Єдиний освітній інформаційний простір: проблеми створення/ А.О. Ярошенко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 7. Релігієзнавство.

Культурологія. Філософія: Зб. Наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – № 16 (29). – С. 276-281.

Анотація В статті розкрито поняття інформаційно-освітнього простору, проаналізовано переваги та недоліки його в сучасних умовах. Розглянуто проблеми, які стримують процес реалізації високотехнологічного інформаційно-освітнього середовища та окреслено шляхи їх усунення.

77. Ярошенко А.О. Гуманізація вітчизняної освіти: філософсько-педагогічні роздуми/ А.О. Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – Випуск 4. – С. 29-36.

Анотація В статті здійснено філософський аналізпоглядів на кінцеву основу буття, до яких ми відносимо й освіту, обґрунтовано усвідомлення необхідності різноманітності філософських ідей освіти, які розвиваються в людській цивілізації приводить до суттєвого перегляду професійних філософських задач.

78. Ярошенко А.О. Методологічні питання розвитку освітньо-інформаційної політики держави/ А.О. Ярошенко //Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 412-413. Філософія. – Чернівці: Рута, 2008.– С. 134-138

Анотація. В статті розкрито поняття методології освітньо-інформаційної політики, що передбачає методологічно гнучкий, креативний інтелект, який здатний до творчої комунікації та соціальної відповідальності.

79. Ярошенко А.О. Виникнення інформаційного простору освіти в умовах глобалізації суспільства/ А.О. Ярошенко //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова: зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. – Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – № 17 (30). – С. 356-361.

*Анотація*На основі теоретичного аналізу розглянуто понятійну сутність глобалізаційних та інформаційних освітніх процесів як суспільного явища. Обґрунтовано взаємозалежність та єдність процесів глобалізації та інформатизації освітнього простору в контексті його формування та розвиток, як цілісної системи не тільки за загальними контурами, а і за внутрішніми складовими існування цивілізації.

80. Ярошенко А.О. Поняття імперативу освітньо-інформаційної політики держави/ А.О. Ярошенко // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 414-415. Філософія. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 110-115.

Анотація. У статті аналізується поняття Імперативу та умови, що супроводжують його виникнення в освітньо-інформаційній політиці держави.

81. Ярошенко А.О. Освітній інформаційний простір України: проблеми та перспективи розвитку/ А.О. Ярошенко // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 389. Філософія. – Чернівці: Рута, 2008. – С. 105-109.

Анотація. У статті становлення освітньо-інформаційної політики розглянуто в контексті модернізації освіти, під якою розуміється комплекс методолого-педагогічних та організаційно-технічних заходів, спрямованих на вдосконалення української системи освіти відповідно до суспільних запитів та аксіологічних пріоритетів.

82. Ярошенко А.О. Умови виникнення імперативів освітньо-інформаційної політики держави/ А.О. Ярошенко // Вісник Національного технічного університету України

“Київський політехнічний інститут”: зб наук. пр. – Київ: ІВЦ “Політехніка”, 2008. - №3 (24). Ч.2. – С. 104-109.

Анотація. У статті аналізується поняття Імперативу та умови, що супроводжують його виникнення в освітньо-інформаційній політиці держави.

83. Ярошенко А.О. Розвиток освіти як «відкритої системи» в умовах інформаційного суспільства/ А.О. Ярошенко // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». - Серія: Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб наук. праць. – Київ: ІВЦ «Політехніка», 2007. - №3 (21). Ч.2. – С. 158-164.

Анотація. У статті аналізується освіта як „відкрита система”, яка реалізується в умовах інформаційного суспільства через дистанційну освіту та вплив нових інформаційних технологій. Також висвітлюється необхідність зміни парадигми освіти.

84. Ярошенко А.О. Теоретико-методологічні основи розвитку освітньо-інформаційної політики української держави/ А.О. Ярошенко/Міжкультурні комунікації та толерантність в освіті: Збірник матеріалів науково-практичної конференції 29-30 квітня 2009 р. /За ред. О.А.Гриви. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – С. 80-84.

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблем освітньо-інформаційної політики української держави. Автор осмислює концептуальні засади освітньо-інформаційної політики, аналізує соціокультурні механізми реалізації потенціалу взаємодії освіти і політики в контексті процесу модернізації суспільства.

85. Ярошенко А.О. Інформаційно-комунікаційні можливості сучасної освіти/ А.О. Ярошенко/ Вища освіта України. – № 3 (додаток 1). – 2009 р. – Тематичний випуск “Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – К.: Гнозис, 2009. – С. 584-587.

Анотація. У статті розкрито, що інформатизація освіти спрямовується на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що надає можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог.

86. Ярошенко А.О. Інформатизація та технологізація освіти як елемент її гуманізації / А.О. Ярошенко // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. – Чернівці: Рута, 2009. – Вип. 462 – 463. – С.229-234.

Анотація. У статті гуманітаризація та гуманізація освіти в умовах її технологізації, інформатизації та комп'ютеризації розглядається як умова становлення освітньо-інформаційної політики, оскільки вдосконалення гуманітарної освіти передбачає реалізацію творчого потенціалу мислення не тільки учня, а й того, хто навчає, взаємне стимулювання пізнавальної діяльності, що здійснюється в контексті проблемності освітніх ситуацій.

87. Ярошенко А.О. Напрями модернізації української освітньо-інформаційної політики / А.О. Ярошенко // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 3: збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – С. 122-130.

Анотація. У статті розкрито, що одним із важливих напрямів освітньо-інформаційної політики є гуманізація освітньо-інформаційного напрямку, що відповідає сучасним гуманістичним поглядам і охоплює широкий спектр освітньої діяльності людей.

88. Ярошенко А.О. Складники та функції освітньо-інформаційної політики української держави/ А.О. Ярошенко // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. – Чернівці: Рута, 2010. – Вип. 512 – 513. – С.221-227.

Анотація. Стаття присвячена вивченню структурних елементів освітньо-інформаційної політики української держави.

89. Ярошенко А.О. Європейські стандарти в контексті розвитку української освіти/ А.О. Ярошенко//Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 4. Збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – С. 74-81.

Анотація. У статті розглядається міжнародна співпраця в області вищої освіти, яка стає найважливішим інструментом подолання нових глобальних викликів і способом інтелектуального взаємозбагачення університетських співтовариств різних країн.

90. Ярошенко А.О. Потенціал і ефективність освітньо-інформаційної політики [монографія]. - Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 256 с.

Анотація. Монографія присвячена дослідженню проблем освітньо-інформаційної політики української держави. Автор осмислює концептуальні засади освітньо-інформаційної політики, аналізує соціокультурні механізми реалізації потенціалу взаємодії освіти і політики в контексті процесу модернізації суспільства.

МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

91. Артеменко І.Е. Соціальний діалог – чи можливий він в українському суспільстві? // Матеріали науково-практичного семінару «Роль соціального діалогу у формуванні суспільних відносин» – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2012 –С. 56-62.

Анотація. Розкрито сутність поняття:«соціальний діалог». Визначено основні принципи соціального діалогу, зокрема розкрито поняття «трипартизм». Проаналізовано основні чинники формування соціального діалогу в умовах українського суспільства.

92. Бирик Д.Д. Інноваційно-педагогічні технології підготовки соціального працівника у європейському контексті /Д.Д. Бирик // Матеріали ІVМіжнародної науково-практичної конференції«Соціальна політика: концепції, технології, перспективи». – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2015.

Анотація. Стаття присвячена вивченню структурних елементів інноваційно-педагогічних технологій підготовки соціальних працівників в контексті євроінтеграції.

93. Вакуленко О. В.Теорія і методика формування здорового способу життя: сучасний підхід / Кер.авт.кол. О.Яременко; О.В. Вакуленко, Ю. М. Галустян, Н. М. Комарова, Р. Я. Левін. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 188 с.

Анотація. У книзі наведені матеріали для проведення тренінгів по закріпленню теоретичних знань з формування здорового способу життя, відпрацюванню навичок самостійної розробки проектів формування здорового способу життя молоді.

94. Вакуленко О.В. Формування здорового способу життя за моделлю “Молодь за здоров’я”. Навчальний курс для тренерів молоді / Кер.авт.кол. О.Яременко; Т. Безулик, Т. Бойченко, О. Вакуленко, та ін. – К.: Український ін-т соціальних досліджень,2002. – 170 с.

Анотація. В навчальному курсі представлена інтегральна модель формування здорового способу життя молоді, розроблена в ході виконання українсько-канадського проекту “Молодь за здоров’я” (1998-2002 рр.) і реалізована в м. Києві. Показаний зміст окремих складових цієї

моделі (шкільних валеологічних програм, роботи самої молоді, діяльності із сприяння реалізації сприятливої для здоров'я соціальної політики тощо) і теоретичні засади формування здорового способу життя. Також запропонована стратегія поширення київського досвіду на інші регіони України.

95. Вакуленко О. В. Формування здорового способу життя: генеза теорії та практики у світі та Україні// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 142-147.

Анотація. Теорія та практика формування здорового способу життя пройшли свій шлях становлення та розвитку. Актуальність і глобальний характер загрози існуванню людства внаслідок зміни природних і соціальних умов життя населення почали привертати увагу вчених з другої половини ХХ ст. На сучасному етапі ФЗСЖ відбувається перехід від переконань у ефективності системи дій, заснованих на відповідних теорії та методології, до ухвалення рішень на політичному рівні та впровадження їх у практику.

96. Вакуленко О. В. Соціально-демографічна експертиза державних цільових програм// Вісник Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту: Наук. практ. журнал. – К: ФОН «Фіщук О. О.», 2010. – С.90-94.

Анотація. На сьогодні демографічна ситуація в Україні потребує цілеспрямованого втручання законодавчої та виконавчої влади як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях, а демографічний розвиток має стати одним з основних пріоритетів державної політики. Проведення соціально-демографічної експертизи проектів державних цільових програм соціально-економічного розвитку України щодо соціально-демографічних наслідків та ризиків, які можуть прямо або опосередковано впливати на соціально-демографічну ситуацію в країні, може мати позитивний вплив на демографічну ситуацію в Україні.

97. Вакуленко О. В. Практика фінансового забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які знаходяться під опікою/ піклуванням, у прийомних сім'ях, ДБСТ та інтернатних закладах// Збірник наукових праць Державного інституту розвитку сім'ї та молоді (за підсумками 2006 р.)/ Упор. Л. Є. Леонтєва та ін. – К.: Держ. ін-т розвитку сім'ї та молоді, 2006. – С. 91-110.

Анотація. У статті висвітлено результати дослідження механізмів призначення та виплати державної соціальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування, які перебувають у різних формах сімейної опіки та в соціальних закладах (дослідження здійснювалося на замовлення МБФ «Кожній дитині»).

98. Вакуленко О. В. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді / Кер. авт. кол. О. Яременко; Н. Бутенко, О. Вакуленко та ін. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. – 65 с.

Анотація. У книзі розкрито вплив різних чинників (однолітки, сім'я, школа) на формування здорового способу життя дітей та підлітків. Як особливий чинник розглядаються ЗМІ. Особлива роль ЗМІ у формуванні способу життя пояснюється тим, що, по-перше, ЗМІ – це гнучка система, зміст якої можливо змінити, тоді як інші складові макро-, мезо- та мікро-рівнів піддаються змінам досить повільно; по-друге, ЗМІ мають здатність не тільки змінювати свій зміст, що впливає на населення, але й впливати на виховну функцію таких інститутів, як сім'я, школа, найближче оточення, а також формувати громадську думку на рівні суспільства та країни.

99. Капська А.Й. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / Держ. центр соц. служб для молоді ; авт.: А. Й. Капська, С. А. Мірошниченко, І. О. Трухін ; за ред. А. Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 184 с.

Анотація. Представлено основні положення про найбільш гострі проблеми молодих сімей, розглядаються умови становлення молодих сімей, пропонується окремі напрямки роботи та технології роботи з молодими сім'ями.

100. Капська А.Й. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / за ред. А. Й. Капської ; НПУ імені М. П. Драгоманова. – 2-ге вид. – К.: НПУ, 2009. – 234 с.

Анотація. Представлено основні положення про найбільш гострі проблеми молодих сімей, розглядаються умови становлення молодих сімей, пропонується окремі напрямки роботи та технології роботи з молодими сім'ями.

101. Литва Л.А. Ризики особистості в епоху становлення інформаційного суспільства: ідеологія рутини / Л.А. Литва // Філософські та суспільно-правові проблеми становлення і розвитку інформаційного суспільства: Матеріали круглого столу / 20 березня 2013 р., м. Київ / Упорядн.: Андрусишин Б.І., Майстренко І.А., Пилипчук В.Г., Фурашев В.М. – Ужгород: ТОВ «ІВА», 2013. – С. 128-133.

Анотація. Представлено результати дослідження ризиків, що виникають в процесі соціалізації особистості в умовах розвитку інформаційного суспільства, зосереджено увагу на формуванні ідеології рутини як бар'єра в реалізації успішного життєвого проекту особистості та ролі сучасних інформаційних технологій у посиленні ризиків деформації процесу соціалізації в сучасному суспільстві.

102. Литва Л.А. Концепт успіху в соціалізаційних практиках суспільства ризику / Л.А. Литва // Соціальна робота в Україні: теорія в практика. – 2012. - № 3-4. – С.5-14.

Анотація. Надано результати дослідження проблеми соціалізації особистості в контексті концепту успіху, що реалізуються в сучасних соціалізаційних практиках, визначені основні напрямки втілення особистого концепту успіху в процесі життєдіяльності людини в умовах функціонування сучасного українського суспільства.

103. Литва Л.А. Соціалізаційний проект сучасності у формуванні вітчизняної соціальної політики // Нова парадигма [журнал наукових праць] / головн. Ред. В.П. Бех; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова; творче об'єднання «Нова парадигма». – Вип. 110. - 2012. – С.128-136.

Анотація. Представлено результати дослідження проблеми соціалізації особистості в сучасних умовах розвитку «суспільства ризику», визначені основні тенденції виникнення ризиків в процесі життєдіяльності людини, обговорюються ресурси особистості в подоланні ризиків для її ефективної адаптації до життя в сучасному соціумі як провідний меседж соціальної політики.

104. Литва Л.А. та ін. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навчальний посібник / За заг. ред. А.О. Ярошенко / Отрешко Н.Б., Литва Л.А., Пасічниченко С.В., Ярошенко А.О. та ін. - К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 222 с.

Анотація. У розділі навчального посібника представлено огляд теоретико-методологічних засад дослідження соціальних, правових, економічних, соціально-технологічних напрямів вітчизняної соціальної політики. Посібник охоплює основні складові курсу «Актуальні проблеми соціальної політики України» та містить глосарій, питання для перевірки знань, перелік рекомендованої літератури за темами.

105. Литва Л.А., Отрешко Н.Б., Пасічніченко С.В. Становлення ідеологічних засад соціальної політики в сфері соціального захисту населення в Україні: Підручник для вищих навчальних закладів / За заг. ред. А.О. Ярошенко / Л.А. Литва, Н.Б. Отрешко, С.В. Пасічніченко. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 150 с.

Анотація. В підручнику представлено основні функції та атрибути соціальної держави на основі аналізу функціонуючих моделей, що запроваджені в країнах ЄС та США, напрями та моделі формування ідеології соціальної держави, правова ідеологія соціальної політики України, ідеологічні засади діяльності суб'єктів соціальної політики, розглядається самоорганізація як ідеологема у формуванні напрямів сучасної соціальної політики в сфері соціального захисту населення в Україні.

106. Пасічніченко С.В. Соціальні стандарти як один з напрямів реформування соціальної політики / С.В. Пасічніченко // Соціальна політика: концепції, технології, перспективи: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18-19 квітня 2013 р.) / [Уклад. А.О. Ярошенко, Т.О. Голубенко] – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 37-41.

Анотація. Обґрунтовано актуальність вивчення соціальних стандартів та їхнього гарантування, висвітлені правові аспекти соціальних стандартів в Україні, охарактеризовано види соціальних стандартів.

107. Пасічніченко С.В. Політико-правові засади соціальної політики в Україні / Актуальні проблеми соціальної політики України: [навч. посібн.] / А.О. Ярошенко, Н.Б. Отрешко, С.В. Толстоухова та ін.; за заг. ред. А.О. Ярошенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – 222 с.

Анотація. У розділі навчального посібника, що призначений для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» та «спеціаліст» напряму знань «Соціальне забезпечення» розкрито політико-правові засади соціальної політики в Україні.

108. Пасічніченко С.В. Правова ідеологія соціальної політики // Становлення ідеологічних засад соціальної політики в сфері соціального захисту населення: [підручник] / Н.Б. Отрешко, Л.А. Литва, С.В. Пасічніченко // За заг. ред. Ярошенко А.О.- К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 150 с.

Анотація. У розділі підручника розкрито основи правової ідеології соціальної політики в контексті становлення ідеологічних засад соціальної політики в сфері соціального захисту населення.

109. Романова Н.Ф., Шатц П. та ін. Формування здорового способу життя в Україні: національна модель «Молодь за здоров'я» / П. Шатц та ін. – К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 130 с.

Анотація. Описано українсько-канадський досвід по створенню національної моделі формування здорового способу життя дітей та молоді в Україні; визначено основні складові цієї моделі та розкрито їх сутність; надано приклади діяльності у рамках моделі; сформовано структурну модель «Молодь за здоров'я» з врахуванням національного та регіональних особливостей функціонування.

110. Романова Н.Ф., Балакірева О.М., Галустян Ю.М., Дікова-Фаворська Д.М. Впровадження гендерного підходу в українсько-канадському проекті «Молодь за здоров'я – 2» (з досвіду реалізації) / О.М. Балакірева, Ю.М. Галустян, Н.Ф. Романова, Д.М. Дікова-Фаворська. – К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 48 с.

Анотація. Описано особливості впровадження гендерного підходу в українсько-канадському проекті «Молодь за здоров'я-2» з врахуванням регіонального аспекту проживання дітей та молоді, учасників проекту; приведено результати дослідження міжособистісних стосунків та вказано на відмінності у поведінці та ставленні до здорового способу життя.

111. Романова Н.Ф. Державна доповідь про становище дітей в Україні (за підсумками 2011 року) // С.Ю.Аксьонова, М.Ю.Варбан, О.А.Васильєв та ін.: – К., 2012. – С. 18-31; 105-112.

Анотація. Здійснено аналіз стану здоров'я дітей в Україні за 2011 р. відповідно до складових здоров'я; описано діяльність медичних та соціальних закладів з питань запобігання захворюванням дітей дошкільного віку та популяризації здорового способу життя серед шкільної молоді; визначено основну проблематику та сформовано пропозиції щодо забезпечення необхідних дій з боку профільних державних закладів й організацій.

112. Романова Н.Ф., Степанченко Д.К. Ставлення студентської молоді до здорового способу життя: сучасні потреби та шляхи вирішення // Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка та психологія: актуальні наукові проблеми та шляхи вирішення» (м. Львів, 13-14 грудня 2013 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2013. – С. 79-81.

Анотація. У науковій роботі здійснено аналіз дослідження «Ставлення студентської молоді до здорового способу життя: сучасні потреби та шляхи вирішення», проведеного центром здорового способу життя Державного інституту сімейної та молодіжної політики; описано дані щодо самооцінки здоров'я з боку молоді; визначення цінностей та пріоритетів життя з акцентом на необхідність збереження здоров'я та визначено ефективні механізми запровадження.

113. Романова Н.Ф. Діти, які проживають у сім'ях, що опинилися у складних життєвих обставинах (підрозділ 2.1 та 2.2) // Державна доповідь про становище дітей в Україні «Соціальний захист дітей, які проживають у сім'ях, що опинилися у складних життєвих обставинах» (за підсумками 2012 року) // Мін-во соціальної політики; Державний ін-т сімейної та молодіжної політ. – Київ. – 2013. – С. 46-69.

Анотація. Здійснено аналіз стану здоров'я дітей, які проживають разом з батьками у складних життєвих обставинах за підсумками 2012 р. відповідно до результатів дослідження, проведеного Державним інститутом сімейної та молодіжної політики «Особливості соціального захисту дітей, які проживають у сім'ях, що опинилися у складних життєвих обставинах»; визначено основну проблематику, яка стосується насилля, жорсткого ставлення до дітей, соціального сирітства, відсутності навичок виховання у батьків та ситуацій, які провокують складні життєві обставини; виокремлено напрямки роботи для державних органів влади щодо вирішення виявлених проблем.

114. Романова Н.Ф., Бондар Т.В., Карпенко О.Г., Дікова-Фаворська Д.М. та ін. Формування здорового способу життя молоді: Навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т.В. Бондар, О.Г. Карпенко, Д.М. Дікова-Фаворська, Н.Ф. Романова та ін. – К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 116 с. – (Формув. здорового способу життя молоді; Кн. 13).

Анотація. У навчально-методичному посібнику розкрито теоретичні та практичні основи здорового способу життя; описано методи соціальної роботи з усіма категоріями населення, які перебувають у складних життєвих обставинах щодо формування здорового способу життя, зокрема з сім'ями, які виховують дітей; надано методичні рекомендації для соціальних працівників щодо надання необхідних соціальних послуг.

115. Романова Н.Ф. Досвід реалізації грантових програм з формування здорового способу життя молоді в межах українсько-канадського проекту «Молодь за здоров'я-2» / Сучасні технології збереження і зміцнення здоров'я здорових: Матеріали наук. - практич. конф. (Київ, 27 жовтня 2005 р.) – К.: ПП «ППНВ», 2005. – С. 38-42.

Анотація. У статті проаналізовано сучасні технології збереження і зміцнення здоров'я для різних категорій населення; вказано на важливість роботи за принципом «здоров'я для здорових»; описано досвід реалізації грантових програм з формування здорового способу життя молоді в межах українсько-канадського проекту «Молодь за здоров'я-2» та шляхи його поширення в Україні.

116. Романова Н.Ф. Формування здорового способу життя молоді: досвід українсько-канадського проекту «Молодь за здоров'я» // Соціальна політика і соціальна робота. – 2006. - № 1 (33). – С.75-84.

Анотація. Надано детальний опис грантових соціальних програм, які були реалізовані в рамках українсько-канадського проекту «Молодь за здоров'я – 2»; проведено аналіз ефективних технологій роботи; визначено напрямки роботи, запропоновані та реалізовані дітьми та молоддю, яка сповідує здоровий спосіб життя.

117. Романова Н.Ф. Сучасні аспекти здорового способу життя молоді як основа розвитку українського суспільства // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота, філософія освіти: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова – Випуск 2 / за заг. ред. В.П. Андрущенко, А.О. Ярошенко, І.М. Ковчиної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 268-275.

Анотація. Надано аналітичний огляд усіх складових здоров'я молоді (фізичної, соціальної, психічної та духовної); надано державну стратегію впровадження здорового способу життя та описано практичні механізми її реалізації; визначено необхідність посилення роботи за даним напрямком діяльності як важливої умови збереження майбутнього покоління України.

118. Романова Н., Семигіна Т., Белишев О. Самооцінка молоді щодо здоров'я та способу життя // Науково-практичний журнал «Вісник» Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. – 2010. - № 3. – С. 139-149.

Анотація. Описано результати дослідження Державного інституту сімейної та молодіжної політики «Ставлення української молоді до здорового способу життя» (2010 р.) про самооцінку стану здоров'я та спосіб життя української молоді віком від 14 до 35 років: режим харчування, фізичну активність, психологічне та соціальне здоров'я, шкідливі звички; приведена оцінка молоді щодо ефективності державної політики та її реалізації з проблематики: доступність інфраструктури; наявність соціальної реклами, вплив ЗМІ тощо.

119. Романова Н.Ф., Балакірева О.М., Яременко О.О., Левін Р.Я. та ін. Моніторинг і оцінка діяльності з формування здорового способу життя / О.М. Балакірева, О.О. Яременко, Р.Я. Левін, Н.Ф.Романова та ін. – К.: Укр. ін-т соц. дослідж., 2005.– 152 с. – (Формування здорового способу життя молоді; Кн. 11).

Анотація. Надано результати дослідження щодо ставлення дітей та молоді до здорового способу життя у Рівненській та Черкаській областях; визначено основну проблематику стану здоров'я; вказано напрямки роботи щодо покращення здоров'я та зміни способу життя.

120. Савельчук І.Б. Студентські соціальні проекти: основні пріоритети та інноваційний досвід / Укл. А.О.Ярошенко, О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук / За ред. Г.І.Волинка. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 235 с.

Анотація. У збірнику представлено соціальні проекти студентів, які присвячені актуальним проблемам соціальної роботи та пошуку шляхів їх вирішення. Збірник підготовлено на основі матеріалів ІХ Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «соціальна робота».

Збірник представляє інтерес для науковців, які вивчають проблеми соціальної освіти та механізми її вдосконалення, фахівців соціальної сфери, студентів, аспірантів, які здійснюють науково-дослідну роботу в галузі соціальної та професійної освіти.

121. Сухицька Н.В. Основи права Європейського Союзу / Н.В. Сухицька // Курс лекцій: навчальний посібник у 2 книгах (курс лекцій та схеми і таблиці) для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. проф. О.Г.Мурашина – К.: Університет «Україна», 2012. – 357 с.

Анотація. Викладено історико – теоретичні засади та основи правової системи ЄС, розглянуто питання зовнішньої та внутрішньої політики ЄС.

122. Сухицька Н.В. Третейське судочинство / Н.В.Сухицька // Навчально – методичний комплекс для студентів вищих навчальних закладів – К.: Університет «Україна», 2012 – 357 с.

Анотація. Розкрито суть і тенденції розвитку альтернативної форми розв'язання господарських спорів – третейських судів, проаналізовано позитивні сторони та шляхи захисту прав споживачів у третейських судах.

123. Ткач І. Я. та ін. Актуальні проблеми соціальної політики в Україні: навчальний підручник / Литва Л. А, Толстоухова С. В., Ткач І. Я. та ін.; За заг. ред. проф. А. О. Ярошенко. – К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 222 с.

Анотація. У розділі навчального посібника представлено основні поняттями соціальної політики України, її основні проблеми та напрямки; про передумови формування і реалізації державної соціальної політики; про впровадження реформ у реалізації державної соціальної політики через впровадження соціальних стандартів, механізму соціального замовлення; ознайомлення з основними напрямками соціальної політики; політико-правові аспекти соціальної політики.

124. Ярошенко А.О. Аксіологічний вибір сучасної освіти / А.О.Ярошенко // Мультиверсум. Філософський альманах: Зб. наук. праць /Гол. ред. В.В.Лях. – К.: Український центр духовної культури. - 2002. - Вип.27 – С.124-132.

Анотація. У статті розглядаються проблеми оцінки якості освіти в середній та вищій школі України та перспективи її покращення шляхом інтеграції у європейський освітній простір

125. Ярошенко А.О. Духовні цінності в гуманітарній освіті вищої школи та їх значення // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. - №1 (23). – С. 176-182.

Анотація. Стаття посвячена соціально-філософському аналізу цінностей гуманітарного образования в период трансформації сучасної вищої школи. На основі використання системного і комплексного підходів досліджено комплекс проблем формування і функціонування системи цінностного образования в сучасній вищій школі, що особливо важливо в период трансформації сучасного вищого образования.

126. Ярошенко А.О. Ціннісна освіта в Україні / А.О.Ярошенко // Політологічний вісник. – К.: Товариство «Знання України». – 2002. - № 11. – С.47-55.

Анотація. У статті розкрито методологічний і аналітичний потенціал філософських концепцій освіти, які суттєво впливають на формування парадигм і моделей, що дозволяють розглядати освіту як благо, механізм соціалізації, розвитку соціальної структури.

127. Ярошенко А.О. Зміст освіти в інформаційному суспільстві // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. – Випуск 18. / За ред. В.Д.Сиротюка. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009 – С. 297-302.

Анотація. У статті розглянуто сутність інституту освіти в інформаційному суспільстві. Розглянуто зміни змісту суспільного виробництва, у всіх його чотирьох формах, в умовах інформаційного суспільства. Встановлено вплив процесу освіти на всі форми суспільного виробництва, а також на розвиток суспільних індивідів зокрема та інформаційного суспільства загалом.

128. Ярошенко А.О. Роль моніторингу якості освіти в формуванні глобалізаційного світогляду // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія: Зб. Наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – № 18 (31).- С. 319 – 324.

Анотація В статті розкрито роль моніторингу якості освіти, як найефективнішого засобу позитивного розвитку суспільства, оскільки тільки освічене суспільство й освічене людство можуть успішно розв'язувати ті проблеми, які постали перед ними на початку третього тисячоліття.

129. Ярошенко А.О. Особливості формування життєвого потенціалу особистості в умовах сучасного суспільства // Соціальна робота в Україні: теорія і практика / Науково-методичний журнал. – 2011. - №3-4 – С.7-16.

Анотація. Стаття присвячена проблемі формування життєвих цінностей як передумови розвитку духовного потенціалу молоді. Юнацький вік розглядається як сенситивний період засвоєння духовних цінностей. Наголошується на тому, що сучасна вища освіта не може похвалитися досягненнями у сфері виховання молодого покоління через формальне ставлення викладачів до завдань виховної роботи. Висвітлено результати дослідження сформованості цінностей в юнацькому віці, які за числовими показниками є майже однаково високими серед досліджуваних у різних регіонах України. Такими цінностями, які є передумовою розвитку духовного потенціалу в юнацькому віці, виявилися «доброта», «самостійність», «універсалізм».

130. Ярошенко А.О. Проблемне поле поширення корпоративної соціальної відповідальності // Вісник Львівського університету ім. І.Франка (Соціологічна серія). – Випуск 5. - Л.: Нац.ун-т., 2011. –С.259-266.

Анотація. Досліджено політичні та соціальні обставини становлення концепцій корпоративного громадянства та корпоративної соціальної відповідальності в ЄС. Обґрунтовано співвимірність концепцій з окремими моделями демократії. Окреслено шляхи практичної реалізації концепцій в Україні.

131. Ярошенко А.О. Інформатизація та технологізація освіти як елемент її гуманізації // Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». №3 (додаток1). Т.2. – 2011. — С. 225-233.

Анотація. У статті гуманітаризація та гуманізація освіти в умовах її технологізації, інформатизації та комп'ютеризації розглядається як умова становлення освітньо-інформаційної політики.

132. Yaroshenko A.O., Khyzhna O.P. Preparation of experts of social sphere in the conditions of modernization of higher education in Ukraine// From Theory to Practice, From Practice to Theory: Sbornik z konference VIII Hradecke dny socialni prace. (Hradec Kralove 7 at 8 fujna 2011). - Zuzana Truhlarova, Katarina Levicka (Eds), Gaudeamus, 2012, - P.542-546.

Summary. The article devoted to analysis of the features of higher education of Ukraine provided the unification of European education in the framework of the Bologna process is carried out in the article. Features of formation of knowledge and skills at higher education institutions of the countries were discussed.

РОЗДІЛ II. СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

133. Вайнола Р.Х. Нормативно-правове забезпечення діяльності соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу по роботі з дітьми трудових мігрантів / Р.Х.Вайнола, Н.С. Гевчук // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: за ред. Л.П.Мельник, В.І.Співака. – Вип. XVI. Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори, 2011. – С.433-450.

Анотація. У статті здійснено характеристики нормативно-правового забезпечення діяльності соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу по роботі з дітьми трудових мігрантів. Визначено напрямки соціально-правової підтримки дітей тимчасових трудових мігрантів та членів їхніх родин.

134. Вакуленко О.В. Удосконалення системи забезпечення прав та можливостей на реінтеграцію у суспільство неповнолітніх та молоді, що перебувають у місцях позбавлення волі: аналітичний звіт за результатами соціологічного дослідження / Автор. кол.: О. Вакуленко, Т. Журавель, І. Демченко, О. Кочемировська, А. Зінченко, М. Костюк, Н. Белоносова. – К.: Державна пенітенціарна служба України, Всеукраїнський громадський центр «Волонтер», Представництво Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ). – 2011. – 110 с.

Анотація. У звіті представлено дослідження фактичного стану реалізації прав неповнолітніх, які перебувають у слідчих ізоляторах, на освіту, захист від жорстокого поводження, на соціально-психологічну підтримку; результати аналізу реалізації програм формування в неповнолітніх та молодих засуджених навичок просоціальної поведінки; основні соціальні, соціально-психологічні та індивідуально-психологічні чинники, що впливають на ефективність підготовки цільових груп до звільнення з місць позбавлення волі та формування просоціальної мотивації, тощо.

135. Вакуленко О.В. Юридичне консультування щодо прав та обов'язків неповнолітніх / О. В. Вакуленко, Л. П. Шнеренко, О. Б. Янчук. Кн.1. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002. – 23 с. (Сер. "Соціальний супровід неповнолітніх". У 3 кн.)

Анотація. У книжці міститься необхідна інформація з питань прав та обов'язків неповнолітніх, гарантованих чинним законодавством України. Розраховане на вихованців колоній для неповнолітніх. Метою видання є надання юридичної допомоги молодим людям у вирішенні соціальних проблем.

136. Вакуленко О. В., Дідушко Н. Ю. Соціальна адаптація неповнолітніх та молоді, які повертаються з місць позбавлення волі // Соціальна робота в Україні: теорія та практика. – 2010. - № 1-2. – С. 16-25.

Анотація. Вивчення соціальної ситуації, з якою стикається молодь, яка повертається з місць позбавлення волі, означає насамперед аналіз взаємодії між особистістю та її соціальним оточенням. Такий підхід дозволить з одного боку підготувати молодь до наявності і можливих

варіантів подолання соціальних проблем, з другого – надати відповідним фахівцям інформацію щодо напрямів соціальної роботи з такою категорією молоді, з третього – знизити рівень рецидиву скоєння повторних злочинів.

137. Вакуленко О.В. Особливості соціалізації молоді, яка повертається з місць позбавлення волі// Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. - Випуск 15, частина II – Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2010. – С. 82-89.

Анотація. Головна мета соціалізації особистості у демократичному суспільстві – самореалізація особистості, перетворення її на самодостатній соціальний організм. В протилежному випадку процес соціалізації позбавляється гуманістичного сенсу і стає засобом психологічного насилля, розвитку конформізму, уніфікації, нівелювання «я» особистості тощо. Молоді люди, які мали проблеми з законом і повернулися з місць позбавлення волі, проходять особливий шлях соціалізації.

138. Вольнова Л.М. Правовий захист дітей від шкідливого впливу ЗМІ як напрям профілактики їх асоціальної поведінки / Л.М. Вольнова// Правова освіта перед викликами сучасності: матеріали Всеукр. міжвуз. соціально-правового семінару (Київ, 26 травня 2011 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 13-14.

Анотація. Встановлено особливості надання ЗМІ негативної дії на поведінку людини. Визначено основні чинники асоціальних впливів ЗМІ на поведінку неповнолітніх (відсутність реального самоконтролю – внутрішня цензура та контролю держави). Проаналізовано законодавчу базу України в аспекті захисту неповнолітніх від негативних впливів ЗМІ та попередження таких впливів.

139. Голубенко Т.О. Соціально-правові засади захисту людей похилого віку / Т.О. Голубенко // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Збірник наукових праць. – Випуск 13. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 23-34.

Анотація. Обґрунтовано актуальність вивчення людей похилого віку, висвітлені правові аспекти соціальної роботи з людьми похилого віку, визначені шляхи вдосконалення соціальної роботи на сучасному етапі.

140. Голубенко Т.О. Особенности социально-правовой защиты людей пожилого возраста в Украине (Features of social and legal protection people elderly in Ukraine) / Tatiana Golubenko // Socialinisugdymas. Social Education. - Specialus numerius / Special edition. - Vilnius, 2013. - Nr. 4 (36). - P. 34-44.

Анотація. Обоснована актуальність изучения соціально-правової зашиты людей пожилого возраста, рассмотрены правовые аспекты соціальної роботи с людьми пожилого возраста, пути совершенствования соціально-правової зашиты людей пожилого возраста на современном этапе.

141. Головка Н. І. Правова педагогіка: Навч. посіб. / Н.І. Головка— К.: МАУП, 2007. — 248 с.

Анотація. У посібнику в узагальненому вигляді проаналізовано загальнопедагогічні та загальноправові основи правового виховання, правової культури, правової освіти та правового розвитку особистості. Визначено особливості виникнення правових відхилень у підлітків, методи та заходи їх педагогічної профілактики.

142. Головка Н.І.Формування правової соціалізації молоді як педагогічна проблема. / Н. І. Головка // Соціалізація особистості/Збірник наукових праць. Педагогічні науки, т. XXXI- К.: Логос, 2008. – С. 70-78.

Анотація. Обґрунтовано сутність та особливості правової соціалізації студентської молоді як запоруки попередження правопорушень.

143. Головка Н.І.Правове виховання підлітків як спосіб профілактики правопорушень/ Н. І. Головка // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць. Серія: Педагогічні науки, Т. XXXII- К.: Логос, 2010. – С. 35-40.

Анотація. Сутністю правового виховання є формування правової установки та узгодження прагнень і очікувань особистості з інтересами й очікуваннями суспільства, тобто процес вироблення стійких правових ідей і принципів у правосвідомості вихованців, формування правової культури.

144. Головка Н.І. Курка С.В.До питання вдосконалення юридичної освіти/Н.І.Головка,С.В.Курка // Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку. - Луцьк, 2012. – С. 13-15.

Анотація. Обґрунтовано форми і методи удосконалення юридичної освіти засобами впровадження інноваційних педагогічних технологій.

145. Головка Н. І.Важковиховуваність дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації./ Н. І. Головка // Збірник наукових праць Кам'янець – подільського національного університету ім. І.Огієнка. –Серія: соціально-педагогічна. - Вип. 16. - Кам.- Под.:Медоборн 2006, 2011 –С. 227- 235.

Анотація. Обґрунтовано особливості важковиховуваності дітей та молоді, висвітлені форми і методи соціально-педагогічної діяльності із такими дітьми.

146. Головка Н. І.Профілактичні заходи протиправної поведінки неповнолітніх/Н.І.Головка // Соціальна робота в Україні: теорія і практика / Науково-методичний журнал. – 2014. -№ 3-4.– С. 37-48.

Анотація. Обґрунтовано вагому роль соціального педагога у профілактиці злочинності серед підлітків. Адже він допомагає вихованцю пізнати навколишнє соціальне середовище, піклується про формування моральних,правових, загальнолюдських цінностей, аналізує процес формування особистості, як соціальне явище, процес розвитку її нахилів та здібностей.

147. Дубич К.В.Нормативно-правове забезпечення системи надання соціальних послуг населенню України / К.В. Дубич //Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. Сер.: Право та держ. упр.: наук. зб. / Акад. праці і соц. відносин. – К.: Сталь. – 2012. – № 1.– С.12-20.

Анотація. Досліджено законодавство та нормативні базові документи в системі надання соціальних послуг населенню України. Проаналізовано прогалини в законодавстві та запропоновано вектори змін та розроблення механізмів впровадження певних статей законів, що стосуються системи надання соціальних послуг

148. Житинська М.О.Соціально-педагогічна підтримка людей похилого віку як складова їх соціального захисту / М.О.Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 17. – Ч. 2. – Київ – Ів.Франківськ.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 184-188.

Анотація. Проаналізовано зміст поняття «соціально-педагогічна підтримка особистості» на основі чого визначено дефініцію «соціально-педагогічна підтримка людей похилого віку» як складова соціального захисту населення.

149. Житинська М.О. Деякі аспекти соціального захисту людей похилого віку в Україні / М.О.Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 19 – Київ.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 154-159.

Анотація. Розглянуто деякі аспекти соціального захисту людини похилого віку в сучасних умовах. Розкрито сутність основних нормативно-правових документів соціальної захищеності людини похилого віку, окреслено структуру закладів соціального обслуговування, визначено перелік послуг на які мають право люди похилого віку.

150. Капська А.Й. Соціальні умови захисту дітей з функціональними обмеженнями в Австрії/ А.Й.Капська // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр., НПУ імені М. П. Драгоманова. - Т.16. – К.: Логос, 2002. – С. 3-11.

Анотація. Розглянуто соціальні умови захисту дітей з функціональними обмеженнями в Австрії. Розкрито можливі шляхи запозичення досвіду розвинених країн.

151. Ковчина І.М. Соціально-правовий захист маргінальних груп населення як педагогічна проблема/І.М.Ковчина// Збірник наукових праць. – Ужгород, 2014.

Анотація. Розкрита сутність соціально-правового захисту маргінальних груп населення в контексті педагогічної проблеми.

152. Ковчина І.М. Особливості підготовки соціальних педагогів до соціально-правового захисту населення: проблеми формування професійного становлення / І.М.Ковчина// Збірник наукових праць. – Тернопіль, 2014.

Анотація. Встановлено особливості підготовки соціальних педагогів до соціально-правового захисту населення. Визначено основні чинники, що впливають на формування професійного становлення соціальних педагогів.

153. Ковчина І.М. Правова освіта перед викликами сучасності [Текст]: Матеріали Всеукраїнського міжвузівського соціально-правового семінару (Київ, 26 травня 2011 року) / За заг. ред. проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – 60 с.

Анотація. У матеріалах Всеукраїнського міжвузівського соціально-правового семінару представлено результати обговорення актуальних проблем правової освіти в сучасних умовах, основних чинників та механізмів, що впливають на її ефективність.

154. Ковчина І.М. Соціально-правовий захист населення: виклики сьогодення [Текст]: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 6 листопада 2014 року) / За заг. ред. проф. О.М.Котикової та проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 44с.

Анотація. У матеріалах Міжнародної науково-практичної конференції представлено результати обговорення актуальних проблем соціально-правового захисту в сучасних умовах, основних чинників та механізмів, що впливають на його ефективність.

155. Ковчина І.М., Черненко М.В., Радчук І.Ю. Актуальні проблеми соціально-правового захисту населення: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціалізації «соціально-правовий захист населення». – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 116 с.

Анотація. У посібнику в узагальненому вигляді проаналізовано актуальні проблеми соціально-правового захисту населення.

156. Міхєєва О.Ю., Зеленко Т., Нормативно-законодавче підґрунтя функціонування альтернативних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування / О. Міхєєва, Т. Зеленко // Збірник наукових праць молодих науковців – Львів, 2014 – С. 121-134.

Анотація. Проаналізовано нормативно-законодавчі акти, що регулюють функціонування прийомних сімей та визначають їх діяльність.

157. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Підготовка студентів до здійснення захисту населення в умовах сучасної нормативно-правової бази / М.В. Черненко // Правова освіта перед викликами сучасності: матеріали Всеукраїнського міжвузівського соціально-правового семінару (Київ, 26 травня 2011 року) / За заг. ред. проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – С. 27-29.

Анотація. Прокоментовано порядок отримання фахових знань щодо захисту населення в процесі вивчення законодавства.

158. Панченко М.В. (Черненко М.В.)Правова обізнаність студентів – майбутніх фахівців в системі надання кваліфікованої допомоги населенню / М.В. Черненко // Професійна підготовка студентів — освітня складова суспільного розвитку: Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 5 грудня 2012 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – С. 13-14.

Анотація. З'ясовано рівень обізнаності студентів в правовому полі та виявлено важливість її в процесі надання допомоги населенню.

159. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Соціально-правові гарантії науково-педагогічних працівників сучасної України / М.В. Черненко // Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу: матеріали Молодіжної міжвузівської науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 березня 2012 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – С. 11-12.

Анотація. Розкрито систему соціально-правових гарантій науково-педагогічних працівників при виконанні ними професійних обов'язків.

160. Панченко М.В. (Черненко М.В.)Правове виховання молоді як основна складова діяльності педагога / М.В.Черненко // Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів: збірник наукових праць / За ред. Марії Чепіль та Ришарда Бери. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – С. 326-330.

Анотація. Стаття розкриває проблеми ефективної реалізації прав і свобод громадян України, і передусім молоді, шляхом розширення їх правової обізнаності. Одним із можливих способів являється ефективна державна молодіжна політика в даному напрямку. Вона має бути зосереджена на правовому вихованні як цілеспрямованій, систематичній діяльності державних органів, спрямованій на формування у громадян належного рівня правосвідомості і правової культури.

161. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Теоретичне тлумачення норм міжнародного законодавства з питань профілактичної діяльності правопорушень неповнолітніх в процесі фахової підготовки соціальних педагогів / М.В.Панченко // Соціально-правовий захист населення: виклики сьогодення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

(Київ, 6 листопада 2014 року) / За заг. ред. проф. О.М.Котикової та проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 16-17.

Анотація. Окреслено міжнародні акти як форма зовнішнього вияву правового виховання. Визначено особливість правового статусу неповнолітніх та прокоментовано утвердження їх правомірної поведінки у рамках соціально-правового захисту.

162. Пасічніченко С.В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері соціального захисту інвалідів / С.В. Пасічніченко // Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери в умовах євроінтеграційного процесу: матеріали II Міжнародної молодіжної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 4 грудня 2013 року) / [За заг. ред. проф. І. М. Ковчиної] – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 8-10.

Анотація. Встановлено особливості адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері соціального захисту інвалідів, проаналізовані вітчизняні законодавчі акти з даного питання, розроблено пропозиції для вдосконалення законодавства стосовно заходів адміністративної відповідальності у сфері соціального захисту інвалідів.

163. Пасічніченко С.В. Право молодого фахівця на працевлаштування / С.В. Пасічніченко // Професійна підготовка студентів соціально-педагогічної сфери – освітня складова суспільного розвитку: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 квітня 2014 року) / [За заг. ред. проф. І. М. Ковчиної] – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 45-46.

Анотація. Проаналізовано правове забезпечення зайнятості молодих фахівців, визначено основні чинники під час працевлаштування, доведено необхідність реалізації професійних стандартів на ринку праці.

164. Пасічніченко С.В. Адміністративно-правове регулювання соціального захисту інвалідів в Україні. – Рукопис. Київ, 2011.

Анотація. Дисертація є науковим дослідженням адміністративно-правового регулювання соціального захисту інвалідів в Україні. У роботі міститься низка теоретичних положень та практичних рекомендацій, сформульованих у результаті комплексного дослідження адміністративно-правового регулювання соціального захисту інвалідів.

Відповідно до мети дано авторське визначення понять «соціальний захист інвалідів», «адміністративно-правове регулювання соціального захисту інвалідів». Проаналізовано та з'ясовано структуру державної системи соціального захисту інвалідів; визначено коло суб'єктів адміністративно-правового регулювання соціального захисту інвалідів.

Окреслено основні перспективи розвитку адміністративно-правового регулювання соціального захисту інвалідів з метою гармонізації вітчизняного законодавства з положеннями Конвенції ООН про права інвалідів.

Внесено пропозиції щодо уточнення понятійного апарату та доповнення до чинного законодавства у сфері соціального захисту інвалідів.

165. Соляник М.Г. Нормативно-правове забезпечення діяльності з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г. Соляник // Наука і вища освіта: тези доповідей учасників XIX Міжнар. наук. конфер. студентів та молодих вчених (Запоріжжя, 21-22 квітня, 2011р): у 3 Т. / Класичний приватний університет. – Запоріжжя: вид-во КПУ, 2011. – Т.3. – С.74-76.

Анотація. Здійснено аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.

166. Сушицька Н.В. Тенденції нормативно-правового регулювання освітньої діяльності України / Н.В. Сушицька // Матеріали X Всеукраїнської наукової конференції студентів і молодих вчених «Молодь: освіта, наука, духовність». - К., 2013.

Анотація. Пропонується введення системи кодифікації в освітній діяльності через створення Кодексу законів про освіту, що дасть змогу усунути прогалини в Болонській кредитно-модульній системі освіти Розглядаються основні проблеми правосвідомості в українському суспільстві.

167. Сушицька Н.В. Правове регулювання: проблеми ефективності / Сушицька Н.В. // Держава і право. — 2012. — № 57. — С. 39-45.

Анотація. Розглянуті питання основні елементи правового регулювання, розкрито принципи і стандарти діяльності для забезпечення ефективності взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування та громадського суспільства.

168. Сушицька Н.В. Юридична клініка / Н.В. Сушицька // Навчальний посібник — К.: Вид-во «У», 2014.- 423 с.

Анотація. Викладено теоретичні аспекти та практичні рекомендації щодо організації та роботи правозахисних організацій з метою надання безоплатної правової допомоги в рамках реалізації Державної програми правової освіти населення.

169. Сушицька Н.В. Правознавство / Н.В. Сушицька // Навчальний посібник. — К.: Вид-во «У», 2013. — С.280-289.

Анотація. Глава 2, розділ 3: Історія формування Євросуду ЄС, склад, бюро. Порядок подання Заяви в ЄСЄС. Загальні положення, умови прийняття заяви. Дружнє врегулювання спорів. Провадження після прийняття заяви. Слухання

170. Сушицька Н. В. Права людини: історичний аспект / Н. В. Сушицька // Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку: зб. тез доповідей I Міжнародної наук. конф. — К.: Національний авіаційний університет: 2011. — С.243-244.

Анотація. Дана характеристика основних прав людини: природних і позитивних прав, визначено характерні ознаки, класифіковано права людини, розкрито сутність і механізм захисту прав людини.

171. Сушицька Н.В. Юридичні клініки. Переваги та проблеми сучасності/ Н. В. Сушицька // Матеріали XI міжнародної науково - практичної конференції «Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі», К., 2011.

Анотація. Досліджується та обґрунтовується роль юридичних клінік на сучасному етапі як альтернативних чинників правового захисту незахищених верств населення. Показано необхідність організації та проведення навчання та виробничої практики студентів вищих юридичних навчальних закладів як осн. організації якісної підготовки юридичних компетенцій майбутніх юристів.

172. Ярошенко А.О. Правове забезпечення соціальної політики України в умовах розвитку інформаційного суспільства: монографія. - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. — 270 с.

Анотація. У монографії на основі загальноосвітніх тенденцій розвитку глобального інформаційного суспільства та трансформації суспільних відносин проведено дослідження проблеми праворозуміння і правового забезпечення розвитку українського сегменту глобального інформаційного суспільства. Авторами висвітлюються напрями правового забезпечення

розвитку соціальної політики України в умовах розбудови глобального відкритого інформаційного суспільства; аналізуються проблеми і вади його розвитку в Україні, у т.ч. деформація суспільної свідомості під впливом руйнування системи суспільних цінностей; визначаються основні засоби правового впливу на позитивну динаміку формуванні суспільних відносин; акцентується увага на необхідності перегляду, підходів до оцінки ресурсів та цінностей інформаційного суспільства і урахування таких підходів у формуванні комплексного правового забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні. Особливої уваги приділяється необхідності праворозуміння актуальності правового забезпечення права на спілкування та основних ресурсів інформаційного суспільства: інформації, знань та інформаційно-комунікаційних технологій.

ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

173. Головка Н. І. Соціальна профілактика правопорушень, скоєних неповнолітніми / Навчальний посібник. - К.: Видавничий дім, 2014.- 185 с.

Анотація. У навчальному посібнику розкрита сутність соціальної профілактики правопорушень, скоєних неповнолітніми. Наведені приклади профілактичних дій соціального працівника.

174. Ковчина І.М. Оновлення теорії і методики технологій навчання правовій освіті студентів у вищому навчальному закладі // Сучасні проблеми підготовки майбутній фахівців в умовах євроінтеграційного процесу [Текст]: матеріали Молодіжної міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 квітня 2013 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С.4-9.

Анотація. Розкрито теоретико-методичні засади оновлення технологій навчання правовій освіті студентів у вищому навчальному закладі.

175. Ковчина І.М. Професійна підготовка студентів до соціального захисту населення: проблеми та перспективи / Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. - Випуск СІХ (109). – (Серія: педагогічні та історичні науки). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 93-99.

Анотація. У статті розкриваються проблеми та перспективи здійснення професійної підготовки до соціального захисту населення.

176. Ковчина І.М. Технології навчання соціальних педагогів соціально-правовому захисту населення // Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів: збірник наукових праць / За ред. Марії Чепіль та Ришарда Бери. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. – С. 54-58.

Анотація. У статті розкрито можливості та особливості застосування технологій навчання соціальних педагогів соціально-правовому захисту населення.

177. Ковчина І.М. Перспективи професійної підготовки до соціально-правового захисту населення [Текст]: матеріали II Міжнародної молодіжної науково-практичної

конференції (дистанційної) (Київ, 4 грудня 2013 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 3-4.

Анотація. Обґрунтовано перспективиздійснення професійної підготовки до соціально-правового захисту населення.

178. Ковчина І.М. Технології професійної підготовки студентів педагогічного університету до соціально-правової діяльності під час лекційних занять / І.М. Ковчина / За ред. Н.Г. Ничкало. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. Розкрита сутність технології професійної підготовки студентів педагогічного університету до соціально-правової діяльності. Обґрунтовано особливості застосування технології професійної підготовки до соціально-правової діяльності під час проведення лекційних занять в умовах педагогічних університетів.

179. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Місце договору в практичній діяльності правозахисників / М.В. Черненко // Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу: матеріали Молодіжної міжвузівської науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 квітня 2013 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 15-17.

Анотація. Розкрито особливості надання юридичних послуг у договірних правовідносинах в процесі фахової підготовки соціальних правозахисників.

180. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Особливості забезпечення права дитини на самозахист від неналежного батьківського виховання в процесі професійної підготовки соціальних правозахисників / М.В. Панченко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: науково-методичний журнал. – 2013. – № 3-4. – С. 49-57.

Анотація. У статті розкриваються юридично встановлені та закріплені можливості малолітньої і неповнолітньої дитини здійснювати своє право на самозахист від неналежного батьківського виховання. Визначено, що батьки перебувають у постійно функціонуючих особистих немайнових та майнових правовідносинах з дітьми. Встановлена роль держави у запобіганні правопорушень з боку батьків та у закріпленні юридичної відповідальності та гарантій до її притягнення. Це сприятиме підвищенню профілактичної діяльності з питань неналежного батьківського виховання в процесі професійної підготовки соціальних правозахисників.

181. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Методичне забезпечення викладання дисципліни «Галузеве законодавство в соціальній роботі» майбутнім фахівцям соціально-правового захисту населення / М.В. Панченко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – №5 (288) Частина I. – Луганськ: Вид-во «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2014. – С. 209-216.

Анотація. У статті розкриваються особливості впровадження методичного забезпечення дисципліни «Галузеве законодавство в соціальній роботі» під час викладання її фахівцям соціально-правового захисту населення. В процесі дослідження висвітлено стан наукових розробок в напрямку тлумачення норм соціального спрямування по галузям. Сформовано теоретичне та практичне значення, мету та завдання поданої на розгляд тематики. Розкрито наповнення модулів дисципліни та практичну частину її засвоєння. А саме словникову роботу, питання та завдання для самоконтролю, індивідуальні завдання, роботу з першоджерелами: вивчення першоджерел та анотування літератури, творчі завдання та проблемні ситуації.

182. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Методичне забезпечення викладання дисципліни «Сімейне право» майбутнім фахівцям соціально-правового захисту населення / М.В.Панченко// Соціальна робота в Україні: теорія і практика: науково-методичний журнал. – № 1–2. – К.: Вид-во «Аспект-Поліграф», 2014. – С. 53-60.

Анотація. У статті розкриваються особливості впровадження методичного забезпечення дисципліни “Сімейне право” під час викладання її фахівцям соціально-правового захисту населення. В процесі дослідження висвітлено стан наукових розробок в напрямку розкриття проблем сім'ї та дитини, шлюбних відносин, охорони сім'ї, дитинства, батьківства та материнства, забезпечення належного розвитку та захисту прав дітей, позбавлених батьківського піклування та ін. Розкрито наповнення трьох модулів дисципліни та практичну частину її засвоєння, а саме: словникову роботу, питання та завдання для самоконтролю, індивідуальні завдання, роботу з першоджерелами: вивчення першоджерел та анотування літератури, творчі завдання та проблемні ситуації.

183. Панченко М.В. (Черненко М.В.), Ковчина І.М., Радчук І.Ю. Актуальні проблеми соціально-правового захисту населення / Панченко М.В.(Черненко М.В.), Ковчина І.М., Радчук І.Ю. / Навчально - методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціалізації “соціально-правовий захист населення”. - К.:Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. - 116 с.

Анотація. Навчально-методичний посібник вміщує основні актуальні проблеми соціально-правового захисту населення. Теоретична частина підкріплена практичними матеріалами.

184. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Правовые вопросы обеспечения гарантий в социальной сфере / М.В.Панченко // Становление профессии «социальный работник»: методологии, модели и технологии: материалы IV Международной научно-практической Интернет-конференции (Тамбов, 20-24 октября 2014 г.) / отв. ред. Н.В. Гарашкина; М-во обр. и науки РФ [и др.]. Тамбов: Издательский дом ТГУ им. Г.Р. Державина, 2014. – С. 135-142.

Анотація. Раскрыты особенности правового закрепления свобод граждан Украины. Прокомментировано понятие «правового статуса» и его роль в утверждении прав и свобод. Определены как законодательно установленные нормативы минимальных размеров материальных и нематериальных благ, обеспечивающих каждому человеку необходимый для него достаточный уровень жизни. Базовыми величинами, на основе которых устанавливаются государственные социальные стандарты, являются социальные нормы и нормативы, которые стали стоимостным выражением соответствующей потребительской корзины.

185. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Міжнародно-закріплені принципи правомірної поведінки неповнолітніх як профілактична ланка в роботі фахівців соціально-правового захисту населення / М.В.Панченко// Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія Педагогіка. Соціальна робота. – № 33. – Ужгород.: Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. – С. 135-137.

Анотація. В статті розкриваються особливості тлумачення норм міжнародного спрямування в процесі правового виховання фахівцями соціально-правового захисту населення як однієї з напрямків своєї професійної діяльності, що включає профілактичну роботу з неповнолітніми. Розтлумачено поняття принципів та їх взаємозв'язок з правовими приписами. Окреслено міжнародні акти як форма зовнішнього вияву правового виховання. Визначено особливість правового статусу неповнолітніх та прокоментовано утвердження їх правомірної поведінки у рамках соціально-правового захисту.

186. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Особливості забезпечення гарантій прав і свобод громадян України в процесі правової підготовки фахівців соціально-правового захисту населення / М.В.Панченко // Наукові записки: [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. – Випуск СХІХ (119). - К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014. – С. 158-164.

Анотація. В статті розкриваються можливості забезпечення гарантій прав і свобод громадян України в процесі підготовки майбутніх фахівців соціально-правового захисту населення для надання юридичної допомоги в майбутньому. Визначено групи основних прав громадян України відповідно до Конституції України. Продиференційовано гарантії забезпечення прав і свобод громадян на особисті, політичні, економічні, ідеологічні та юридичні. З'ясовано, що юридичні гарантії є державно-правовими засобами, які забезпечують здійснення та охорону прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Прокоментовано структуру прав і свобод в окремих інститутах, галузях та законодавчій базі.

187. Панченко М.В. (Черненко М.В.) Основи галузевого законодавства в соціальній роботі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальностей “соціальна педагогіка”, “соціальна робота”. [За заг. ред. докт. пед. наук, проф. І.М. Ковчиної]. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – 149 с.

Анотація. Навчально-методичний посібник вміщує основні теоретичні положення галузевого законодавства в соціальній роботі в Україні та за рубежом, зокрема дітей, молоді та їх сімей, розкриває технології роботи соціальних педагогів, подає методичні розробки. Також пропонуються проблемні питання для самостійної та індивідуальної роботи студентів, тренінгові вправи, рольові ігри.

188. Пасічніченко С.В. Соціальний захист молоді у сфері працевлаштування як знаряддя реалізації державної політики зайнятості / С.В. Пасічніченко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2013. – № 1-2. – С. 151-162.

Анотація. У статті розглянуто питання регулювання проблем працевлаштування молоді, причини незайнятості молоді, функціональне призначення та роль Державної служби зайнятості, запропоновані механізми сприяння конкурентоспроможності молоді на ринку праці.

189. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.), Жуков В.І. Навчально-методичний комплекс до навчальної дисципліни «Правові засади соціальної роботи» / І.Б.Савельчук (І.Б.Міщенко), В.І.Жуков// Навчально-методичний комплекс: Соціальна робота / За ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова,2006. – С.120-134.

Анотація. Навчально-методичний комплекс, кредитно-модульнунавчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо - кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота», алгоритму вивчення матеріалу навчальної дисципліни «Правові засади соціальної роботи», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

190. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.), Заворотченко Т.М. Навчально-методичний комплекс до навчальної дисципліни «Галузеве законодавство в соціальній роботі» / І.Б.Савельчук (І.Б.Міщенко), Т.М.Заворотченко // Навчально-методичний комплекс: Соціальна робота / За ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова,2006. – С. 134-146.

Анотація. Навчально-методичний комплекс, кредитно-модульнунавчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної системи організації навчання. Програма

визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо - кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота», алгоритму вивчення матеріалу навчальної дисципліни «Галузеве законодавство в соціальній роботі», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

191. Сушицька Н. В.Юридична клініка як форма соціально – правового захисту населення / Н. В. Сушицька // Соціальна політика; концепції, технології, перспективи:зб. тез доповідейIII Міжнародної наук. конф. – К.: НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2014.

Анотація. Викладено проблеми отримання кваліфікованої адвокатської допомоги пересічними громадянами України, розкрито роль спеціалізацій Юридичних клінік.

РОЗДІЛ III. СОЦІАЛЬНА РОБОТА

ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

192. Агапова М. Б. Особливості мотиваційної сфери майбутніх соціальних працівників у контексті євроінтеграційних процесів / Агапова М. Б. // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : Матеріали V Міжнародної наук.-практ. конф. – К., 2010. – С. 132–134.

Анотація. У статті розглянуто особливості структурних компонентів мотиваційної сфери майбутніх фахівців соціальної сфери.

193. Агапова М. Б. Роль мотивації у підготовці майбутніх соціальних працівників / Агапова М. Б. // Інноваційні освітньо-виховні стратегії в сучасному світі : змістовний та технологічний аспект : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (17–18 листопада 2010 р., м. Суми). – Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : РВВ СОППО, 2010. – С. 7–9.

Анотація. У статті визначено роль мотивації у підготовці фахівців соціальної сфери, її вплив на якість фахової підготовки.

194. Биби́к Д.Д. Волонтерство як важливий ресурс соціальної роботи/ Д.Д.Биби́к // Актуальні проблеми соціальної роботи: Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції / За ред. І.В. Козубовської. – Ужгород, 2013. – С.15-19.

Анотація. Здійснено характеристику волонтерської діяльності як важливого ресурсу соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано методи, що застосовуються волонтерами для здійснення соціальної роботи.

195. Вайнола Р.Х.Соціальна робота в Україні. Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб і доп. / І.Д.Зверева, О.В. Безпалько, С.Я.Харченко та ін.; За заг. ред. І.Д.Зверевої, Г.М. Лактіонової. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 254с. (авт.:С.70-82), (Рекомендовано міністерством освіти і науки України).

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз базових дефініцій соціальної роботи. Надано характеристику базових технологій соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано педагогічні, психологічні та соціологічні методи, що застосовуються в соціальній роботі. Визначено підходи до характеристики організаційних форм соціальної роботи.

196. Вайнола Р.Х. Особливості діяльності волонтерів у соціальній вуличній роботі / Р.Х. Вайнола // Волонтерський рух в Україні: тенденції розвитку / Вайнола Р.Х., Капська А.Й., Комарова Н.М. – К.: Академпрес, 1999. – С. 90-98.

Анотація. У розділі посібнику представлено теоретико-методичний аналіз проблеми технологізації волонтерської роботи в сучасних умовах, зокрема засобами методу вуличної соціальної роботи. Визначено особливості та охарактеризовано форми організації залучення волонтерів до соціальної роботи в умовах вуличного середовища.

197. Вайнола Р.Х. Соціальна робота з підлітками та молоддю / Інформ.-аналіт. звіт за 2000 рік. [Вайнола Р.Х., Пінчук І.М., Толстоухова С.В.]; за ред. С.В. Толстоухової. – К.: УДЦССМ, 2001. – 146 с. (авт.: С.36-124).

Анотація. Інформаційно-аналітичний звіт містить узагальненню структуровану інформацію про діяльність центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Інформація подана для кожної з областей України і узагальнена в схемах, таблицях та діаграмах.

198. Вайнола Р.Х. Проблеми технологізації соціальної роботи / Р.Х. Вайнола // Сучасний стан і перспективи розвитку соціально-гуманітарних наук та освіти [укл. Б.І. Андрусишин, Р.Х. Вайнола]. – К.: НПУ імені М. Драгоманова, 2002. – С. 59-65.

Анотація. У статті визначено шляхи технологізації соціальної роботи в сучасних умовах. Надано характеристику соціальних технологій та технологій соціальної роботи. Визначено особливості технологій соціальної роботи, їх структурні взаємозв'язки та характеристики.

199. Вайнола Р.Х. Особливості соціальної вуличної роботи в умовах великого міста / Р.Х. Вайнола // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління.: зб. наук. пр. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. – №1(23). – С.48-54.

Анотація. У статті здійснено теоретико-методичний аналіз методу вуличної соціальної роботи. Надано характеристику завдань та форм вуличної соціальної роботи в умовах великого міста. Визначено та охарактеризовано умови підвищення ефективності соціальної роботи вуличної соціальної роботи. Визначено підходи до організації діяльності міждисциплінарної команди вуличної соціальної роботи.

200. Вайнола Р.Х. Порушення процесу соціалізації у дітей, потенційних вихованців Центрів соціально-психологічної реабілітації / Р.Х. Вайнола, І.П. Пидюра // Суспільні проблеми сучасної соціології, психології та соціальної роботи: збірник наук. праць II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Херсон, 12 березня 2015 року). Випуск 3.- Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2015. – С.105-110.

Анотація. У статті уточнено трактування поняття «ресоціалізація вихованців»; надана характеристика особливостей порушення процесу соціалізації вихованців центрів соціально-психологічної реабілітації дітей.

201. Вакуленко О.В., Капська А.Й. та ін. Діяльність центрів соціальних служб для молоді України: сучасний стан і перспективи розвитку / О.В. Вакуленко, А.Й. Капська та ін. /

Укр. держ. центр. соціальн. служб для молоді, Укр. ін-т соціальних служб для молоді, Укр. ін-т соціал. досліджень ; авт. кол.: С. В. Толстоухова (кер.), В. В. Багай, О. В. Вакуленко, А. Й. Капська [та ін.]. – К.: Академпрес, 1999. – 112 с.

Анотація. У навчальному посібнику розглядаються як теоретичні, так і практичні проблеми діяльності центрів соціальних служб для молоді України, аналізується соціальна політика, перспективи соціального розвитку, робота соціальних закладів, установ та організацій.

202. Вольнова Л.М. Соціокультурні аспекти взаємодії соціального працівника з клієнтом / Л.М. Вольнова // Збірник наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. / [за заг. ред. О. В. Гаврилова, В. І. Співака]. – Вип. XXIII в трьох частинах, частина 1. Серія: соціально-педагогічна.–Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2013. – С.15-22.

Анотація. У статті розкрито сутність понять «взаємодія соціального працівника з клієнтом» та «соціокультурна компетентність соціального працівника»; проаналізовано соціокультурні аспекти, які необхідно враховувати соціальному працівнику при налагодженні професійної взаємодії; виявлено взаємозв'язок соціокультурної компетентності соціального працівника та результативності його взаємодії з клієнтом.

203. Головка Н.І. Соціальна профілактика вживання наркотиків серед молоді / Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 14. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С.47-55.

Анотація. В статті розглядається питання профілактики наркозалежності молоді, яке полягає в розробленні низки профілактичних заходів. Одним із них є програма тренінгу життєвих навичок. Ефективність програми підвищується також за рахунок застосування гнучкого навчального розкладу й диференційованої інтенсивності роботи персоналу проекту

204. Головка Н. І. До питання формування професійної компетентності фахівця соціальної роботи / Н. І. Головка // Збірник наукових праць. К.: НТУУ «КП», 2012. – С. 20-22.

Анотація. Стаття містить теоретичне уточнення поняття «професійна компетентність», на основі якого визначена структура професійної компетентності соціальних працівників.

205. Житинська М.О. Деякі аспекти життєдіяльності людей похилого віку / М.О. Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 18. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 171-177.

Анотація. Визначено сутність поняття «люди похилого віку», окреслено основні проблеми людей похилого віку, розкрито проблему соціально-педагогічної підтримки людей похилого віку.

206. Житинська М.О. Люди похилого віку як об'єкт соціально-педагогічної підтримки / М.О. Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 16. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 71-75.

Анотація. Розкривається система соціального обслуговування людей похилого віку установами соціального обслуговування та переходу до нової системи, а саме – полустационарних та нестационарних соціальних установ, які наближені до постійного місця проживання людей похилого віку.

207. Житинська М.О. Освітнє середовище для людей похилого віку: перспективи та можливості розвитку в Україні / М.О.Житинська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2014. - № 3-4. – С. 12-19.

Анотація. Розглянуто освітнє середовище як один із способів інтеграції людини похилого віку в суспільне життя. Розкрито сутність освіти впродовж усього життя, окреслено її актуальність визначено основні функції та особливості.

208. Житинська М.О.Професійна компетентність як засіб підвищення конкурентноспроможності сучасного фахівця на ринку праці / М.О.Житинська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Вип. 11. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 23-27.

Анотація. Розкрито поняття «професійна компетентність», визначено основні складові, що її визначають, окреслено якості та риси, якими має бути наділений сучасний компетентний спеціаліст, запропоновано ряд дьй для більш успішного формування професійної компетентності в процеси навчальної діяльності.

209. Капська А.Й. Соціальна робота: технологічний аспект: навч. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді. Ін-т соц. роботи та управління НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 364 с.

Анотація. На основі глибокого вивчення та аналізу різних напрямів соціальної роботи в Україні в посібнику пропонується теоретичні засади та окремі технології соціальної роботи з різними категоріями населення.

210. Капська А.Й. Педагогічні основи соціальної роботи / А.Й.Капська// Вісник Запорізького педагогічного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, 2007. – № 2. – С. 95-101.

Анотація. У статті здійснено обґрунтування педагогічних засад соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано умови підвищення ефективності соціальної роботи.

211. Капська А.Й. Соціальна робота. Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 400 с.

Анотація. На основі глибокого вивчення та аналізу особливостей соціально-педагогічної роботи в Україні пропонується варіанти технологій для спеціаліста соціальної сфери з урахуванням контингенту клієнтів; деякі методики організації життєдіяльності дітей та молоді з особливими потребами; роботи з підлітками і молоддю схильними до девіантної поведінки, а також шляхи взаємодії, допомоги і підтримки кризових сімей, прийомних сімей та «дітей вулиці».

212. Капська А.Й. Принципи і закономірності соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями/ А.Й.Капська// Соціальна робота в Україні: теорія і практика: наук.-метод. журнал. – 2006. – № 1(13). – С. 5-22.

Анотація. У статті визначено принципи та закономірності соціально-педагогічної реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями. Надано характеристику соціальної реабілітації як технології соціальної роботи. Визначено особливості соціально-педагогічної реабілітації, її структурні взаємозв'язки та характеристики.

213. Капська А.Й. Об'єкти і суб'єкти соціальної роботи/ А.Й.Капська// Соціалізація особистості: зб. наук. праць НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 2004. – Т. 22. – С. 3-10.

Анотація. У статті розкриваються особливості об'єктів і суб'єктів соціальної

роботи, надано їх характеристику.

214. Капська А.Й. Деякі теоретичні аспекти соціальної роботи/ А.Й.Капська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: наук.-метод. журнал. – К.: УДЦССМ, 2004. – № 2 (7). – С. 31-36.

Анотація. У статті визначено принципи та закономірності соціальної роботи. Надано характеристику об'єктам і суб'єктам соціальної роботи. Визначено особливості технологій соціальної роботи.

215. Капська А.Й. Зміст і структура професійно-етичної культури соціального працівника/ А.Й.Капська // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття: матеріали міжнар. наук. конф. / НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 31-40.

Анотація. У статті представлено теоретико-методичний аналіз змісту і структури професійно-етичної культури соціального працівника.

216. Капська А.Й., Волинська Л.В., Карпенко О.Г., Филипчук В.С. Комуникативна професійна компетентність як умова взаємодії соціального працівника з клієнтом: навч.-метод. посібник / А. Й. Капська, Л. В. Волинська, О. Г. Карпенко, В. С. Филипчук ; за ред. А. Й. Капської; Держ. центр соц. служб для молоді, НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: ДЦССМ, 2003. – 87 с.

Анотація. В книзі висвітлено такі проблеми: комуникативна професійна компетентність соціального працівника, єдність змісту і технологій у формуванні комуникативної компетентності соціального працівника, спілкування як спосіб взаємодії людей, типи вимог до фахівця як необхідний компонент процесу спілкування.

217. Капська А.Й. Педагогічна компетентність як значущий компонент структури професійної діяльності соціального працівника/ А.Й.Капська// Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Сер.: Педагогічні науки: зб. наук. пр. Випуск 50. – Чернігів: ЧДПУ, 2008. – С. 3-7.

Анотація. У статті подається розуміння поняття «компетентність соціального працівника»; розглядається педагогічна компетентність як значущий компонент структури професійної діяльності соціального працівника.

218. Капська А.Й. Особливості педагогічного впливу на особистість у технології соціальної роботи/ А.Й.Капська// Імідж сучасного педагога. – Полтава, 2008. – № 9-10 (88-89). – С. 40-43.

Анотація. У статті розкриваються особливості впливу на особистість у технології соціальної роботи; доводиться органічний взаємозв'язок вибору технології соціальної роботи і особливостями педагогічного впливу на особистість.

219. Капська А.Й. Місце соціальної терапії в технології соціальної роботи/ А.Й.Капська// Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. - Т.31. – К.: НПУ, 2008. – С. 3-12.

Анотація. У статті подається обґрунтування ролі та значення соціальної терапії в технології соціальної роботи. Розглядається можливості її застосування в соціальній роботі з різними групами клієнтів.

220. Капська А.Й., Джексон О. Роль соціального працівника на початкових етапах адаптації людей похилого віку до умов геріатичного пансіонату / А. Капська, О.Джексон //

Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. Випуск 8. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – С. 35-39.

Анотація. У статті обґрунтовується роль соціального працівника на початкових етапах адаптації людей похилого віку до умов геріатичного пансіонату.

221. Карпенко О.Г. Деякі аспекти профілактики тютюнопаління: [методичні рекомендації для шкільних психологів та класних керівників] / Капська А.Й., Карпенко О.Г., Лук'янова Н.Л., Підлісна Н. Б. – К.: (ЧП "Європрінт"), 2001. –С. 32-35.

Анотація. Розкрито найважливіші аспекти проведення профілактичної роботи з тютюнопаління, надано рекомендації щодо здійснення профілактичних заходів до добірку практичних завдань, що рекомендовані під час проведення профілактики тютюнопаління.

222. Карпенко О.Г. Волонтерство в системі формування здорового способу життя молоді / Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах / [за ред. проф. А.Й.Капської]. – К., 2001. – С. 68-81.

Анотація. Розкрито роль волонтерства в середовищі здорового способу життя молоді. Надано характеристика волонтерської діяльності щодо профілактики та інформування молодих людей про загрози та небезпеки пияцтва, наркоманії, інфекцій тощо.

223. Карпенко О.Г. Причини появи соціального явища "діти вулиці" / Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці / [за заг. ред. А.Й.Капської]. – К.: Інтернаціональний Союз. Ліга соціальних працівників України, 2003. – С. 54-62.

Анотація. Описано деякі аспекти появи соціального явища «діти вулиці». Розглянуто організацію та технології соціальної роботи з дітьми, що опинилися на вулиці.

224. Карпенко О.Г. Типова технологія соціальної роботи з клієнтами / Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: методичний посібник / [С.В.Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакуленко та ін.]. – К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003.– С. 5-17.

Анотація. У методичному посібнику розглядаються як теоретичні, так і практичні проблеми впровадження технологій у діяльність центрів соціальних служб для молоді України, аналізується типова технологія соціальної роботи з клієнтами, перспективи її застосування у роботі з різними клієнтами соціальних закладів, установ та організацій.

225. Карпенко О.Г. Професійне становлення соціального працівника: [навчально-методичний посібник] / О.Г. Карпенко. – К.: ДЦССМ, 2004. – 164 с. (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України)

Анотація. У навчально-методичному посібнику розкрито фахові вимоги та особливості професійного становлення сучасного соціального працівника. Представлено теоретичні положення про суспільне призначення професії соціального працівника.

226. Карпенко О.Г. Характеристика суб'єктності соціального працівника у професійній діяльності / О.Г. Карпенко // Педагогіка духовності: поступ у третє тисячоліття: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної наукової конференції до 170-річчя НПУ імені М.П.Драгоманова(Київ, 19 квітня 2005 р.) // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: – Випуск 2. – К.: НПУ, 2004. – С. 86-93.

Анотація. У статті розкрито сутність понять «суб'єктність соціального працівника у професійній діяльності» та «професійна діяльність соціального працівника»; проаналізовано

соціально-психологічні аспекти, які необхідно враховувати соціальному працівнику для здійснення ефективної професійної діяльності; виявлено взаємозв'язок між суб'єктністю соціального працівника та ефективністю його професійної діяльності.

227. Карпенко О.Г. Психолого-педагогічні механізми професійного становлення соціального працівника діяльності / О.Г. Карпенко //Розвиток особистості в полікультурному просторі: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародного конгресу IV Слов'янські педагогічні читання (Черкаси, 30 червня –1 липня 2005 р.) // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. – Випуск 73. – Черкаси, 2005. – С.31-36.

Анотація. Розглядаються психолого-педагогічні механізми професійного становлення соціальних працівників. Висвітлена проблема підготовки майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності.

228. Карпенко О.Г. Роль соціального працівника як суб'єкта у формуванні ЗСЖ/ О.Г.Карпенко // Формування здорового способу життя молоді: досвід та перспективи: матеріали Міжнародної науково–практичної конференції (Київ, 28-31 жовтня 2005 р.). – К.: Укр. ін-т соціал. досліджень, 2005. – С.121-124.

Анотація. Розглядається роль соціального працівника як суб'єкта професійної діяльності. Висвітлена проблема формування здорового способу життя та значення соціальних працівників у її формуванні.

229. Карпенко О.Г. Вивчення зарубіжного досвіду реалізації соціальних програм – один із шляхів формування професійних умінь студентів/ О.Г. Карпенко //Підготовка соціальних працівників до формування здорового способу життя дітей та молоді: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Черкаси, 23–24 лютого 2006 р.). – Черкаси: ЧНУ, 2006. – С.159-165.

Анотація.На основі вивчення зарубіжного досвіду реалізації соціальних програм визначається шляхи формування професійних умінь студентів

230. Карпенко О. Г. Цілісність соціальної роботи як професійної діяльності/ О.Г. Карпенко // Вища школа України: поступ у майбутнє: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Черкаси, 25–26 квітня 2007 р.). – Черкаси: ЧНУ імені Б.Хмельницького, 2007. – С. 36-38.

Анотація.Визначено та охарактеризовано цілісність соціальної роботи як професійної діяльності. Здійснено характеристику професійної діяльності в соціальній сфері.

231. Карпенко О. Г. Цілісність соціальної роботи як професійної діяльності/ О.Г.Карпенко // Вісник Черкаського університету. Серія педагогічні науки. - Випуск 97. – 2007. – С.125-130.

Анотація.Визначено та охарактеризовано цілісність соціальної роботи як професійної діяльності. Здійснено характеристику професійної діяльності в соціальній сфері.

232. Карпенко О.Г. Практичне навчання соціального працівника як компонент його професійного становлення / О.Г. Карпенко // Наука і сучасність: зб. наукових праць НПУ імені М.П.Драгоманова. – 2003. – Том ХLI. –С.102-111.

Анотація.Здійснено характеристику практичного навчання соціального працівника як компонент його професійного становлення.

233. Карпенко О.Г. Мотивація в структурі діяльності соціального працівника / О.Г.Карпенко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.– Випуск

17. – 2004. – С.36-39.

Анотація. У статті уточнено трактування поняття «мотивація»; надана характеристика особливостей мотиваційного процесу в структурі діяльності соціального працівника.

234. Карпенко О.Г. Сім'я як суб'єкт і об'єкт діяльності соціального працівника / О.Г.Карпенко // Проблеми педагогічних технологій. – 2004. – № 1(26). – С.176-183.

Анотація. Визначено проблеми сім'ї як суб'єкта та об'єкта діяльності соціального працівника. Розкрито можливість сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах звертатися за допомогою до соціального працівника.

235. Карпенко О.Г. Теоретична модель діяльності й особистості соціального працівника / О.Г. Карпенко // Вісник: зб. наукових статей Київського міжнародного університету. Серія: Педагогічні науки. - Випуск 5. – 2004. – С.82-91.

Анотація. Описано теоретичну модель організації професійної діяльності та особистості соціального працівника; визначено основні напрямки діяльності.

236. Карпенко О.Г. Деякі аспекти соціальної роботи щодо профілактики наркотичної залежності серед молоді / О.Г. Карпенко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Серія: психологічні науки: зб. наукових праць у 3-х т. – Т.2. – 2005. – № 31. – С.8-13.

Анотація. Представлено деякі аспекти соціальної роботи щодо профілактики наркотичної залежності серед молоді. Описано особливості соціальної профілактики наркозалежності серед молодих людей.

237. Карпенко О.Г. Об'єкт, предмет та методи соціальної роботи: системний підхід / О.Г.Карпенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. – Вип. 3. – 2005. – С.99-107.

Анотація. У статті висвітлена актуальна проблема соціальної роботи – проблема розуміння понять «об'єкт», «предмет» та «методи соціальної роботи» з точки зору системного підходу.

238. Карпенко О.Г. Вступ до спеціальності "Соціальна робота": навчально-методичний посібник для студ. вищ. навч. закладів / О.Г. Карпенко ; [відп. за вип. Кальченко Н.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. - Київ: Слово, 2011. - 243, [5] с.

Анотація. В навчальному посібнику розкрито зміст соціальної роботи як суспільно-практичної діяльності; представлено професійний портрет соціального працівника, окреслено особливості практичної діяльності.

239. Карпенко О.Г. Теоретико-методологічні підходи професійної готовності фахівців до соціальної роботи / О.Г. Карпенко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. –Випуск 4. –2006. – С.47-55.

Анотація. У статті аналізуються теоретико-методологічні підходи професійної готовності фахівців до соціальної роботи.

240. Карпенко О.Г. Професійна діяльність соціального працівника як творчий процес / О.Г. Карпенко // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: науково-методичний журнал. – Випуск 2. –2005. –С.172-178.

Анотація. Представлено деякі аспекти професійної діяльності як творчого процесу. Описано особливості діяльності соціального працівника в контексті надання допомоги клієнтам.

241. Карпенко О.Г. Теорія і практика професійного становлення соціального працівника : навчальний посібник / О.Г. Карпенко. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. — 192 с.

Анотація. Навчальний посібник розкриває актуальні проблеми професійної підготовки соціального працівника; розглядаються теоретико - методологічні і практичні вимоги до діяльності фахівця в соціальній сфері; окреслено шляхи формування професійно-особистісних якостей соціального працівника в умовах теоретичної та практичної підготовки та його вплив як суб'єкта на негативні процеси у соціумі. Посібник розрахований на викладачів, спеціалістів, практиків, які працюють у державних і недержавних установах та студентів гуманітарних факультетів навчальних закладів I-IV рівнів акредитації, що готуються до роботи у соціальній сфері.

242. Карпенко О.Г. Теорія та практика соціальної роботи : навчальний посібник / О.Г. Карпенко, Н.Ф. Романова. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. — 408 с.

Анотація. У навчальному посібнику розкрито зміст соціальної роботи як професійної діяльності; представлено професійний портрет соціального працівника, його професійні якості та специфіку діяльності з різними категоріями клієнтів; окреслено структуру та практику роботи соціальних закладів та установ, які надають соціальні послуги сім'ям, молоді та дітям, іншим групам клієнтів з особливими потребами, які не в змозі вирішити соціальні проблеми без сторонньої допомоги. Навчальний посібник пропонується для студентів, що готуються до роботи у соціальній сфері, для соціальних працівників, соціальних педагогів, які працюють у державних і недержавних соціальних установах.

243. Карпенко О.Г. Професійно-статусна характеристика соціального працівника / О.Г. Карпенко // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2005. – №2. – С.54-60.

Анотація. У статті представлено професійно-статусну характеристику соціального працівника.

244. Карпенко О.Г. Соціальний працівник як суб'єкт соціальної роботи / О.Г. Карпенко // Наука і сучасність: зб. наукових праць НПУ ім. М.П.Драгоманова. – 2005. – Том 47. – С.114-122.

Анотація. Визначено роль соціального працівника як суб'єкта соціальної роботи. Розкрито можливості соціального працівника щодо здійснення соціальної роботи з клієнтами, які перебувають у складних життєвих обставинах.

245. Карпенко О. Г. Сформованість професійно-значущих якостей, практичних умінь як умова успішної діяльності майбутніх соціальних працівників / О.Г. Карпенко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2005. – №2. – С.139-143.

Анотація. Розглядаються механізми сформованості професійно-значущих якостей, практичних умінь соціальних працівників. Висвітлена проблема їх формування як умова успішної діяльності майбутніх соціальних працівників.

246. Матвійчук Т.В. Особливості формування комунікативної компетентності майбутніх працівників соціальної сфери / Т.В.Матвійчук // Науковий вісник Чернівецького

університету: Збірник наукових праць. Вип. 529. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – С. 92-99.

Анотація. В статті розглянуто сучасні підходи до визначення комунікативної компетентності, основні фактори її розвитку у майбутніх фахівців соціальної сфери, аргументовано використання соціально-психологічного тренінгу як одного з найбільш перспективних шляхів удосконалення підготовки майбутніх спеціалістів в області міжособистісного спілкування.

247. Міхеєва О.Ю. Основні функції майбутнього соціального працівника, котрий буде працювати з прийомними сім'ями / О.Ю. Міхеєва // Управління в освіті: Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції – Львів, 2015 –С. 9.

Анотація. Проаналізовано функції майбутнього соціального працівника та охарактеризовано основні функції на різних етапах роботи з прийомними сім'ями.

248. Патинок О.П. Практические аспекты становления ответственности как профессионально значимого качества будущего социального работника / О.П.Патинок // Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: Сб. науч. трудов. Часть 1. Вып. 4. – Ростов-на-Дону, 2008. – С.125 -130.

Анотація. Описано практичні аспекти та особливості становлення відповідальності як професійно значущих якостей майбутнього соціального працівника. Визначено необхідність її формування в процесі професійної підготовки.

249. Патинок О.П. Взаємозв'язок становлення відповідальності з особливостями професійної спрямованості майбутніх соціальних працівників / О.П.Патинок// Наук. часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 12. Психологія: Зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. - №22(46). – С. 237-244.

Анотація. Визначено взаємозв'язок становлення відповідальності з особливостями професійної спрямованості майбутніх соціальних працівників.

250. Патинок О.П. Відповідальність як передумова творчого соціального працівника до виконання функціональних обов'язків/ О.П.Патинок // Наук. часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. – Серія 12. Психологія: Зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. - №6(30). – С. 92-98.

Анотація. У статті висвітлюється відповідальність як передумова творчого соціального працівника до виконання функціональних обов'язків.

251. Патинок О.П. Відповідальність у структурі професійної моделі соціального працівника/ О.П.Патинок // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – №3. – С.49 -57.

Анотація. У статті уточнено трактування поняття «відповідальність соціального працівника»; надана структурна характеристика особливостей професійної моделі соціального працівника.

252. Романова Н.Ф.Проблеми соціалізації студентів у вищому навчальному закладі/ Н.Ф.Романова // Соціальна робота в Україні: науково-методичний журнал. – 2003. - №4 (жовтень-грудень). – С. 136-143.

Анотація. Визначено проблеми студентської молоді, які пов'язані з процесом соціалізації у ВНЗ (низька мотивація до професійної освіти та процесу навчання; ризикована поведінка; часті конфлікти з ровесниками, ризики ВІЛ-інфікування тощо). Відсутність соціальної служби на території ВНЗ звужує можливість студентів звертатися за допомогою

до соціального працівника, що часто приводить до складних життєвих обставин та відрахування з навчального закладу, особливо на перших курсах навчання чи складнощів адаптації до соціального середовища.

253. Романова Н.Ф. Суспільство і гендерні стереотипи в сучасних умовах: нові орієнтири / Н.Ф.Романова // Гендер: реалії та перспективи в українському суспільстві: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 11–13 грудня 2003р.). – К.: ПЦ «Фоліант», 2003. – С. 132-133.

Анотація. Описано теоретичні засади та особливості впровадження гендерного підходу серед української молоді; визначено необхідність рівноцінного залучення до реалізації соціальних проектів молоді, незалежно від статі, але з обов'язковим акцентом на специфіку їх фізичного та психічного розвитку, особистісних запитів щодо поведінки й способу життя.

254. Романова Н.Ф., Білявська Т. Умови адаптації в Україні польської моделі дитячого будинку нового типу для дітей сиріт / Н.Ф.Романова // Магістеріум. Сер. «Соціальна робота і охорона здоров'я». – 2008. – С. 24-27.

Анотація. Досліджено умови адаптації польської моделі дитячого будинку нового типу для дітей-сиріт в Україні; описано результати опитування дітей та вихователів, які долучені до перебування у такому дитячому будинку, визначено недоліки та позитивні результати функціонування.

255. Романова Н.Ф. Місце і роль студентських соціальних служб у структурній моделі навчальних закладів III–IV рівня акредитації / Н.Ф.Романова // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб. наук. праць – Київ: ІВЦ «Політехніка», 2004. – №1. – С. 197-206.

Анотація. Надано детальний опис дисертаційного дослідження щодо створення студентської соціальної служби у ВНЗ, визначено необхідне нормативно-правове та організаційне забезпечення; описано модель управління такою службою, опираючись на подвійне підпорядкування та місце й роль у освітній системі вищої школи з напрямку виховання та формування активної громадянської позиції, успішного засвоєння професійних навичок для майбутніх соціальних працівників.

256. Романова Н.Ф. Роль студентських соціальних служб у вирішенні соціальних проблем в студентському середовищі / Н.Ф.Романова // «Український соціум», 1(3)/2004 – С. 32-37.

Анотація. Описано результати дослідження серед студентської молоді у ВНЗ м. Києва у яких створено студентські соціальні служби та визначено їхню роль щодо надання соціальних послуг та їх вплив на становище студентів у цілому.

257. Романова Н.Ф. Соціалізація українського студентства: огляд проблеми, шляхи розв'язання / Н.Ф.Романова // «Український соціум» - 2004. - № 3 (5). – С.87-92.

Анотація. Надано результати авторського дослідження «Проблеми соціалізації українського студентства», проведено аналітичний огляд проблематики та визначено шляхи розв'язання з акцентом на важливість функціонування у ВНЗ студентської соціальної служби.

258. Романова Н., Дружченко Т. Волонтери в соціальній роботі / упоряд.: О.Главник, Н.Романова, Т.Дружченко – К.: Главник, 2006.– 128 с. – (Серія «Бібліотечка соціального працівника»).

Анотація. У методичному посібнику надано технологію роботи з волонтерами у

центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; надано практичні рекомендації з питань залучення та навчання волонтерів; описано досвід роботи «Школи волонтерів».

259. Романова Н.Ф., Гусак Н.Є. Протидія торгівлі дітьми в Україні / Н.Ф.Романова, Н.Є.Гусак // Український соціум. 2007. - №4(21). – С. 45-53.

Анотація. У науковій статті надаються основні теоретичні та практичні аспекти протидії торгівлі людьми та дітьми в Україні; описано функції відповідних органів державної влади та запропоновано практичну модель роботи для соціальних служб й громадських організацій.

260. Романова Н.Ф., Патерніні Джуліано та ін. Випускники інтернатних закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: можливості, потреби, проблеми/результати дослідження становища випускників інтернатних закладів реалізованого «АіБі – Асоціацією Амичі деі Бамбіні» в Україні та Молдові / Джуліано Патерніні, Наталія Романова та ін., МФБ «Друзі дітей в Україні». – К., 2011. – 33 с.

Анотація. Описано результати соціологічного дослідження щодо потреб та проблем дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; визначено модель роботи для надання необхідної соціальної допомоги та соціальних послуг з боку державних органів влади та громадських організацій; описано їхню взаємодію та партнерство.

261. Романова Н.Ф. Негативні явища як фактор іммобільності молоді / Н.Ф.Романова // Науковий часопис НПУ ім. Н.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 14/частина II/. - К.: Вид-во НПУ ім. Н.П.Драгоманова, 2012. –С. 39-47.

Анотація. Визначено поняття «іммобільності молоді» та його значення для соціального становлення молоді; описано найбільш поширені негативні явища у молодіжному середовищі, які пов'язані з вживанням алкоголю, наркотиків, поширення ризикованої поведінки та їх вплив на мобільність молоді.

262. Романова Н.Ф., Кошіль В.І. Соціальні гуртожитки для випускників інтернатних закладів як важлива складова роботи недержавних організацій соціальної сфери / Н.Ф.Романова, В.І.Кошіль // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: Збірник наукових праць. – Вип. 28 (81). / Класичний приватний університет. – Запоріжжя, 2013. – С. 295-302.

Анотація. Визначено роль та функції недержавних установ, створених при благодійних фондах чи інших громадських організаціях для здійснення соціального захисту дітей та молоді у складних життєвих обставинах. Детально описано функціонування соціальних гуртожитків для випускників інтернатних закладів на базі БФ «Асперн» та особливості роботи даного закладу.

263. Романова Н.Ф. Соціальний портрет дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах (розділ 1) / Н.Ф.Романова // Методичний посібник: «Апробовані програми та методики соціально-психологічної реабілітації та адаптації дітей, які перебувають в центрі соціально-психологічної реабілітації» // Мін-во соціальної політики; Держав. ін-т сімейної та молодіжної політ. – 2013.–С. 9-30.

Анотація. У методичному посібнику надаються аналітичні матеріали, які описують загальний соціальний портрет дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах та перебувають у центрі соціально-психологічної реабілітації; визначено роль служб у справах дітей та ЦСССДМ; надано загальну характеристику основним програмам соціально-психологічної реабілітації.

264. Романова Н.Ф., Карпенко О.Г. Теорія та практика соціальної роботи: навчальний посібник / О.Г. Карпенко, Н.Ф. Романова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 408 с.

Анотація. У навчальному посібнику розкрито зміст соціальної роботи як професійної діяльності; представлено професійний портрет соціального працівника; його професійні якості та специфіку діяльності з різними категоріями клієнтів; окреслено структуру та практику роботи соціальних закладів та установ, які надають соціальні послуги сім'ям, молоді та дітям, іншим групам клієнтів з особливими потребами, які не в змозі вирішити складні життєві обставини без сторонньої допомоги.

265. Савельчук І.Б. До питання актуальності проблем взаємозв'язку теорії та практики соціальної роботи / І.Б. Савельчук // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наук. праць. – Випуск 12. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 10-15.

Анотація. У статті подана характеристика тих підходів до соціальної роботи як науки, які дозволяють визначити взаємозв'язок та специфічність змісту об'єкт-предметних відносин. Особлива увага приділена особливостям становлення соціальної роботи як науки.

266. Савельчук І.Б. Науково-методологічні підходи до впровадження інновацій в практику соціальної роботи / І.Б. Савельчук // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. Науково-методичний журнал. – 2012. – № 2. – С. 180-186.

Анотація. У статті розкриваються інноваційні можливості основних методологічних підходів щодо реалізації інновацій в практику соціальної роботи. Особливу увагу приділено впливу теорії інновацій на становлення інноваційної соціальної діяльності.

267. Савельчук І.Б. Інноваційні методи соціальної роботи з людьми похилого віку: специфіка та особливості впровадження (Innovative methods of social work with the elderly: specificity features and implementation) / І.Б. Савельчук // Молодий вчений / «YoungScientist». – №2. – 2015.

Анотація. У статті розглядається інноваційна складова соціальної роботи з людьми похилого віку. Розкрито особливості впровадження мультидисциплінарного підходу у сферу надання соціальних послуг, зокрема соціально-педагогічних послуг. Досліджено головні проблеми, які впливають на якість життя людей похилого віку. Охарактеризовано принципи, форми та методи психолого-педагогічної підтримки людей похилого віку, що навчаються в «Університетах третього віку».

268. Соляник М.Г. Деякі аспекти соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г. Соляник // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: зб. наукових праць. – Випуск 14 / частина I/. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 181-189.

Анотація. Описано деякі аспекти соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Розглянуто підходи соціально-педагогічної роботи з сім'ями.

269. Сушицька Н. В. Конституційно-правові гарантії прав і свобод ВІЛ-інфікованих та наркозалежних осіб / Н.В. Сушицька // Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі: зб. матеріалів XII міжнародної науково-практичної конференції. – К., 2012.

Анотація. Розглянуто проблеми дотримання прав ВІЛ-інфікованих та наркозалежних осіб в громадянському суспільстві.

270. Ткач І.Я. Трансформація соціальної роботи в добу глобалізації / І.Я. Ткач // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: зб. матеріалів XIV Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 25-26 квітня 2013 р.). – Харків: Видавничий центр «ХАІ», 2013. – С. 73-74.

Анотація. В тезах розглянуто шляхи трансформації соціальної роботи в добу глобалізації.

271. Ткач І.Я. Трансформація соціальної роботи як нагальна потреба сучасності / І.Я.Ткач// Наукова конференція молодих вчених, аспірантів і студентів КНУБА: в 2-х ч. – К.: КНУБА, 2010. – Ч. 1. – С. 23-24.

Анотація. В тезах розглянуто соціальну роботу як специфічну діяльність в європейському вимірі, яка розглядається сучасністю в тісному зв'язку з соціальною політикою і таким соціальним інститутом, яким є соціальна держава.

272. Ткач І.Я. Соціальна дійсність: засади, принцип та закономірності соціальної роботи / І.Я. Ткач // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: зб. матеріалів XI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 9–11 вересня 2010 р.). – Харків: Видавничий центр «ХАІ», 2010. – С. 99-100.

Анотація. В тезах висвітлено засади, принципи та закономірності соціальної роботи та їх сталі зв'язки із філософією як теоретичним світоглядом.

273. Ткач І.Я. Соціальна робота як об'єкт філософування / І.Я. Ткач// Мультиверсум. Філософський альманах: зб. наукових праць.– Вип. 80. / гол. ред. В. В. Лях. – К., 2009. — С. 119-131.

Анотація. Стаття присвячена систематизації поглядів в означенні «соціальної роботи» в Україні, пошуку шляхів трансформації сучасної моделі здійснення соціальної роботи в українському соціумі та аналізу її інфраструктури.

274. Ярошенко А.О. Алгоритмы консультирования представителей целевых групп проектов снижения вреда. Пособие для социальных и аутрич-работников. – К.: МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2014. – 106 с.

Анотація. У посібнику представлені практичні рекомендації соціальним працівникам та аутрич-фахівцям для ефективної роботи з групами кризового втручання.

275. Ярошенко А.О. Вступ до соціальної роботи: навчальний посібник:/ За заг. ред. Т.І.Бутченка, А.О.Ярошенко. – Запоріжжя: КСК – Альянс, 2014. – 120 с.

Анотація. Посібник містить матеріали та методичні вказівки щодо організації здобуття майбутніми соціальними працівниками знань про об'єктивну зумовленість і роль соціальної роботи в сучасному українському суспільстві; її принципів, технологій та історико-культурних, морально-етичних і соціально-психологічних засад; формування вмінь і навичок соціально-психологічного функціонування; забезпечення організаційно-педагогічних умов оволодіння засобами соціально-педагогічного впливу соціального працівника на клієнта.

276. Ярошенко А.О. Подготовка специалистов социальной сферы для работы с различными типами семей // Rodzicielstwo w kontekście wychowania i edukacji/.–Krakow: Uniwersytet Opolski, 2013. – P. 311-335.

Анотація. Обґрунтовано актуальність вивчення різних типів сімей, висвітлені правові аспекти соціальної роботи з сім'ями, визначені шляхи вдосконалення соціальної роботи на сучасному етапі.

277. Yaroshenko A. Kształcenie specjalistów dla systemu więziennictwa na Ukrainie. Funkcjonowanie kadry penitencjarnej w procesie wykonywania kary pozbawienie wolności. / Pod redakcją naukową Danuty Kowalczyk i Ireny Mudreckiej. – Kraków: Wydawnictwo Uniwersyteku Opolskiego, 2014. – P. 311-315.

Summary. Розглянуто напрями підготовки пенітенціарного персоналу. Висвітлено історію створення відомчих навчальних закладів Державної пенітенціарної служби України та обумовлено їх специфіку в контексті реалізації соціальної роботи в пенітенціарних закладах.

МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

278. Артеменко І.Е. Технології соціальної роботи. Навчальна програма // Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр / за ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – С. 101-114.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний вміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

279. Биби́к Д.Д. (Бак Д.Д.) Складові практичної діяльності соціального працівника // Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи досліджень: збірник тез XIII Міжнародної наукової конференції молодих науковців (Київ, 13-15 квітня 2011р.) – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. – С.8-10.

Анотація. Здійснено характеристику складових практичної діяльності у сфері соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано методи, що застосовуються в практичній соціальній роботі.

280. Вайнола Р.Х. Соціальна робота: технологічний аспект: навч. посібник / О.В.Безпалько Р. Х.Вайнола, А. Й. Капська [та ін.] ; ред. А. Й. Капська // Державний центр соціальних служб для молоді Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді, Інститут соціальної роботи та управління Національного педагогічного ун-ту ім. М.П.Драгоманова. - К.: ДЦССМ, 2004. - С.46-70.

Анотація. Здійснено характеристику базових технологій соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано педагогічні, психологічні та соціологічні методи, що застосовуються в соціальній роботі. Посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки України.

281. Вайнола Р.Х. Особливості використання ігрових технік в соціальній вуличній роботі: метод. рек. / Р. Х. Вайнола; Ліга соціальних працівників м. Києва, Соціальна служба для молоді м. Києва. - К.: НПУ, 2001. –48 с.

Анотація. Здійснено характеристику сутності та особливостей використання ігрових технік в соціальній вуличній роботі. Надано рекомендації для волонтерів-ігротехніків по організації та проведенню ігор в умовах вуличного середовища.

282. Вайнола Р.Х. Рекламно-інформаційні технології в діяльності соціальних працівників / Р.Х.Вайнола // Проблеми педагогічних технологій: зб. наук. пр. – Луцьк, – 2002. Випуск 2. – С.89-96.

Анотація. У статті визначено роль засобів масової інформації як одного із соціальних інститутів та їх вплив на сучасне суспільство. Охарактеризовано види та форми взаємодії соціального працівника з засобами масової інформації. Визначено специфіку рекламної діяльності соціальних працівників; охарактеризовано стратегію створення кола інформаційних джерел, якими може користуватися соціальний працівник у своїй діяльності.

283. Вакуленко О. В. Сучасні теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя // Соціальна робота: технологічний аспект / За ред. проф. А. Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2004. – 364 с.

Анотація. У параграфі «Сучасні теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя» представлено сучасні теоретико-методологічні підходи до формування здорового способу життя.

284. Вакуленко О.В. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді (методичний посібник) / С.В. Толстоухова, О.О. Яременко, О.В. Вакуленко та ін. – К.: Державний центр соціальних служб для молоді, Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. – 88 с.

Анотація. У посібнику представлено типову технологію соціальної роботи та розглядається специфіка роботи з різними категоріями клієнтів соціальних служб для молоді – прийомними сім'ями, батьками-вихователями та вихованцями дитячих будинків сімейного типу, неблагополучними сім'ями, дітьми-інвалідами, неповнолітніми, які повертаються з місць позбавлення волі.

285. Вакуленко О.В. Методичні рекомендації для соціальних працівників сільських та селищних центрів СССДМ / Н.М. Комарова, О.В. Вакуленко, А.Г. Зінченко. – К.: ДСССДМ, 2005. – 176 с.

Анотація. Методичні рекомендації розкривають основні соціальні проблеми сімей, дітей та молоді, які мешкають у сільській місцевості та особливості здійснення соціальної роботи на селі. Визначається роль громади у організації та проведенні соціальної роботи, надаються приклади соціального партнерства та співробітництва з державними органами, що опікуються проблемами дітей та молоді. Окремо подається побудова організаційного та кадрового забезпечення діяльності сільських та селищних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, динаміка їх розвитку, наводиться досвід роботи.

286. Вакуленко О.В. Методичні рекомендації для соціальних працівників щодо соціального супроводу випускників інтернатних закладів / Т.В. Бондаренко, О.В. Вакуленко, Н.М. Комарова. – К.: Держсоцслужба, 2006. – 168 с.

Анотація. Книга містить науково-методичні матеріали з питань соціальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після закінчення інтернатного закладу, зокрема здійснення соціального супроводу. Наведено характеристику нормативно-правової бази соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, соціально-психологічні особливості таких дітей, вітчизняний та зарубіжний досвід проведення соціальної роботи, методичні розробки окремих видів діяльності щодо підготовки до самостійного життя випускників інтернатних закладів.

287.ВакуленкоО.В. Методичні рекомендації щодо залучення місцевих громад до вирішення проблем дітей, сімей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах/ О.В.Вакуленко, Н.М.Комарова, Н.Ф.Романова.– К.: Держсоцслужба, 2010.– 108 с.

Анотація. Методичні рекомендації розкривають сучасні соціальні проблеми сімей, дітей та молоді, які мешкають у сільській місцевості та особливості здійснення соціальної роботи на селі, визначається роль громади у організації та проведенні соціальної роботи, процес залучення громади до вирішення соціальних проблем сільського населення. Описано технології соціальної роботи щодо подолання складних життєвих обставин, підвищення батьківських навичок та профілактичної роботи серед дітей та молоді. Окремо подається нормативно-організаційна побудова діяльності сільських та селищних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

288. Вакуленко О. В.Навчальна програма «Соціальна робота з неповнолітніми та молоддю, які повернулися з місць позбавлення волі» – К.: ДЦССМ, 2003. – 57 с.

Анотація. Молодь, яка відбула покарання і повернулася з місць позбавлення волі опиняється в складній життєвій ситуації. З одного боку, через низку негативних соціальних чинників, зокрема юридичних та матеріальних, з іншого – постають проблеми щодо соціально-психологічної адаптації до життя в новому соціальному середовищі та необхідності дотримуватися загальноприйнятих соціальних норм поведінки. Подолання зазначених тенденцій потребує цілеспрямованої роботи щодо соціальної ресоціалізації цієї категорії молоді. Така робота передбачена навчальною програмою “Соціальний супровід неповнолітніх і молоді, які відбувають покарання та звільняються з місць позбавлення волі”. Ця програма обумовлює діяльність соціальних працівників щодо соціально-психологічної допомоги, соціального супроводу такої категорії молоді.

289. Голубенко Т.О.Основи патронажної роботи з людьми похилого віку: Методичний посібник. / Т.О.Голубенко. — К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. —135 с.

Анотація. Методичний посібник підготовлений для майбутніх соціальних працівників щодо організації та здійснення патронажної роботи з людьми похилого віку державними соціальними інститутами (територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг)) та недержавними службами. Запропонований методичний посібник розроблений для ефективного засвоєння студентами спеціальності «Соціальна робота» основ патронажної роботи з людьми похилого віку та організації даного виду професійної діяльності соціальними працівниками в державних та недержавних соціальних інститутах.

290. Голубенко Т.О.Організація патронажної роботи з людьми похилого віку як складова практики студентів спеціальності «Соціальна робота»: освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр» / Т.О.Голубенко / За заг. ред. О.Г. Карпенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 134 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять вказівки щодо організації патронажної роботи з людьми похилого віку як складової практики студентів спеціальності «Соціальна робота»: освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр», завдання, які студент повинен виконати під час організації патронажної роботи з людьми похилого віку і вимоги до оформлення.

291. Голубенко Т.О.Метод практичних ситуацій у процесі роботи експериментальної студії «Основи патронажної роботи з людьми похилого віку»: методичні рекомендації для студентів спеціальності «Соціальна робота» / Т.О. Голубенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 43 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях представлені практичні ситуації для студентів спеціальності «Соціальна робота» в процесі роботи експериментальної студії «Основи

патронажної роботи з людьми похилого віку». З метою опанування майбутніми соціальними працівниками уміння і навичками і використовуючи набуті знання у подальшій практичній діяльності щодо здійснення патронажної роботи з людьми похилого віку, детально аналізує стан людей похилого віку та визначаються шляхи подолання їх проблем.

292. Голубенко Т.О. Соціально-педагогічні аспекти готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку / Т.О. Голубенко // Вісник Луганського Національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - №5 (288) березень, 2014. - Частина I. – С. 195-201.

Анотація. Розглядаються соціально-педагогічні аспекти формування готовності соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку як складна комплексна система, між компонентами якої існують стійкі функціональні зв'язки. Охарактеризовано структурне утворення та виділено підходи у процесі формування її компонентів, які забезпечують необхідну професійну підготовку.

293. Дубич К. В. Консультації з громадськістю як механізм підвищення якості соціальних послуг: досвід Великобританії/ К. В. Дубич // Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. Дніпропетровського регіон. ін.-ту держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – 2012. – № 3 (14). – С. 82-91.

Анотація. Розкрито та охарактеризовано важливість введення в систему надання соціальних послуг різним категоріям населення консультацій з громадськістю. Забезпечення прозорості та підконтрольності соціальних служб та громадських організацій, що надають соціальні послуги. Визначення єдиних правил гри та доступу до ринку соціальних послуг єдиною ціллю яких повинна стати якість та доступність соціальних послуг.

294. Житинська М.О., Савельчук І.Б. Університет третього віку: Основи психології. - Методичні рекомендації для фахівців Територіальних центрів соціального обслуговування та слухачів Університету третього віку. Серія: соціально-педагогічна підтримка людей похилого віку / М.О.Житинська, І.Б.Савельчук / За заг. ред. О.Г. Карпенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 116 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять теоретичні та практичні матеріали спрямовані на результативність засвоєння людьми похилого віку основ психологічних знань та на ефективність реалізації різних видів навчання фахівцями, викладачами та студентами-волонтерами, що здійснюють соціально-педагогічну підтримку життєдіяльності людей похилого віку.

295. Житинська М.О. Університет третього віку: Основи здоров'я.- Методичні рекомендації для фахівців Територіальних центрів соціального обслуговування та слухачів Університету третього віку. Серія: соціально-педагогічна підтримка людей похилого віку / М.О.Житинська / За заг. ред. О.Г. Карпенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 96 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять теоретичні та практичні матеріали спрямовані на формування у людей похилого віку ціннісно – мотиваційного ставлення до власного здоров'я та на ефективність реалізації різних видів навчання фахівцями, викладачами та студентами-волонтерами, що здійснюють соціально-педагогічну підтримку життєдіяльності людей похилого віку.

296. Житинська М.О., Жалдак Л.Л. Університет третього віку: Основи комп'ютерної грамотності. - Методичні рекомендації для фахівців Територіальних центрів соціального обслуговування та слухачів Університету третього віку. Серія: соціально-

педагогічна підтримка людей похилого віку / М.О.Житинська, Л.Л.Жалдак / За заг. ред. О.Г. Карпенко. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 112 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять теоретичні та практичні матеріали спрямовані на результативність засвоєння людьми похилого віку основ комп'ютерної грамотності та на ефективність реалізації різних видів навчання фахівцями, викладачами та студентами-волонтерами, що здійснюють соціально-педагогічну підтримку життєдіяльності людей похилого віку.

297. Капська А.Й. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей/ Н. М. Комарова, Г. М. Бевз, Л. С. Волинець, А. Й. Капська [та ін.] / Укр. ін-т соціал. досліджень. – К.: ІССД, 1999. – 103 с.

Анотація. Розглядаються методичні та практичні питання організації та здійснення соціального супроводу прийомних сімей. Наведені найновіші вітчизняні та зарубіжні методики, технології, стратегії та тактики соціально-педагогічної роботи.

298. Капська А.Й. Практична діяльність соціального працівника як умова соціального становлення його особистості/ А.Й.Капська //Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: до 170-річного ювілею. Серія 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. праць. - Випуск 2. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – С. 34-39.

Анотація. Розглядаються умови соціального становлення особистості соціального працівника. Охарактеризована практична діяльність соціального працівника, виділено підходи до формування її складових.

299. Капська А.Й. Організація і технології соціальної роботи з дітьми вулиці: навч. посібник / А.Й.Капська / Інтернаціональний Союз (Німеччина), Ліга соц. працівників м. Києва; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 260 с.

Анотація. Розглядаються організаційно-технологічні аспекти соціальної роботи з дітьми вулиці. Визначаються пріоритетні напрямки здійснення соціальної роботи з дітьми вулиці та відповідні технології соціальної роботи з дітьми вулиці.

300. Карпенко О.Г. Технології роботи із дітьми в дитячих оздоровчих закладах / Організація відпочинку та оздоровлення дітей: концепції, технології, досвід / О.В.Биковська, В.М.Горбинко, О.Г.Карпенко, Ж.В.Петрочко та ін. –К.: Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2004. – С. 39–46.

Анотація. Визначено сутність технологічної роботи з дітьми в дитячих оздоровчих закладах. Діяльність в дитячих оздоровчих закладах представлена у чіткій алгоритмізації, спрямованій на досягнення певної мети.

301. Карпенко О. Г. Організація практики студентів за спеціальністю 0402 „Соціальна робота”: [методичні рекомендації] / О.Г. Карпенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – 41 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях представлено програма наскрізної практики студентів спеціальності «Соціальна робота» ОКР бакалавр, спеціаліст та магістр спеціалізації «Практична психологія», «Соціально-правовий захист населення», «Менеджмент соціальної роботи».

302. Карпенко О.Г. Історія соціальної роботи // Навчально-методичний комплекс "Соціальна робота" рівня "бакалавр" / [за заг. ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової]. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С.12-19.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Історія соціальної роботи» визначено мету,

завдання, зміст та особливості контролю знань.

303. Карпенко О.Г. Теорія соціальної роботи // Навчально-методичний комплекс "Соціальна робота" рівня "бакалавр" / [за заг. ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – С.19-28.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Теорія соціальної роботи» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

304. Карпенко О.Г. Соціальна робота у сфері зайнятості населення // Навчально-методичний комплекс "Соціальна робота" рівня "бакалавр" / [за заг. ред. В.П. Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової]. –К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С.66-73.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Соціальна робота у сфері зайнятості населення» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

305. Карпенко О.Г. Документознавство // Навчально-методичний комплекс "Соціальна робота" рівня "бакалавр" / [за заг. ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової]. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С.169-174.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Документознавство» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

306. Карпенко О.Г. Методичні рекомендації до написання та оформлення курсових (дипломних, магістерських) робіт для студентів спеціальності 0402 „Соціальна робота” / Олена Георгіївна Карпенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – 43 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги до написання та оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт студентів спеціальності «Соціальна робота».

307. Карпенко О.Г. Формування здорового способу життя молоді: навчально-методичний посібник для працівників соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді./ За ред. О.О.Яременко, О.Г.Карпенко. – К.: Укр. ін-т соціал. досліджень, 2005. – Кн. 13. – 116 с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику представлено теоретичні та практичні аспекти формування здорового способу життя молоді. Розкрито зміст діяльності з формування здорового способу життя.

308. Карпенко О. Г. Виготовлення, впровадження та оцінка ефективності засобів соціальної реклами для молоді в закладах освіти: [методичні рекомендації для викладачів, студентів та практиків соціальної сфери] / О.Г.Карпенко, А.Л.Стрелковська. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – 74 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять практичний матеріал з виготовлення, впровадження та оцінки ефективності засобів соціальної реклами для молоді в закладах освіти.

309. Карпенко О. Г. Соціальна робота в Україні // Навчально-методичний комплекс «Соціальна педагогіка» рівня «магістр» / О.Г.Карпенко[за заг. ред. А. Й. Капської]. – Київ – Дрогобич: ДДПУ, 2007. – С. 51-67.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

310. Карпенко О.Г. Соціальна робота: навчально-методичний комплекс для спеціальності «Соціальна робота» рівня «бакалавр»/ О.Г.Карпенко [за ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової]. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006.– 400 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний вміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

311. Ковальчук О.В. Навчальна професійно-орієнтована практика бакалаврів за спеціальністю соціальна робота: щоденник студента-практиканта. Практикум/ О.В.Ковальчук. — К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 48с.

Анотація. У практикумі розглянуто основні завдання та зміст навчальної професійно-орієнтованої практики. Запропоновані завдання спрямовані на аналіз структурних компонентів і окремих аспектів діяльності соціального працівника та на виявлення взаємозв'язку теоретичних складових підготовки соціального працівника з практичною діяльністю, що надає можливість поетапного входження в професію.

Щоденник навчальної професійно-орієнтованої практики відображає результати аналізу та систематизацію проходження практики на I — III курсах студентів спеціальності 6.030102 «Соціальна робота», що навчаються за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

312. Короткова Р.І.,Капська А.Й. Програма курсу «Основи красномовства» / А.Й.Капська, Р.І.Короткова // Соціальна робота: Навч. - методичний комплекс / за ред. В.П. Андрущенко, О.Г. Карпенко, С.В. Толстоухової. – К.: Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С. 247-252.

Анотація. Здійснено аналіз та запропонована програма курсу з основ красномовства.

313. Романова Н.Ф.Методичні рекомендації щодо створення та розвитку студентських соціальних служб/ Н.Ф.Романова. – К.: ДСССДМ, 2005.– 116 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях описано технологію щодо створення та розвитку студентських соціальних служб у ВНЗ; надано детальні рекомендації щодо їх застосування; визначено умови впровадження тощо.

314. Романова Н., Комарова Н., Зінченко А.Модель соціальної підтримки молоді з уразливих соціальних груп. Методичний посібник. Частина I. (На прикладі досвіду впровадження проекту «Сприяння працевлаштуванню вихованців закладів для дітей-сиріт в Україні») / Н. Комарова, А. Зінченко, Н. Романова та ін. – К.: Гранді – груп, 2005. – 101 с.

Анотація. У методичному посібнику запропонована інноваційна модель соціальної підтримки молоді із вразливих соціальних груп, опираючись на результати досвіду впровадження проекту «Сприяння працевлаштуванню вихованців закладів для дітей-сиріт в Україні».

315. Романова Н.Ф., Бабій Н.І., Березовська Л.В.Через літню школу волонтерів до студентської соціальної служби / Н.Ф.Романова, Н.І.Бабій, Л.В.Березовська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2007. – №1. – С. 119-137.

Анотація. У статті описано практичний досвід організації літньої школи для проведення навчання волонтерів, які виявили бажання працювати у студентських соціальних службах при ВНЗ; описано форми та методи роботи; ефективні практики; узагальнено шляхи

запровадження такої форми роботи для центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

316. Романова Н., Зінченко А., Комарова Н., Заболотна Н. Організація діяльності громадських організацій, які надають допомогу хворим дітям / А.Зінченко, Н.Комарова, Н.Романова, Н.Заболотна. – К.: Главник, 2007. – 96 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях описано практику роботи громадських організацій, які надають допомогу онкохворим дітям та членам їх родин; визначено основні потреби та шляхи їх розв'язання, зазначено про важливість залучення волонтерів та їх підготовку до роботи.

317. Романова Наталія, Гусак Наталія. Інформаційно-просвітницька робота з протидії торгівлі людьми [Текст]: метод. рек. / Н.Романова, Н.Гусак. - К.: Вид. дім. «Києво-Могилянська академія», 2011. - 159 с.: іл. - Бібліограф.: с.130-132.

Анотація. Методичні рекомендації присвячені проблематиці протидії торгівлі людьми; визначено основні напрямки інформаційно-просвітницької роботи з особами, які постраждали від торгівлі людьми; описано методи роботи та механізми щодо організації та проведення інформаційно-просвітницьких заходів, опираючись на практичний позитивний досвід організації, які працюють з цією проблематикою.

318. Романова Н., Гусак Н., Дмитришина Н., Довбах Г., Жарук І. Формування толерантного ставлення до дітей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІДу: особливості підготовки волонтерів. Метод. посібник / Н.Гусак, Н.Дмитришина, Н.Романова та ін. – К.: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2011. – 128 с.

Анотація. Методичний посібник присвячений тематиці формування толерантного ставлення до дітей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІД та особливостям підготовки волонтерів. Надано теоретичний матеріал з ВІЛ/СНІД та описано процеси, які переживають ВІЛ-позитивні діти та їх родини.

319. Романова Н., Гусак Н., Панфілова О., Сановська В., Степанченко Д. Тренінги з підготовки волонтерів до роботи з формування толерантного ставлення до дітей, яких торкнулась проблема ВІЛ/СНІДу: навч. модуль / Н.Гусак, Н.Романова, О.Панфілова, В.Сановська, Д.Степанченко; МБФ «Міжнарод. Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», Держ. ін-т сімейн. та молодіж. політики. – К., 2011. – 209 с.

Анотація. Навчальний модуль присвячений тематиці проведення тренінгів з підготовки волонтерів з формування толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних дітей; надано програми шести тренінгів для різних категорій волонтерів з числа дорослих та молоді; розписано їх зміст та особливості проведення; запропоновано портфель тренера з інформаційними та роздатковими матеріалами.

320. Романова Н.Ф. Визначення типової моделі діяльності студентських соціальних служб / Н.Ф.Романова // Крок у майбутнє: зб. тез доповідей учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених (Київ, 25-27 червня 2003 р.) / Уклад.: Кухарів С.О. – К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. – С. 118-119.

Анотація. У науковому дослідженні запропоновано структурну модель діяльності студентських соціальних служб з врахуванням внутрішньої (з ВНЗ) та зовнішньої взаємодії (з центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді) та подвійного підпорядкування. Дану модель можна запроваджувати як типову, оскільки вона не залежить від специфіки ВНЗ та професійної підготовки студентів й враховує усі загальні студентські проблеми.

321. Романова Н.Ф. Нові форми профілактичної роботи ЦСССДМ, які направлені на попередження розповсюдження наркоманії та тютюнокуріння серед студентів / Н.Ф.Романова // Сучасні підходи до профілактики тютюнокуріння, алкоголізму, наркоманії та СНІД: зб. тез доповідей учасників конференції за участю Київської міської державної адміністрації, Головного управління охорони здоров'я та медичного забезпечення м. Києва, Київського міського центру соціальних служб для молоді та Київського міського Центру здоров'я (Київ, жовтень 2003 р.). – К., 2003. – С. 145-147.

Анотація. У науковому дослідженні розглянуто новітні форми профілактичної роботи ЦСССДМ щодо протидії поширенню наркозалежності та тютюнокуріння серед студентської молоді шляхом запровадження соціальних проектів з формування здорового способу життя. Важливою формою співпраці є залучення різних організацій, закладів та структур, дотичних до визначеної проблематики, зокрема соціальних служб та медичних закладів. Визначено основні стратегічні напрямки діяльності для державного та громадського секторів.

322. Романова Н.Ф. Студенческие социальные службы в высших учебных заведениях Украины / Н.Ф.Романова // Ананьевские чтения: Б.Г. Ананьев и комплексные исследования человека в психологии: материалы научно-практической конференции “Ананьевские чтения – 2003” / Под общ. ред. Л.А. Цветковой, Л.А. Головей. – СПб.: Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2003. – С. 66–68.

Анотація. Описано практичну модель студентської соціальної служби у ВНЗ (як інноваційної форми соціальної роботи) з врахуванням специфіки клієнтів – студентської молоді; визначено механізми управління моделлю, її структурні компоненти, напрямки діяльності; форми та види співпраці з іншими дотичними інституціями; надано перелік нормативно-правових документів, необхідних для створення таких служб в інших ВНЗ, у тому числі, й в інших країнах.

323. Романова Н.Ф., Толстоухова С.В., Яременко О.О., Вакуленко О.В. та ін. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді: Методичний посібник / С.В. Толстоухова, О.О. Яременко, О.В. Вакуленко та ін. – К.: ДЦССМ, Державний ін-т сім'ї та молоді, 2003. – С. 69-84.

Анотація. Авторкою запропоновано технологію соціальної роботи з попередження девіантної поведінки серед підлітків для використання у роботі центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, опираючись на практичний досвід роботи у соціальній сфері; визначено шляхи впровадження даної технології роботи; описано структуру загальної технології соціальної роботи.

324. Романова Н.Ф. Модель започаткування студентської соціальної служби у вищих навчальних закладах: організація та управління / Н.Ф.Романова // Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування: матеріали науково-практичної конференції (Черкаси, 12 травня 2005 р.) / Ред. кол.: В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембицька. – К.: Фенікс, 2005. – С. 406-421.

Анотація. Описано модель організації та управління студентською соціальною службою у ВНЗ, визначено основні напрямки роботи, взаємозалежність від ресурсів центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; описано особливості соціального партнерства та шляхи залучення необхідних ресурсів для її функціонування.

325. Романова Н. Ф. Організація і управління діяльністю студентських соціальних служб у вищих навчальних закладах України: дис.. канд. пед. наук: 13.00.01/ Н.Ф.Романова / Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. — К., 2005. — 260 арк. — Бібліогр.: арк. 188-201.

Анотація. У дисертації теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-управлінську модель студентської соціальної служби вищого навчального закладу, діяльність якої спрямовано на успішну соціалізацію й соціальне становлення студентської молоді в процесі навчання у вищій школі. Організаційно-управлінська модель має соціальний характер і є результатом соціологічного моделювання, яке включає алгоритм розробки структури суспільної системи (СтСС) та структури взаємодії в реалізації соціальних програм у студентському середовищі.

326. Романова Н.Ф., Семигіна Т.В., Левченко В.М. Вивчення вітчизняної практики надання послуг потерпілим від насильства в сім'ї / Н.Ф.Романова, Т.В.Семигіна, В.М.Левченко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2008. - № 4. – С. 70-84.

Анотація. У статті надано аналітичний огляд вітчизняної практики щодо надання соціальних послуг потерпілим від насильства у сім'ї; визначено найбільш ефективні практики, вказано на важливість їх запровадження у системі соціальних закладів, які займаються даною проблематикою.

327. Романова Н.Ф. Підтримка студентської молоді через мережу студентських соціальних служб / Н.Ф.Романова// Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2009. - №1 – С. 83-90.

Анотація. Описано результати дослідження діяльності студентських соціальних служб в українських ВНЗ; здійснено прогнозування щодо пріоритетних напрямків роботи; визначено роль ЦСССДМ та ВНЗ як соціальних партнерів та можливості пошуку необхідних ресурсів. Описано студентські соціальні служби як спеціалізовані формування при ЦСССДМ.

328. Романова Н.Ф. Новаци в сфері надання соціальних послуг: студентські соціальні служби / Н.Ф.Романова// Психолого-соціальна робота в сучасному суспільстві: проблеми і рішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Санкт-Петербург, 22-23 квітня 2010 г.). – СПб.: Санкт-Петербурзький державний інститут психології і соціальної роботи. – С. 284–286.

Анотація. Надано методичні рекомендації щодо організації діяльності студентських соціальних служб при ВНЗ, описано алгоритм їх створення; основні напрямки діяльності та можливості адаптування для інших країн (опираючись на український досвід).

329. Романова Н.Ф. Степанченко Д.К. Сучасні моделі інституційного захисту дітей-сиріт та дітей, які залишилися без батьківського піклування / Н.Ф.Романова, Д.К.Степанченко// Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2010. - № 3. – С. 28-40.

Анотація. Проведено порівняльний аналіз сучасних моделей інституційного захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних країнах; визначено основні державні механізми їх соціального захисту; описано зміст роботи інтернатних закладів в Україні та Росії.

330. Романова Н.Ф. Соціальна робота з дітьми груп правового ризику. Модернізація управління системою соціальної захисту в Узбекистані: досягнення і перспективи розвитку / Н.Ф.Романова// Матеріали міжнародного форуму (Ташкент, 29–30 листопада 2011 г.). - Ташкент, 2011. - С. 318–321.

Анотація. Описано особливості соціальної роботи з дітьми груп ризику; проведено аналіз теоретичних моделей роботи; наведено практичний досвід роботи з дитячою девіантною поведінкою; визначено шляхи міжгалузевої співпраці різних органів виконавчої влади, які дотичні до цієї проблематики.

331. Романова Н.Ф., Токар А.В., Шульга Л.О., Варбан М.Ю. Впровадження кейс-менеджменту в рамках реалізації проекту: «Збільшення доступності лікування ВІЛ-інфекції для представників груп ризику / Н.Ф.Романова, А.В.Токар, Л.О.Шульга, М.Ю.Варбан // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: науково-методичний журнал. – 2013. – № 1-2. – С. 108-117.

Анотація. Описано проектну діяльність МБФ «Альянс в Україні» щодо впровадження кейс-менеджменту з метою покращення рівня доступності до медичних та соціальних послуг для груп ризику; надано теоретичні основи вищезазначеної технології та визначено особливості застосування.

332. Romanova N., Gusak N. Social work with Juvenile Delinquents in Ukraine/ N. Romanova, N. Gusak // Journal of Social Policy and Social Work in Transition. – Vol. 3, no. 2. – 2013. – С. 1–12. (ISSN: 1987-8710)

Анотація. Визначено зміст роботи з дітьми девіантною поведінкою; проведено теоретичне дослідження щодо вивчення проблематики за кордоном та в Україні; проаналізовано практичний досвід роботи з такими дітьми та сформульовано шляхи вирішення зазначеної проблематики, опираючись на міжнародний та вітчизняний досвід такої роботи.

333. Романова Н.Ф., Чайківська Д.Р., Сучасний стан надання медико-соціальних послуг паліативним хворим в Україні / Н.Ф.Романова, Д.Р.Чайківська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2013. – №3-4. – С. 107-117.

Анотація. Описано проблеми невиліковно - хворих людей та членів їх родин; надано основні результати дослідження, яке розкриває потреби цих людей та сучасний стан надання медико-соціальних послуг; визначено шляхи вирішення проблематики; проаналізовано теоретичні аспекти паліативних хворих в Україні.

334. Савельчук І.Б., Ковальчук О.В. Організаційно-виховна практика бакалаврів за спеціальністю соціальна робота: щоденник студента-практиканта. Практикум / І.Б.Савельчук, О.В.Ковальчук. — К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 48с.

Анотація. У практикумі розглянуто основні завдання та зміст організаційно-виховної практики. Запропоновані завдання спрямовані на аналіз структурних компонентів і окремих аспектів діяльності соціального працівника та на виявлення взаємозв'язку теоретичних складових підготовки соціального працівника з практичною діяльністю, що надає можливість поетапного входження в професію в умовах дозвілєвої діяльності.

Щоденник організаційно-виховної практики відображає результати аналізу та систематизацію проходження практики на I — III курсах студентів спеціальності 6.030102 «Соціальна робота», що навчаються за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

335. Савельчук І.Б., Коленіченко Т.І. Виробнича практика бакалаврів за спеціальністю «соціальна робота»: щоденник студента-практиканта. Практикум. / І.Б.Савельчук, Т.І.Коленіченко. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 72 с.

Анотація. Практикум з виробничої практики бакалаврів як щоденник студента-практиканта представляє систему завдань, які пов'язані з виконанням професійних обов'язків соціальних працівників. Змістовність практикуму відповідає структурі наскрізної програми практики студентів спеціальності «Соціальна робота». Заповнення щоденника-практиканта передбачає застосування системи знань, навичок й умінь отриманих під час лекційних, семінарських та практичних занять з навчальних дисциплін соціального спрямування.

Реалізація запропонованих завдань під час проходження виробничої практики сприяє

підвищенню якості підготовки майбутніх соціальних працівників до здійснення професійної діяльності з урахуванням особливостей соціальної роботи та специфіки розробки та впровадження інновацій у сферу надання соціальних послуг.

336. Савельчук І.Б. Виробнича практика магістрів за спеціальністю «соціальна робота»: щоденник студента-практиканта. Практикум. / І.Б.Савельчук. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 100 с.

Анотація Практикум з виробничої практики магістрів як щоденник студента-практиканта представляє систему завдань, які пов'язані з виконанням професійних обов'язків соціальних працівників. Змістовність практикуму відповідає структурі наскрізної програми практики студентів спеціальності «Соціальна робота». Заповнення щоденника-практиканта передбачає застосування системи знань, навичок й умінь отриманих під час лекційних, семінарських та практичних занять з навчальних дисциплін соціального спрямування.

Реалізація запропонованих завдань під час проходження виробничої практики сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх соціальних працівників до здійснення професійної діяльності з урахуванням особливостей соціальної роботи та специфіки розробки та впровадження інновацій у сферу надання соціальних послуг.

337. Савельчук І.Б. Виробнича переддипломна практика магістрів за спеціальністю «соціальна робота»: щоденник студента-практиканта. Практикум. / І.Б.Савельчук - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 65 с.

Анотація. Практикум з магістерської переддипломної практики як щоденник студента-практиканта представляє систему завдань, які пов'язані з проведенням науково-дослідної роботи за темою магістерського дослідження. Змістовність практикуму відповідає структурі наскрізної програми практики студентів спеціальності «Соціальна робота». Заповнення щоденника-практиканта передбачає застосування системи знань, навичок й умінь отриманих під час лекційних, семінарських та практичних занять з навчальних дисциплін соціального спрямування.

Реалізація запропонованих завдань під час проходження магістерської переддипломної практики сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх соціальних працівників до здійснення професійної та науково-дослідної діяльності з урахуванням особливостей соціальної роботи та специфіки розробки та впровадження інновацій у сферу надання соціальних послуг.

338. Савельчук І.Б. Соціальна робота з різними групами клієнтів: кейси та ситуаційні справи. - Навчальний посібник. / І.Б.Савельчук. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. — 143 с.

Анотація. У навчальному посібнику представлено кейси (case-study) та ситуаційні справи, які висвітлюють окремі аспекти соціальної роботи з різними групами клієнтів. Навчальний посібник слугуватиме інформаційно-методичним джерелом опанування змістом відповідної навчальної дисципліни, оскільки тексти кейсів містять опис реальних ситуацій, що відображають основні проблеми клієнтів, особливості їх поведінки у складних життєвих обставинах, кризових ситуаціях. Процес роботи студентів з кейсом, ситуаційною справою дозволяє студентам запропонувати конкретні напрями та зміст соціальної роботи, обґрунтувати доцільність застосування певних форм та методів роботи з різними групами клієнтів.

339. Савельчук І.Б. Актуальні проблеми соціальної роботи: кейси та ситуаційні справи. - Навчальний посібник. / І.Б.Савельчук. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 165 с.

Анотація. У навчальному посібнику представлено кейси (case-study) та ситуаційні

вправи, які висвітлюють проблеми взаємозв'язку теорії та практики надання соціальних послуг населенню, проблеми впровадження інновацій та організації соціальної роботи в різних сферах життєдіяльності суспільства.

Навчальний посібник слугуватиме інформаційно-методичним джерелом опанування змістом відповідної навчальної дисципліни, оскільки тексти кейсів містять опис реальних ситуацій, що відображають основні проблеми, які виникають в професійній діяльності соціальних працівників. Процес роботи студентів з кейсами, ситуаційними вправами дозволяє студентам запропонувати їх розв'язання на основі конкретних теоретичних підходів та практичних моделей соціальної роботи.

340. Савельчук І.Б. Інноваційні методи в соціальній роботі. - Навчальний посібник. / І.Б.Савельчук. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. – 225 с.

***Анотація.** У навчальному посібнику розкриваються питання з соціальної інноватики, теорії інновацій, соціального проектування, які необхідні для розуміння методології соціальної роботи та особливостей впровадження інновацій в практику надання соціальних послуг населенню. Представлені провідні напрями оновлення практичних моделей соціальної роботи, характеризуються основні інноваційні методи, а також інноваційні технології соціальної роботи. Особливу увагу приділяється формуванню у студентів цілісного уявлення про розвиток інноваційного потенціалу, формуванню умінь реалізувати теоретико-методологічні принципи інноватики в практиці соціальної роботи.*

Навчальний посібник рекомендовано студентам, які навчаються за спеціальністю «соціальна робота». Представляє інтерес для викладачів, які вивчають проблеми соціальної інноватики та механізми впровадження інноваційних технологій, а також для фахівців соціальної сфери, які здійснюють діяльність в сфері надання соціальних послуг населенню.

341. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Напрями оптимізації соціальної роботи з людьми, що живуть із ВІЛ/СНІДом // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. — Випуск 9. — Зб. наукових праць. — К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009.—С.44-52.

***Анотація.** У статті подана характеристика тих напрямів соціальної роботи з людьми, що живуть із ВІЛ/СНІДом, які вважаються пріоритетними. Особлива увага приділена необхідності підготовки соціальних працівників до ефективної взаємодії з конкретною цільовою групою.*

342. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Кредитно-модульна програма з навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів»/ І.Б.Савельчук // Навчально-методичний комплекс: Соціальна робота / За ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. –С. 51-66.

***Анотація.** Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо - кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота», алгоритму вивчення матеріалу навчальної дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.*

343. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Кредитно-модульна програма з навчальної дисципліни «Соціально-медичний патронаж»/ І.Б.Савельчук // Навчально-методичний комплекс: Соціальна робота / За ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. –С.160-169.

***Анотація.** Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної*

системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо - кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота», алгоритму вивчення матеріалу навчальної дисципліни «Соціально-медичний патронаж», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

344. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.), Толстоухова С.В. Кредитно-модульна програма з навчальної дисципліни «Спеціалізовані служби у соціальній сфері»/ І.Б.Савельчук, С.В.Толстоухова // Навчально-методичний комплекс: Соціальна робота / За ред. В.П.Андрущенко, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. –С. 91-102.

Анотація. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно - модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо - кваліфікаційної характеристики бакалавра за спеціальністю «Соціальна робота», алгоритму вивчення матеріалу навчальної дисципліни «Спеціалізовані служби в соціальній сфері», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

345. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Методичні рекомендації до виконання індивідуальної роботи з дисципліни „Актуальні проблеми соціальної роботи” з використанням кейс-методу для студентів денної та заочної форми навчання спеціальності „Соціальна робота”./ І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2010. – 44 с.

Анотація. Запропоновані методичні рекомендації розроблені для ефективного виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Актуальні проблеми соціальної роботи» та надання необхідних знань і порад щодо використання кейс-методу в роботі з життєвими ситуаціями різних категорій клієнтів.

346. Савельчук І.Б.Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр/ І.Б.Савельчук / за ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. - 325 с.

Анотація. У збірнику програм пропонується структура і зміст навчальних дисциплін за спеціальністю 6.1030102 «Соціальна робота». Виокремлено мету та завдання вивчення дисциплін, вимоги до знань та умінь та компетенцій студентів згідно Болонського процесу щодо навчання студентів у вищих навчальних закладах.

347. Савельчук І.Б.Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня магістр/ І.Б.Савельчук / за ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. - 146 с.

Анотація. У збірнику програм пропонується структура і зміст навчальних дисциплін за спеціальністю 7.1030102 та 8.1030102 «Соціальна робота». Виокремлено мету та завдання вивчення дисциплін, вимоги до знань та умінь та компетенцій студентів згідно Болонського процесу щодо навчання студентів у вищих навчальних закладах.

348. Ткач І.Я. Соціальна робота: Робоча книга соціального працівника. Посібник / Блінов О. А., Гурицька М.С., Ісхакова Н.Г., Ковальова Т.В., Куліченко В.В., Мазур Л.В., Новікова Н.Є., Просандеєва Л.Є., Тімкін І.Ф., Ткач І.Я., Тупчієнко Л.С., Шатило Ю.П., Шевченко В.М. (відповідальний за випуск); За заг. ред. проф. Л.С.Тупчієнка. – К.: НАУ, 2014. – 176 с.

**Соціальна політика. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Соціальна допомога:
анотований бібліографічний покажчик**

Анотація. У посібнику відображено актуальні питання теорії і практики соціальної роботи, її зв'язок з соціальною політикою та правові засади діяльності соціального працівника. Розглянуто соціально-психологічні особливості професійного відбору соціальних працівників, наведено професіограму та психограму професії соціального працівника.

РОЗДІЛ IV. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА УПРАВЛІННЯ

ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ

ПСИХОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА УПРАВЛІННЯ

349. Бибик Д.Д.(Бак Д.Д.) Особливості соціально-психологічної роботи з дітьми – інвалідами хворими на ДЦП/ Д.Д.Бибик //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. — Вип. 11. — 36. наукових праць.—К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. —С.143-149.

Анотація. У статті представлено теоретичні засади організації соціально-психологічної роботи з дітьми-інвалідами хворими на ДЦП. Описано форми та методи психосоціальної роботи; ефективні практики роботи з даної категорією дітей в умовах центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

350. Вакуленко О.В., Авельцева Т.П., Голишкіна Т.В., Янчук О.Б. Курс інформаційно-консультативної та психокорекційної роботи із засудженими, які готуються до звільнення з виховних колоній: Практичний посібник для використання у роботі центрів соціально-психологічної реабілітації засуджених виховних колоній / О.В.Вакуленко, Т.П.Авельцова, Т.В.Голишкіна, О.Б.Янчук / Під заг. ред. Скокова С. І., Янчука О. Б./ - К., 2003. – 200 с.

Анотація. Процес ресоціалізації колишніх засуджених має на меті відновлення у них якостей, необхідних для нормальної життєдіяльності в суспільстві, засвоєння нових цінностей, ролей, навичок, а також передбачає комплекс заходів, спрямованих на поновлення соціального статусу, втрачених чи несформованих соціальних навичок, переорієнтацію соціальних та референтних орієнтацій шляхом включення їх у нові, позитивно орієнтовані відносини та види діяльності. Одним з напрямів підготовки до звільнення є правова підготовка та підготовка до звільнення.

351. Вакуленко О.В. Аспекти здоров'я / О.В. Вакуленко, О. О.Стойка, Л. П.Шнеренко.— К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002.— Кн.3.— 27 с.— (Сер. “Соціальний супровід неповнолітніх”. У 3 кн.).

Анотація. У книжці міститься найбільш необхідна інформація щодо основ здоров'я та здорового способу життя. Видання розраховане на вихованців колоній для неповнолітніх і має на меті допомогти молодим людям замислитися над такою важливою цінністю людського життя, як здоров'я, дізнатися про основні шляхи й оволодіти елементарними навичками його збереження та зміцнення. Воно може стати в нагоді також соціальним працівникам і соціальним педагогам, які працюють з цією категорією молоді, спеціалістам виховних колоній, батькам, діти яких перебувають у виховних установах для неповнолітніх, а також усім тим, хто цікавиться проблемами здоров'я та здорового способу життя.

352. Вакуленко О.В. Соціальні проблеми неповнолітніх, які перебувають у конфлікті із законом/ О.В. Вакуленко/ Інформаційні матеріали для слухачів курсів підвищення

кваліфікації працівників галузі Мінсім'ядітимолоді (Тези лекцій) / За заг. Ред. Черепанової Г.Л. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. – Кн. 4. – С. 79-89.

Анотація. Ресоціалізація підлітків та молоді, які повертаються з місць позбавлення волі, може бути ефективною лише за умов чіткого визначення характеру і змісту основних соціальних проблем, з якими вони стикаються. В статті розкрито основні групи проблем, що утруднюють ресоціалізацію цієї категорії неповнолітніх та молоді.

353. Вакуленко О. В. Поради психолога / Г. М. Бевз, О. В. Вакуленко, Л. П. Шнеренко. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002. – Кн.2. – 21 с. – (Сер. “Соціальний супровід неповнолітніх”. У 3 кн.).

Анотація. У книжці містяться поради психолога щодо того, як навчитися долати непрості життєві ситуації, бути у злагоді із самим собою, вибрати власний життєвий шлях. Видання розраховане на вихованців колоній для неповнолітніх, може стати в нагоді також соціальним працівникам і соціальним педагогам, які працюють з цією категорією молоді, спеціалістам виховних колоній, батькам, діти яких перебувають у виховних установах для неповнолітніх, а також усім, хто цікавиться психологічними проблемами неповнолітніх.

354. Вольнова Л. М. Самостійна робота із курсу «Соціальна психологія» як засіб формування професійної компетентності студентів / Л. М. Вольнова // Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах [Текст]: матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ, 25 травня 2012 р.) – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – С. 41-44.

Анотація. Розкрито роль самостійної роботи із курсу «Соціальна психологія» в процесі оволодіння студентами практичними психологічними вміннями й навичками, проаналізовано структуру і зміст такої роботи; наведено зразок комплексу завдань для самостійної роботи на прикладі теми «Соціальна взаємодія: стилі та моделі».

355. Вольнова Л.М. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю: навч. посібник/ Л.М. Вольнова / наук. ред. та керівник проблем. групи Л.М. Вольнова. – К., 2012. – 275 с.

Анотація. Навчальний посібник спрямований на розкриття теоретичних і практичних основ психосоціальної роботи із кризовою особистістю. Узагальнено сутність критичних і кризових ситуацій, їх типологію, характерні особливості та специфіку переживання особистістю кризових станів. Представлено методологію кризової психосоціальної допомоги (зміст, стратегії, напрями, форми і методи). Подану низку практичних рекомендацій, допоміжної літератури та методичного інструментарію (у додатках) щодо здійснення ефективною психосоціальною допомогою дорослим і дітям у різноманітних життєвих кризових ситуаціях (криза здоров'я, криза старіння, криза значущих відносин тощо).

356. Вольнова Л.М. Соціальна психологія: формування компетентності майбутнього фахівця. Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота» / Л.М. Вольнова. – К., 2011. – 283 с.

Анотація. Посібник спрямований на допомогу студентам, що вивчають курс «Соціальна психологія». Він містить теоретичний матеріал, що відповідає навчальній програмі дисципліни, коротке резюме до кожної теми, перелік основних термінів і понять, питаннями для повторення та тести для самоконтролю, практичні завдання та завдання для індивідуальної роботи. Посібник доповнений предметно-іменним покажчиком, довідковими даними до практичних завдань, додатками та списком використаних джерел. Окрема увага автором зосереджена на розкритті суті ключових соціально-психологічних компетентностей, а також висвітленні роль і місця соціально-психологічних знань в особистісному та

професійному зростанні фахівця – майбутнього соціального працівника.

Навчальний посібник рекомендовано Міністерством освіти і науки України, Лист № 1/11-11789 від 22.12.10.

357. Вольнова Л. М. Соціальна психологія. Практикум: навч. посібник / Л.М.Вольнова, Р.Ф.Пасічняк. – К., 2013. – 153 с.

Анотація. Зміст навчального посібника представлений чотирма розділами: «Вступ до соціальної психології», «Соціально-психологічні проблеми вивчення особистості», «Соціальна психологія відносин і спілкування», «Соціальна психологія груп та спільнот». У посібнику кожна тема представлена за такими пунктами: методичні вказівки до вивчення теми, ключові поняття теми, основна література, тестові завдання для самоперевірки засвоєння ключових понять теми, творчі завдання та проблемні ситуації, соціально-психологічні ігри, психодіагностичний інструментарій.

358. Вольнова Л. М. Історія психології: методичні рекомендації для самостійної роботи студентів / Л. М. Вольнова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 45 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, методичні вказівки щодо організації самостійної роботи з курсу «Історія психології», основні поняття до кожної теми, питання для самоконтролю знань, список літератури для обов'язкової роботи з першоджерелами, творчі завдання, а також список рекомендованої літератури.

359. Вольнова Л. М. Загальна психологія. Методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи студентів / Л. М. Вольнова. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. – 95 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, методичні вказівки щодо організації самостійної роботи, основні поняття до кожної теми, питання для самоконтролю знань, список літератури для обов'язкової роботи з першоджерелами, творчі завдання, а також список рекомендованої літератури. Запропоновані завдання охоплюють вивчення студентами таких теоретичних питань (предмет психології, її методи, психічні процеси, стани та властивості особистості, індивідуальні особливості людини, психологія людських стосунків), а також передбачають формування узагальнених умінь застосовувати психологічні знання, принципи, методи для вирішення соціально-професійних задач.

360. Голубенко Т.О. Деякі соціально-психологічні аспекти людей похилого віку / Т.О.Голубенко //Збірник наукових праць. Спецвипуск: «XIII Міжнародна наукова конференція молодих науковців «Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи досліджень» (Київ, 14-15 квітня 2001 р.) / відп. ред. Головка Б.А. – К.: Фенікс, 2011. – С.51-61.

Анотація. Обґрунтовано актуальність вивчення процесу старіння населення, від якого залежить рівень суспільно-економічного розвитку держави, висвітлені деякі аспекти соціальної роботи з людьми похилого віку, визначені шляхи вдосконалення соціальної роботи з людьми похилого віку на сучасному етапі розвитку суспільства.

361. Golubenko Tatiana. The feature socio-psychological portrait of elderly people (Особливості соціально-психологічного портрету людей похилого віку) / T. Golubenko // Problem ynowoczesnej edukacji. Co teraz i co później. Tom IV. – wydawnictwo: WSL, 2014. – P. 82-92.

Анотація. Обґрунтовано актуальність вивчення процесу старіння населення, від якого залежить рівень суспільно-економічного розвитку держави, висвітлені деякі аспекти соціальної роботи з людьми похилого віку, визначені шляхи вдосконалення соціальної роботи з людьми похилого віку на сучасному етапі розвитку суспільства.

362. Головка Н.І. Психолого-педагогічні особливості формування правової свідомості у студентів під час вивчення юридичних дисциплін. / Н.І. Головка // Актуальні проблеми психології / зб. Наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. - Т. 7. - Випуск 18. - 2009. - С. 81-84.

Анотація. Розглядаються психолого-педагогічні особливості формування правової свідомості студентської молоді.

363. Головка Н.І. Проблеми формування особистісних рис студентів - майбутніх соціальних працівників / Н.І. Головка // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: науково-методичний журнал. - 2011. - №12. - С. 35-40.

Анотація. Розкрито сутність формування особистісних рис студентів під час навчання, адже на сьогодні для викладачів вищих навчальних закладів актуальним є допомогти студенту розкрити себе як індивідуальність, стимулювати і мотивувати інтерес до даного предмета.

364. Дябел Л.І. Обдаровані діти як об'єкт діяльності соціального педагога / Л.І. Дябел // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. - Том XXXIII. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. - С. 127-136.

Анотація. Розглянуто особливості діяльності соціального педагога в процесі виховання та соціалізації. З'ясовано деякі проблеми обдарованих дітей та шляхи їх вирішення.

365. Капська А.Й., Сидорчук М.С. Змістова структура процесу самоактуалізації старших підлітків у центрах соціально-психологічної реабілітації / А.Й. Капська, М.С. Сидорчук // Наукові записки НДУ. Серія: Психолого-педагогічні науки. - Ніжин, 2014. - С. 13-21.

Анотація. Розглядається змістова структура процесу самоактуалізації старших підлітків у центрах соціально-психологічної реабілітації.

366. Капська А.Й. Соціалізація особистості – надзавдання соціально-педагогічної роботи / А.Й. Капська // Актуальні проблеми соціалізації особистості в сучасних умовах: Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Сер.: Психологічні науки. - Чернігів, 2006. - С. 4-11.

Анотація. У статті висвітлюється проблема соціалізації особистості як надзавдання соціально-педагогічної роботи.

367. Карпенко О.Г. Сім'я здоровий спосіб життя / О.Г. Карпенко // Психологія. - 2002. - № 21-24. - С. 33-38.

Анотація. Розглянуто особливості формування здорового способу життя. Описано аспекти соціально-психологічної роботи з сім'ями; розкрито напрями роботи соціального працівника з сім'єю.

368. Карпенко О.Г. Робота центрів соціально-педагогічної реабілітації та спеціалізованих служб з дітьми, які мають функціональні обмеження / О.Г. Карпенко // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2003. - № 4. - С. 150-161.

Анотація. Проаналізовано роботу центрів соціально-педагогічної реабілітації та спеціалізованих служб з дітьми, що мають функціональні обмеження.

369. Карпенко О.Г. Педагогічні та психологічні проблеми діагностики знань студентів у вищих закладах освіти / О.Г. Карпенко // Соціалізація особистості: зб. наукових праць / [за загальною редакцією А.Й. Капської]. - 2000. - Вип. I. - С. 186-192.

Анотація. В статті розкрито проблему діагностики знань студентів у вищих закладах освіти. Особливу увагу приділено педагогічним та психологічним аспектам діагностики майбутніх фахівців соціальної сфери.

370. Ковальчук О.В. Формування гуманістичних цінностей у дітей молодшого шкільного віку як головна передумова становлення особистості / О.В.Ковальчук // Нові технології навчання // Духовна культура особистості: креативні освітні технології: матеріали VIII Міжнародної науково-методичної конференції. - Вінниця, 2011. – 310с.

Анотація. В статті розкрито особливості формування гуманістичних цінностей у дітей молодшого шкільного віку через призму становлення особистості. Особливу увагу приділено різноманітним поглядам на виховання як цілеспрямовану систему впливів.

371. Ковальчук О.В. Деякі підходи до змісту дефініції «гуманістичні цінності»/ О.В.Ковальчук // Гірська школа українських Карпат: науково-методичний журнал. – Випуск 7. – Івано-Франківськ.: Прикарпатський педагогічний університет ім. Василя Стефаника, 2013. – 265 с.

Анотація. У статті розглядається формування гуманістичних цінностей в історичній ретроспективі. Була зроблена спроба аналізу багатовимірних думки вчених на поняття «гуманістичні цінності» і на цій основі запропоновано універсального визначення. Основні гуманістичні цінності особистості.

372. Короткова Р.І. Особливості формування якостей творчої особистості майбутнього соціального педагога як напрям управлінської діяльності / Р.І. Короткова // Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Запоріжжя, 20 березня 2014р.). – Запоріжжя, 2014. – С.74-76.

Анотація. Розглянуто особливості формування якостей творчої особистості майбутнього соціального педагога засобами театрального мистецтва в процесі його професійного становлення в управлінні навчальним процесом.

373. Короткова Р.І. Формування якостей творчої особистості як складова управлінської культури майбутнього соціального педагога / Р.І. Короткова//Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 16-18 квітня 2015 р.) / Відп.ред. Л.Д.Кизименко.- Львів: Видавець Бадікова Н.О., 2015.– С.84-86.

Анотація. Обґрунтовано актуальність формування творчих якостей майбутнього спеціаліста –соціального педагога для вдосконалення культури в управлінській діяльності на сучасному етапі розвитку суспільства.

374. Костюшко Г.О. Розвиток творчої активності дітей під цілеспрямованим впливом українських народних традицій / Г.О. Костюшко // Науковий Часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Збірник наукових праць. - Випуск 14. /частина I/.- К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012.– С.161-169.

Анотація. У статті розглядаються деякі аспекти розвитку творчої активності молодших школярів під цілеспрямованим впливом українських традицій та звичаїв. Акцентується увага педагогів на розвитку творчості дітей засобами театральної самодіяльності.

375. Литва Л.А. Вігальна потреба героя часу інформаційного суспільства / Л.А.Литва//Соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент: матеріали Міжнародного наукового форуму: [збірник наукових праць] / За заг. ред. В.Б. Євтуха. – Вип. 12. - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С.97-102.

Анотація. Визначено роль та шляхи формування соціалізаційного проекту особистості в умовах розвитку інформаційного суспільства, наголошується на тезі про соціально обумовлену позитивну увагу як один із центральних механізмів розвитку особистості у формуванні успішного соціалізаційного проекту особистості сучасності.

376. LiudmilaLytva. SocializationProjectofpersonalityinthemodernRisk'ssociety/
LiudmilaLytva//Socialinisugdimas: ScialInnovationforSocialIndsryDevelopment – Vol.39. - No.3. – Socialeducation- Vilnius,2014 – p. 214-222.(Index Copernicus, SocIndex)

Abstracts: The article is analyzed the problem of the socialization of a personality in polydisciplinary character in the field of social sciences and the modern risk's society, the resources of a personality, the formation a personality worldview, personality behavior strategies.

377. Литва Л.А. Етнічна ідентичність особистості як індикатор організаційного параметра етнічного менталітету / Л.А. Литва // Соціологічна наука і освіта в Україні: Збірник наукових праць. Укладачі В.І. Судаков, М.В. Туленков. – К.: МАУП, 2006. – С.245-247.

Анотація. Надано результати дослідження феномену етнічної ідентичності особистості як засадничого чинника організаційного рівня в моделі етнічного менталітету спільноти, що поєднує аксіологічний, регулятивний та організаційні рівні моделі етнічного менталітету і виступає його індикатором на рівні особистості-носія етнічної свідомості.

378. Матвійчук Т.В. Теорії особистості у зарубіжній та вітчизняній психології:
Навчальний посібник / Т.В.Матвійчук. – К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 520 с.

Анотація. Навчальний посібник призначений для студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації за напрямом підготовки «Соціальна робота». Посібник може також бути використаний викладачами, студентами напряму підготовки «Психологія» фахівцями соціальних служб, практичними психологами, на курсах при підготовці та підвищенні кваліфікації фахівців соціальної сфери.

Посібник розроблено на підставі методичних рекомендацій щодо структури, змісту та обсягів навчальної літератури для вищих навчальних закладів Міністерства освіти і науки України, у відповідності до робочої навчальної програми вивчення дисципліни «Психологія особистості», за галуззю знань 0301 «Соціальне забезпечення», напрям підготовки 6.130102 «Соціальна робота».

У посібнику подано найбільш значні зарубіжні та вітчизняні теоретичні концепції особистості, а також дослідження сучасних російських та українських психологів щодо структури особистості, особливостей формування та функціонування особистості на сучасному етапі розвитку людства.

Навчальний посібник рекомендовано МОН України відповідно до листа МОН щодо надання грифу № 1/11-10185 від 03.07.2014р.

379. Матвійчук Т.В.Формування духовності як один з аспектів діяльності викладача вищого навчального закладу / Т.В.Матвійчук // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України: Електронне наукове фахове видання: Психологічні науки. [Електронний ресурс: Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/2010_5/10mtvvnz.pdf]

Анотація. У статті розкрито основні засади формування духовно у студентів вищих навчальних закладів як одного з аспектів діяльності викладача. Визначено сучасні підходи до формулювання поняття «духовності» та її складових.

380. Мельничук О.Б. Курсові роботи з психології: Методичні рекомендації для студентів. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, - 2010. – 35с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги щодо виконання курсової роботи з психології, етапів її підготовки, структури та оформлення роботи.

381. Мельничук О.Б. Особливості комунікативної установки студентів-практичних психологів// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. - № 32 (56). – С. 176-184.

Анотація. В статті подано результати дослідження комунікативних установок майбутніх практичних психологів.

382. Мельничук О.Б. Комунікативні установки як умова професійної самореалізації майбутніх практичних психологів // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: Збірник наукових праць звітної-наукової конференції викладачів університету за 2010 рік, 9-10 лютого 2011 року / Укл. Г.І. Волинка, О.В. Уваркіна, О.П. Симоненко, О.П. Ємельянова. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 188-189.

Анотація. Здійснено психологічний аналіз комунікативних установок як умови успішної професійної самореалізації майбутніх практичних психологів.

383. Мельничук О.Б. Психологічні аспекти профорієнтації молоді з інвалідністю/ О.Б. Мельничук // Психологічні засади соціальної роботи з інвалідами: матеріали круглого столу (Лютіж, 30 вересня 2010 р.). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 12-14.

Анотація. Проаналізовано психологічні особливості та умови організації та проведення профорієнтаційної роботи з молоддю, що має функціональні обмеження.

384. Мельничук О.Б. Психологічні засади профілактики адиктивної поведінки юнаків/ О.Б. Мельничук // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова – Випуск 1 / За заг. ред. В.П. Андрущенко, А.О. Ярошенко, І.М. Ковчиної. -К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 65-74.

Анотація. Обґрунтовано психологічні засади психопрофілактичної роботи практичного психолога соціальної сфери щодо профілактики різних форм адиктивної поведінки юнаків.

385. Мельничук О.Б. Роль емоцій в професійній діяльності фахівців соціальної сфери / О.Б. Мельничук // Вплив досягнень психологічних та педагогічних наук на розвиток сучасного суспільства: зб. тез міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 11-12 квітня 2014 р.). – Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2014. – С. 58-62.

Анотація. Здійснено психологічний аналіз ролі та значення розвитку емоційної сфери для практики роботи фахівців соціальної сфери.

386. Патинок О.П. Дослідження відповідальності в зарубіжній психології / О.П. Патинок // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. - Педагогіка та психологія. Випуск 284. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 98-103.

Анотація. У статті розглядається відповідальність в контексті формування його значення в зарубіжній психології.

387. Патинок О.П. Типологія відповідальності як психологічного феномену/ О.П. Патинок // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість: зб. матер. ІХ

Всеукраїн. наук. практ. конф. (Київ, 25-26 квітня 2006 р.): В 5-ти т. / Ред. кол.: Тимошенко І.І. (відп. ред.) та ін. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006. – Т. 3. – С.173-175.

Анотація. У статті проаналізовано типологію відповідальності як психологічного феномену. Розкрито погляди на проблему відповідальності як українських, так і зарубіжних вчених.

388. Патинок О.П. Соціально-психологічний тренінг як метод формування відповідальності соціального працівника у роботі з інвалідами / О.П.Патинок // Психологічні засади соціальної роботи з інвалідами: матеріали круглого столу. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – С.16-18.

Анотація. У статті розкрито сутність соціально-психологічного тренінгу як методу формування відповідальності соціального працівника у роботі з інвалідами. Визначено основні методи інтерактивного навчання з урахуванням особливостей соціальної роботи з інвалідами.

389. Романова Н.Ф та ін. Соціально-психологічна робота з ВІЛ-позитивними дітьми та їх сім'ями: процес розкриття ВІЛ-статусу дитині. Методичний посібник / Н.Ф.Романова / Заг. ред. канд. пед. наук Н.Ф. Романової. – К.: Інжиніринг, 2009. – 148 с.

Анотація. У методичному посібнику розкрито зміст соціально-психологічної роботи з ВІЛ-позитивними дітьми та їх сім'ями; детально описано процес розкриття ВІЛ-статусу дитині; виокремлено нормативно-правову базу діяльності; описано роль усіх спеціалістів та батьків, які повинні бути долучені до цього процесу.

390. Романова Н.Ф., Кочеміровська О., Мустафаєв Г. та ін. Програма корекційної роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї та основні засади її реалізації / Н.Ф.Романова/ за ред. О. Кочеміровської та Г. Мустафаєва / опубліковано Координатором проектів ОБСЄ в Україні «Час друку». – Київ, 2010. – 125 с.

Анотація. Розкрито сутність Програми корекційної роботи з особами, які вчинили насильство в сім'ї; сформульовано основні засади її реалізації; надано коментарі щодо її впровадження; виписано зміст навчальних модулів та методу реалізації.

391. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Психолого-педагогічні засади підготовки фахівців соціальної сфери до застосування технології моделювання проблемних ситуацій/ І.Б.Савельчук // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць / За заг. ред. А.Й.Капської. - К.: НПУ, 2008. – Вип. XXXI. – С.196-203.

Анотація. У статті проаналізовані особливості застосування технології моделювання проблемних ситуацій в умовах підготовки фахівців соціальної сфери.

392. Савельчук І.Б. Професійний інтелект соціального працівника: розуміння сутності та чинників формування / SavelchukIrina. An intelligence professional social worker: understanding the nature and factors of formation // <http://www.IntellectualArchive.com>. Jun 16, 2013, 01:00:02, № 1081

Анотація. У статті розкривається проблема формування професійного інтелекту соціального працівника, зосереджується увага на соціально-психологічних чинниках його формування.

393. Ярошенко А.О. Социально-психологическое консультирование в ВИЧ-сервисных организациях. Пособие для психологов / А.О.Ярошенко. – К.: МБФ «Международный Альянс по ВИЧ/СПИД в Украине», 2014. – 88 с.

Анотація. Пособие подготовлено и опубликовано в рамках программы «Построение устойчивой системы предоставления комплексных услуг по профилактике ВИЧ, лечению, уходу

и поддержке для групп риска и ЛЖВ в Украине» при поддержке Глобального фонда для борьбы со СПИДом.

394. Ясточкіна І.А. Емоційна компетентність: психолого-педагогічний аспект//Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: зб. тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 24-25 квітня 2015 р.). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2015. – С. 19-24.

Анотація. Наголошено на необхідності формування емоційної компетентності в процесі професійної підготовки студентів

МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ ПСИХОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА УПРАВЛІННЯ

395. Биби́к Д.Д. Компетентність фахівця соціальної сфери як умова його ефективної професійної діяльності/ Д.Д.Биби́к // Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. – Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна», 2012. – С. 23-26.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз понять «компетентність», «компетенція». Надано характеристику основних функцій професійної соціальної роботи. Визначено та охарактеризовано педагогічні, психологічні та соціологічні підходи до розуміння сутності компетентності фахівця соціальної сфери.

396. Биби́к Д.Д. Деякі аспекти формування професійної компетентності майбутнього працівника соціальної сфери/ Д.Д.Биби́к // Матеріали науково-практичної конференції – Тернопіль, 2013

Анотація. Визначено та охарактеризовано умови формування професійної компетентності майбутнього працівника соціальної сфери.

397. Бованенко О.О.Особливості створення дизайну соціального середовища в центрах соціально-психологічної реабілітації / О.О.Бованенко// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014.– С. 127-134.

Анотація. Описано деякі аспекти створення дизайну соціального середовища. Розглянуто підходи до створення дизайну соціального середовища в центрах соціально-психологічної реабілітації.

398. Вольнова Л. М. Спецкурс «Профілактика девіантної поведінки» як засіб підвищення практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів / Л. М. Вольнова // Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного простору: матеріали Молодіжної міжнар. наук.-практ. конф. (дистанційної), Київ, 1 квітня 2013 року / [за заг. ред. проф. І.М. Ковчиної]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 17-19.

Анотація. Розглянуто вивчення спецкурсу соціально-педагогічного циклу «Профілактика девіантної поведінки» як складову професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів. Подану мету спецкурсу, тематику занять, зразки завдань із самої та індивідуальної роботи, розкрито міждисциплінарні зв'язки.

399. Вольнова Л. М. Формування соціокультурної компетентності студентів у процесі вивчення курсу «Історія психології» / Л. М. Вольнова // Чинники розвитку психологічних та педагогічних наук у XXI столітті: збірник наукових робіт учасників наук.-практ. конф., 21-22 листопада 2014 р., м. Одеса. – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2014. – С. 61-64.

Анотація. Визначено сутність поняття та ознаки соціокультурної компетентності студентів – майбутніх соціальних педагогів. Встановлено напрями і шляхи формування соціокультурної компетентності студентів у процесі вивчення курсу «Історія психології», наведено приклади відповідних завдань.

400. Вольнова Л. М. Упровадження активних методів навчання при організації семінарських занять із соціальної психології / Л. М. Вольнова // Професійна підготовка студентів соціально-педагогічної сфери – освітня складова суспільного розвитку [Текст]: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (дистанційної), Київ, 1 квітня 2014 р. / [За заг. ред. проф. І. М. Ковчиної]. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 14-16.

Анотація. Окреслено основні завдання семінарських занять із соціальної психології; визначено комплекс завдань (тестових, творчих, проблемних), які забезпечують упровадження активних методів навчання в процес викладання соціальної психології у вищій школі; представлено характеристику вивчення соціальної психології студентами у двох напрямках: підготовча робота та безпосередня робота на семінарському занятті.

401. Вольнова Л. М. Психологічні особливості міжкультурної комунікації в практиці соціальної роботи / Л. М. Вольнова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2014. – №3-4. – С. 23-29.

Анотація. Автор аналізує соціокультурні аспекти взаємодії у соціальній роботі. Розглянуто поняття «міжкультурна комунікація»; описано проблеми міжкультурної комунікації, що можуть виникати в практиці соціальної роботи. Розкрито соціально-психологічні аспекти, що визначають процес міжкультурної комунікації, а також описано сукупність культурологічних знань, здатностей, умінь і якостей, якими повинен володіти соціальний працівник, котрий хоче успішно налагоджувати міжкультурну комунікацію з клієнтами.

402. Вольнова Л. М. Інтерактивна компетентність у міжособистісній і професійній взаємодії соціального педагога / Л. М. Вольнова // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: зб. наук. праць звітно-наук. конф. викладачів ун-ту за 2011 р., 9-10 лютого 2012 року. Частина 1 / [укл. Г. І. Волинка, О. В. Уваркіна, О. П. Симоненко, О. П. Ємельянова]. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 82-83.

Анотація. Автором наголошено на актуальності оволодіння студентами – майбутніми соціальними педагогами інтерактивною компетентністю; розкрито сутність цього особистісного утворення, його структурні компоненти, їх змістові та динамічні характеристики; окреслено можливості формування інтерактивної компетентності у навчально-виховному процесі вишу.

403. Дьоміна Г. А. Вікова і педагогічна психологія: методичні рекомендації для практичних занять, індивідуально-самостійної роботи, модульного контролю знань студентів / Г. А. Дьоміна / . – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 52 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план та зміст дисципліни, шкала оцінювання навчальної роботи, практичні заняття: план, основні поняття до кожної теми, індивідуально-самостійна робота студентів (питання для самоконтролю знань), список літератури для обов'язкової роботи з періоджерелами, тестова самоперевірка, модульний контроль знань, а також список рекомендованої літератури.

404. Дьоміна Г.А. Психологія. Виробнича практика: матеріали з організації/ Авторський колектив: Мельничук О.Б., Патинок О.П., Дьоміна Г.А., Пасічняк Р.Ф. / За ред. О.Б. Мельничук. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – 75 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, систему завдань, що пов'язані з виконанням професійних обов'язків.

405. Дьоміна Г.А. Аналіз відповідальності майбутніх працівників психологічних служб / Г.А. Дьоміна // Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції «Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.». – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2014. – С. 34-36.

Анотація. В контексті високих вимог до розвитку національної психологічної служби та підготовки фахівців, проблема не сформованості відповідальності унеможливорює професійну діяльність та кваліфіковану допомогу, а отже, проблема формування відповідальності набуває особливої актуальності.

406. Дєміна А.А. Психологический анализ самостоятельности будущего практического психолога / А.А. Дєміна // Психологія і соціологія: проблеми практичного застосування: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. — Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2014. – С. 65-69.

Анотація. В тезах розкривається содержание и уровень развития самостоятельности, как одного из профессионально важных качеств будущего практического психолога.

407. Матвійчук Т.В. Щодо результатів емпіричного дослідження ефективності впровадження тренінгових технологій при формуванні комунікативної компетентності майбутніх працівників соціальної сфери / Т.В. Матвійчук // Вісник Національного університету оборони України. Зб. наук. праць. - К.: НУОУ, 2011. – Вип. 1 (20). – С. 176-181.

Анотація. В статті презентуються та обговорюються результати емпіричного дослідження ефективності використання соціально-психологічного тренінгу при формуванні комунікативної компетентності майбутніх працівників соціальної сфери. Особливу увагу приділено визначенню динаміки комунікативних та організаторських здібностей соціальних працівників і психологів в процесі впровадження інтерактивних методів навчання.

408. Мельничук О.Б. Психологічні аспекти підготовки практичних психологів до роботи з творчо-обдарованими підлітками у загальноосвітньому навчальному закладі // Єдність навчання і наукових досліджень - головний принцип університету: Збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2011 рік, 9-10 лютого 2012 року. Частина 2./ Укл. Г.І. Волинка, О.В. Уваркіна, О.П. Симоненко, О.П. Ємельянова. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 31- 33.

Анотація. Обґрунтовано психологічні умови та зміст професійної підготовки практичних психологів до роботи з творчо-обдарованими підлітками в загальноосвітньому навчальному закладі.

409. Мельничук О.Б. Психологічна діагностика / О.Б. Мельничук // [Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія»], - Київ: Каравела, 2013. – 316с. (Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист №1/11-8191 від 14.05. 2013 р.)).

Анотація. Навчальний посібник висвітлює загальні та практичні проблеми психологічної діагностики. Посібник призначений для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія». Розділи присвячені питанням загальної психодіагностики, висвітлюють

зміст, принципи та методи психологічної діагностики та питання практики психодіагностики в різних сферах. Кожна тема містить методичні вказівки щодо організації самостійної роботи, основні поняття до кожної теми, питання для самоконтролю знань, список літератури для обов'язкової роботи з періоджерелами, творчі завдання а також список рекомендованої літератури. В посібнику подано список використаної літератури та предметний покажчик, що сприятиме кращому орієнтуванню в матеріалах книги. Навчальний посібник може бути корисним всім, хто цікавиться проблемами психодіагностики.

410. Мельничук О.Б.Програма виробничої практики. Соціально-педагогічна з соціальних службах з фахової спеціалізації «Практична психологія» практичної підготовки магістра спеціальності 8.010106 «Соціальна педагогіка. Практична психологія» галузі знань 0101 «Педагогічна освіта» / О.Б.Мельничук // Психологія. Виробнича практика: матеріали з організації /Авторський колектив/ За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 6-22.

Анотація. В програмі представлено програмно-цільові установки виробничої практики студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» ОКР магістр спеціалізації «Практична психологія» в соціальних службах.

411. Мельничук О.Б.Програма курсу «Психологія особистості» для спеціальності 6.1030102 «Соціальна робота» ОКР «Бакалавр» / О.Б.Мельничук // Навчально-методичний комплекс /Авторський колектив / За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 30-40.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Психологія особистості» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

412. Мельничук О.Б.Програма курсу «Психодіагностика» для спеціальності 6.1030102 «Соціальна робота» ОКР «Бакалавр» / О.Б.Мельничук // Навчально-методичний комплекс /Авторський колектив / За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 40 - 55.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Психодіагностика» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

413. Мельничук О.Б.Програма курсу «Основи психоконсультації та психокорекції» для спеціальності 6.1030102 «Соціальна робота» ОКР «Бакалавр» /О.Б.Мельничук // Навчально-методичний комплекс /Авторський колектив /За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 83-97.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Основи психоконсультації та психокорекції» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

414. Мельничук О.Б.Програма курсу «Психодіагностика» для спеціальності 6.010106 «Соціальна педагогіка» ОКР «Бакалавр» / О.Б.Мельничук//Навчально-методичний комплекс /Авторський колектив / За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 270-285.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Психодіагностика» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

415. Мельничук О.Б.Програма курсу «Основи психоконсультації та психокорекції» для спеціальності 6.010106 «Соціальна педагогіка» ОКР «Бакалавр» / О.Б.Мельничук// навчально-методичний комплекс /Авторський колектив / За ред. О.Б.Мельничук. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 297-311.

Анотація. В навчальній програмі курсу «Основи психоконсультації та психокорекції» визначено мету, завдання, зміст та особливості контролю знань.

416. Мельничук О.Б. Методичні рекомендації для індивідуальної та самостійної роботи студентів з курсу «Основи психоконсультації та психокорекції» (ОКР «Бакалавр») / О.Б.Мельничук – К.: НПУ. – 2014. – 55 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, методичні вказівки щодо організації індивідуальної та самостійної роботи, основні поняття до кожної теми, питання для самоконтролю знань, теми рефератів та питань для обговорення і дискусії, творчі завдання, орієнтовні питання до екзамену, а також список рекомендованої літератури.

417. Мельничук О.Б. Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення курсової роботи з психології (для студентів ОКР «бакалавр»). – Вид 2-е, доп. та перероб. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, - 2014. – 40 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги щодо виконання курсової роботи з психології, етапів її підготовки, структури та оформлення роботи.

418. Патинок О.П. Психологічні особливості відповідальності як професійно значущі якості майбутніх соціальних працівників / О.П.Патинок// Актуальні проблеми психології. — 2013. — Т. 7 : Екологічна психологія. Вип. 32. — С. 200—208.

Анотація. У статті описуються психологічні особливості відповідальності як професійно значущих якостей майбутніх соціальних працівників. Надається визначення відповідальності.

419. Патинок О.П. Програма курсу «Психологія» / О.П.Патинок //Соціальна робота: Навчально-методичний комплекс /За ред. В.П.Андрущенка, О.Г.Карпенко, С.В.Толстоухової. – К.: Видавництво НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. –С. 270-287.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

420. Патинок О.П. Психологія: методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи з курсу для студентів спеціальності «Соціальна робота» / О.П.Патинок. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. – 64 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги до організації самостійної роботи з курсу «Психологія», зміст завдань для самостійної роботи, етапів її підготовки, структури та оформлення.

421. Патинок О.П. Психологія: методичні рекомендації щодо організації соціально-психологічного тренінгу «Відповідальність як професійно-значуща якість соціального працівника». / О.П.Патинок. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. – 124 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги до організації соціально-психологічного тренінгу «Відповідальність як професійно-значуща якість соціального працівника», етапів його проведення, структури тренінгових занять.

422. Патинок О.П. Етнопсихологія: методичні рекомендації щодо проведення семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи, модульного контролю знань магістрів з курсу "Етнопсихологія"/ О.П.Патинок - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 52 с.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги щодо проведення семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи, модульного контролю знань магістрів з курсу «Етнопсихологія», зміст завдань для індивідуальної та самостійної роботи, етапів її підготовки, структури та оформлення.

423. Патинок О.П. Етнопсихологія. Програма курсу для спеціальності 8.13010201 «Соціальна робота» ОКР «Магістр» / О.П.Патинок. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

424. Патинок О.П. Етнопсихологія. Програма курсу для спеціальності 7.13010201 «Соціальна робота» ОКР «Спеціаліст» / О.П.Патинок. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

425. Патинок О.П. Етнопсихологія. Програма з психології для спеціальності 6.010106 «Соціальна педагогіка» ОКР «Бакалавр» / О.П.Патинок. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

426. Патинок О.П. Психологія. Програма курсу для спеціальності 6.1030102 «Соціальна робота» ОКР «Бакалавр» / О.П.Патинок. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний зміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю. Зазначено методи навчання та методи контролю.

427. Патинок О.П. та ін.// Психологія. Виробнича практика: матеріали з організації. / Авторський колектив / За ред. О.Б. Мельничук. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. –С. 36-45.

Анотація. Методичні рекомендації містять основні вимоги до організації виробничої практики, зміст завдань для самостійної роботи, етапів її проходження, структури та оформлення звітних матеріалів.

428. Патинок О.П. // Психологія: Навчально-методичний комплекс/ О.П.Патинок/ Авторський колектив / За ред. О.Б. Мельничук. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.– С. 4-18, 179-188, 133-142, 319-328.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

429. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Психолого-педагогічні засади формування інноваційної культури майбутніх фахівців / І.Б.Савельчук // Досвід організації та активізації навчального процесу та основи впровадження інноваційних технологій: Матеріали науково-методичної конференції. – К.: КНЕУ, 2008. – Т.2. –С. 318-319.

Анотація. Описано досвід по створенню моделі формування інноваційної культури майбутніх фахівців; визначено основні складові цієї моделі та розкрито їх сутність. Розкрито впровадження інноваційних технологій, що здійснюється у певній послідовності: визначення можливостей їх застосування у багаторівневій підготовці; визначення їх ефективності у порівнянні з традиційними освітніми технологіями; аналізування потреб студентів і викладачів; розробка методик, програмних засобів і методичних рекомендацій; навчання викладачів; аналіз практики застосування в навчальному процесі.

430. Савельчук І.Б., Житинська М.О. Університет третього віку: Основи психології. — Методичні рекомендації для фахівців Територіальних центрів соціального обслуговування та слухачів Університету третього віку. Серія: соціально-педагогічна підтримка людей похилого віку / М.О.Житинська, І.Б.Савельчук / За заг. ред. д-ра пед. наук, проф. О. Г. Карпенко. — К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. — 116 с.

Анотація. Зміст та розробку завдань підготовлено для слухачів факультету «Психологія», що навчаються в Університеті третього віку. Запропоновані теоретичні та практичні матеріали спрямовані на результативність засвоєння людьми похилого віку основ психологічних знань та на ефективність організації різних видів навчання фахівцями, викладачами та студентами-волонтерами, що здійснюють соціально-педагогічну підтримку життєдіяльності людей похилого віку.

РОЗДІЛ V. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

431.Агапова М. Б. Проективна діяльність соціального педагога як умова ефективної співпраці з батьками / М. Б.Агапова // Соціально-правові засади захисту дітей : зб. матеріалів Міжнар. наук.-метод. конф. “Соціально-правові засади захисту дітей” (19–20 травня 2011 р.) / за заг. ред. Л.О. Данильчук, Т.В. Захарчук. – Кременець : Вид-во КОГП ім. Тараса Шевченка, 2011. – С. 52–54.

Анотація. У статті розглянуто особливості організації проективної діяльності соціального педагога, визначено її роль у співпраці з батьками.

432.Бибик Д.Д.Теоретичні засади деонтологічної підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери / Д.Д.Бибик // Соціально-педагогічна робота в закладах освіти інклюзивної орієнтації: тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Хмельницький: Хмельницький інститут соціальних технологій Університету «Україна», 2013. – С.186-189.

Анотація. Розкрито теоретичні засади деонтологічної підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери, з'ясовано підходи до деонтологічної підготовки студентів соціально-педагогічного напрямку.

433.Бованенко О.О.Вплив художньо-прикладної діяльності на соціальне виховання студентів/ О.О.Бованенко// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011.–С. 125-130.

Анотація. В данній статті проаналізовано поняттяхудожньо-прикладна діяльність. Розкривається впливхудожньо-прикладної діяльності на виховання студентів.

434.Вайнола Р.Х.Словник – довідник для соціальних працівників і соціальних педагогів / Р.Х.Вайнола / За ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук. – К.: ВПК “Аспект”, 2000.– С.33-36.

Анотація. У словнику здійснено характеристику базових дефініцій соціально-педагогічної роботи, таких як: соціально-педагогічні технології, методи соціально-педагогічної роботи, організаційні форми соціально-педагогічної роботи.

435.Вайнола Р.Х. Енциклопедія освіти/ Р.Х.Вайнола / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008.– С. 32, 418-419; 850; 852-855; 856-858.

Анотація. У матеріалах енциклопедії здійснено характеристику базових дефініцій для освітньої та соціальної сфери, таких як: соціально-педагогічні технології, методи соціально-педагогічної роботи, організаційні форми соціально-педагогічної роботи, соціальний конфлікт, асоціальна особистість тощо.

436.Вайнола Р.Х. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / Р.Х.Вайнола / За ред. проф. І.Д.Звереві. - Київ-Симферопіль: Універсум, 2012. - С.510-514; 356-358; 423-426.

Анотація. У виданні подано найбільш поширені категорії й поняття соціальної роботи та соціальної педагогіки. Публікація адресована соціальним педагогам та соціальним

працівника, учителям, іншим практикам соціальної та освітньої сфери, науковцям, аспірантам докторантам та студентам, які опановують фах соціального педагога чи соціального працівника.

437.Вайнола Р.Х.Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / О.В. Безпалько, Р.Х.Вайнола, А.Й. Капська / За заг. ред. проф. А. Й. Капської – К., 2000.–С. 14-22, 98-105, 130-146, 297-302.

Анотація. Здійснено характеристику базових технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи. Визначено та охарактеризовано педагогічні, психологічні та соціологічні методи, що застосовуються в соціально-педагогічній роботі; розкрито принципи відбору та умови влучного застосування організаційних форм соціально-педагогічної роботи.

438.Вайнола Р.Х. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання): навч. посіб. / Р.Х.Вайнола, А.Й. Капська [та ін]; ред. І. Зверева, Г. Лактіонова; Християнський дитячий фонд, Київський національний педагогічний ун-т ім. М.Драгоманова. - К.: Науковий світ, 2001. - 129 с.

Анотація. У курсі дистанційного навчання представлено модульний підхід до вивчення базових понять соціальної педагогіки та технологій соціально-педагогічної роботи. Кожна тема доповнена питаннями для обговорення та завданнями для самостійної дистанційної роботи студентів.

439.Вайнола Р.Х.Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола ; за ред. А.Й.Капської.– К.: Наук. Світ, 2002 – С.84-161.

Анотація. У курсі дистанційного навчання представлено модульний підхід до вивчення базових понять соціальної педагогіки та технологій соціально-педагогічної роботи. Кожен модульний блок висвітлює актуальну проблему соціалізації дітей, молоді та інших соціальних груп населення, що потребують соціальної допомоги та підтримки.

440.Вайнола Р.Х. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах /А.Й. Капська О.В.Безпалько, Р.Х. Вайнола; за ред. А. Й. Капської// Державний центр соціальних служб для молоді, Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К.: [б.в.], 2001. –139 с.

Анотація. У посібнику представлено теоретико-методичний аналіз проблеми технологізації волонтерської роботи в сучасних умовах. Визначено особливості волонтеріату України, охарактеризовано форми організації та навчання волонтерських колективів.

441.Вайнола Р.Х. Вчимося жити самостійно: навч.-метод. посіб. для роботи з учнями випускних класі інтернатних закладів / О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола, Ж. В. Петрович//Державний ін-т проблем сім'ї та молоді. - К.: [б.в.], 2002. –204 с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику представлено теоретико-методичний аналіз проблеми підготовки випускників загальноосвітніх шкіл-інтернатів до самостійного життя. Надано методичні рекомендації для соціальних педагогів, вихователів по організації даного напрямку соціально-виховної роботи з дітьми-сиротами та дітьми позбавленими батьківського піклування.

442.Вайнола Р.Х.Соціальна педагогіка: Підручник / Р.Х.Вайнола; за ред. А.Й.Капської.– Київ: ЦНЛ, 2003. – С.84-92; 157-164.

Анотація. У підручнику зроблено спробу в узагальненому вигляді представити сучасні підходи в соціальній педагогіці шляхом синтезу сформованих методологічно-концептуальних засад цієї науки та напрацювань соціально-педагогічної практики.

Підручник рекомендовано Міністерством освіти і науки України.

443.Вайнола Р.Х. Культура життєвого самовизначення: навч. посіб. 1-4 кл./ Р.Х.Вайнола; за ред. І.Д.Звереві. – К., 2004. – С.251-288.

Анотація. У навчальному посібнику здійснено спробу в контексті соціально-педагогічної парадигми запропонувати інтерактивну версію нового інтегрального навчального курсу для 1-4 класів загальноосвітнього навчального закладу

444.Вайнола Р.Х.Культура життєвого самовизначення: навч. посіб. 5-9 кл./ Р.Х.Вайнола; за ред. І.Д.Звереві. – К., 2003. – С.55-67, 126-134, 355-368.

Анотація. У навчальному посібнику здійснено спробу в контексті соціально-педагогічної парадигми запропонувати інтерактивну версію нового інтегрального навчального курсу для 5-9 класів загальноосвітнього навчального закладу

445.Вайнола Р.Х.Культура життєвого самовизначення: навч. посіб. 10-12кл./ Р.Х.Вайнола; за ред. І.Д.Звереві. – К., 2004. – С. 59-83.

Анотація. У навчальному посібнику здійснено спробу в контексті соціально-педагогічної парадигми запропонувати інтерактивну версію нового інтегрального навчального курсу для 10-12 класів загальноосвітнього навчального закладу

446.Вайнола Р.Х.Соціальна педагогіка. Підручник / Р.Х.Вайнола; за ред. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.420-444.

Анотація. В підручнику зроблено спробу запропонувати нові підходи до теоретичної підготовки соціальних педагогів з урахуванням сучасних тенденцій в практиці соціально-педагогічної роботи. В ньому узагальнено матеріали численних словників, навчальних посібників та монографій, які в останні роки побачили світ на теренах України та в країнах близького зарубіжжя. Посібник написано з урахуванням основних положень стандартів вищої освіти з підготовки бакалавра за спеціальністю “Соціальна педагогіка”.

Підручник рекомендовано Міністерством освіти і науки України.

447.Вайнола Р.Х. Місце групових словесних форм роботи в профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки / Р.Х. Вайнола//Активні методи просвітницької діяльності у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки: посібник для спеціалістів приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній ; за ред Вайноли Р.Х., Лях Т.Л. – К.: ДКБ „Ротекс”, 2007. – С.46-54.

Анотація. У посібнику визначено можливості групових словесних форм соціально-педагогічної роботи у профілактиці ВІЛ/СНІДу та ризикованої поведінки. Надано рекомендації для спеціалістів приймальників-розподільників, притулків для неповнолітніх та виховних колоній по проведенню бесід, диспутів, дискусій, усних журналів.

448. Вайнола Р.Х.Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика: навч. посіб. [для студ.] / Р.Х.Вайнола; за ред. С.О.Сисоєвої. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 134 с.

Анотація. У навчальному посібнику подано основні теоретичні положення щодо характеристики соціальних технологій, технологій соціальної роботи та технологій соціально-педагогічної роботи з різними групами клієнтів. Висвітлено можливості та умови ефективної реалізації загальнонаукових та специфічних методів в практиці соціально-педагогічної роботи;

449.Вайнола Р.Х. Формування творчої особистості школяра в системі виховної роботи: дис.. канд. пед. наук: 13.00.01 /Вайнола Ренате Хейкіївна; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К., 1998. - 182 л. - л.163-182.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування творчої особистості школяра в системі виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Визначено показники та рівні сформованості творчої особистості школяра. Охарактеризовано можливості виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу по формуванню творчої особистості школяра.

450.Вайнола Р.Х. Формування творчої особистості школяра в системі виховної роботи: автореф. дис.. канд. пед. наук: 13.00.01 / Вайнола Ренате Хейкіївна; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К., 1998. - 18 с.

Анотація. У рефераті представлено стислий теоретико-методичний аналіз проблеми формування творчої особистості школяра в системі виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Визначено показники та рівні сформованості творчої особистості школяра. Охарактеризовано можливості виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу по формуванню творчої особистості школяра.

451.Вайнола Р.Х.Соціально-педагогічні умови і принципи організації роботи терапевтичної групи / Р.Х. Вайнола //Наукові записки: зб. наук. статей НПУ імені М.П.Драгоманова. – К.:НПУ, 2001. Випуск 40. – С.89-91.

Анотація. Здійснено характеристику сутності та специфіки групової терапевтичної роботи соціального педагога. Визначено вимоги до організації терапевтичної групи, охарактеризовано переваги групових терапевтичних форм роботи.

452.. Вайнола Р.Х Деякі аспекти формування та розвитку творчої особистості засобами дискусійних форм соціально-педагогічної діяльності / Р.Х. Вайнола //Проблеми педагогічних технологій.: зб. наук. пр. – Луцьк, 2004. – С.37-45.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування та розвитку творчої особистості засобами дискусійних форм роботи. Надано рекомендації по проведенню диспутів та дискусій в соціально-педагогічній роботі загальноосвітнього навчального закладу.

453.Вайнола Р.Х.Творча особистість в ракурсі соціально-педагогічної діяльності / Р.Х. Вайнола // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2005. –№3(11). – С.38-48.

Анотація. У статті розглядаються підходи до визначення «творча особистість»; визначається специфіка професійної творчої діяльності соціального педагога; розглядаються особливості формування творчої особистості в системі соціально-виховної діяльності середньої загальноосвітньої школи.

454.Вайнола Р.Х.Деякі підходи до теоретичного обґрунтування процесу особистісного розвитку майбутнього соціального педагога / Р.Х. Вайнола //Соціальна робота в Україні: теорія і практика. Науково-методичний журнал. – 2005. – №1. – С.21-30.

Анотація. У статті на основі аналізу філософської та психолого-педагогічної літератури розглядаються підходи до визначення «особистісний розвиток»; визначається роль процесу особистісного розвитку в професійному становленні педагога і шляхи формування передумов для оптимізації особистісного розвитку майбутнього соціального педагога.

455.Вайнола Р.Х.Толерантність студентської молоді як умова формування полікультурності / Р.Х.Вайнола //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11.

Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С.88-94.

Анотація. У статті в контексті вимог полікультурності окреслено зміст, форми та методи формування толерантного ставлення майбутніх фахівців соціальної сфери до представників соціальних груп, чий стиль життя децю відрізняється від загальноприйнятого.

456.Вайнола Р.Х.Особливості соціокультурної діяльності соціального педагога зі старшокласниками загальноосвітніх навчальних закладів/ Р.Х.Вайнола, О.І.Чернишенко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. – Випуск 16. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 116-122.

Анотація. У статті визначено зміст поняття“соціокультурна діяльність”; охарактеризовано особливостісоціокультурної діяльності соціальних педагогів зі старшокласниками; представлено характеристику анімаційнихформ роботи в умовах загальноосвітнього навчального закладу.

457.Вайнола Р.Х.Класифікаційні підходи до характеристики технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи / Р.Х.Вайнола//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. – Випуск 18. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – С. 12-18.

Анотація. У статтіпредставлено підходи до класифікації соціальних технологій та технологій соціально-педагогічної роботи. Визначено операційні та структурні компоненти окремих технологій соціально- педагогічної роботи.

458.Вайнола Р.Х.Сімейна депривація як негативний чинник розвитку та становлення особистості вихованців інтернатних закладів спортивного профілю / Р.Х.Вайнола, Красницька О. В.//Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»(Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / [за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко]. – Ніжин: Видавництво НДУ ім.М.Гоголя. 2014.- №11.-Частина 1. –С.196-201.

Анотація. У статті здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми сімейної депривації вихованців інтернатних закладів сімейного профілю, визначено та розкритошляхи профілактики сімейної депривації вихованців.

459.Вайнола Р.Х.Особливості соціально-педагогічної роботи в умовах вуличного простору/ Р.Х. Вайнола: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції [Соціальна робота в Україні на початку XXI століття: проблеми теорії і практики], (Київ, 29-31 жовт. 2002 р.). Частина II. – К., 2002, –С.63-71.

Анотація. У тезах здійснено теоретико-методичний аналіз методу вуличної соціальної роботи та можливостей його застосування в соціально-педагогічній роботі. Здійснено характеристику форм соціально-педагогічної роботи в умовах вуличного середовища.

460.Вайнола Р.Х.Сучасні підходи до класифікації технологій соціально-педагогічної роботи/ Р.Х.Вайнола//Соціальна робота як правозахисна професія: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.(Чернівці, 29 квітня 2015 року).- Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2015. –С.23-27.

Анотація. У тезах представлено підходи до класифікації технологій соціально-педагогічної роботи. Визначено операційні та структурні компоненти окремих технологій соціально- педагогічної роботи.

461.Вайнола Р.Х. Особливості формування та розвитку творчої особистості вихованця в умовах канікулярного періоду / Р.Х. Вайнола // Діяльність центрів ССМ по літньому оздоровленню дітей та молоді ; за ред. С. В.Толстоухової, І.М.Пінчук. – К.:УДЦССМ, 2000 – С. 20-32.

Анотація. Представлено теоретико-методичний аналіз проблеми формування та розвитку творчої особистості вихованця в умовах закладів оздоровлення та відпочинку. Визначено особливості канікулярного виховного періоду та їх вплив на творчий розвиток вихованця.

462.Вакуленко О. В.Соціальна педагогіка. Підручник / Заред. Капської А.Й. / О.В.Вакуленко // Сучасні теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя. Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми та молоддю, які повертаються з місць позбавлення волі. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.

Анотація. В підручнику зроблено спробу запропонувати нові підходи до теоретичної підготовки соціальних педагогів з урахуванням сучасних тенденцій в практиці соціально-педагогічної роботи. В ньому узагальнено матеріали численних словників, навчальних посібників та монографій, які в останні роки побачили світ на теренах України та в країнах близького зарубіжжя. Посібник написано з урахуванням основних положень стандартів вищої освіти з підготовки бакалавра за спеціальністю “Соціальна педагогіка”.

463.Вакуленко О.В.Сучасне розуміння здоров'я людей як соціальна умова їх розвитку/ О.В.Вакуленко // Соціалізація особистості: Зб.наук.праць. – К.: НПУ, 2000. – Вип. 1. – С.93-99.

Анотація. Сучасна світова спільнота розглядає здоровий спосіб життя як взаємовплив фізичного, морального, психічного та соціального здоров'я. Здоровий спосіб життя є соціальною умовою становлення та розвитку особистості. Кожна людина відповідальна за власне здоров'я.

464.Вакуленко О.В. Соціальна адаптація та соціалізація як взаємообумовлені соціальні складові розвитку особистості / О.В.Вакуленко// Соціалізація особистості.: збірник наукових праць/ За заг. ред.проф. А. Й. Капської. Том XXXIV. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. –С.47-55.

Анотація. Соціальна адаптація та соціалізація це два взаємообумовлені та взаємопов'язані етапи розвитку та становлення особистості. Дослідження особливостей соціальної адаптації та соціалізації особистості показує на фундаментальність процесу соціалізації, який формує всю систему передумов соціальної адаптації. Незмінним є базисний характер соціалізації, а також постійний процес взаємодії соціалізації та соціальної адаптації.

465.Вакуленко О. В.Соціально-педагогічні чинники формування здорового способу життя/О.В.Вакуленко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. – Т.1. - Вип. 104/ Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. - Чернігів: ЧНПУ, 2012.

Анотація. Аналіз проєктів формування здорового способу життя дає можливість визначити орієнтовний зміст діяльності соціальних педагогів та соціальних працівників по кожній із стратегій ФЗСЖ, враховуючи соціально-педагогічні чинники.

466.Вакуленко Е. В. Теоретико-методологические аспекты формирования здорового образа жизни/ О.В.Вакуленко// Проблемы качества физкультурно-оздоровительной и здоро-вьесберегающей деятельности образовательных учреждений: сборник статей 3-й Международной научно-практической конференции (Екатеринбург, 26 апр. 2013 г.) / ФГАОУ ВПО «Рос. гос. проф.-пед. ун-т»; / Под общ. ред. Н. В. Третьяковой. - Екатеринбург, 2013.–С. 36-41.

Анотація. Теория и практика формирования здорового образа жизни прошли свой путь становления и развития. Актуальность и глобальный характер угрозы существования человечества вследствие изменения природных и социальных условий жизни населения начали привлекать внимание ученых со второй половины XX ст. На современном этапе ФЗОЖ происходит переход от убеждения в эффективности системы действий, основанных на соответствующих теории и методологии, до принятия решений на политическом уровне и внедрения их на практике.

467.ВольноваЛ.М. Соціальнапедагогіка. Підручник. 5-те вид. виправ. та доп. / За ред. А.Й.Капської // Важковиховуваність як передумова виникнення відхилень у поведінці підлітків. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – С. 334-347.

Анотація. У параграфі подано матеріали, які допоможуть зрозуміти студентам поняття «виховуваність», «вихованість», «важкі підлітки», «важковиховувані» та «важконаучувані». Розкрито сутність, причини, ознаки важковиховуваності. Представлено характеристики трьох груп важковиховуваних («вразливих», «конфліктних» та «самовпевнених»), подано завдання, зміст, напрями, форми і методи профілактичної роботи з ними.Рекомендовано Міністерством освіти і науки України, Лист №1/11-2298 від 09.06.2003.

468.Вольнова Л. М.Середовище вищого навчального закладу як чинник формування соціокультурної компетентності студентів / Л.М. Вольнова// Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Вип.11. – К.: НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2010. – С.33-39.

Анотація. У статті проведено оцінку середовища вищого навчального закладу з точки зору володіння ним багатofункціональними ресурсами; розкрито сутність феномена «середовище» в системі вищої освіти, його місце у системі суміжних понять та окреслено напрями формування соціокультурної компетентності студентів. Розкрито потенціал вищої школи у формуванні соціокультурної компетентності студентів.

469.ВольноваЛ.М.Велике місто як середовище і чинник формування соціокультурної компетентності особистості/ Л.М. Вольнова //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Випуск 12. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – С.60-66.

Анотація. У статті порушено проблему опанування жителями великих міст соціокультурною компетентністю. Проаналізовано соціокультурні особливості великого міста, зосереджено увагу на міському середовищі, його вимогах до соціокультурної компетентності городянина та можливостях її формування.

470.Вольнова Л.М.Особливості середовища великого міста як чинника соціалізації / десоціалізації сучасної молоді / Л.М. Вольнова //Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2011. – №3-4. – С.23-31.

Анотація. У статті розкрито сутність поняття «місто». Проаналізовано такі особливості міського середовища, як: великі можливості вибору, зосередженість

інформаційного, економічного та культурного потенціалу, взаємодія та спілкування з великою кількістю реальних партнерів, соціально-культурна диференціація міського населення, відчуження людей, їх ізоляція, міська самотність, збільшення міграційних потоків у місті та ін.

471. Wolnowa Lesia. Чинники соціалізації та десоціалізації особистості у великому місті / L. Wolnowa // Współczesne strategie i wyzwania edukacyjne / red. Dorota Sikora, Piotr Mazur. – Chełm, 2011. – С.112-121.

Анотація. Автор розглядає вплив чинників середовища на життя людини. У дослідженні місто розглянуто як особливим чином організований, жилий, життєвий простір. Визначено основні риси міста як середовища проживання та соціалізації. Встановлено стресогенні чинники міського середовища та виявлено позитивний соціокультурний потенціал великого міста. Окреслено сутність та особливості міської культури.

472. Вольнова Л.М. Розвиток соціокультурної компетентності студентської молоді у великому місті / Л.М. Вольнова // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: зб. наук. праць звітно-наук. конф. викладачів ун-ту за 2010 р. (Київ, 9-10 лютого 2011 р.) / [укл. Г.І.Волинка, О.В.Уваркіна, О.П.Симоненко, О.П.Ємельянова]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С.41-42.

Анотація. Автором наголошено на актуальності оволодіння жителями великого міста, зокрема студентською молоддю, соціокультурною компетентністю; проаналізовано особливості соціокультурної структури та середовища великого міста; розкрито сутність соціокультурної компетентності, її зміст та напрями формування у студентської молоді.

473. Вольнова Л.М. Сім'я як носій духовних та соціокультурних цінностей / Л.М. Вольнова // Возрождение духовности в современном мире: взаимодействие церкви и образования: тезисы Всеукр. науч.-практ. конф. (Харьків, 24-25 марта 2011 г.). – Х.: ХНУ имени В.Н.Каразина, 2011. – С. 58-61.

Анотація. Розкрито духовно-етичну та соціокультурну функції сім'ї. Проаналізовано особливості сім'ї як соціокультурного інституту суспільства, що зберігає національні традиції; як інструменту гуманізації, соціалізації та інкультурації особистості; визначено сутність сімейної соціалізації та інкультурації.

474. Вольнова Л.М. Зміст і напрями соціально-педагогічної профілактики девіантних проявів у поведінці важковиховуваних підлітків / Л.М. Вольнова // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2012. – №3-4. – С. 60-70.

Анотація. У статті розкрито зміст основних напрямів соціально-педагогічної профілактики девіантних проявів у поведінці важковиховуваних підлітків: соціально-педагогічна робота за груповими профілактичними програмами; залучення до співпраці усіх членів творчої групи (класних керівників, психолога та ін.); підтримка соціальним педагогом довірчих контактів з важковиховуваним підлітком; підготовка педагогічного колективу до оптимізації процесу соціально-педагогічної профілактичної роботи з важковиховуваними з девіантною поведінкою; організація соціальним педагогом педагогічної просвіти батьків та соціально-педагогічної співпраці з громадськістю.

475. Wolnowa Lesia (Вольнова Леся). Етапи соціальної профілактики девіантної поведінки підлітків / Wolnowa Lesia (Вольнова Леся) // Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy. – No.1/2002. – Chełm, 2012. – S. 155-166.

Анотація. У статті визначено суть понять «вихованість», «педагогічна занедбаність», «міра вихованості»; окреслено критерії і показники вихованості підлітків.

Розкрито зміст етапів соціально-педагогічної профілактичної роботи соціального педагога з важковиховуваними підлітками: підготовчий етап; початковий етап (стадія інформованості про проблеми підлітка, стадія розуміння проблем підлітка, пошуково-формуючої стадія); основний етап (реконструююча стадія, реабілітаційна стадія); прогнозуючий та узагальнюючий етапи.

476.Вольнова Л.М. Деструктивні вплив середовища великого міста на соціалізуючі функції сучасної сім'ї / Л.М. Вольнова// Сучасна сім'я та соціальні інституції: шляхи партнерської взаємодії: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / [ред. кол.: Л.Л.Хоружа, Г.М.Лактіонова, О.В.Безпалько та ін.]. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. – С. 51-54.

Анотація. Розкрито сутність поняття «місто» та визначено специфічні умови соціалізації його жителів. Проаналізовано причини зниження виховної функції сім'ї у великому місті, з'ясовано вплив середовища великого міста на збереження та розвиток духовного потенціалу сім'ї, організацію раціонального дозвілля сім'ї, емоційну стабільність її членів. Визначено взаємодію сім'ї, школи і громадськості як основу вдосконалення процесу сімейного виховання в рамках педагогічної профілактики.

477.Вольнова Л.М.Вищий навчальний заклад як центр соціальної активності великого міста / Л.М. Вольнова//Сучасні міждисциплінарні дослідження: історія, сьогодення, майбутнє: результати першої заочної міжнар. конф.: зб. наук. праць (Київ, 24 вересня 2013 р.) / [Відп. ред. Приходько М.М., Тонких С.В.]. – К.: Аграр Медіа Групп, 2013. – С. 16-20.

Анотація. Проаналізовано функції університету як специфічного соціального середовища; визначено значення ВНЗ у соціальному становленні особистості; розкрито позицію представників середовищного підходу щодо ролі ВНЗ у соціумі.

478.Вольнова Л.М.Дифференцированный подход как методологическая основа социально-педагогической работы с подростками с отклонениями в поведении [Электронный ресурс] / Л.М.Вольнова // Электронный периодический научный журнал «SCI-ARTICLE.RU». – 2013. – №1 (сентябрь). – С. 46-53. – Режим доступа: http://sci-article.ru/number/09_2013.pdf

Анотація. У статті розкрито підходи до розуміння поняття «диференційований підхід» у педагогічній практиці; обґрунтовано сутність застосування диференційованого підходу в соціально-педагогічній роботі з підлітками, які проявляють різні відхилення у поведінці.

479.Вольнова Л.М.Соціокультурне становлення студентів у великому місті: історико-педагогічний аспект / Л.М. Вольнова //Сучасні міждисциплінарні дослідження: історія, сьогодення, майбутнє: результати другої заочної міжнар. конф.: зб. наук. праць (Київ, 3 грудня 2013 р.) / відп. ред. Приходько М.М., Тонких С.В. – К.: Аграр Медіа Групп, 2013. – С. 3-8.

Анотація.У статті подано аналіз праць, присвячених життю студентів у XIX ст. (особливості соціокультурного становлення молоді, вплив закритого середовища вишу, обмеженість спілкування студентів, соціокультурні інтереси і духовні потреби студентів). Визначено тенденції соціокультурного становлення студентів, які простежуються із середини XX ст. до теперішнього часу.

480.Вольнова Л.М.Вплив середовища великого міста на соціалізацію студентської молоді / Л.М.Вольнова //Проблеми та перспективи розвитку педагогіки та психології у

сучасному суспільстві: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 17 серпня 2013 р.). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2013. – С.88-91.

Анотація. Розкрито специфічний вплив соціокультурного середовища великого міста на студентську молодь. Визначено специфіку соціокультурного середовища великого міста; виявлено низку позитивних характеристик міського середовища, які сприяють конструктивній соціалізації студентської молоді; встановлено характеристики великих міст, які ускладнюють процес соціалізації студентів.

481. Дябел Л.І. Соціальна адаптація студентів-першокурсників до умов педагогічного університету/ Л.І. Дябел // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – К., 2004. – № 2(7). – С. 61- 67.

Анотація. Розглянуто соціальну адаптацію студентів-першокурсників, як складової соціалізації, означено методичні заходи, спрямовані на налагодження їхніх міжособистісних стосунків, на виховання почуття єдності колективу, на формування здібності цінувати особистість іншої людини.

482. Дябел Л.І. До питання про соціальну адаптацію студентів-першокурсників/ Л.І. Дябел // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – № 1(23). – С. 74-79.

Анотація. Розглянуто поняття «студентство», «соціальна адаптація». Виявлено труднощі соціальної адаптації студентів-першокурсників та рівні їх пристосування (психологічний, педагогічний та соціальний).

483. Дябел Л.І. До питання про соціальну адаптацію студента-першокурсника педагогічного університету/ Л.І. Дябел // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: V Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 27-28 квіт. 2004 р.). Харків. – С. 151-153.

Анотація. Проаналізовано деякі аспекти процесу соціальної адаптації студентів-першокурсників до умов педагогічного університету.

484. Дябел Л.І. Педагогічні умови соціалізації студента-першокурсника педагогічного університету у позанавчальний час/ Л.І. Дябел // Соціалізація особистості: зб. наук. праць. / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том XXIV. – К.: Логос, 2005. – С. 121-132.

Анотація. Розглянуто педагогічні умови, урахування яких поліпшить процес соціалізації завдяки підтримці та взаємодії чотирьох суб'єктів діяльності: самого студента, куратора, одногрупників та батьків.

485. Дябел Л.І. Особливості формування ціннісних орієнтацій студента-першокурсника у процесі його соціалізації/ Л.І. Дябел // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том XXV. – К.: Логос, 2005. – С. 57-68.

Анотація. Розглянуто систему цінностей студента-першокурсника і особливості формування його ціннісних орієнтацій в процесі соціалізації в умовах педагогічного університету.

486. Дябел Л.І. Вплив педагогічних чинників на процес соціалізації студентів-першокурсників в умовах педагогічного університету/ Л.І. Дябел // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – К., 2005. – № 4(12). – С. 74-82.

Анотація. Розглянуто теоретичні аспекти співвідношення процесів соціалізації та виховання, а також визначаються найбільш впливові педагогічні фактори в процесі соціалізації студентів-першокурсників.

487.Дябел Л.І.Соціалізація студентів-першокурсників в умовах педагогічного університету:автореф. дис.к.пед.н.:13.00.05- соціальна педагогіка / Л.І.Дябел. – К.:НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2008. – 20 с.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі соціалізації студентів-першокурсників педагогічного університету в умовах позанавчальної діяльності. Уточнено низку понять: «соціалізація студента-першокурсника», «соціально-педагогічна адаптація», «соціалізуюча діяльність». Розкрито педагогічні чинники впливу на процес соціалізації студентів. Визначено критерії та рівні соціалізованості студентів-першокурсників, їх змістове наповнення. Обґрунтовано та експериментально апробовано комплекс соціально-педагогічних умов, які забезпечують підвищення ефективності педагогічних впливів на процес соціалізації студентів-першокурсників. Розроблено методичні рекомендації щодо проведення соціально-виховних заходів у поза навчальній діяльності кураторами академічних груп першого року навчання.

488.Дябел Л.І. Соціалізація студентів-першокурсників в умовах педагогічного університету:дис.к.пед.н.:13.00.05 / Дябел Лариса Іванівна. – К.,2008. – 244 с.

Анотація. Дисертацію присвячено проблемі соціалізації студентів-першокурсників педагогічного університету в умовах позанавчальної діяльності. Уточнено низку понять: «соціалізація студента-першокурсника», «соціально-педагогічна адаптація», «соціалізуюча діяльність». Розкрито педагогічні чинники впливу на процес соціалізації студентів. Визначено критерії та рівні соціалізованості студентів-першокурсників, їх змістове наповнення. Обґрунтовано та експериментально апробовано комплекс соціально-педагогічних умов, які забезпечують підвищення ефективності педагогічних впливів на процес соціалізації студентів-першокурсників. Розроблено методичні рекомендації щодо проведення соціально-виховних заходів у поза навчальній діяльності кураторами академічних груп першого року навчання.

489.Житинська М.О.Профорієнтаційна робота з молоддю в США та Канаді: запозичення досвіду розвинених країн/ М. О. Житинська //Єдність навчання і наукових досліджень - головний принцип університету: збірник матеріалів звітної-наукової конференції викладачів ун-ту за 2011 р., (Київ, 9-10 лютого 2012 р.) / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. -Ч.1– С. 181-182.

Анотація. Визначено поняття «профорієнтаційна робота», проведено порівняльний аналіз організації профорієнтації з молоддю в США та Канаді,розкрито можливі шляхи запозичення досвіду розвинених країн.

490.Житинська М.О.Деякі аспекти соціалізації дітей-сиріт з затримкою психічного розвитку та розумовою відсталістю / М.О.Житинська//Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. Том ХХХІІ. -2009. –С. 63-69.

Анотація. Розкрито особливості дітей-сиріт з затримкою психічного розвитку та розумовою відсталістю. Визначено основні проблеми в процесі їх соціалізації та запропоновано шляхи полегшення входження данної категорії дітей в соціальне середовище.

491.Капська А.Й.Вплив школи на формування ЗСЖ дітей та молоді // Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді. – К.: УІСД, 2000. – С. 60-64.

Анотація. Розкрито вплив школи на формування здорового способу життя дітей та молоді. Обґрунтовано чинники, що сприяють формуванню відповідального ставлення до власного здоров'я.

492.Капська А.Й.Соціальний педагог: як ми його бачимо // Молодь і час. – К.: МССМ, 1999. – С. 3-7.

Анотація. У статті розкриваються значення і особливості соціально-педагогічної діяльності, розвитку професійно важливих якостей соціальних педагогів. Обґрунтовано певна залежність між особистісними й професійними якостями соціального педагога та ефективністю соціально-педагогічної діяльності.

493.Капська А.Й.Місце проживання – як мікросередовище виховання особистості/ А.Й.Капська//Соціалізація особистості: зб. наук. ст. / за ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ, 1998. – С. 4-11.

Анотація. У статті розглянуто місце проживання як мікросередовище виховання особистості.

494.Капська А.Й.Соціалізація особистості/ А.Й.Капська // зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова ; ред. кол.: А. Й. Капська (відп. ред.) [та ін.]. – К.: НПУ, 1998–2009. – Т. 1-30.

Анотація. До збірників увійшли наукові праці фахівців з соціальної педагогіки, соціальної роботи, психології соціальної роботи, в яких висвітлюються актуальні проблеми виховання, соціально-правового захисту, соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю.

495.Капська А.Й.“Соціальна педагогіка” як професія / А.Й.Капська //Соціальна педагогіка:навч.-метод. посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: ІЗМН, 1998. – С. 3-6.

Анотація. У навчально-методичному посібнику подано основні характеристики професії соціального працівника. Висвітлено можливості соціально-педагогічної роботи.

496.Капська А.Й.Волонтерський Рух в Україні: тенденції розвитку/ А.Й.Капська / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді. Укр. ін-т соціальних досліджень; авт.: Комарова Н.М. (кер.), Вайнола Р. Х, Капська А. Й. [та ін.]. – К.: Академпрес, 1999. – 112 с.

Анотація. Розкриваються основні тенденції розвитку волонтерського руху в Україні. Визначено особливості волонтеріату України, охарактеризовано форми організації та навчання волонтерських колективів.

497.Капська А.Й.Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни: теорія і практика/ А.Й.Капська / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова ; за заг. ред. А. Й. Капської, І. М. Мельника, В. В. Вербицького. – К.: Грайлик, 1998. – 120 с.

Анотація. В навчальному посібнику представлено основні положення про організацію виховної роботи в умовах табірної зміни. Розглядаються окремі напрямки роботи та технології виховної роботи соціального педагога в умовах табірної зміни.

498.Капська А.Й., О. В. Безпалько, Р.Х. Вайнола Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання): навч. посібник. – 2-е вид. / НПУ імені М. П. Драгоманова. Держ. центр соц. служб для молоді / А.Й. Капська, О.В.Безпалько, Р.Х.Вайнола. – К.: Наук. світ, 2002. – 164 с.

Анотація. У навчальному посібнику пропонуються окремі питання, що стосуються теорії та практики соціально-педагогічної роботи, ті основні положення, які повинні знати і враховувати у своїй діяльності спеціалісти соціальної сфери. Висвітлено широке коло питань теоретичного та практичного плану, які допоможуть і соціальним працівникам, і соціальним педагогам засвоїти конкретні знання щодо шляхів вирішення проблем у сфері соціально-педагогічної роботи з дітьми, молоддю, сім'ями, дитячими та молодіжними громадськими організаціями, волонтерами.

499.Капська А.Й.Прийомна сім'я: оцінка ефективності опіки / Капська А. Й., Пеша І. В., Комарова Н. М. – К.: ООО “НОЦ”, 2000. – 243 с.

Анотація. В навчальному посібнику представлено основні положення про створення та функціонування прийомної сім'ї. Представлено методичні аспекти оцінки ефективності опіки. Пропонується окремі напрямки роботи та технології діяльності соціального педагога з прийомними сім'ями.

500.Капська А. Й., Пінчук І. М., Толстоухова С. В. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / Укр. держ. центр соціальних служб для молоді України; / за ред. А. Й. Капської, І. М. Пінчук, С. В. Толстоухової. – К.: ВПК “Аспект”. – 2000. – 260 с.

Анотація. У словнику здійснено характеристику базових дефініцій соціально-педагогічної роботи, таких як: соціально-педагогічні технології, методи соціально-педагогічної роботи, організаційні форми соціально-педагогічної роботи.

501.Капська А. Й., Карпенко О. Г., Короткова Р. І. та ін. Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН; авт. кол.: М. М. Барахтян, О. В. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакова [та ін.]; за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: ІЗМН, 1998. – 220 с.

Анотація. Представлено знання про новий напрямок у науці - соціальну педагогіку. Розглянуто широке коло теоретичних питань, пов'язаних зі створенням умов для соціального становлення особистості. Корисні знання одержать практики щодо особливостей соціально-педагогічної роботи з різним контингентом дітей та молоді, які потребують допомоги, підтримки і захисту.

502.Капська А.Й.Соціальна педагогіка: навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова. Укр. держ. центр соціальн. служб для молоді; за ред. А.Й.Капської. – К.: ВПК“Аспект”, 2000. – 264 с.

Анотація. В підручнику зроблено спробу запропонувати нові підходи до теоретичної підготовки соціальних педагогів з урахуванням сучасних тенденцій в практиці соціально-педагогічної роботи. В ньому узагальнено матеріали численних словників, навчальних посібників та монографій, які в останні роки побачили світ на теренах України та в країнах близького зарубіжжя. Посібник написано з урахуванням основних положень стандартів вищої освіти з підготовки бакалавра за спеціальністю “Соціальна педагогіка”.

503.Капська А.Й.Соціальна педагогіка: підручник для студ. вищих навч. закладів / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. Ін-т соц. роботи та управління; авт. кол.: Капська А. Й., Безпалько О. В., Биковська О. В., Вайнола Р. Х., Карпенко О. Г., Ковчина І. М., Кузьменко О. А., Мирошніченко Н. О., Мирошніченко С. А, Петрочко Ж. В., Пінчук І. М., Перепелиця М. П., Тименко В. М.; за ред. А. Й. Капської. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Центр учбової літератури, 2006. – 468 с.

Анотація. В підручнику розкрито підходи до теоретичної підготовки соціальних педагогів з урахуванням сучасних тенденцій в практиці соціально-педагогічної роботи. В ньому узагальнено матеріали численних словників, навчальних посібників та монографій, які в останні роки побачили світ на теренах України та в країнах близького зарубіжжя. Посібник написано з урахуванням основних положень стандартів вищої освіти з підготовки бакалавра за спеціальністю “Соціальна педагогіка”.

504.Капська А. Й., Безпалько О. В., Вайнола Р. Х. Соціальна педагогіка: підручник / авт.: А. Й. Капська, О. В. Безпалько, Р. Х. Вайнола [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – 4-те вид., перероб. і допов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.

Анотація. Підручник має за мету допомогти студентам, соціальним педагогам і соціальним працівникам розширити знання про новий напрямок у науці - соціальну педагогіку. Розглянуто широке коло теоретичних питань, пов'язаних зі створенням умов для соціального становлення особистості. Корисні знання одержать практики щодо особливостей соціально-педагогічної роботи з різним контингентом дітей та молоді, які потребують допомоги, підтримки і захисту.

505.Капська А.Й.Соціальна педагогіка: Підручник. 5-те вид. виправ. та доп. / За ред. проф. А.Й.Капської. – К.: Слово, 2011. – 488с

Анотація. У підручнику розкрито сучасні тенденції в практиці соціально-педагогічної роботи. Розглянуто особливості соціально-педагогічної роботи з різним контингентом дітей та молоді, які потребують допомоги, підтримки та захисту. Узагальнено матеріали численних словників, навчальних посібників та монографій, які в останні роки побачили світ на теренах України та в країнах близького зарубіжжя.

506.Капська А. Й., Комарова Н. М., Волинець Л. С. Соціальне становлення дитини у прийомній сім'ї: соціальний супровід: навч.-метод. посібник/ Укр. ін-т соц. досліджень. НПУ імені М. П. Драгоманова / Л.С. Волинець, А.Й. Капська, Н.М. Комарова [та ін.]. – К., 2000. – 127 с.

Анотація. В навчально-методичному посібнику представлено основні положення про соціальне становлення дитини в прийомній сім'ї. Висвітлено особливості організації та здійснення соціального супроводу приймних сімей.

507.Капська А., Баряхтян М., Безпалько О. Технології соціально-педагогічної роботи: навч. посібник / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова, Укр. держ. центр соціальних служб для молоді / А. Капська, М. Баряхтян, О. Безпалько [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – К.: ВПК "Аспект", 2000. – 372 с.

Анотація. В навчальному посібнику представлено основні положення про найбільш гострі проблеми соціально-педагогічної допомоги і підтримки дітей та молоді; пропонується окремі напрямки роботи та технології діяльності соціального педагога з окремими індивідами, групами, спільнотами; розкриваються оптимальні умови соціального становлення особистості.

508.Капська А.Й. Професійно-етична культура як обов'язковий компонент особистості спеціаліста/ А.Й.Капська //Соціалізація особистості. Педагогічна наука: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 2002. – Т. 16. – С. 3-15.

Анотація. Розглянуто теоретичні аспекти формування професійно-етичної культури фахівця соціальної сфери, визначаються обов'язкові компоненти особистості спеціаліста.

509.Капська А.Й. Реабілітація дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва: навч. посібник / К.В. Щербакова, Ж.В. Петрочко; ред. А.Й. Капська; Держ. центр соц. служб для молоді. НПУ імені М.П. Драгоманова. – К.: ДЦССМ, 2002. – 95 с. – (Бібліотека соціального працівника: Довіра і надія).

Анотація. У навчальному посібнику висвітлено широке коло питань теоретичного та практичного аспектів реабілітації дітей з функціональними обмеженнями засобами мистецтва. Розглянуті питання допоможуть і соціальним працівникам, і соціальним педагогам засвоїти конкретні знання щодо шляхів вирішення проблем з реабілітації дітей з

функціональними обмеженнями.

510.Капська А.Й. Надання допомоги «дітям вулиці» та соціально незахищеним дітям і підліткам: навчальний посібник/ А.Й.Капська / Інтернаціональний Союз, Ліга соціальних працівників ; за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 84 с.

Анотація. В навчальному посібнику представлено основні напрями надання допомоги «дітям вулиці» та соціально незахищеним дітям і підліткам. Представлено методичні аспекти роботи та технології діяльності соціального педагога з «дітьми вулиці» та соціально незахищеними дітьми і підлітками.

511.Капська А, Бевз Г., Захарченко В. Робота з дитиною у прийомній сім'ї: методичний посібник/ А. Капська, Г. Бевз., В. Захарченко. – К.: ДПКСМ, 2003. – 188 с.

Анотація. В методичному посібнику розкрито методичну роботу з дитиною в прийомній сім'ї. Висвітлено окремі напрямки роботи та технології діяльності соціального педагога з прийомними сім'ями.

512.Капська А.Й. Соціально-педагогічна підтримка дітей груп ризику / А.Й. Капська//Підготовка соціальних працівників / соціальних педагогів допрофілактики адиктивної поведінки молоді: матеріали доп. на Міжнар. наук.-практ. конф. – Черкаси, 2003. – С. 23-25.

Анотація. В статті розкрито особливості соціально-педагогічної підтримки дітей груп ризику. Особливу увагу приділено різноманітним методам та формам роботи соціального педагога щодо здійснення соціально-педагогічної підтримки дітей груп ризику.

513.Капська А.Й. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями: навч.-метод. посібник / Держ. центр соц. служб для молоді; / А.Й. Капська, О.Г. Карпенко, І.М. Пінчук); за ред. А. Й. Капської. – К., 2003. – 168 с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику висвітлено теоретичні та практичні аспекти соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями. Розглянуті питання, що допоможуть і соціальним працівникам, і соціальним педагогам засвоїти конкретні знання щодо здійснення соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.

514.Капська А.Й. Технології створення та функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу: зб. метод. матеріалів/ Г.М. Бевз, А.Й. Капська, Н.М. Комарова; Держ. комітет України у справах сім'ї та молоді, Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді. – К., 2003. – 186 с.

Анотація. В збірнику методичних матеріалів розкрито особливості створення та функціонування прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Висвітлено окремі напрямки роботи та технології діяльності соціального педагога з прийомними сім'ями та дитячими будинками сімейного типу.

515.Капська А.Й. Зміст і структура професійно-етичної культури соціального педагога // Соціально-педагогічні проблеми дітей і молоді: сб. ст. – Ростов-на-Дону, 2009. – Вып. 5. – С. 93-101.

Анотація. У статті представлено теоретико-методичний аналіз змісту і структури професійно-етичної культури соціального педагога.

516.Капська А.Й. Професійно-етична культура як компонент професіоналізму соціального педагога // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені

М. П. Драгоманова / за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – Т. 27. – С. 3-16.

Анотація. Розглянуто теоретичні аспекти формування професійно-етичної культури як компоненту професіоналізму соціального педагога. визначаються обов'язкові компоненти професіоналізму спеціаліста.

517. Капська А.Й. Вивчення стану та діагностика соціуму як передумова оптимальної реабілітації дітей з функціональними обмеженнями / А.Й. Капська // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2006. – № 3. – С. 5-14.

Анотація. У статті висвітлюється проблема вивчення стану та діагностики соціуму як передумова оптимальної реабілітації дітей з функціональними обмеженнями.

518. Капська А.Й. Соціально-педагогічна робота з неблагополучною сім'єю / А.Й. Капська // Школа і освіта в перехідному суспільстві: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. "Школа і вчитель у суспільстві, щозмінюється". – Краків, 2006. – С. 12-14.

Анотація. Представлено теоретичні та практичні основи соціально-педагогічної роботи з неблагополучною сім'єю.

519. Капська А.Й. Вплив ресурсного забезпечення на організацію успішної соціально-педагогічної роботи з сім'єю військовослужбовців / А.Й. Капська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: збірник наукових праць. – Випуск 11. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 68-76.

Анотація. У статті розкриваються особливості впливу ресурсного забезпечення на організацію успішної соціально-педагогічної роботи з сім'єю військовослужбовців.

520. Капська А.Й. Технологія реабілітації підлітків з девіантною поведінкою / А.Й. Капська // Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського Національного університету імені Івана Огнієнка – Вип. XI. Серія: соціально-педагогічна – Кам'янець-Подільський, 2011. – С. 51-57.

Анотація. Розглядається сутність технології реабілітації. Характеризується девіантна поведінка підлітків; визначається ефективність застосування реабілітації підлітків з девіантною поведінкою.

521. Капська А.Й. Сім'я – джерело духовності і багатства душі / А.Й. Капська // Зб. наук. праць. – Харків.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011.

Анотація. У статті розглядаються питання родинного виховання. Обґрунтовується розуміння сім'ї як джерела духовності і багатства душі. Висвітлюється роль сім'ї щодо виховання людської особистості.

522. Капська А.Й. Основні принципи і напрями соціально-педагогічної роботи з проблемними сім'ями / А.Й. Капська // Зб. наук. праць. – Запоріжжя.: Запорізький національний університет, 2011.

Анотація. Розкрито та охарактеризовано основні принципи і напрями соціально-педагогічної роботи з проблемними сім'ями.

523. Капська А.Й., Завацька Л.М., Грищенко С.В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах / А.Й. Капська, Л.М. Завацька, С.В. Грищенко. / Навч. посіб. – К.: видавничий дім «Слово», 2012. - 248 с.

Анотація. Навчальний посібник написаний згідно з вимогами організації навчального процесу в кредитно-трансферній системі. У посібнику вміщено навчальний матеріал з

дисципліни «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах», пропонується ґрунтовний виклад основних питань лекційного курсу»

524. Капська А.Й., Мільчевська Г.С., Лісіна Г.С. Готовність старшого підлітка до особистісної самореалізації в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку / А.Й.Капська, Г.С. Мільчевська, Г.С. Лісіна //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка:збірник наукових праць. – Випуск 15. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. –С. 37-43.

Анотація. У статті на основі результатів дослідження виявлено міру обізнаності старших підлітків щодо процесу їх самореалізації в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку. Проаналізовані особистісні показники, які сприяють самореалізації старшого підлітка в дитячому оздоровчому закладі. Визначено рівень готовності старшого підлітка до саморозвитку та саморегуляції.

525.Капська А.Й.,Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. / А.Й.Капська, І.В. Пеша / Навч. посіб. – К.:Центр учбової літератури, 2012. – 232 с.

Анотація. Соціальний супровід, як модель цілеспрямованої комплексної соціальної допомоги особі або сім'ї, набув широкого впровадження в роботі з різними категоріями сімей та молоді, і реалізується центрами соціальних служб. Навчальний посібник містить теоретичні засади та алгоритм технології реалізації соціального супроводу як одного із видів соціальної роботи. Навчальний посібник розрахований на студентів, викладачів навчальних закладів різного рівня акредитації, спеціалістів-практиків, волонтерів у сфері соціальної роботи.

526.Капська А.Й.Соціальна педагогіка – це смисл життя творчої людини/ А.Й.Капська// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 17. – Ч.1. - Київ-Івано-Франківськ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С.12-19.

*Анотація.*Визначено соціальну педагогіку як самостійну галузь педагогічного знання, яка має за мету вивчення освітньо-виховного потенціалу суспільства, способів педагогізації соціального середовища для більш успішної соціалізації і розвитку особистості протягом всього життя.

527.Капська А.Й.Педагогічні умови забезпечення процесу формування етичних відносин у студентів вищої школи. / А.Й.Капська // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка:збірник наукових праць. – Випуск 18. – К. НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 197 с.

*Анотація.*У статті розкрито педагогічні умови забезпечення процесу формування етичних відносин у студентів вищої школи.

528.Капская А.И. Становление научной школы социальной педагогике в Украине. Теория и практика / А.И. Капская//Известия Южного федерального университета. Педагогические науки».[Текст]: науч.-пед. журн./ учредители: Юж.федер. ун-т; Юж. отд-ние Рос. акад. образования. - Ростов н/Д, 2007. – 2014. - №5.–С. 99-106.(ISSN 1995-1140)

*Анотація.*У статті обґрунтовано об'єктивні чинники становлення наукової школи соціальної педагогіки в Україні.

529.Капська А.Й. Педагогічні умови забезпечення процесу формування етичних відносин у студентів вищої школи / А.Й. Капська//Науковий часопис НПУ

ім.М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: Зб. наукових праць. – Випуск 18. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014.–С. 3-11.

Анотація. В статті розглянуті педагогічні умови забезпечення процесу формування етичних відносин у студентів вищої школи.

530.Капська А.Й. Соціальний педагог і виховання особистості/ А.Й. Капська //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота.Соціальна педагогіка.: Зб. наукових праць. – Випуск 19. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. –С. 3-10.

Анотація. У статті ставиться питання, що стосується оцінки рівня життєвих і моральних пріоритетів студентів – майбутніх соціальних педагогів. Виявлено, що адекватність орієнтації особистості студента соціально значущим цінностям загалом визначає міру їх соціальної зрілості, а також особливості висуховної роботи у ВНЗ в цілому.

531.Капська А.Й. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями: навчально-методичний посібник / А.Й. Капська, І.В. Пеша, О.Ю. Міхеєва, М.Г. Соляник. – К.: Видавничий дім «Слово», 2015. – 328с.

Анотація. У навчально-методичному пробнику охарактеризовано систему державної підтримки сімей, описано основні технології, форми та методи підтримки різних типів сімей, детально описано та визначено специфіку соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах та прийомними сім'ями.

532.Капська А.Й. Соціально-етичні аспекти соціалізації особистості студента/ А.Й. Капська //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка:збірник наукових праць. – Випуск 20.–К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 204 с.

Анотація. У статті розкриваються соціально-етичні аспекти соціалізації майбутнього соціального педагога. Представлено аналіз методологічних досліджень стосовно соціалізації особистості на засадах сформованості соціально-етичних цінностей.

Представлено процес формування соціально-етичних знань як раціональної основи соціальної поведінки особистості, як прояву морального аспекту їх соціалізації.

Встановлено, що соціально-етичний аспект соціалізації органічно впливає як на якість професійної підготовки майбутнього соціального педагога, так на його становлення як громадянина.

Привертається увага до співвіднесення власне виховної діяльності і соціалізації, які відрізняються своїми цілями: 1) свідоме і цілеспрямоване втручання у процес розвитку особистості; 2) виявлення і створення умов, які забезпечують адаптацію індивіда до соціальної реальності та засвоєння ним ціннісно-нормативної системи суспільства і відповідних зразків поведінки.

Визначено функції соціалізації як педагогічного чинника, що впливає на становлення взаємодії окремих індивідумів чи груп у системі спільноти. При цьому функціональна соціалізація поступово набирає планомирного, організованого, цілеспрямованого характеру і реалізується завдяки використанню актуальних форм освіти і виховання, зміст яких базується на загальнолюдських і соціально-етичних цінностях.

533.Капська А.Й. Короткова Р.І. Високий рівень техніки мовлення - показник професіоналізму педагога / Р.І.Короткова, А.Й.Капська // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності: збірник наукових статей / За заг. ред. А.Й.Капської.-К.: ІЗМН, 1996. –С.52-62.

Анотація. Розглянуто рівень володіння технікою мовлення студентів для подальшої розробки технології професійної підготовки майбутніх педагогів.

534.Карпенко

О.Г.

Соціально-

педагогічна підтримка дітей в історичному контексті: Монографія. / О.Г.Карпенко, Т.В. Янченко –К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006.–С. 10–39, 123–143.

Анотація. У монографії розкрито значення для українського суспільства проблеми соціально-педагогічної підтримки дітей в історичному контексті.

535.Карпенко О.Г. Освітнє середовище як умова формування освітньої мобільності майбутнього фахівця соціальної сфери / О.Г. Карпенко // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота.Соціальна педагогіка.: Зб. наукових праць. – Випуск 14. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012.–С. 3-11.

Анотація. У статті розкриваються складові освітнього шляху та освітнього середовища як складових соціальної мобільності. Розкрито чинники впливу на формування соціальної мобільності через освітнє середовище; виявлено складові життєвого самовизначення.

536.Карпенко

О.Г.Вплив сучасної соціальної парадигми на загальний стан молоді в суспільстві / О.Г. Карпенко//Соціальна педагогіка: теорія та практика. –2004. – Вип. 1. – С.36-41.

Анотація. У статті аналізуються особливості впливу соціальної парадигми на загальний стан молоді в суспільстві.

537.Карпенко О.Г. Роль соціального працівника в питаннях діагностики і корекції підліткового наркотизму / О.Г. Карпенко // Наукові записки. – 2003. – № 41. – С.67-90.

Анотація. У статті розкрито зміст понять «діагностика», «корекція»; окреслено роль соціального працівника в питаннях діагностики і корекції підліткового наркотизму.

538.Карпенко

О.Г.Роль педагогічних можливостей у процесі громадянського становлення студентів / О.Г. Карпенко//Соціалізація особистості:зб.наукових праць/[за заг.ред.А.Й. Капської]. – 2004. – Вип. XXII.– С.21-33.

Анотація. У статті надана характеристика та аналіз педагогічних можливостей у процесі громадянського становлення студентів.

539.Карпенко

О.Г.Роль педагогічного впливу у процесі соціального становлення студентів/ О.Г. Карпенко //Соціалізація особистості:зб.наукових праць/[за заг.ред.А.Й.Капської].–2004.–Вип. XXIII. – С.128-139.

Анотація. У статті розкрито особливості соціального становлення студентів; окреслено роль педагогічного соціального працівника

540.Карпенко О.Г. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних працівників до профілактики наркотичної залежності серед дітей та молоді / О.Г. Карпенко // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка / За ред. Л.П.Мельник, В.І.Співака. – Вип. 16. Серія: Соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори – 2006, 2011. – С. 81-88.

Анотація. У статті обґрунтовано необхідність посилення профілактичної роботи серед дітей та молоді щодо питань наркотичної залежності. Простежено еволюцію цього питання та визначено роль соціального працівника у цьому процесі; наведено рекомендації

щодо застосування та удосконалення форм роботи з різними категоріями наркотично залежної молоді.

541.Карпенко О.Г. Про окремі аспекти соціальної профілактики наркотичної залежності серед неповнолітніх / О.Г. Карпенко // Підготовка соціальних працівників, соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки молоді: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Наукове видання (Черкаси, 30-31 жовтня 2003 р.) – Черкаси: ЧНУ, 2003. – С.115-118.

Анотація. Розкрито окремі аспекти соціальної профілактики наркотичної залежності серед неповнолітніх.

542.Карпенко О.Г. Особливості професійної діяльності соціального працівника / О.Г. Карпенко // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: Зб. наукових праць. – Випуск 9. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. –С. 3-9.

Анотація. У статті розкрито проблеми професійної діяльності соціального працівника та шляхи їх вирішення; проаналізовано цілі та принципи професійної діяльності у соціальній сфері; визначені професійні якості фахівця, його уміння, навички та окреслено можливості професійного зростання.

543.Ковальчук О.В. Шляхи формування гуманістичних цінностей у молодших школярів/ О.В. Ковальчук//Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 10 – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2010. – С. 160-168.

Анотація. В статті розглянуто поняття цінностей, цінних орієнтацій та їх складових, розкрита мета гуманістичного виховання. Також запропоновані деякі шляхи формування гуманістичних цінностей у молодших школярів.

544.Ковальчук О.В. Гуманістичні цінності як соціально-педагогічна проблема/ О.В. Ковальчук // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 11 – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2010. – С. 76-84.

Анотація. В статті проаналізовано та уточнено поняття «гуманістичні цінності» в педагогічній теорії. Розкрито та подано класифікацію цінностей. Обґрунтовано природу гуманістичних цінностей.

545.Ковальчук О.В. Роль гри у формуванні гуманістичних цінностей молодших школярів/ О.В. Ковальчук //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12 – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – С. 227-234.

Анотація. В статті розкрито значення ігрової діяльності у формуванні гуманістичних цінностей молодших школярів, також подана класифікація ігор, які можна застосовувати у формуванні гуманістичних цінностей, розглянуто погляди учених на роль гри у житті дитини.

546.Ковальчук О.В. Формування гуманістичних цінностей у дезадаптованих дітей молодшого шкільного віку/ О.В. Ковальчук//Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка/ за ред. Л.П.Мельник, В.І.Співака. – Вип. 16. Серія: Соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори – 2006, 2011. – С. 250-256.

Анотація. У статті розкрито основи формування гуманістичних цінностей у дезадаптованих дітей, охарактеризовано механізм перетворення гуманістичних знань, понять в переконання.

547.Ковальчук О.В. Гуманізм особистості вчителя як ефективна умова формування гуманістичних цінностей молодших школярів/ О.В. Ковальчук //Ціннісні пріоритети освіти: виклики ХХІ століття: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Луганск, 4-6 жовтня 20011 р.) – Луганськ, 2011. – С. 192-197.

Анотація. У статті розкрито особливості особистості педагога та здійснено аналіз якостей, якими він повинен володіти. Подано поради для педагогів стосовно налагодження контакту з вихованцями щодо формування гуманістичних цінностей.

548.Ковальчук О.В. Сучасна сім'я як середовище формування гуманістичних цінностей особистості учня молодшої школи/ О.В. Ковальчук // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12 – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. – С. 155-163.

Анотація. В статті розглянута сім'я як середовище формування гуманістичних цінностей молодших школярів, зроблена спроба визначення цілі родинного виховання.

549.Ковальчук О.В. Некоторые технологические аспекты воспитания гуманистических ценностей у младших школьников/ О.В. Ковальчук //Обучение и воспитание: методики и практики 2012/13 учебного года: сб. материалов II международной научно-практической конференции / под общей ред. С.С.Чернова. – Новосибирск: из-во НГТУ, 2012. – С. 114-120.

Анотація. У статті розглянуті провідні технології виховання, що застосовуються при формуванні гуманістичних цінностей у молодших школярів. Дані технології забезпечують стратегію загального розвитку особистості дитини як активного члена суспільства і сприяють її соціалізації у суспільстві.

550.Ковальчук О.В. Особливості педагогічної просвіти батьків у формуванні гуманістичних цінностей молодших школярів/ О.В. Ковальчук //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 16 – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – 234 с.

Анотація. У статті розкрито необхідність та важливість педагогічної просвіти батьків у формуванні гуманістичних цінностей молодших школярів. Здійснено спробу виділити особливості педагогічної просвіти.

551.Короткова Р.І. Овладіння студентами технікою мовлення як фактор самореалізації якостей особистості/ Р.І.Короткова //Проблема самореалізації особистості в педвузі і загальноосвітній школі: тези доповідей міжвуз.наук.конф. -К.: КДПІ, 1990.– С.99-101.

Анотація. Розглядаються особливості практичної підготовки студентів з техніки мовлення для реалізації мовленнєвих якостей у професійній діяльності.

552.Короткова Р.І. Техніка мовлення як компонент національної культури мовлення учнів/ Р.І.Короткова //Викладання вузівського і шкільного курсів мови та літератури в умовах піднесення національної свідомості народу: тези доповідей міжвуз.наук.конф. -К.: КДПІ, 1991.–С.68-71.

Анотація. Здійснено характеристику елементів техніки мовлення як компонента національної культури учнів.

553.Короткова Р.І. Техніка мовлення як компонент педагогічної майстерності/ Р.І.Короткова //Проблеми освоєння театральної педагогіки у професійно-педагогічній підготовці майбутнього вчителя: тези доповідей міжнар.наук.-практ.конф. -Полтава, ПДП, 1991.-С.188-190.

Анотація. Розглянуто особливості техніки мовлення у професійній підготовці майбутнього вчителя.

554.Короткова Р.І. Розвиток професійного інтересу в студентів педвузу до українського музично - театального мистецтва/ Р.І.Короткова //Шляхи удосконаленняхудожньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відображення національної культури: тези доповідей Всеукр.наук.-практ.конф.-К.: КДП, 1992.–С.41-43.

Анотація. Розглянуто підходи до розвитку професійного інтересу в студентів педвузу до українського музично - театального мистецтва для вдосконалення художньо-естетичної освіти.

555.Короткова Р.І. Використання театральної педагогіки у процесі формування майстерності слова вчителя/ Р.І.Короткова //Наукові записки: матеріали звітної- наукової конференції викладачів УДПУ ім.М.П.Драгоманова за 1992 рік / Укл. П.В.Дмитренко, А.В.Шевченко, К.С.Симонова.-К.:УДПУ, 1993.– С.104-105.

Анотація. Здійснено характеристикувикористання театральної педагогіки у процесі формування майстерності слова вчителя.

556.Короткова Р.І.Формування техніки мовлення як засіб розвитку творчого потенціалу вчителя/ Р.І.Короткова //Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики: зб.матеріалів Міжнародної науково- практичної конференції.-К.: УДПУ, 1996.- С.280-282.

Анотація. Розглянуто засоби розвитку творчого потенціалу вчителя на прикладі формування техніки мовлення як елемента професійної мовленнєвої культури.

557.Короткова Р.І.Особливості організації суті процесу формування у студентів техніки мовлення/ Р.І.Короткова //Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей/ За загальною редакцією А.Й.Капської.-К.: НПУ, 1998. –С.102-108.

Анотація. Розглянуто особливості організації процесу формування у студентів техніки мовлення, умови та підходи, шляхи подолання інертності й байдужості в оволодінні мовленнєвою майстерністю.

558.Короткова Р.І.Техніка мовлення: природний дар чи сформовані професійні якості?/ Р.І.Короткова // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: Теорія, практика, програми / За заг. ред. А.Й.Капської. – К.: ІЗМН, 1998.–С. 57-68.

Анотація. Розглянуто питаннясформованості професійних якостей студента у мовленнєвій діяльності де є основою майстерне володіння технікою мовлення.

559.Короткова Р.І.Професійно – педагогічні функції техніки мовлення в діяльності соціального педагога/ Р.І.Короткова //Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За заг. ред. А.Й.Капської.-К.: НПУ, 1999.–С. 95-102.

Анотація. Розкрито особливостіпрофесійно – педагогічних функцій техніки мовлення в діяльності соціального педагога.

560.Короткова Р.І. Театральна діяльність як умова розвитку творчої особистості / Р.І.Короткова // Технології соціально-педагогічної роботи: Навчальний посібник / За заг. ред. А.Й.Капської.-К.,2000.–С.319-335.

Анотація. Розглянуто театр як художнє явище, як творчий організм, де неоднозначно переплетені різні прояви людської діяльності – художньої, виробничої, комунікативної, організаторської, ігрової, що надає необмежену можливість соціальному педагогові у створенні необхідних умов для освітнього, морального, культурного фізичного розвитку особистості.

561.Короткова Р.І. Використання елементів театральної педагогіки в роботі соціального педагога/ Р.І.Короткова //Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За заг. ред. А.Й.Капської.-К.: НПУ, 2001.–С.24 –30.

Анотація. Розглядаються соціально-педагогічні аспекти формування готовності соціальних педагогів до керівництва театральним колективом засобами елементів театральної педагогіки.

562.Короткова Р.І. Оптимізація процесу формування творчої особистості засобами театральної діяльності/ Р.І.Короткова//Наукові записки: матеріали звітної- наукової конференції викладачів УДПУ ім.М.П.Драгоманова за 2001 рік. - К.:УДПУ, 2001.–С.62-65.

Анотація. Розкрито умови, фактори, які позитивно впливають на формування творчої особистості засобами театральної діяльності.

563.Короткова Р.І. Театральна діяльність як умова гуманізації виховання особистості/ Р.І.Короткова //Зб. наукових праць. – Рівне: “Ліста”. - 2001.–С.206-209.

Анотація. Розглянуто вплив театру як художнього явища, що надає необмежену можливість соціальному педагогові у створенні необхідних умов для гуманного, освітнього, морального, культурного фізичного виховання особистості.

564.Короткова Р.І.Інтерактивний театр як форма соціально-педагогічної роботи з молоддю/ Р.І.Короткова //Матеріали доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції (Київ,29-31 жовтня 2002 р.). - Частина П. -К., 2002. – С. 176-182.

Анотація. Розглядається діяльність інтерактивного театру його суспільно-значимий характер, оскільки, має на меті в тій чи іншій мірі допомогти підліткам, молоді зорієнтуватися в сьогоденному непростому житті.

565.Короткова Р.І. Деякі аспекти формування творчої особистості майбутнього соціального педагога / Р.І. Короткова//Соціальна робота в Україні: теорія і практика. Науково – методичний журнал. – 2005. – №3. – С. 32-39.

Анотація. Обґрунтовано деякі аспекти формування творчої особистості майбутнього соціального педагога для професійного зростання та самоствердження.

566.Короткова Р.І. Теоретичні аспекти формування умінь з основ красномовства майбутнього соціального педагога та соціального працівника/ Р.І.Короткова //Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За заг. ред. А.Й.Капської.-К.: НПУ, 2005.–С. 84-91.

Анотація. Розкрито значення формування умінь з основ красномовства у майбутній професійній діяльності соціального педагога, робітника. Приділено увагу особливостям мовленнєвої вправності.

567.Короткова Р.І. Роль театального мистецтва у соціалізації особистості студента / Р.І. Короткова//Соціалізація особистості: Збірник наукових праць / за заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том XXVII. – К.: Логос, 2006. – С. 27-35.

Анотація. Розкрито значення театального мистецтва у соціалізації особистості студента його адаптивності й творчій реалізації.

568.Короткова Р.І.Професійна компетентність майбутнього соціального педагога як керівника – режисера театрального колективу/ Р.І.Короткова //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. Збірник наукових праць. Випуск 5. (Частина 1) -К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007.– С.295-298.

Анотація. Висвітлено питання професійної компетентності соціального педагога як керівника – режисера театрального колективу, організатора навчально-художнього процесу, від режисерського задуму до втілення творчого задуму в театральному колективі.

569.Короткова Р.І.Особливості ідейно – художнього впливу театрального мистецтва на професійну підготовку майбутніх соціальних педагогів/ Р.І.Короткова//Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.Й. Капської.- Том XXIX. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – С. 125-131.

Анотація. Розкрито особливості ідейно – художнього впливу, специфіку театрального мистецтва, впливу сценічної дії на особистість студента в процесі його професійного становлення.

570.Короткова Р.І.Технологія діяльності соціального педагога як керівника навчально-художнього процесу театрального колективу/ Р.І.Короткова //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. - К.:НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2008–С. 110-116.

Анотація. Висвітлено технології діяльності соціального педагога, як керівника, режисера, організатора навчально -художнього процесу, який забезпечує успішну роботу театрального колективу, та має на меті розвиток й самореалізацію художньо - творчих здібностей учасників, а також їх моральне й етичне виховання.

571.Короткова Р.І.Підходи до формування режисерських знань та умінь у майбутніх соціальних педагогів/ Р.І.Короткова//Соціалізація особистості: Збірник наукових праць / за заг. ред. проф. А.Й. Капської.- Том XXX. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. – С. 179-185.

Анотація. Розкрито підходи до формування якостей, знань та умінь майбутнього соціального педагога у роботі з театральним колективом як режисера - організатора сценічної дії.

572.Короткова Р.І. Методика підготовки майбутніх соціальних педагогів до організації та керівництва театральним колективом/ Р.І.Короткова//Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. Збірник наукових праць. - Випуск 8.-К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009.–С. 80-85.

Анотація. Розглянуто основні підходи організації та керівництва театральним колективом майбутнім соціальним педагогом. Театральне мистецтво як видовищна форма організації процесу соціально-педагогічного впливу, як інструмент соціального пропагування, сприяє об'єднанню молоді і зміцненню спільних дій, спрямованих на вирішення проблем, що постають перед нею.

573.Короткова Р.І.Підвищення риторичної компетентності майбутнього соціального педагога та соціального працівника/ Р.І.Короткова //Соціалізація особистості: Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.Й. Капської.- Том XXXIII. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 81-99.

Анотація. Розглянуто деякі теоретичні аспекти риторики як науки й мистецтва красномовства для компетентності майбутніх соціальних педагогів і соціальних робітників. Розкрита проблема підготовки мовленнєвого матеріалу для промовляння в професійній діяльності.

574.Короткова Р.І.Теоретичні засади риторики як теорії та мистецтва красномовства/ Р.І.Короткова //Соціальна робота в Україні: теорія і практика/ Науково-методичний журнал . – 2010. - № 4 (12). –С.40-52.

Анотація. Розглядаються деякі теоретичні положення риторики як науки про доцільність та влучність слова, переконливої аргументації для підвищення риторичної компетентності майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників. Висвітлена проблема підходів до розуміння теорії риторики й складових елементів образу ратора для використання положень в мовленнєвій професійній діяльності соціальних педагогів, соціальних працівників.

575.Короткова Р.І.Техніка культури мовленнєвої дії як умова професійного спілкування соціального педагога, соціального працівника/ Р.І.Короткова //Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: зб. наук. праць звітно-наук. конф. викладачів ун-ту за 2010 р. (Київ, 9-10 лютого 2011 р.) / [укл. Г.І.Волинка, О.В.Уваркіна, О.П.Симоненко, О.П.Ємельянова]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 147-149.

Анотація. Розглянуто техніку мовленнєвої дії - зовнішню та внутрішню. Висвітлено функціонал зовнішньої техніки мовленнєвої дії: голос, чітка дикція, культура промовляння слова, інтонаційна забарвленість, мімічно-жестуляційна виразність, що є основою мистецтва промовляння, проявом інтелігентності, освіченості мовця та поваги до слухачів.

576.Короткова Р.І.Формування творчої особистості майбутнього соціального педагога в роботі з дезадаптованими дітьми та молоддю/ Р.І.Короткова //Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка/ За ред. Л.П. Мельник, В.І. Співака.- Вип.ХVI. Серія: соціально-педагогічна.- Кам'янець-Подільський: ПП Медобори – 2006, 2011. – С.111-118.

*Анотація.*Розглядаються особливості формування якостей творчої особистості майбутнього соціального педагога засобами театрального мистецтва. Обґрунтовано, що театр, як художнє явище, надає необмежену можливість для освітнього, професійного, морального, культурного та фізичного розвитку творчих здібностей майбутнього соціального педагога які безумовно необхідні у роботі з дезадаптованими дітьми та молоддю.

577.Короткова Р.І.Театральне мистецтво як засіб духовно-морального виховання дітей та молоді/ Р.І.Короткова // Возрождение духовности в современном мире: взаимодействие церкви и образования: тезы Всеукраїнської науково - практичної конференції (Харків, 24-25 березня 2011р.). - Х: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011.–С.49-62.

*Анотація.*Розкрито значення театрального мистецтва як видовищної організації процесу педагогічного впливу, однієї з форм формування і розвитку гуманної, творчої, духовної особистості. Визначено, що мистецтво театру – засіб пізнання світу і людини, але водночас воно здатне вести людину за собою, викликати співпереживання, виховувати емоційну сферу, встановлюючи духовну єдність творця і глядача.

578.Короткова Р.І.Специфіка профілактичної роботи соціального педагога засобами театральної діяльності/ Р.І.Короткова // Перші Сіверянські соціально-психологічні читання: тезы науково - практичної конференції (Чернігів,16 листопада 2011 р.) – Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет ім. Т.Г. Шевченка, 2011. – С.31-37.

Анотація. Обґрунтовано, що театр як інструмент соціального пропагування сприяє об'єднанню молоді, а також надає можливість профілактики різних кризових ситуацій у молодіжному середовищі, навчає вдаватися до конструктивних дій у складних життєвих ситуаціях.

579.Короткова Р.І. Особенности формирования творческих способностей будущего социального педагога средствами театрального искусства / Р.І.Короткова // Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: Сборник научных трудов (с международным участием). В 2-х частях. - Часть 1. – Ростов-на Дону, 2012. – С. 171-176.

Анотація. Рассмотрены особенности формирования творческих способностей будущего социального педагога становление его как личности через познание и овладение элементами театрального искусства. Благодаря восприятию художественных произведений, драматургии, театральных спектаклей, создавая художественный образ, будущий специалист раскрывает все богатство своего творческого начала, понимания, мироощущения, художественно - эстетический вкус, морально-этические принципы. Что дает возможность качественного проявления творческой личности в профессиональной деятельности – художественной, производственной, коммуникативной, организаторской, игровой.

580.Короткова Р.І.Особливості формування якостей творчої особистості майбутнього соціального педагога для оптимізації соціальної мобільності/ Р.І.Короткова //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 14 /частина1/. - К.:НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012.–С. 153-161.

Анотація. Розглянуто особливості формування якостей творчої особистості майбутнього соціального педагога засобами театрального мистецтва для забезпечення їх соціальною мобільністю.

581.Короткова Р.І. Особенности влияния театрального искусства на профессиональное становление будущего социального педагога/ Р.І.Короткова //Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 16 - К.:НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013.–С. 103-110.

Анотація. Розглянуто особливості ідейно-художнього впливу специфіки театрального мистецтва, зокрема, творчої активної уваги, сценічної дії на особистість студента в процесі його професійного становлення.

582.Короткова Р.І.Особливості театрального мистецтва у структурі професійної діяльності соціального педагога/ Р.І.Короткова //Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 18. - К.:НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2014.–С. 65-71.

Анотація. Розглянуто особливості театрального мистецтва яке впливає на професійну діяльність соціального педагога, на його становлення як творчу особистість.

583.Короткова Р.І.Особливості формування режисерських знань та умінь у майбутніх соціальних педагогів як керівників театральних колективів / Р.І. Коротков //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: зб. наукових праць. – Випуск 20. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2015. –С.110-118.

Анотація. Розглянуто особливості формування якостей, знань та умінь майбутнього соціального педагога у роботі з театральним колективом як режисера - організатора сценічної дії. Режисура розглядається як організація людської долі у просторі та в часі й завжди у конкретному прояві. Головною метою діяльності режисера є створення єдності

колективу, творчої атмосфери завдяки демократичному стилю керування. Головна функція режисера – творча організація взаємодії між акторами з метою створення гармонійної єдності, що підпорядковується обумовленому ідейно-художньому задуму. Тому майбутньому соціальному педагогу-режисеру необхідно володіти такими навичками та уміннями як творча спостережливість, творча фантазія та увага завдяки чому відбувається процес образного мислення.

584.Короткова Р.І.Роль театрального мистецтва у вирішенні конфліктних ситуацій в сім'ї / Р.І.Короткова // Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною:Матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (Запоріжжя, 20 березня 2014 р.). – Запоріжжя, 2014.– С.37-39.

Анотація. Здійснено аналіз доцільності та ефективності використання театрального мистецтва у вирішенні конфліктних ситуацій в сім'ї.Сутністю театрального, драматичного, мистецтва є дія.Програти проблему, побачити її з різних точок зору і таким чином, знайти відповідь, знайти рішенняТеатральне мистецтво носить суспільно-значимий характер, оскільки, має на меті в тій чи іншій мірі допомогти сім'ї у вирішенні конфліктних ситуацій, а дітям, особливо підліткам, молоді зорієнтуватися в сьогоднішньому непростому житті.

585.Костюшко Г.О.Педагогічні умови організації театральної самодіяльності школярів / Г.О. Костюшко // Наукові записки: Збірник наукових праць. НПУ ім. М.П. Драгоманова. Вип. LVII. – К.: НПУ, 2004. – С. 68-75.

*Анотація.*Розкрито соціально-педагогічні умови організації театральної самодіяльності в умовах загальноосвітнього закладу.

586.Костюшко Г.О.Методичні особливості організації гуртка театральної самодіяльності / Г.О. Костюшко // Проблеми педагогічних технологій. Науковий збірник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Випуск 3-4 (28-29). – Луцьк.: Волинський державний ун-т ім. Л. Українки, Волинський академічний дім, 2004. –С.134-139.

*Анотація.*У статті розглянуті питання організації театральної самодіяльності в умовах роботи гуртка. Запропоновані методики спрямовані на розвиток творчих умінь дітей.

587.Костюшко Г.О. Вплив українського фольклору на формування творчої особистості / Г.О Костюшко // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць. / За заг. ред. проф. А.К. Капської. Том XXV. – К.: Логос, 2005. – С.40-47.

Анотація. У статті розглядаються традиції українських театралізованих дійств як фактор, що впливає на формування творчої особистості.

588.Костюшко Г.О.Деякі аспекти взаємодії творчих компонентів у структурі художньої діяльності учнів / Г.О Костюшко // Наука і сучасність. Збірник наукових праць. НПУ імені М. П. Драгоманова. - Том. 57. – К.: Логос, 2006. – С. 35-43.

*Анотація.*Виокремлено блоки творчих основних компонентів у структурі театральної діяльності молодшого школяра. Представлена взаємодія спроектованої перспективи соціально-педагогічного процесу, спрямованого на розвиток творчих умінь дітей молодшого шкільного віку.

589.Костюшко Г.О.Деякі аспекти сімейних взаємовідносин у міжетнічній родині / Г.О Костюшко // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: збірник наукових праць.- Випуск 5 (Частина I). – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – С. 302-306.

Анотація. У статті розглянуті традиції, які протягом певного історичного часу формувались у поглядах українського народу по відношенню до інших етносів і субетносів, а також аналізуються проблеми міжетнічних шлюбів.

590.Костюшко Г.О.Особливості сімейних відносин у міжетнічній родині / Г.О. Костюшко // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.К.Капської. Том XXIX. – К.: НПУ, 2007. – С. 59-66.

Анотація. У статті розглядаються деякі українські традиції і звичаї підготовки молоді до сімейного життя. Визначаються умови формування сучасних сімейних взаємовідносин, враховуючи традиційний народний досвід.

591.Костюшко Г. О.Етнічні традиції у формуванні сімейних відносин / Г.О. Костюшко // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.К. Капської. - Том XXX. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. – С. 106-112.

Анотація. Висвітлено особливості народних поглядів українців на формування сімейних відносин. Приділена увага використанню цих традицій в соціально-педагогічній роботі з молоддю.

592.Костюшко Г.О.Українські національні традиції фізичного виховання та їх вплив на підростаюче покоління / Г.О. Костюшко// Науковий Часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Збірник наукових праць. - Випуск 8. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 85-90.

Анотація. У статті розглядаються українські традиції фізичного виховання дітей та молоді, а також доводиться ефективність використання їх в роботі соціальних педагогів з підростаючим поколінням.

593.Костюшко Г.О.Формування художньо-творчої активності дітей як психолого-педагогічна проблема / Г.О. Костюшко // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова:збірник наукових праць. – Випуск 9. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 87-94.

Анотація. У статті аналізуються психолого-педагогічні підходи до вирішення проблеми творчої активності особистості, аналізуються особливості формування художньо-творчої активності дітей.

594.Костюшко Г.О. Вплив етнокультури на формування міжетнічних відносин українців в сім'ї / Г.О. Костюшко // Соціалізація особистості: збірник наукових праць. / За заг. ред. проф. А.К. Капської. - Том XXXIII. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 118-127.

Анотація. Визначаються особливості етнічної культури, специфічні риси міжетнічних взаємовідносин українців. Приділяється увага діяльності соціального педагога щодо підготовки молоді до сімейного життя.

595.Костюшко Г.О.Використання українських традицій духовно-моральної підготовки молоді до сімейного життя / Г.О. Костюшко // Возрождение духовности в современном мире: взаимодействие церкви и образования. - Харьков: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – С. 180 - 182.

Анотація. У статті проаналізовано значення українських виховних традицій, який засвідчує величезний потенціал соціально-педагогічного досвіду народу щодо підготовки молоді до сімейного життя і пояснює необхідність їх використання на сучасному етапі.

596.Костюшко Г.О., Щербак П.І. Деякі аспекти українських родинних традицій фізичного виховання та їх вплив на дітей та молодь / Г.О.Костюшко, П.І.Щербак // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки: Науковий журнал. № 3 - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – С. 74-76.

*Анотація.*Розглянуті українські традиції фізичного виховання та доводиться ефективність їх використання в сучасних умовах.

597.Костюшко Г.О.Формування родинних традицій засобами етнопедагогіки. / Г.О. Костюшко // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. - Випуск 16. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 168-175.

*Анотація.*У статті аналізуються підходи до сутності понять «традиції», «родинні традиції», «родинні виховні традиції», наводиться класифікація. Висвітлені деякі українські виховні традиції підготовки молоді до сімейного життя. Визначаються умови підготовки сучасної молоді до створення сім'ї, враховуючи традиційний народний досвід.

598.Костюшко Г.О.Українські родинні традиції: Теоретичний аналіз / Г.О. Костюшко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. - Випуск 18. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 76-82.

*Анотація.*Розглянуті поняття «традиції», «родинні традиції», представлена класифікація родинних традицій.

599. Костюшко Г.О.Українські родинні традиції фізичного виховання та їх роль у сучасному сімейному вихованні / Г.О. Костюшко// Соціально – педагогічна підтримка сім'ї з дитиною: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (Запоріжжя, 20 березня 2014 р.) – Запоріжжя: Видавництво ЗНУ, 2014. – С. 39-40.

*Анотація.*Аналіз доцільності та ефективності використання українських традицій фізичного виховання в сучасному сімейному вихованні.

600. Костюшко Г.О.Українські народні театралізовані дійства як ефективний механізм формування творчої активності дітей та молоді / Г.О. Костюшко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. - Випуск 19. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 92-96.

Анотація. У статті аналізується потенціал календарних театралізованих дійств українців щодо формування творчої активності дітей і молоді. Визначаються перспективні напрямки їх використання в соціально-педагогічній діяльності.

601.Костюшко Г.О. Естетичні традиції українців як чинник формування творчої особистості / Г.О. Костюшко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Збірник наукових праць. - Випуск 20. - К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014.–С. 97-102.

*Анотація.*У статті аналізується зміст естетичних традицій та їх прояв у різних сферах життя українців. Особливості народних естетичних поглядів і смаків українців виявляються від оздоблення житла, предметів побуту, прикрас одягу, іграшок і до різновидів народного мистецтва. Акцентується увага на своєрідному виді народного мистецтва – народній театральній самодіяльності, як найбільш синкретичному щодо формування творчої особистості. В статті також окреслюються форми соціально-педагогічної роботи щодо формування творчої особистості з використанням потенціалу українських естетичних традицій.

602. Міхеєва О.Ю. Історичні етапи становлення опіки над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківської опіки / О.Ю. Міхеєва // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. Том XXVIII. - 2007. –С. 84-89.

Анотація. Розкрито основні історичні етапи опіки над дітьми-сиротами в Україні та зарубіжних країнах.

603. Міхеєва О.Ю. Сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування як альтернатива інституційній опіці / О.Ю. Міхеєва // Науковий часопис: Зб. наукових праць. Вип 5. Ч II. - 2007. –С. 77-80.

Анотація. Охарактеризовано сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, визначено переваги даних форм влаштування визначеної категорії.

604. Міхеєва О.Ю. Соціально-педагогічні засади духовного виховання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування у прийомній сім'ї / О.Ю. Міхеєва // Возрождение духовности в современном мире: взаимодействие церкви и образования: Тезисы Всеукраинской научно-практической конференции, 24-25 марта 2011 г. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2011. –С. 215-221.

Анотація. У статті описано та охарактеризовано соціально-педагогічні засади духовного розвитку дітей сиріт у прийомній сім'ї, та визначенні особливості та вимоги до здійснення даного типу виховання у прийомних сім'ях.

605. Міхеєва О.Ю. Соціальний супровід прийомних сімей, як один із видів соціально-педагогічної підтримки / О. Ю. Міхеєва // Матеріали всеукраїнського науково-практичного семінару «Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною» (20 березня 2014 р.). – Запоріжжя, 2014. – С. 48-50.

Анотація. У статті описано та охарактеризовано соціальний супровід прийомних сімей, визначено його специфіку та особливості.

606. Міхеєва О., Зеленко Т. Особливості соціально-педагогічної роботи з прийомними сім'ями / О. Міхеєва, Т. Зеленко // Збірник наукових праць / за ред. Коцур В.П. – Переяслав – Хмельницький, 2014 –С. 151-153.

Анотація. У статті описано та охарактеризовано особливості соціально-педагогічної роботи соціального педагога з прийомними сім'ями.

607. Міхеєва О., Кучерява З. Приймна сім'я, як одна із альтернативних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування / О. Міхеєва, З. Кучерява // Збірник наукових праць молодих науковців - Львів, 2014 – С. 140-146.

Анотація. Дана характеристика прийомній сім'ї як альтернативній формі опіки та виховання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

608. Міхеєва О.Ю., Пеша І.В. Модель соціально-педагогічної роботи з сім'ями відповідно до рівня їх соціальної адаптації / О.Ю. Міхеєва, І.В. Пеша // Суспільні проблеми сучасної соціології, психології та соціальної роботи: Збірник наукових праць. Випуск 3. – Херсон, 2015. – С. 98-105.

Анотація. В статті охарактеризовано типи сімей та подано рівні, показники їх адаптації, представлено модель соціальної роботи з сім'ями.

609. Міхеєва О.Ю. Соціально-педагогічна робота з сім'ями. / Міхеєва О.Ю. // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет конференції: Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – С.233-235.

Анотація. Охарактеризовано особливості соціально-педагогічної роботи з різними типами сімей.

610. Міхеєва О.Ю. Характеристика суб'єктів соціальної роботи з сім'ями. / О.Ю. Міхеєва // Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: Збірник тез науково-практичної конференції. – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2015. – С. 39-45.

Анотація. Визначено основні суб'єкти соціальної роботи з сім'ями та охарактеризовано особливості їх діяльності з даним типом клієнтів.

611. Міхеєва О.Ю. Функції соціального працівника який працює з прийомними сім'ями. / О.Ю. Міхеєва // Педагогіка і психологія: напрямки та тенденції розвитку В Україні та світі: Збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса: ГО «Південна федерація педагогіки», 2015.

Анотація. Визначено основні функції соціального працівника, що працює з прийомними сім'ями та охарактеризовано кожен із функцій на етапі створення та функціонування прийомної сім'ї.

612. Міхеєва О.Ю. Загальна характеристика професійної підготовки соціальних педагогів в Україні / О.Ю. Міхеєва // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. Том XXXII. - 2009. –С. 21-29.

Анотація. Охарактеризовано стан професійної підготовки соціальних педагогів в Україні, визначено рівні та дана характеристика етапів професійної підготовки даних фахівців.

613. Міхеєва О.Ю. Основні особливості та технології підготовки і створення прийомних сімей в Україні / О.Ю. Міхеєва // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наукових праць. Книга XXI. Вип. 498-499. - 2010. –С. 78-83.

Анотація. Охарактеризовано процес підготовки, створення прийомних сімей в Україні та особливості роботи соціального педагога на кожному з відповідних етапів.

614. Міхеєва О.Ю. Порівняльна характеристика підготовки соціальних педагогів, що працюють з прийомними сім'ями: український та закордонний досвід / О.Ю. Міхеєва, І.В. Пеша // Вісник Черкаського університету: Зб. наукових праць. Вип. 183. Ч II. - 2010. –С. 115-120.

Анотація. Здійснено порівняння діяльності соціального педагога з прийомними сім'ями в Україні та за кордоном. Визначено спільні та відмінні риси професійної діяльності з даною категорією клієнтів.

615. Міхеєва О.Ю. Стан професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями як одна з умов їх соціальної мобільності / О.Ю. Міхеєва // Науковий часопис : Зб. наукових праць. Вип. 14. Ч I. - 2012. –С. 142-153.

Анотація. У статті описано та представлено основні результати рівнів професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями.

616. Неїжпапа Л.С. Основні підходи до визначення етапів професійного самовизначення особистості / Л.С. Неїжпапа // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Вип. 12. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 94-100.

Анотація. В даній статті проаналізовано поняття професійного самовизначення та узагальнено підходи науковців до визначення етапів даного процесу.

617. Неїжпапа Л.С. Проблема самовизначення в структурі соціалізації особистості / Л.С. Неїжпапа // Соціологія – соціальна робота – регулювання соціальних проблем: матеріали Всеукр. конф. молодих науковців. – Львів, 2013. – С. 55-57.

Анотація. Окреслено місце самовизначення в системі соціалізуючих процесів. Визначено, що процес самовизначення особистості впливає на соціалізацію особистості.

618. Неїжпапа Л.С. Волонтерська діяльність як одна із умов професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Випуск 17. (Частина II). – К.: Київ- Ів.Фран.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013.

Анотація. У статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів», «волонтерства». Визначено особливості залучення майбутніх фахівців до волонтерської діяльності. Охарактеризовано зміст профорієнтаційної волонтерської діяльності та запропоновано етапи розробки та впровадження профорієнтаційного проекту.

619. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.) Екокультура особистості як компонент етики соціального педагога / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Соціалізація особистості: зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. А.К. Капської]. - Том XXIV.-К: Логос, 2005. –С. 147-154.

Анотація. В статті розкривається сутність поняття екокультура і значення екокультури особистості в соціально-педагогічній діяльності. Розглядаються основні принципи етикету та їх місце в етиці соціально-педагогічної діяльності.

620. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.) Особливості професійного самовизначення в контексті профільного навчання / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Соціалізація особистості: зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. А.К. Капської]. Том XXV. - К.: Логос, 2005. – С.230-238.

Анотація. В статті розглядаються основні законодавчі положення і завдання профільного навчання в старшій школі та проблема професійного самовизначення особистості учня, його психологічної готовності до профільного навчання.

621. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.) Деякі аспекти профілізації шкільної освіти / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Соціалізація особистості: зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. А.К. Капської]. - Том XXVI. – К.: НПУ, 2006. – С. 238-243.

Анотація. В статті розглядаються основні причини та принципи профільного навчання, аналізуються відмінності між профільною підготовкою, загальноосвітньою та професійною.

622. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.) Деякі аспекти навчання старшокласників в класах профільного спрямування / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Соціалізація особистості: зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. А.К. Капської]. - Том XXVIII. – К.: НПУ, 2007. – С. 232-238.

Анотація. У даній статті розглядаються особливості профільного навчання,

закономірності створення профільних груп, проаналізовано специфіку створення педагогічних класів, переваги такої форми навчання.

623. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.) Проблема професійного самовизначення особистості в педагогічних працях сучасних науковців / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка [Текст]. Вип. 84 / Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка; [гол. ред. Носко М.О.]. – Чернігів: ЧНПУ, 2010. – С. 118-122. – (Серія: Педагогічні науки).

Анотація В даній статті проаналізовано підходи науковців до визначення професійного самовизначення та його співставлення з самовизначенням взагалі. Розглянуто основні протиріччя розуміння проблеми професійного самовизначення сучасними дослідниками.

624. Соляник М.Г. Соціальні гуртожитки як одна з умов підтримки випускників шкіл-інтернатів / М.Г. Соляник // Соціалізація особистості: збірник наукових праць. / За заг. ред проф. А.Й. Капської. - Том XXVIII. – К.: НПУ, 2007. – С.133-138.

Анотація. Розкрито значення соціальних гуртожитків для випускників інтернатних закладів. Приділено увагу особливостям функціонування соціальних гуртожитків.

625. Соляник М.Г. Історія становлення опіки над дітьми-сиротами та дітьми, позбавлених батьківського піклування / М.Г. Соляник // Підготовка соціальних педагогів та соціальних працівників в Україні в контексті Болонського процесу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 13-14 грудня 2007 р.) – Чернівці: Рута, 2007. – С. 315-319.

Анотація. Висвітлено становлення опіки над дітьми-сиротами та дітьми, позбавлених батьківського піклування, в історичному контексті від давніх часів до сучасного часу. Відображено перевагу сімейним формам виховання та опіки дітей над інтернатними.

626. Соляник М.Г. Причини осиротіння дітей віком до 3-х років / М.Г. Соляник // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред проф. А.Й. Капської. - Том XXXIII. – К.: НПУ, 2009. – С.178-187.

Анотація. Висвітлено причини раннього осиротіння дітей. Розглянуть соціальні, психологічні та економічні причини відмови; асоціальні, новостворені, неповні сім'ї як одну з причин відмови від немовлят; «тимчасову відмову» та бізнес-відмови від дітей.

627. Соляник М.Г., Пеша І.В. Формування відповідального батьківства / М.Г. Соляник, І.В. Пеша // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 9. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 147-153.

Анотація. Формування батьківської відповідальності розглядається як одна з ключових позицій державної сімейної політики, що сприяє профілактиці таких негативних соціальних явищ як соціальне сирітство, дитяча бездоглядність, дитяча злочинність тощо.

628. Соляник М.Г. Роль сімейного виховання у повноцінному розвитку дитини / М.Г. Соляник // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. - Випуск 15. (Частина II). – Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2010. – С.126-130.

Анотація. Розглянуто вплив сімейного виховання на розвиток дитини, специфіку сімейного виховання. Стилі виховання та яким чином вони впливають на формування особистості дитини.

629. Соляник М.Г.Поняття батьківських навичок / М.Г.Соляник //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 10. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010.–С.122-127.

Анотація. Обґрунтовано та розкрито зміст понять «батьківство», «батьківські навички».

630. Соляник М.Г.Сім'я у складних життєвих обставинах як об'єкт соціально-педагогічної діяльності / М.Г.Соляник //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наукових праць. – Випуск 12. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – С.199-206.

Анотація. Розглянуто поняття «складні життєві обставини», «сім'я у складних життєвих обставинах», висвітлено погляди науковців на ці поняття. Приділена увага причинам неблагополуччя сім'ї.

631. Соляник М.Г.Характеристика семей в сложных жизненных обстоятельствах / М.Г.Соляник //Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: сборник научных трудов (с международным участием). - В 2-х частях. Часть 1. – Ростов-на Дону, 2012. – С.91-96.

Анотація. Рассмотрено термины «сложные жизненные обстоятельства», «семья в сложных жизненных обстоятельствах», раскрыто взгляду ученых. Уделено внимание причинам неблагополучия семьи.

632. Соляник М.Г., Пеша І.В. Складні життєві обставини в сім'ях / Пеша І.В., Соляник М.Г. //Соціальний педагог.– 2014 - №11(95). – С. 14-17.

Анотація. Здійснено характеристику складних життєвих обставин сімей. Приділено увагу причина виникнення складних життєвих обставин у сім'ях.

633. Соляник М.Г.Проблеми взаємодії державних та недержавних установ у наданні соціально-педагогічної підтримки сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник//Соціально-педагогічна підтримка сім'ї з дитиною: матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару (Запоріжжя, 20 березня 2014р.). – Запоріжжя, 2014. – С.74-76.

Анотація. Описано проблеми взаємодії державних та недержавних установ у наданні соціально-педагогічної підтримки сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

634. Соляник М.Г.Технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями / А.Й.Капська, І.В.Пеша, О.Ю.Міхеєва, М.Г.Соляник. – К.: Видавничий дім «Слово»,2015. – 328с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику охарактеризовано систему державної підтримки сімей, описано основні технології, форми та методи підтримки різних типів сімей, детально описано та визначено специфіку соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах, та прийомними сім'ями. Посібник адресований студентам спеціальності «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота», викладачам соціально-педагогічних дисциплін, працівникам-практикам, що займаються соціально-педагогічною діяльністю.

635. Соляник М.Г.Соціально-педагогічна підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах: технологічний аспект / М.Г.Соляник // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - №4 (287) лютий 2014. – Луганськ, 2014. – С.91- 98.

Анотація. Розглядаються технології роботи та соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Приділено увагу термінам «технологія», «соціальна технологія» та «соціально-педагогічні технології». Соціально-

педагогічні технології розглянуто у двох аспектах теоретичному, науковому та практичному, дієвому. Приділено увагу соціально-педагогічній підтримці та її видам: матеріальна, психологічна, педагогічна, правова підтримка. Визначено та проаналізовано форми соціальної підтримки сім'ям у складних життєвих обставинах, які надають фахівці соціальної сфери.

636. Соляник М.Г. Соціально-педагогічна підтримка сімей у складних життєвих обставинах та шляхи її здійснення / М.Г.Соляник // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наукових праць. – Випуск 18. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – С.59-65.

Анотація. Розглянуто особливості та специфіка соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Визначено та проаналізовано послуги, які надаються сім'ям у складних життєвих обставинах державними закладами/установами.

637. Ярошенко А.О. Солідарність як вища соціальна цінність майбутніх педагогів / Європейські педагогічні студії / Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи; ред. Кол. В.П. Андрущенко (голова) [та ін.]. – Вип. 3-4. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – 224 с.

Анотація. У статті розглянуто найвищу професійну й філософську цінність професії педагога: солідарність

638. Ярошенко А.О. Соціоморальне виховання та зміна ціннісних орієнтацій курсантів при вивченні соціально-гуманітарних дисциплін / Ярошенко А.О. // Нове в навчальному процесі. – К.: Київський інститут військово-повітряних сил, 1999. – С.27-35.

Анотація. Розкрито сутність соціоморального виховання курсантів у процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін.

639. Ярошенко А.О. Педагогічні підходи до соціальних компетенцій майбутніх працівників соціальної сфери в умовах сучасної освіти // Соціальна робота в Україні: теорія і практика / Науково-методичний журнал, 2013. - № 1-2. – С. 6-15.

Анотація. У статті аналізуються поняття компетенцій у розвитку сучасної науки. Розглядаються підходи до формування соціальних компетенцій в навчальному процесі при підготовці фахівців соціальної сфери.

МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

640. Бованенко О.О. Творчі педагогічні майстерні як форма підготовки майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності / О.О.Бованенко// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 17. (Частина II). – Київ – Ів.-Франківськ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013.

Анотація. В даній статті проаналізовано поняття творча педагогічна майстерня. Розкривається доцільність використання творчої педагогічної майстерні під час практичних занять студентів для покращення професійної підготовки соціальних педагогів.

641. Бованенко О.О. Впровадження творчих майстерень з художньо-прикладного мистецтва для вдосконалення дизайну соціального середовища в притулках для жінок, які постраждали від насильства / О.О.Бованенко// Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. Випуск 6– К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. — С. 227-235.

Анотація. Описано алгоритм впровадження творчих майстерень з художньо-прикладного мистецтва. Розглянуто шляхи вдосконалення дизайну соціального середовища в притулках для жінок, які постраждали від насильства.

642. Вайнола Р.Х.Технології соціально-педагогічної роботи: курс лекцій [для студентів спеціальності 6.010105 „Соціальна педагогіка” ден. та заоч. форми навч.] /Ренате Хейкіівна Вайнола ; відп. за вип. М. М. Прядко.– К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. – 152 с.

Анотація. Здійснено характеристику базових технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи. Визначено та охарактеризовано педагогічні, психологічні та соціологічні методи, що застосовуються в соціально-педагогічній роботі. Надано характеристику форм роботи з різними категоріями клієнтів соціально-педагогічної роботи.

643. Вайнола Р.Х. Тематична зміна в дитячому закладі оздоровлення та відпочинку: метод. посіб. / [Биковська О. В., Вайнола Р. Х., Петрочко Ж. В., Стародубцева І. В. ; за заг. ред. І. Д. Бега, Ж. В. Петрочко] ; НАПН України, Ін-т пробл. виховання. - К.: [б. в.], 2011. –135 с.

Анотація. У методичному посібнику представлено підходи до характеристики сутності та особливостей функціонування сучасних закладів оздоровлення та відпочинку. Визначено підходи до характеристики тематичної зміни, надано приклади організації та проведення традиційних та інноваційних тематичних змін.

644. Вайнола Р.Х.Технології соціально-педагогічної роботи: програма курсу / Р.Х.Вайнола // Соціальна педагогіка: навч.-метод. комплекс; за ред. А.Й.Капської.– К.: ДЦССМ, 2003. – С.202-221.

Анотація. У програмі до курсу представлено визначення та характеристику технологій соціально-педагогічної роботи, як сукупності форм, методів прийомів та способів, що застосовуються соціальними службами, окремими закладами соціального обслуговування, соціальними педагогами з метою забезпечення оптимальної реалізації завдань соціально-педагогічної роботи.

645. Вайнола Р.Х.Програма курсу „Технології соціально-педагогічної діяльності” / Р.Х.Вайнола // Соціальна педагогіка: навч.-метод. комплекс; за ред. А.Й.Капської.– Том 2.– К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – С.113-132.

Анотація. У програмі до курсу надано підходи до забезпечення викладання предмету “Технології соціально-педагогічної роботи”. Технології соціально-педагогічної роботи представлено як сукупність форм, методів прийомів та способів, що застосовуються соціальними службами, окремими закладами соціального обслуговування, соціальними педагогами з метою забезпечення оптимальної реалізації завдань соціально-педагогічної роботи.

646. Вайнола Р.Х. Особливості організації і проведення навчання спеціалістів за програмою „Ігротеки на вулиці”: методичні рекомендації/ Р.Х. Вайнола, О.А. Рочева. – К.: Логос, 2002. – С. 14-45.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику сутності та особливостей використання ігрових технік в соціально-педагогічній роботі. Надано рекомендації для волонтерів-ігротехніків по організації та проведенню ігор в умовах вуличного середовища.

647. Вольнова Л.М. Організація профілактичної роботи з важковиховуваними підлітками: індивідуальний, диференційований та особистісний підходи / Л.М. Вольнова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. - Випуск 19. – 2014. — К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 84-91.

Анотація. Визначено базові наукові підходи у системі соціального виховання підростаючого покоління. Розкрито сутність, ознаки, спільні та відмінні риси індивідуального, особистісного та диференційованого підходів; окреслено їх роль і місце в організації профілактичної роботи з важковиховуваними, в позитивному становленні підлітків.

648. Вольнова Л.М. Стан та особливості організації соціально-педагогічної профілактики важковиховуваності підлітків у практиці загальноосвітньої школи [Електронний ресурс] / Л.М. Вольнова // Електронний періодический научний журнал «SCI-ARTICLE.RU». – 2014. – №14 (октябрь). – С. 230-239. – Режим доступу: http://sci-article.ru/number/10_2014.pdf

Анотація. В статті представлені результати експериментального дослідження: розкрито розуміння вчителями і важкими підлітками таких категорій, як «соціальна норма», «відхилення від норми», «порушення закону»; здійснений порівняльний аналіз причин і ознак порушення норм важкими підлітками; проаналізована готовність вчителів до організації профілактичної роботи.

649. Головка Н.І., Сатановська Л.А., Постоюк Н.В. Методичні рекомендації з організації та проведення навчально-виробничої практики для студентів для студентів 3 курсу напряму підготовки – соціальна педагогіка.- К., 2014.- 125 с.

Анотація. Практична підготовка студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення. Практична підготовка студентів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня та являється нормативною частиною змісту освіти, що має на меті набуття студентами професійних навичок та вмінь. Вона передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього для професійної діяльності обсягу знань і вмінь у відповідності з кваліфікаційною характеристикою фахівця певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

650. Головка Н. І. Балашова С.П., Методичні рекомендації до написання дипломних робіт для студентів за напрямом підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка» - Навчально-методична розробка/ Укл. С.П. Балашова, Н.І. Головка.- К., 2014.- 125 с.

Анотація. В методичних рекомендаціях відображено вимоги до написання дипломних робіт для студентів за напрямом підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка». Головна мета наукової (дипломної) роботи студента – довести актуальність власного дослідження та доцільність запропонованої ним постановки питання (проблеми дослідження), правильність обраного підходу до вирішення проблеми (порівняно з іншими спробами її вирішення), адекватність застосованих методів та способів перевірки висунутих гіпотез, достовірність отриманих даних, показати перспективи та наслідки проведеної роботи з точки зору перевірки раніше відомих даних та теорій на основі отриманих результатів.

651. Голубенко Т.О. Впровадження сімейних форм виховання – шлях до гармонійного розвитку і ефективної соціалізації дітей-сиріт / Т.О.Голубенко // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. - Том ХХХІІ. -2009.– С. 86-95.

Анотація. Розкрито сутність сімейних форм виховання та педагогічна роль прийомних батьків у процесі соціалізації дітей-сиріт.

652. Дябел Л.І. Методичні рекомендації для занять по соціалізації студентів-першокурсників. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – 33 с.

Анотація. Методичні рекомендації призначені для викладачів вищих навчальних закладів, які працюють із студентами-першокурсниками, особливо для кураторів та наставників академічних груп.

653. Дябел Л.І. Організація здорового способу життя студентів-першокурсників як одна з умов їх успішної соціалізації // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Психологічні науки. Вип. 31. Том І. – 2005. – С. 150-153.

Анотація. Розглянуто особливості організації здорового способу життя студентів-першокурсників в нових умовах їх навчання та проживання.

654. Дябел Л.І. Співпраця вищого навчального закладу із сім'єю як одна з умов соціалізації студента-першокурсника // Зб. наук. праць. – Проблеми педагогічних технологій. – Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2005. – Вип. 1. – С. 67-72.

Анотація. Досліджено різні форми взаємодії педагогічного університету з сім'єю як умова соціалізації студентів-першокурсників.

655. Дябел Л.І. Особливості соціально-виховної роботи куратора педагогічного університету зі студентами-першокурсниками // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць. За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том ХХVІ. – К.: Логос, 2006. – С. 43-52.

Анотація. Проаналізовано процес соціального виховання, умови за яких процес соціалізації буде ефективним; характеризуються якості, навички, якими має володіти куратор при роботі зі студентами-першокурсниками.

656. Дябел Л.І. Шляхи забезпечення соціально-педагогічних умов у процесі соціалізації студентів-першокурсників // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. Випуск 3. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006.– С. 50-58.

Анотація. Розглянуто шляхи забезпечення соціально-педагогічних умов в процесі соціалізації студентів-першокурсників, а також успішність процесу соціалізації студентів першого курсу від організації позанавчальної діяльності куратором академічної групи.

657. Дябел Л.І. Професійна діяльність куратора із студентами-першокурсниками // 85 років освітнього шляху. Сторінки історії Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії:

Всеукр. наук.-практ. конф., (5-6 жовт. 2006 р.). – Хмельницький, 2006. – С. 263-264.

Анотація. Розглянуто якість та вміня куратора необхідні для організації позанавчальної діяльності студентів-першокурсників та умовидля їх успішної соціалізації.

658. Дябел Л.І. Особливості соціально-педагогічних умов оптимізації педагогічних впливів на соціалізацію студентів-першокурсників // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: 3б. наукових праць.–Випуск 5. (Частина І). – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007.– С. 174-179.

Анотація. Подано власну експериментальну програму по соціалізації студентів-першокурсників як базової основи формування оптимальної структури та змісту соціально-педагогічної діяльності у позанавчальний час.

659. Дябел Л.І. Особливості соціально-виховної роботи куратора зі студентами першого курсу // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць. За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том XXVIII. – К.: Логос, 2007. – С. 139-147.

Анотація. Розглянуто особливості професійної діяльності куратора щодо забезпечення належних соціально-педагогічних умов для ефективної соціалізації.

660. Дябел Л.І. Особливості соціально-педагогічної роботи по соціалізації студентів-першокурсників педагогічного університету // Соціально-педагогічні проблеми дітей та молоді: 3б. наукових праць. – Частина І. – Ростов-на-Дону, 2008. – С. 96-103.

Анотація. Досліджено особливості організації та зміст соціально-педагогічної роботи по соціалізації студентів-першокурсників в умовах педагогічного університету.

661. Дябел Л.І. Соціалізація студентської молоді як напрям соціально-педагогічної роботи // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 16. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С.32-37.

Анотація. Розглянуто особливості соціально-педагогічної роботи по соціалізації студентської молоді в умовах педагогічного університету. Розкрито зміст соціально-виховної роботи, при якій процес соціалізації буде ефективним.

662. Дябел Л.І. Особливості формування соціокультурних цінностей студентської молоді в процесі їх соціалізації // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 18. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С.46-51.

Анотація. Досліджено значення формування ціннісних орієнтацій студентської молоді в процесі соціалізації та розглянуто методологічні підходи до вивчення процесу соціалізації.

663. Дябел Л.І. Формування ціннісних орієнтацій як умова соціалізації студентської молоді // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 19. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С.43-49.

Анотація. Розглянуто систему ціннісних орієнтацій і особливості їх формування в процесі соціалізації в умовах педагогічного університету.

664. Дябел Л.І. Професійна майстерність педагога-куратора вищого навчального закладу // Педагогіка і психологія: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції: (17-18 квітня 2015 р., м Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки), 2015. – С.80-82.

Анотація. Розглянуто професійні знання та уміння куратора (педагога) та його підготовленість до здійснення виховних заходів щодо соціалізації студента-першокурсника.

665. Капська А.Й. Методичні рекомендації по проведенню тренінга – курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків / Капська А. Й., Пеша І. В., Комарова Н. М.). – К.: ТОВ “ТАТ”, 2000. – 168 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику сутності та особливостей застосування соціального супроводу прийомних батьків. Надано рекомендації по проведенню тренінга-курсу для соціальних працівників з питань підбору, підготовки та соціального супроводу прийомних батьків.

666. Капська А.Й. Педагогічні основи сценарної роботи педагога-організатора // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К.: ІЗМН, 1998. – С. 49-56.

Анотація. У статті теоретично обґрунтовано педагогічні засади сценарного роботи педагога-організатора.

667. Капська А.Й., Коленіченко Т.І. Формування навичок спілкування як основа успішної адаптації людини похилого віку до нового соціального середовища (тренінг для соціальних працівників, волонтерів, які працюють з літніми людьми) / Капська А.Й., Коленіченко Т.І. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – 56с.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику сутності спілкування та особливостей формування навичок спілкування як основи успішної адаптації людини похилого віку до нового соціального середовища. Надано рекомендації до проведення тренінгу для соціальних працівників, волонтерів, які працюють з літніми людьми.

668. Капська А.Й., Ковальчук О.В. Особливості виховання гуманістичних цінностей у молодших школярів (методичні рекомендації) // За заг. редакцією Капської А.Й. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Каліграф", 2012. – 87 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику сутності виховання та особливостей виховання гуманістичних цінностей у молодших школярів. Надано рекомендації до проведення виховної та позанавчальної роботи в навчальних закладах.

669. Капська А.Й., Горбань Л.В. Проектування як засіб профорієнтації молоді: методичні рекомендації / За заг. редакцією Капської А.Й. – К.: Інформаційні системи, 2013. – 115 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику проектування та особливостей профорієнтаційної роботи з молоддю. Надано рекомендації до проведення профорієнтаційної роботи засобами проектування.

670. Капська А.Й. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / за ред. А.Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2003. – 255 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

671. Капська А. Й. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / Мін-во освіти і науки України. НПУ імені М. П. Драгоманова ; за ред. А. Й. Капської. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 1. – 302 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

672. Капська А.Й. Соціальна педагогіка: навчально-методичний комплекс / Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова / за ред. А. Й. Капської. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Т. 2. – 338 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

673. Капська А.Й. Навчально-методичний комплекс для спеціальності “Соціальна педагогіка” (за освітньо-кваліфікаційним рівнем “магістр”) / за ред. А. Й. Капської. – Дрогобич: ДДПУ, 2007. – 302 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

674. Капська А.Й. Соціальна педагогіка: програми для магістрів / укл.: І. М. Пінчук, О. В. Безпалько, О. М. Ельбрехт, О. Г. Карпенко, А. Й. Капська, І. В. Пеша, Ю. Ю. Савченко, А. О. Діденко, С. А. Мирошніченко, А. Л. Стрелковська, Ж. В. Петрочко, О. Ю. Міхеєва, Н. О. Мирошніченко, О. М. Бордюк, В. П. Андру- щенко, М. Г. Соляник ; за ред. А. Й. Капської. – К.-Дрогобич: Ред.- вид. відділ ДДПУ, 2007. – 300 с.

Анотація. Розкрито: мету та завдання навчальних дисципліни, структуру програм навчальних дисциплін і понятійно - категоріальний зміст кожного навчального модуля. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання. Зазначено методи навчання та методи контролю.

675. Капська А.Й. Програма курсу “Основи красномовства” // Соціальна педагогіка: навчально-методичний посібник / Мін-во освіти України, ІЗМН ; за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: ІЗМН, 1998. – С. 83-112.

Анотація. Розроблена структура і зміст навчальної дисципліни «Основи красномовства». Визначено зміст і форми лекційних і практичних занять; запропоновано завдання для самостійної роботи студентів та різноманітні форми контролю.

676. Капська А.Й., Мирошніченко Н.О. Соціально-педагогічне інтегрування молоді з обмеженими функціональними можливостями в соціальне середовище. Тренінг для волонтерів / А.Й. Капська, Н. О. Мирошніченко. – К.: НПУ імені М. Драгоманова, 2007. – 68 с.

Анотація. У тренінговому курсі для волонтерів представлена модель соціально-педагогічного інтегрування молоді з обмеженими функціональними можливостями в соціальне середовище. Показаний зміст окремих складових цієї моделі і теоретичні засади соціально-педагогічного інтегрування молоді з обмеженими функціональними можливостями в соціальне середовище.

677. Ковальчук О.В. Особливості виховання гуманістичних цінностей у молодших школярів (методичні рекомендації) // За заг. редакцією Капської А.Й. – Кам'янець-Подільський: ТОВ "Каліграф", 2012. – 87с.

Анотація. У навчально-методичних рекомендаціях «Особливості виховання гуманістичних цінностей у молодших школярів» подано перелік та зміст занять щодо формування гуманістичних цінностей у молодших школярів. Дані матеріали стануть у нагоді вчителям початкових класів, що працюють з даною категорією дітей.

678. Короткова Р.І. Методика розвитку техніки мовлення // Зміст і методика позакласної виховної роботи за інтересами: Методичний посібник / Відп.ред А.Й.Капська.. -К.: КДПІ, 1993.–С.55-64.

Анотація. У навчально-методичному посібнику охарактеризовано підходи до розвитку техніки мовлення студентів та запропонована методика розвитку техніки мовлення у позакласній виховній роботі з учнями.

679. Короткова Р.І.Сценарій вечора - аукціону // Молодь і дозвілля: теорія, методика і практика роботи з підлітками та молоддю за місцем проживання.-К.: А.Л.Д.,1996.-Випуск II. –С.122-126.

Анотація. Розроблено та запропоновано сценарій вечора – аукціону педагогам для роботиз підлітками та молоддю за місцем проживання.

680. Короткова Р.І. Програми курсів: «Дисципліни спеціалізації» (театральна діяльність) та «Основи красномовства» // Соціальна педагогіка: Навчально-методичний комплекс. Авторський колектив / За ред. А. Й. Капської. – Том 1. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2006. – С.118-133;–С. 221-242

Анотація. Здійснено аналіз та запропонована програма курсу дисципліни спеціалізації – театральна діяльність майбутніх соціальних педагогів як керівників театральних колективів та з основ красномовства.

681. Короткова Р.І.Соціальна педагогіка: типові програми соціально-педагогічних дисциплін. / За ред. проф. А.Й. Капської. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. –С.45 – 66;С. 112 – 125.

Анотація. Здійснено аналіз та запропонована програма курсу дисципліни спеціалізації – театральна діяльність майбутніх соціальних педагогів як керівників театральних колективів та з основ красномовства.

682. Короткова Р.І.Методика розвитку виконавсько - мовленнєвих умінь у студентів педвузу засобами театральної педагогіки// Розвиток психолого - педагогічних проблем у науково-технічній творчості молоді. Збірник наукових праць студ., аспір., стаж. і викл.-Переяслав - Хмельницький: Переяслав - Хмельницький філ.КДПІ, 1993.-Частина I.– С.47-49.

Анотація. Розглядаєтьсяметодика розвитку виконавсько - мовленнєвих умінь у студентів для оволодіння мистецтвом художнього слова засобами театральної педагогіки.

683. Короткова Р.І. Фольклорні мотиви у виховній діяльності педагога – організатора (свято зустрічі весни для дітей 10-14 років) // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: Теорія, практика, програми / За заг. ред. А.Й.Капської. – К.: ІЗМН, 1998.– С.86-91.

Анотація. Розроблено та запропоновано сценарії свята зустрічі весни для дітей 10-14 років - фольклорнімотиви у виховній діяльності педагога – організатора.

684. Короткова Р.І. Програма до курсу «Прикладна методика /керівник дитячого театрального колективу» // Соціальна педагогіка / За загальною ред. А.Й.Капської.- К.: ІСДО, 1998.–С. 47-55.

Анотація. Здійснено аналіз та запропоновано програму курсу з прикладної методики для студентів майбутніх керівників дитячих театральних колективів.

685. Короткова Р.І. Програма курсу «Культура молодіжного дозвілля» // Соціальна педагогіка / За загальною ред. А.Й.Капської.- К.: ІСДО, 1998.-С. 193-196.

Анотація. Здійснено аналіз та запропоновано програму курсу з культури молодіжного дозвілля.

686. Короткова Р.І. Програма курсу «Прикладна методика» (керівник дитячого театрального колективу для студентів спеціальності «Соціальний педагог» // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів:Теорія, практика, програми / За заг. ред. А.Й.Капської. – К.: ІЗМН, 1998.- С.157-170.

Анотація. Здійснено аналіз та запропоновано програму курсу з прикладної методики для студентів майбутніх соціальних педагогів як керівників дитячих театральних колективів.

687. Короткова Р.І. Підготовка соціальних працівників до роботи з волонтерами: Методичні розробки до програм «Діди Морози-волонтери» та «Інтерактивний театр»/ Р.І.Короткова, Ж.В.Петрочко, С.В.Мирук; Ліга соц.працівників м.Києва, Соц. Служба для молоді м. Києва. – К.: Вид – во Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова, 2001.– 60 с.

Анотація. У методичних розробках до програми Інтерактивний театр представлені методики й ігрові вправи для соціальних працівників у роботі з волонтерами. З метою опанування соціальними працівниками уміннями і навичками організації волонтерів-учасників Інтерактивного театру щодо втілення вистав з профілактичним та реабілітаційним напрямками.

688. Короткова Р.І.Програма курсу «Дисципліна спеціалізації» (театральна діяльність). Програма курсу «Екологічна культура особистості». Програма курсу «Соціальна робота у сфері дозвілля» // Соціальна педагогіка: Навчально-методичний комплекс /За ред.А.Й.Капської. – К.; ДЦССМ, 2003.- С. 16-22; С. 39-49;С. 197-202.

Анотація. Здійснено аналіз та запропоновано програму курсу з прикладної методики для студентів майбутніх соціальних педагогів як керівників дитячих театральних колективів, з курсів екологічна культура особистості та соціальна робота у сфері дозвілля.

689. Короткова Р.І.Технології соціально-педагогічної роботи керівника – режисера театрального колективу // Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За загальною редакцією А.Й.Капської.-К.: НПУ, 2003.–С. 84-91.

Анотація. Розглядаються технології: ігрові вправи, тренінги, різні форми соціально-педагогічної роботи керівника –режисера театрального колективу.

690. Короткова Р.І.Добро починається з тебе: Збірник благодійних проектів учасників Першого Всеукраїнського конкурсу, 2007-2008 рр.: Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000» / Редкол.: О.Б.Олійник (голова редакційної колегії), К.В. Тараненко, А.Й.Капська та ін. – К.: Генеза, 2009, - 144 с.

Анотація. У збірнику благодійних проектів представлені сценарії, проекти, методики й ігрові вправи для соціальних працівників. З метою опанування соціальними працівниками уміннями і навичками організації свят.

691. Костюшко Г.О.Етнопедagogіка. / Г.О. Костюшко // Методичний посібник. Програма для студентів вищих педагогічних закладів денної форми навчання. За заг. ред. проф. А. Й. Капської.— К.: НПУ, 2003.— 25 с.

Анотація. Методичний посібник містить структуру і зміст навчальної дисципліни, завдання, орієнтовний перелік тем рефератів, літературу. Запропонований методичний посібник розрахований на викладачів і студентів вищої школи різного рівня акредитації, на педагогів і слухачів курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців, котрі працюють у соціальній сфері.

692. Костюшко Г. О.Етнопедagogіка. / Г. О. Костюшко // Методичний посібник. Програма для студентів вищих педагогічних закладів заочної форми навчання. За заг. ред. проф. А. Й. Капської.— К.: НПУ, 2003.— 21 с.

Анотація. Методичний посібник містить структуру і зміст навчальної дисципліни, додаткові завдання, орієнтовний перелік тем рефератів, літературу. Запропонований методичний посібник розрахований на студентів вищої школи різного рівня акредитації, на педагогів і слухачів курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців, котрі працюють у соціальній сфері.

693. Костюшко Г. О.Соціальна педагогіка:Навчально-методичний комплекс. «Етнопедagogіка». Авторський колектив /За ред. А. Й. Капської. – Том 1. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. С. 29 – 43.

Анотація. У навчально-методичному комплексі розроблена структура і зміст навчальної дисципліни «Етнопедagogіка». Визначено зміст і форми лекційних і практичних занять; запропоновано завдання для самостійної роботи студентів та різноманітні форми контролю. Посібник розрахований на викладачів і студентів вищої школи різного рівня акредитації, на педагогів і слухачів курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців на соціальних педагогів і соціальних працівників, котрі працюють в соціальній сфері.

694. Костюшко Г. О.Соціальна педагогіка: Типові програми до соціально-педагогічних дисциплін. «Етнопедagogіка». За заг. ред. проф. А. Й. Капської.— К.: НПУ, 2003. - С. 32 – 45.

Анотація. У збірнику представлена програма навчальної дисципліни «Етнопедagogіка» відповідно до освітньо-професійних програм затверджених МОН молоді і спорту, експериментально перевірена в умовах Вищої школи України при підготовці соціальних педагогів. В програмі визначено модулі та теми до кожного із них; зазначений зміст лекцій і практичних занять; запропоновані завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також різні форми контролю. Запропонована програма розрахована на викладачів і студентів вищої школи різного рівня акредитації, на педагогів і слухачів курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців, котрі працюють у соціальній сфері.

695. Неїжпапа Л.С.Навчально-методичний комплекс дисципліни «Людина в сучасному соціумі»: напрям підготовки 6.010106 «Соціальна педагогіка» (освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр») / [укл. Л.С.Неїжпапа]. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. - 88 с.

Анотація. в навчально-методичному комплексі подано робочу програму дисципліни «Людина в сучасному соціумі», завдання для практичних, самостійних та індивідуальних робіт. Представлено курс лекцій дисципліни «Людина в сучасному соціумі», питання та список літератури для самопідготовки.

696. Савельчук І.Б.Можливості проектно-соціальної діяльності майбутніх соціальних працівників у роботі з дезадаптованими дітьми та молоддю // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. Л.П.Мельник, В.І.Співака. – Вип.ХVІ. – Серія: соціально-педагогічна. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2011. – С. 147-155.

Анотація. У статті проаналізовані особливості застосування технології соціально-проектної діяльності в умовах підготовки фахівців соціальної сфери. Запропоновано методику практичного застосування методу проектів для самостійної роботи студентів.

697. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.)Досвід профільності навчання учнів у зарубіжних країнах / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том ХХVІІ. – К.: НПУ, 2006. – С. 127-137.

Анотація. У даній статті розглядаються особливості становлення профільного навчання в зарубіжних країнах, спільні та відмінні напрями профільної підготовки, аналізується можливість застосування зарубіжного досвіду в українській профільній школі.

698. Сівківська Л.С. (Неїжпапа Л.С.)Актуальність підготовки майбутніх соціальних педагогів в умовах профільного навчання / Л.С. Сівківська (Л.С. Неїжпапа) //Соціалізація особистості: зб. наук. праць / [за заг. ред. проф. А.К. Капської]. Том ХХІХ. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2007. – С. 212-219.

Анотація. У даній статті розглядаються основні причини та завдання профільного навчання, відмінність між профільною і середньоосвітньою підготовкою. Також аналізується особливості навчання майбутніх соціальних педагогів та можливості такого навчання в умовах профілізації старшої школи.

699. Соляник М.Г.Особливості роботи соціального педагога в соціальному гуртожитку / М.Г.Соляник // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. Випуск 5. (Частина ІІ) – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. — С.223-226.

*Анотація.*Обґрунтовано необхідність створення соціальних гуртожитків. Розглянуті особливості роботи соціального педагога з клієнтами соціального гуртожитку, що направлено на формування у них навиків самостійного життя.

700. Соляник М.Г.Специфіка соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник//Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць, вип.577. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2011. – С.160-164.

*Анотація.*Розкрито особливості роботи соціального працівника з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Розглянуто професійні відносини з клієнтом, як одну з складових успіху у соціально-педагогічній роботі.

701. Соляник М.Г.Суб'єкти соціально-педагогічної діяльності в роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова.Серія №11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: Зб. наукових праць. – Випуск 17. – Ч.2. – Київ – Івано-Франківськ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. - С.110-116.

*Анотація.*Розглянуто проблеми сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах та можливі суб'єкти соціально-педагогічної роботи з такими сім'ями. Приділено увагу волонтерству, як ресурсу та суб'єкту у роботі з дітьми та сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Розкрито види та принципи волонтерської роботи з дітьми та

сім'ями у складних життєвих обставинах. Розглянуто громаду з точки зору суб'єкта у вирішенні проблем сімей у складних життєвих обставинах.

702. Соляник М.Г. Технологии социально-педагогической работы с семьями, которые оказались в сложных жизненных обстоятельствах / М.Г.Соляник//Социальной взаимодействие в различных сферах жизнедеятельности: Материалы III Международной научно-практической конференции / Отв. ред.Е.И.Бражник, Н.Н.Суртаев, С.В.Кривых. – СПб.: Экспресс, 2013. – С.186-191.

*Анотація.*Рассмотрены технологии социально-педагогической работы в Украине с семьями, которые оказались в сложных жизненных обстоятельствах. Раскрыты такие технологии социально-педагогической работы с семьями, которые оказались в сложных жизненных обстоятельствах, как социальное сопровождение, социальное инспектирование, социальное обслуживание, социальная поддержка. Рассмотрено понятие «семья в сложных жизненных обстоятельствах».

703. Соляник М.Г.,Пеша І.В. Готовність фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної підтримки сімей із складними життєвими обставинами // Освітологічний дискурс. – №3 (7), 2014.– С. 166-178.(ISSN Online: 2312- 5829)[Електронний ресурс]. – Режим доступу://<http://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/viewFile/137/144> (Google Scholar,Research Bible, CiteFactor).

*Анотація.*Розглянуто проблеми соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах. Сформульовано визначення терміну «готовність фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах» та визначено критерії, показники та рівні готовності фахівців соціальної сфери до соціально-педагогічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

704. Соляник М.Г.Оцінка рівня знань, особистого досвіду та практичних навичок фахівців соціальної роботи у роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник//Науковий часопис НПУ іменіМ.П.Драгоманова. Серія №11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: зб. наукових праць. – Випуск 19. –Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014.–С.110-118.

*Анотація.*Розглянуто рівня знань, особистого досвіду та практичних навичок фахівців соціальної роботи у роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах для подальшої розробки технології соціально-педагогічної підтримки таких сімей. Визначено методично-організаційні умови забезпечення ефективності роботи фахівців щодо реалізації соціальної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

705. Соляник М.Г.Тренінгова програма «Соціальна підтримка сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах» (для фахівців соціальної сфери, які працюють з сім'ями) / Пеша І.В., Соляник М.Г.; за ред. проф.А.Й.Капської. – К.: УкрІНТЕІ, 2014. – 68с.

*Анотація.*Тренінгова програма розрахована на підготовку та підвищення кваліфікації фахівців соціальної сфери, які працюють з сім'ями, що потребують соціальної підтримки. Метою тренінгової програми є: ознайомлення слухачів з напрямками та технологіями соціальної роботи з сім'ями, які потребують соціальної підтримки, та оволодіння навичками здійснення соціальної підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Тренінгова програма адресована фахівцям соціальної сфери, які працюють з сім'ями, працівникам-практикам, що займаються соціально-педагогічною діяльністю, викладачам

соціально-педагогічних дисциплін, студентам зі спеціальності «соціальна педагогіка» та «соціальна робота».

706. Сухицька Н.В. Дошкільна і шкільна освіта дітей з особливими потребами/ Н.В. Сухицька // Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі: Тези XII міжнародної науково - практичної конференції. - К, 2012.

***Анотація.** Проаналізовано стан дошкільної та шкільної освіти, форми реалізації допомоги в навчанні через запровадження технічних засобів навчання для дітей різних нозологій.*

РОЗДІЛ VI. ПСИХОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ПСИХОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

707. Вайнола Р.Х. Формування та розвиток характерологічних якостей творчої особистості в системі виховної роботи / Р. Х. Вайнола // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. ; за ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 1999. – С. 44-54.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування та розвитку характерологічних якостей творчої особистості школяра в системі виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Визначено перелік характерологічних якостей творчої особистості школяра. Охарактеризовано можливості виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу по формуванню характерологічних якостей творчої особистості школяра.

708. Вайнола Р.Х. Формування та розвиток мотиваційних орієнтирів школярів / Р.Х. Вайнола // Наука і сучасність: зб. наук. пр. НПУ імені М.П. Драгоманова. – К.: Логос, 1999. - Ч.ІІІ. – С.21-27.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування та розвитку мотиваційної сфери школяра в системі виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Визначено перелік мотивів, що обумовлюють розвиток творчої особистості школяра. Охарактеризовано можливості виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу по формуванню мотивації творчої особистості школяра.

709. Вайнола Р.Х. Формування та розвиток мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра / Р.Х. Вайнола // Творчість в технології виховання та навчання / Зб. наук пр. – Київ-Запоріжжя, 1998. – С.69-72.

Анотація. Здійснено характеристику структури творчої особистості школяра. Надано аналіз мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра. Визначено шляхи розвитку мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра

710. Вайнола Р.Х. Особливості творчої діяльності в соціально-педагогічній роботі. / Р.Х. Вайнола // Науковий вісник Чернівецького університету.: зб. наук. пр. – Випуск 23. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 25-28.

Анотація. Представлено характеристику творчого аспекту соціально-педагогічної роботи як сприяння саморозвитку особистості, реалізації її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації внутрішніх ресурсів клієнтів (індивідів, груп, спільнот) на вирішення власних проблем.

711. Вайнола Р.Х. Методика проведення соціальним педагогом групової психолого-педагогічної терапії // Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За заг. ред. А.Й. Капської- К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 1999.- Вип.2. – С.93-97.

Анотація. Здійснено характеристику сутності та специфіки групової терапевтичної роботи соціального педагога. Визначено вимоги до організації терапевтичної групи,

охарактеризовано переваги групових терапевтичних форм роботи.

712.Вакуленко О.В.Особливості соціального розвитку особистості у підлітковому віці / Український соціум. Науковий журнал. – 2004- № 1 (3).– С.95-99.

Анотація. Кожна вікова група має свої, притаманні лише їй, специфічні особливості розвитку особистості. Особливий статус підліткового періоду в розвитку дитини відображено в його назвах: "перехідний", "переломний", "важкий", "критичний" У них зафіксована складність і важливість процесів розвитку, які відбуваються в цьому віці, пов'язаних з переходом від однієї "епохи" життя до іншої. Перехід від дитинства до дорослості містить основний зміст і специфічну відмінність усіх сторін розвитку у цей період - фізичної, моральної, розумової, соціальної.

713.ВольноваЛ.М. Батьківська сім'я як соціально-педагогічний чинник делінквентної поведінки неповнолітніх / Л.М.Вольнова //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Вип.10. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. – С.207-217.

Анотація. Окреслено суть понять «делінквентна поведінка» і «неблагополучна сім'я». Визначені основні типи неблагополучних сімей, що можуть зумовлювати делінквентну поведінку неповнолітніх. Проаналізовані чинники ризику в таких сім'ях: стиль виховання, соціально-економічний статус, моральна атмосфера, насильницькі тенденції.

714.Вольнова Л.М.Особливості психокорекційної роботи з сім'ями, що виховують дитину з обмеженими можливостями/ Л.М. Вольнова // Психологічні засади соціальної роботи з інвалідами [Текст]: матеріали круглого столу, 30 вересня 2010 року, Лютіж. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С.18-20.

Анотація. Визначено актуальність і необхідність надання цілеспрямованої соціально-психологічної допомоги сім'ї, що виховує дитину з обмеженими можливостями; окреслено завдання психокорекційної роботи з сім'ями, які виховують дітей з обмеженими можливостями; встановлено методи роботи з такими сім'ями та описано психокорекційні техніки врегулювання взаємин між матір'ю та дитиною; визначено завдання групових психокорекційних занять.

715.Вольнова Л.М.Специфіка формування підліткової субкультури / Ю.В. Грищук, Л.М. Вольнова//Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2012. – №2. – С.67-75.

Анотація. Визначено сутність субкультури та її роль у становленні особистості; розкрито особливості та суттєві ознаки формування підліткової субкультури;встановлено її позитивні та негативні впливи на школяра.

716.Вольнова Л.М.Диференціація важковиховуваних підлітків як умова успішної психолого-педагогічної роботи з ними / Л.М.Вольнова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – 2012. – Випуск 15. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 97-104.

Анотація. У статті визначено параметри важковиховуваності та характеристики важковиховуваних підлітків; представлено психолого-педагогічну характеристику профілактично-корекційних груп важковиховуваних підлітків («вразливі», «конфліктні», «самовпевнені»); окреслено напрями і зміст роботи з кожною із груп.

717.Вольнова Л.М.Соціально-педагогічніаспектидіагностикиипрофілактиціасоціальної поведінки неповнолітніх

[Електронний ресурс] / Л.М.Вольнова//Междисциплинарные исследования в науке и образовании. Электронный науч.-технич. журнал. – 2012. – № 1 К. – Режим доступа:<http://mino.esrae.ru/158-1091>.

Анотація. Розглянуто питання соціально-педагогічної діагностики як компоненту профілактики асоціальної поведінки неповнолітніх; представлені етапи соціально-педагогічної діагностики, напрями роботи на кожному із них (організаційно-педагогічний, соціально-педагогічний, психолого-педагогічний); проаналізовані сторони особистості, що обумовлюють асоціальну поведінку; описані типи неповнолітніх, які проявляють асоціальну поведінку.

718.Вольнова Л.М.Психологічні аспекти впливу середовища великого міста на студентів / Л.М. Вольнова // ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки. Гуманітарні науки: тези доповідей XII Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених і студентів, м.Київ, 4-5 квітня 2012 р., Національний авіаційний університет / ред. кол. М.С.Кулик [та ін.]. – К.: НАУ, 2012. – С. 25.

*Анотація.*Визначено сутність великого міста як специфічного соціокультурного середовища та окреслено його суттєві характеристики. Представлено результати анкетування студентів I-V курсів гуманітарних спеціальностей щодо оцінки ними труднощів адаптації до великого міста, життєвого простору великого міста, його потенціалу для реалізації освітніх, культурних та дозвіллевих потреб молоді.

719.Вольнова Л.М.Девіантність у великому місті: міждисциплінарні дослідження [Електронний ресурс] / Л.М. Вольнова // Междисциплинарные исследования в науке и образовании. Электронный научный журнал. – 2013. – № 2 Sm. – Режим доступа:www.es.rae.ru/mino/160-1280

*Анотація.*У статті розкривається проблема впливу великого міста на виникнення девіантної поведінки в індивіда. Проаналізовано загальні засади вивчення впливу міського середовища на індивіда (чи казьяка школа соціології). Розкрито ідеї радянських психологів на негативний вплив міста. Подано аналіз досліджень українських учених (з 1990 року), які розглядають вплив середовища великого міста на поведінку індивіда, на його психічний та емоційний стани.

720.Вольнова Л.М.Соціальні мережі як середовище задоволення афіліативних потреб студентів / Л.М. Вольнова //Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: матеріали звітної-наукової конфер. викладачів університету за 2013 рік, 4-5 лютого 2014 року / [укл. Г.І. Волинка, О.В. Уваркіна, О.П. Симоненко, О.П. Ємельянова]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С.24-26.

*Анотація.*В статті розкривається сутність соціальних мереж як специфічного віртуального середовища;проаналізовані особливості та можливості задоволення афіліативних потреб студентів у соціальних мережах.

721.Головко Н.І.Методи мотивації та стимулювання навчальної діяльності майбутніх соціальних працівників. / Н. І. Головко. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: зб. наук. праць. – Вип.8. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2009. – С.9-15.

Анотація. Проблема мотивації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів є головною в навчальному процесі. Мотиваційно - потребова сфера – складне психологічне явище, в якому домінують мотиви визначають спрямованість особистості.

722.Головко Н.І.Психолого-педагогічні умови та фактори формування мотивації діяльності майбутнього соціального працівника // Актуальні проблеми психології: Збірник

наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка. - Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2013, –С. 22-29.

Анотація. В статті розглядається сутність концепції компетентнісного підходу в освіті яка прискорює процес досягнення зрілості особистості як суб'єкта діяльності, сприяє розвитку професійно важливих якостей, конкурентноздатності, мобільності в сучасних умовах.

723.Голубенко Т.О., Ковальчук І.М.Проблеми розвитку творчих здібностей у підлітковому віці / Т.О.Голубенко, І.М.Ковальчук // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - № 3. - 2012. – С. 202-208.

Анотація. Розкрито умови, фактори, які позитивно впливають на розвиток творчих здібностей у підлітковому віці, та наведенні рівні, мотиви й протиріччя розвитку творчих здібностей у підлітків.

724.Дябел Л.І.Проблема вивчення особистості в різних науках // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. – № 2. – С. 27-33.

Анотація. Розглянуто деякі аспекти вивчення особистості студента-першокурсника в теоретичних підходах різних наук відносно соціалізації особистості та їх зв'язок з соціальною педагогікою.

725.Карпенко О.Г. Проблема духовного розвитку дітей у контексті нової соціокультурної реальності / Духовні потреби дітей України. Монографія. / [за заг. ред. Ж.В.Петрочко]. – К.: Видавничий дім "Калита", 2005.– 108 с. (авт.– С. 9-18).

*Анотація.*Розглянуто деякі аспекти вивчення проблеми духовного розвитку дітей у контексті нової соціокультурної реальності.

726.Костюшко Г. О.Деякі аспекти соціалізації дітей через художньо-творчу діяльність / Г. О. Костюшко //Наука і сучасність: Збірник наукових праць. НПУ імені М. П. Драгоманова. Том XL. - К.: Логос, 2003. –С. 76-85.

*Анотація.*Висвітлено питання особливостей соціалізації дітей молодшого шкільного віку. Розглянуті питання художньо-творчої діяльності дітей молодшого шкільного віку.

727.Костюшко Г. О.Особливості підготовки школярів до театральної самодіяльності/ Г. О. Костюшко //Соціалізація особистості: Збірник наукових праць. За заг. ред. проф. А.К. Капської. Том XXI. – К.: Логос, 2003. – С. 203-211.

*Анотація.*Розглянуто питання специфіки використання театральної самодіяльності.

728.Костюшко Г. О.Аналіз психолого-педагогічних підходів у формуванні художньо-творчої активності дітей молодшого шкільного віку / Г.О. Костюшко //Науковий Часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Збірник наукових праць. - Київ – Ів. – Франківськ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - Випуск 17. – С. 132 - 137.

*Анотація.*У статті розкриваються психолого-педагогічні підходи формування творчої особистості, аналізуються особливості художньо-творчої активності дітей молодшого шкільного віку.

729.Короткова Р.І., Удовиченко Ю.М.Особливості підходів соціального педагога у профілактичній роботі до різних мотивів адиктивної поведінки підлітків//Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота, філософія освіти: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова – Випуск 2 / За заг. ред.

В.П. Андрущенко, А.О. Ярошенко, І.М. Ковчиної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011.–С.128-137.

Анотація. Розглядаються мотиви підлітків, як фактори, що можуть провокувати адиктивну поведінку. Висвітлена проблема специфіки соціально-педагогічного підходу з мотиваційною співпорядкованістю особистості даної вікової групи для забезпечення ефективної профілактичної діяльності.

730.Матвійчук Т.В.Основні напрямки дослідження творчих здібностей у психології та педагогії / Т.В.Матвійчук // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» / [гол. ред. Чайковський М. Є.] – Хмельницький: ХІСТ, 2013. –№ 1 (7). – С. 145-150.

Анотація. У статті розкрито результати досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблематики творчості, обдарованості, креативності. Розглянуто підходи до визначення творчих здібностей, особливостей їх виявлення та розвитку.

731.MelniczykOksana (Мельничук Оксана). Психологічна підтримка талановитої молоді / OksanaMelniczyk (Оксана Мельничук) //Scientific Bulletin of Chełm. Section of Pedagogy/ Edukacja i wychowanie.-No.1/2002. – Chełm, 2012. – S.48-60. (ISSN 2084-6770).

Анотація. Обґрунтовано засади психологічної підтримки обдарованої молоді.

732.Неїжпапа Л.С.Особливості професійного самовизначення студентів першого курсу спеціальності «Соціальна педагогіка» / Л.С. Неїжпапа // Вісник Запорізького нац. ун-ту: зб. наук. праць. Педагогічні науки / [голов. редактор Локарева Г.В.]. – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. – №1(14). – С.56-60.

Анотація. У даній статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення», визначено його основні характеристики. Узагальнено мотиви вибору професії соціального педагога, досліджено проблемні аспекти професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

733.Неїжпапа Л.С.Мотиваційні аспекти професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа // Соціальна робота на межі тисячоліть: концепції, технології, стратегії: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 29 квітня 2011 р. / [Укл. А.О. Ярошенко, Т.О. Голубенко]. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – С. 57-60.

Анотація. В даній статті розглянуто поняття професійного самовизначення особистості. Аналізується проблема мотивації у професійному самовизначенні студентів.

734.Романова Н.Ф.Психологічні служби системи освіти в Україні: перспектива та особливості розвитку // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2008. - № 3. – С. 94-102.

Анотація. Визначено зміст роботи психологічних служб системи освіти в Україні, вказано на особливості їх функціонування та розвитку; проведено порівняльний аналіз зі студентськими соціальними службами; визначено перспективи розвитку та шляхи удосконалення.

735.Сівківська (Неїжпапа) Л.С.Особливості підготовки школярів до усвідомленого вибору професії соціального педагога / Л.С. Сівківська (Неїжпапа)//Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – Вип. 5. (Частина II): зб. наук. праць. – С. 210-214.

Анотація. У статті розглядаються особливості професійної орієнтації учнівської молоді, визначаються складові профорієнтації. Автор досліджує актуальність такої роботи з старшокласниками щодо підготовки їх до свідомого вибору професії соціального педагога.

736.Соляник М.Г.Проблеми сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м.Одеса, 15 січня 2013 року / гол.ред. В.В.Корнещук. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2013. – С.141-143.

*Анотація.*Розглянуто поняття сімей у складних життєвих обставинах. Проблеми сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, які вони не можуть самотійно подолати

737.Соляник М.Г.Деякі аспекти мотивування сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах до співпраці та змін / М.Г.Соляник // Соціологія – соціальна робота - регулювання соціальних проблем. Матеріали всеукраїнської конференції молодих науковців. – м. Львів. – 2013. – С.157-159.

Анотація. Розкрито особливості мотивування сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, до змін та співпраці з фахівцем із соціальної роботи.

738.Трухін І.О. Личность как система идей. - Монографія.- К.: КМЦ«Поэзия», 2009. - 508 с.

*Анотація.*Вмонографії представлено розроблений автором когнітивно – змістовний підхід, з позиційякого поведінка людини найбільшою мірою визначається переконаннями та ціннісними орієнтаціями. Розкриті основні сучасні ідеї, які в типових ситуаціях стають мотивуючими чинниками висловлювань та вчинків.

739.Трухін І.О.Основні групи ідей, що визначають зміст особистості // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: матеріали звітної-наукової конфер. викладачів університету / [укл. Г.І. Волинка, О.В. Уваркіна, О.П. Симоненко, О.П. Смельянова]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 303-304.

Анотація. Розглядається протистояння ідей боротьби та культури свідомості окремої людини та їх впливна типові світоглядні утворення.

740.Трухін І.О.Деякі актуальні питання викладання майбутнім практичним психологам предмету «Психологія сімейних стосунків»// Вісник післядипломної освіти:збірник наукових праць. - К., 2009. –С.288-294.

Анотація. В статті даються рекомендації щодо аналізу сфер сімейного лідерування та психологічної сумісності партнерів.

741.Трухін І.О.Роль ідеї свободи в формуванні сучасного менталітету// Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: матеріали звітної-наукової конфер. викладачів університету / [укл. Г.І. Волинка, О.В. Уваркіна, О.П. Симоненко, О.П. Смельянова]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 210-211.

Анотація. Показано суперечливий зміст ідеї свободи, який сформувався в процесі історичного розвитку. В результаті з'явилася уявлення про свободу особистості від соціальності і свободи від закономірностей.

742.Трухін І.О.Эффект влияния психологи эпатажа // Ренессанс. – 2013. - №1.–С. 109-119.

Анотація. Епатаж є одним з наслідків розвитку ідеї свободи у вульгаризованому розумінні. Він вчинив дуже значний вплив на всю буденну свідомість на радянському і пострадянському просторі.

743.Трухін І.О. Популярныe мифы обыденного сознания// Ренессанс. – 2014. - № 2. –С. 111-123.

Анотація. Проаналізовано два популярних міфа буденної свідомості: «Великий параноїчний міф» та міф про культурну деградацію людства.

744.Ясточкіна І.А.Корекція особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці / І.А. Ясточкіна – К.: Марич, 2011. – 108 с. – (Психологічний інструментарій).

Анотація. Посібник розроблено з метою надання допомоги практичним психологам, аспірантам, студентам при розгляді тематики тривоги та тривожності. Представлено профілактично-корекційну програму зі зниження високого рівня особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.

745.Ясточкіна І.А.Прояви особистісної тривожності у малюнках юнаків / І.А. Ясточкіна //Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Корекційна педагогіка і психологія / За ред.О.М. Вержиковської, В.І. Співака. – Вип. 4. - Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2013 – С. 242-247.

Анотація. Розкрито поняття «тривога», «тривожність», «особистісна тривожність», зазначено характерні ознаки проявів особистісної тривожності у малюнках юнаків.

746.Ясточкіна І.А.Тревожность в юношеском возрасте: причины и последствия / И.А.Ясточкіна// Проблемы качества физкультурно-оздоровительной и здоровьесберегающей деятельности образовательных учреждений: сборник статей 3-й Международной научно-практической конференции, Екатеринбург, 26 апр. 2013 г. / ФГАОУ ВПО «Рос. гос. проф.-пед. ун-т»; под общ. Ред. Н.В. Третьяковой. Екатеринбург, 2013 – С. 286-288.

Анотація. Описаны социальные и психологические причины возникновения личностной тревожности в юношеском возрасте. Подчеркнуто, что высокий уровень тревожности препятствует полноценному личностному развитию. Поэтому актуальным остается вопрос о проведении своевременной диагностики и психокоррекционной работы по снижению высокого уровня тревожности, особенно среди лиц раннего юношеского возраста.

747.Ясточкіна І.А. Проблема тривоги та страху у працях екзистенціалістів / І.А.Ясточкіна //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. - Випуск 17. – Ч. 2. – Київ – Ів. Франківськ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 145-149.

Анотація. Розкрито погляди на тривогу, тривожність та страх, висвітлені в теорії екзистенціалізму. Окреслено такі найважливіші онтологічні категорії як «страх» і «тривога», розглядаються особливості їх виникнення та прояву на індивідуальному та суспільному рівнях буття людини.

748.Ясточкіна І.А.Методи психічної саморегуляції як засіб корекції тривожних станів у студентів / І.А. Ясточкіна//Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія № 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. - Випуск 18. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 131-137.

Анотація. Розкрито поняття «тривожні стани», «психічна саморегуляція», розглянуто основні методи психічної саморегуляції: аутогенне тренування, нервово-м'язова релаксація, дихальні техніки, візуалізація, способи, пов'язані із впливом слова

749.Ясточкіна І.А.Тривожні стани студентів: причини та шляхи зниження /І.А. Ясточкіна // Новітні тенденції сучасної педагогіки та психології: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 7-8 березня 2014 р.). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2014. – С.90-92.

Анотація. Проаналізовано причини тривожних станів у студентської молоді, наголошено на комплексному використанні методів психічної саморегуляції.

750.Ясточкіна І.А. Прояви тривожності серед студентської молоді /І.А.Ясточкіна//Вісник Запорізького національного університету. Серія «Педагогічні науки». – Запоріжжя.: Вид-во ЗНУ, 2014. – С. 180-188.

Анотація. Зміст статті полягає в комплексному аналізі причин та проявів тривожності. Представлено узагальнені результати авторського опитування щодо особливостей усвідомлення студентами проявів власної тривожності. Простежено прояви тривожних станів серед студентської молоді на психологічному та психофізіологічному рівнях. Окреслено шляхи зниження та можливості корекції високого рівня тривожності у студентської молоді.

751.Ясточкіна І.А.Соціальна тривога: причини та наслідки /І.А.Ясточкіна //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. - Випуск 19. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 166-173.

Анотація. проаналізовано феномен соціальної тривоги в реаліях сьогодення. Розглянуто основні причини, ознаки та окреслено наслідки соціальної тривоги для психічного й фізичного здоров'я особистості.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЙ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

752. Вайнола Р.Х. Формування та розвиток мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра / Р.Х. Вайнола // Творчість в технології виховання та навчання: зб. наук. пр. – Київ-Запоріжжя, 1998.– С. 69-72.

Анотація. Здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування та розвитку мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра в системі виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу. Визначено класифікацію та надано перелік мотиваційних та характерологічних якостей творчої особистості школяра.

753. Вайнола Р.Х.Соціально-педагогічні технології формування творчої особистості / Р.Х. Вайнола // Науковий вісник Чернівецького університету. Випуск 225. Педагогіка і психологія. – Чернівці: Рута, 2005. – С.6-10.

Анотація. У статті представлено технологічний підхід до соціально-педагогічної роботи як сприяння саморозвитку особистості, реалізації її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації внутрішніх ресурсів клієнтів (індивідів, груп, спільнот) на вирішення власних проблем.

754. Вайнола Р.Х. Творчі можливості учнів та оцінка рівня їх сформованості: метод. рекомендації для керівників загальноосвітніх шк., ліцеїв, гімназій, учителів та класних керівників / уклад. С. О. Сисоєва, Р. Х.Вайнола; Інститут системних досліджень освіти. - К.: [б.в.], 1993. - 20 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях представлено комплекс діагностичних методик для оцінки рівнів сформованості творчої особистості школяра загальноосвітнього навчального закладу, відповідно до визначених показників та рівнів сформованості творчої особистості школяра.

755. Вайнола Р.Х. Технології особистісного розвитку майбутніх соціальних педагогів у процесі професійно орієнтованої практики / Р.Х. Вайнола // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Випуск 50. – сер.: Педагогічні науки. – Чернігів: ЧДПУ, 2008. – С.32-37.

Анотація. У статті запропоновано підходи до визначення та характеристики змісту професійно-орієнтованої практики майбутнього фахівця як складової процесу практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів та засобу їх особистісного розвитку. Деталізовано зміст та завдання практики соціальних педагогів, що забезпечують особистісний розвиток майбутніх фахівців.

756. Вайнола Р.Х. Творчість і технології в наукових дослідженнях неперервної професійної освіти / С. П. Балашова, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола та ін. ; ред. С. О. Сисоєва ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. - К.: КІМ, 2008. - 424 с.

Анотація. У монографії представлено теоретико-методичний аналіз проблеми формування творчої особистості в системі неперервної педагогічної освіти. Визначено соціально-педагогічні засади та закономірності творчого становлення особистості в соціумі.

757. Вайнола Р.Х. Технологічний підхід до становлення творчої особистості соціального педагога / Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології: [монографія] / [В.П.Андрущенко, С.О.Сисоєва, Н.В.Гузій, Н.В.Кічук, В.Ф.Хомич, М.О.Лазарев, Л.О.Мільто, Р.Х.Вайнола]; за ред. С.О.Сисоєвої, Н.В.Гузій – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – 183 с. (авт.: Розділ 7. – С.168-182).

Анотація. У монографії представлено теоретико-методичний аналіз проблеми педагогічної творчості в методологічному ракурсі. Визначено соціально-педагогічні засади та закономірності творчого становлення особистості в соціумі.

758. Вакуленко О.В. Професійна компетентність соціальних працівників у формуванні здорового способу життя // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2003. - №1. – С. 88-92.

Анотація. Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні націлюють вищу школу на підготовку конкурентоздатних фахівців, їх гармонійний розвиток, на виховання громадянина, здатного до самостійного мислення, суспільного вибору, соціально активної та творчої діяльності. Важливою передумовою успіху загальнодержавної діяльності по формуванню здорового способу життя підлітків та молоді є необхідність проведення відповідної професійної підготовки спеціалістів – фахівців з питань реалізації державної молодіжної політики в Україні.

759. Дябел Л.І. Особливості сфер становлення студента-першокурсника // «Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні»: Збірник тез

наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м.Львів, 24-25 квітня 2015 року): – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2015. – С. 51-55.

Анотація. Досліджено соціальну адаптацію та сфери соціалізації студента-першокурсника, а саме навчальна діяльність, дозвілля (виховна), спілкування (у колективі) та самосвідомості (значущості).

760. Капська А.Й. Розвиток творчої активності підлітків через творчу діяльність // Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни. – К.: Грайлик, 1998. – С. 29-35.

Анотація. Представлено розуміння творчої активності, творчої діяльності; визначено шляхи розвитку творчої активності підлітків через творчу діяльність; розглянуто технології виховної роботи в умовах табірної зміни, що забезпечують розвиток творчої активності підлітків.

761. Капська А.Й., Сас О.О.Формування життєвої компетентності у дітей 6-7-річного віку (Методичні рекомендації до проведення тренінгу для вихователів дошкільних навчальних закладів) / Капська А.Й., Сас О.О. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – 76 с.

Анотація. У методичних рекомендаціях здійснено характеристику сутності та особливостей формування життєвої компетентності у дітей 6-7-річного віку. Надано рекомендації до проведення тренінгу для вихователів дошкільних навчальних закладів.

762. Карпенко О. Г. Створення комфортного соціосередовища у вищій школі як умова професійної підготовки студентів: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 19-21 жовтня 2005 р. [Формування духовно-моральних цінностей та професійного становлення молоді в сучасних соціокультурних умовах]. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти Міністерства освіти і науки України, Вінницький соціально-економічний інститут Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”, 2005. – С.143-149.

Анотація. Визначаються деякі теоретичні аспекти створення комфортного соціосередовища в системі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх соціальних працівників.

763. Короткова Р.І.Шляхи формування ефективного комунікативного спілкування в соціальній сфері майбутнього соціального працівника // Соціальна політика: концепції, технології, перспективи: Тези Міжнародної науково-практичної конференції, 17 квітня 2014 р. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. –С.38-42.

Анотація. Розглядаються деякі теоретичні аспекти риторичного етосу для компетентності майбутніх соціальних робітників. Висвітлена проблема підготовки мовленнєвого матеріалу для впровадження в професійній діяльності соціальних робітників.

764. Костюшко Г. О., Дегтяр Л. А. Проблема міжетнічних сімей в Україні / Г.О. Костюшко., Л.А. Дегтяр // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. Науково-методичний журнал. – 2012. - № 1. – С. 98-106.

Анотація. Розглядаються соціально-педагогічні аспекти формування готовності соціальних педагогів і працівників до роботи з міжетнічними сім'ями.

765. Матвійчук Т.В.Особливості мотивації студентської молоді до волонтерської діяльності / Т.В.Матвійчук, С.М.Оліх // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» / [гол. ред. Чайковський М.Є.] – Хмельницький: ХІСТ, 2013. –№ 2 (8). – С. 176-181.

Анотація. В статті розглянуто актуальність, теоретичні та практичні засади

волонтерства і розвитку волонтерського руху в Україні. проаналізовано характерні особливості мотивації потенційних помічників. Виявлено та обґрунтовано необхідність використання різних методів мотивації волонтерів. На основі проведеного дослідження автором пропонується запровадження комплексного підходу при залученні добровільних помічників.

766. Міхеєва О.Ю. Основні особливості та технології підготовки і створення прийомних сімей в Україні / О.Ю. Міхеєва // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наукових праць. Книга XXI. Вип. 498-499. - 2010. –С. 78-83.

Анотація. Охарактеризовано процес підготовки, створення прийомних сімей в Україні та особливості роботи соціального педагога на кожному з відповідних етапів.

767. Міхеєва О.Ю. Порівняльна характеристика підготовки соціальних педагогів, що працюють з прийомними сім'ями: український та закордонний досвід / О.Ю. Міхеєва, І.В. Пеша // Вісник Черкаського університету: Зб. наукових праць. Вип. 183. Ч II. - 2010. –С. 115-120.

Анотація. Здійснено порівняння діяльності соціального педагога з прийомними сім'ями в Україні та за кордоном. Визначено спільні та відмінні риси професійної діяльності з даною категорією клієнтів.

768. Міхеєва О.Ю. Стан професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями як одна з умов їх соціальної мобільності / О.Ю. Міхеєва // Науковий часопис: Зб. наукових праць. Вип. 14. Ч I. - 2012. –С. 142-153.

Анотація. У статті описано та представлено основні результати рівнів професійної готовності майбутніх соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями.

769. Міхеєва О.Ю. Приймна сім'я як позитивне соціальне середовище для дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківської опіки / О.Ю. Міхеєва // Молодь, освіта, наука і національна самосвідомість: Зб. матеріалів. - 2006. –С. 154-156.

Анотація. Дана характеристика прийомній сім'ї, як інноваційній формі опіки над дітьми-сиротами та визначено позитивні характеристики даної форми опіки.

770. Патинок О.П. Визначення феномену відповідальності та споріднених йому понять // Соціалізація особистості: Зб. наук. пр. /За заг. ред. проф. А.Й.Капської. – К.:НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. – Том XXVI. – С.135-145.

Анотація. У статті визначено сутність поняття «відповідальність» та споріднених йому понять; розкрито значення відповідальності для діяльності соціального працівника.

771. Романова Н.Ф. Соціально-педагогічне моделювання позитивної поведінки для груп студентів, які мають соціально-психологічні проблеми // Актуальні проблеми формування особистості студента – майбутнього лікаря: Матеріали IV науково-практичної конференції (Київ, 23 березня 2004 р.). – К., 2004. – С. 119-121.

Анотація. Описано основні соціально-психологічні проблеми, які є найбільш поширеними серед студентської молоді та надано технологію соціально-педагогічного моделювання позитивної поведінки для студентів із груп ризику (алкозалежних, з девіантною поведінкою тощо).

772. Романова Н.Ф. Надання соціальної та психологічної допомоги через створення мережі студентських соціальних служб – як шлях до розв'язання проблем, пов'язаних з адаптацією студентів в процесі професійної соціалізації // Педагогіка і психологія

формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. / Редкол.: Т.І. Сущенко (відп. ред.) та ін. – Київ-Запоріжжя. – 2002. – Вип. 27. – С. 285-290.

Анотація. Описано проблеми студентської молоді у процесі навчання на перших курсах; визначено основні напрямки соціальної та психологічної допомоги шляхом створення студентських соціальних служб безпосередньо у ВНЗ; зазначено про необхідність запровадження соціальних програм з адаптації та соціалізації, профілактики та психологічної підтримки студентів; визначено модель співпраці між навчально-виховним відділом ВНЗ та студентською соціальною службою з метою співпраці та об'єднання необхідних ресурсів.

773. Савельчук І.Б. Інтелектуально-творчий тренінг як умова розвитку особистісно-професійного потенціалу майбутніх фахівців // Тренінгові технології як засіб формування знанневих та практичних компетенцій: досвід факультетів та кафедр: Матеріали науково-методичної конференції. – К.: КНЕУ, 2009. – Т.2. – С.244-245.

Анотація. Розкрито особливості застосування інтелектуально-творчого тренінгу як комплексу методів, вправ і прийомів, які взаємно доповнюються, дають змогу цілеспрямовано підвищувати рівень розвитку особистісно-професійного потенціалу студентів.

774. Ткач І. Я. Проблема соціокультурного розвитку особи: практичний підхід / І. Я. Ткач // Інформаційно-культурний простір: європейський вибір України: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7–8 грудня 2007 р.). – К.: ДАКККіМ, 2008. – С. 179-180.

Анотація. Розглянуто практичний зміст діяльності соціального працівника, його якості та професійну характеристику.

775. Yaroshenko A. Features of group art and therapeutic work with children and teenagers // Socialinio darbo tyrimai ir aktualijos/ 2 tomas.- Vilnius, 2013 – S. 145-153.

Анотація. У статті розглядаються особливості використання технік і прийомів арт-терапії у роботі з дітьми та підлітками. Здійснено аналіз наявного інструментарію арт-терапії. Відмічаються переваги використання арт-терапевтичних методів у порівнянні з іншими терапевтичними впливами у соціальній роботі.

776. Ясточкіна І.А. Особливості використання арт-технік у зниженні особистісної тривожності / І.А. Ясточкіна // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. - Випуск 16. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С. 156-158.

Анотація. Окреслено вплив особистісної тривожності на психічне самопочуття людини, розглядаються особливості використання арт-терапевтичних технологій у зниженні особистісної тривожності. Акцент зроблено на роботі з такими техніками як малювання, колаж, ліплення.

РОЗДІЛ VII. СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

777.Голубенко Т.О. Провідна роль спеціальних соціальних служб та реабілітаційних центрів у соціальній адаптації людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом / Т.О.Голубенко // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А.Й. Капської. Том XXXIV – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 39-47.

Анотація. Проаналізовані передумови створення спеціальних соціальних служб та їх необхідність у соціальній адаптації людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом. Визначені напрями соціальної роботи та соціальні послуги стосовно цієї категорії клієнтів. З'ясовано вплив повсякденної діяльності та провідної ролі спеціальних соціальних служб на формування адаптивних можливостей людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом.

778.Дубич К.В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник/К.В.Дубич. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 224 с.

Анотація. Навчальний посібник вводить в спеціальність «соціальна допомога» майбутніх інспекторів з соціальної допомоги, розкриває історичну періодизацію становлення. В посібнику розкрито функції, методи, принципи надання соціальної допомоги. Охарактеризовано категоріально-понятійний апарат соціальної допомоги як навчальної дисципліни та практичної діяльності тощо.

779.Дубич К.В.«Держава загального добробуту» в США: генезис і сучасні тенденції розвитку / К.В.Дубич // Вісн. Академії праці і соц. відносин Федерації профспілок України. Сер.: Право та держ. упр.: наук. зб. / Акад. праці і соц. відносин. – К.: Сталь. – 2012. – № 3 (7).– С.5-11.

Анотація. Розглянуто «Держава загального добробуту» в США та генезис і сучасні тенденції її розвитку. Проаналізовано позитивні та негативні сторони формування добробуту американців в період економічного кризису та державні механізми захисту.

780.Дубич К.В.Великобританська та американська моделі надання соціальних послуг: євроінтеграційні орієнтири трансформації системи соціальних послуг в Україні / К.В. Дубич // Інвестиції: практика та досвід: журнал. – 2014. – №24. – С.161-165.

Анотація. Досліджено та проаналізовано Великобританську та американську моделі надання соціальних послуг. Розкрито позитивні та негативні сторони її сутності та запропоновано певні елементи впровадження в систему соціальних послуг України.

781.Дубич К.В.Зарубіжний досвід щодо стандартизації соціальних послуг як складової механізму державного управління розвитком соціальної сфери / К.В. Дубич // Вісн. Академії праці і соц. відносин Федерації профспілок України. Сер.: Право та держ. упр.: наук. зб. / Акад. праці і соц. відносин. – К.: Сталь. – 2014. – № 3-4.– С.6-11.

Анотація. Досліджено зарубіжний досвід щодо стандартизації соціальних послуг як складової механізму державного управління розвитком соціальної сфери. Визначено основні форми та види стандартизації. Проаналізовано категорії громадян стосовно яких повинні

застосовуватись стандарти соціальних послуг, критерії оцінювання їх надання та форми контролю та відповідальності за їх дотримання.

782. Дубич К.В. Європейський досвід впровадження механізму соціального контракування соціальних послуг / К.В. Дубич // Ефективність державного управління: зб. наук. пр. Львів. регіон. ін-ту держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – 2013. – Вип. 34. – С. 182-191.

Анотація. Проведено дослідження з вивчення та аналізу Європейський досвід впровадження механізму соціального контракування соціальних послуг як чинника, що підвищує їх якість та забезпечує форми контролю як державною так і громадським сектором за надавачами соціальних послуг. Визначає умови, терміни та форми надання соціальних послуг і розвиває їх ринок.

783. Дубич К. В. Соціальне замовлення – ефективний механізм надання соціальних послуг в Україні: [Електронне видання] / К. В. Дубич // Державне управління: теорія та практика: електрон. наук. фахове видання. – 2013. – № 1. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej17/PDF/14.pdf>.

Анотація. Охарактеризовано сучасні проблеми, що супроводжують процес надання соціальних послуг. Перш за все це стосується перекосів які існують в потребах громади в соціальних послугах та можливостях їх отримати через інструмент соціального замовлення. Визначення правил оформлення соціального замовлення, проведення вчасного інформування щодо тендерної пропозиції. Визначення пріоритетних напрямів з здійснення соціального замовлення по конкретно взятій громаді.

784. Дубич К.В. Ключевые проблемы внедрения реформ в систему социальных услуг в Украине / К.В. Дубич // Austrian Journal of Humanities and Social Sciences: науч.-метод. журнал. – Austria: Vienna. – 2014. – №9-10 (Sept.-Oct.). – С. 297-301.

Анотація. Досліджено ключові проблеми реформування системи соціальних послуг в Україні. Визначено вектори соціальної політики та державного управління в удосконаленні механізмів та інструментів фінансування та організації діяльності як державних так і недержавних закладів системи соціального захисту населення. Розкрито роль нормативно-правової бази в удосконаленні надання соціальних послуг та внесення прозорості та системності в цей процес.

785. Дубич К.В. Інформаційне забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні: сучасний стан і напрями удосконалення / К.В. Дубич // Інвестиції: практика та досвід: журнал. – 2015. – №2 (січень). – С.112-117.

Анотація. Проаналізовано сучасний стан інформування населення України про систему надання соціальних послуг. Розкрито головні проблеми пов'язані з розробленням та запровадженням загально державного реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг системи соціального захисту населення. Запропоновано вектори реформування інформаційного забезпечення системи соціального захисту України.

786. Житинська М.О. Забезпечення якості життя людей похилого віку як соціальна проблема / М.О. Житинська // Освітологічний дискурс, 2015, № 1 (9). – С. 117-124. (ISSN Online: 2312-5829).

Анотація. Стаття присвячена проблемі якості життя людей похилого віку. У статті проаналізовано основні підходи до визначення поняття «якість життя», сформульовано визначення терміну «якість життя людей похилого віку» та визначено її об'єктивні та суб'єктивні показники.

787. Литва Л.А. Застосування методу моделювання соціальних об'єктів в етносоціології / Л.А. Литва // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова. – Випуск 1 / За заг. ред. В.П. Андрущенко, А.О. Ярошенко, І.М. Ковчиної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С.38-47.

Анотація. Аналізується досвід застосування методу моделювання в дослідженні етнічних груп, визначаються гносеологічні та праксеологічні можливості методу моделювання для дослідження складних соціальних об'єктів.

788. Пасічніченко С.В. Благодійність як соціальний феномен та основа формування соціальної допомоги / С.В. Пасічніченко // Право і суспільство, 2014. - №1. – С.87-92.

Анотація. У статті проаналізовано поняття благодійність, визначено вплив суспільного життя на генезис поняття благодійність, виявлено основні напрями та форми благодійної діяльності в Україні, узагальнено роль держави, громадськості, індивідів у здійсненні благодійної діяльності.

789. Романова Н., Власенко Т. Аналіз проекту Державного стандарту соціальних послуг для сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах // Соціальна політика і соціальна робота. - 2008. - №1. – С. 58–65.

Анотація. Описано суть проекту Державного стандарту соціальних послуг для сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах та надано результати дослідження щодо його впровадження у різних регіонах країни з врахуванням соціальної проблематики.

790. Романова Н.Ф., Семигіна Т.В. Надання послуг потерпілим від насильства в сім'ї: законодавчий аспект // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2008. - № 2. – С. 58–70.

Анотація. Описано законодавчий аспект щодо надання соціальних послуг та інших видів соціальної підтримки для осіб, які потерпіли насильство у сім'ї чи зазнали жорстокого ставлення з боку рідних та визначено його основні недоліки; сформовано необхідні рекомендації для відповідних органів виконавчої влади.

791. Соляник М.Г. Соціально-економічна підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г. Соляник // Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами: Матеріали Міжнар. Наук.-практ. конф. (Чернівці, 3-5 листопада 2011р.) – Чернівці: Чернівецький нац.ун-т, 2011. – С. 433-436.

Анотація. Розкрито особливості соціально-економічної підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

792. Соляник М.Г. Підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г. Соляник // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / За ред. Л.П. Мельник, В.І. Співак. – Вип. XVIII, Серія: соціальна педагогіка. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2012. – С.50-57.

Анотація. Розглядається підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах, принципи соціальної підтримки. Розкривається зв'язок поняття «соціальна підтримка» з такими поняттями, як «соціальна допомога», «соціальні послуги», «соціальне забезпечення» та ін.

793. Соляник М.Г. Соціальне забезпечення як підтримка сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Сучасна сім'я та соціальні інститути: шляхи партнерської взаємодії: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції [редкол.: Л.Л.Хоружа, Г.М.Лактіонава, О.В.Безпалько та ін.]. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2012. – 153-155.

Анотація. Розкрито соціальне забезпечення як складову підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

794.Сухицька Н.В.Правове забезпечення соціальної допомоги / Н.В.Сухицька //Курс лекцій:навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. проф. А.О.Ярошенко. – К.: Університет «Україна», 2014. – 238 с.

Анотація. Викладено основні напрями соціальної політики, теоретичні основи та практичні засади соціальної допомоги, зокрито поняття соціального забезпечення та зроблено аналіз національного законодавства щодо соціальних допомог незахищеним верствам населення.

795.Ткач І.Я.Теоретико-методологічні засади соціальної роботи / І.Я. Ткач //Наукова конференція молодих вчених, аспірантів і студентів КНУБА: в 2-х ч. – К.: КНУБА, 2009. – Ч. 1. – С. 18.

Анотація. В тезах презентовано розгалужену систему надання соціальної допомоги населенню. Представлено системи інших країн в сфері надання соціальних послуг.

796.Ткач І. Я. Проблема трансформації здійснення адресної соціальної роботи (філософський аспект) / І. Я. Ткач //Наукова конф. молодих вчен., асп. і студ. Київського національного університету будівництва і архітектури (Київ, 4–6 листопада 2008 р.). – К.: КНУБА, 2008 – С. 23-24.

Анотація. В матеріалах доповіді розкрито зв'язок соціальної роботи і філософії як із теоретичним світоглядом. Дано визначення напрямів діяльності соціальних працівників, формування специфічних відносин між клієнтами і фахівцями.

МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

797.Голубенко Т.О. Соціальне обслуговування людей похилого віку в умовах територіального центру на сучасному етапі//Соціальна робота і сучасність: теорія та практика [Текст]: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ,16-17 травня 2012 р.) / Б.В. Новіков, Л.М. Димитрова. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – С. 297-299.

Анотація. Розкривається система соціального обслуговування людей похилого віку установами соціального обслуговування та переходу до нової системи, а саме – полустационарних та нестационарних соціальних установ, які наближені до постійного місця проживання людей похилого віку.

798.Дубич К.В.Роль науково-прикладного механізму державного управління підвищення якості надання соціальних послуг / К.В. Дубич // Інвестиції: практика та досвід: журнал. – 2015. – №4 (лютий). – С. 114-117.

Анотація. Досліджено роль прикладного механізму державного управління системі надання соціальних послуг. Розкрито базові механізми державного управління які потребують науково-прикладного дослідження як фактори з впливу на покращення якості надання соціальних послуг. Обґрунтовано необхідність застосування науково-прикладного механізму в державне управління.

799.Дубич К.В.Фінансове забезпечення системи надання соціальних послуг в Україні: аналіз сучасних тенденцій / К.В. Дубич //Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. Сер.: Право та держ. упр.: наук. зб. / Акад. праці і соц. відносин. – К.: ТОВ Вид-во «Сталь». – 2013. – № 4 (11).– С. 17-25.

Анотація. Сучасна система надання соціальних послуг недофінансовується державою і це є негативним фактором, що впливає на якість та кількість соціальних послуг. Досліджено фінансове забезпечення та форми і методи формування матеріального та технічного стану суб'єктів з надання соціальних послуг. Розкрито основні проблеми, що заважають розвитку ринку соціальних послуг та залучення в нього недержавних та приватних структур

800.Дубич К.В.Освітній механізм державного управління соціальними послугами в Україні: сучасний стан реалізації / К.В. Дубич // Інвестиції: практика та досвід: журнал. – 2015. – № 3 (лютий). – С. 110-116.

Анотація. Ринок соціальних послуг в Україні потребує висококваліфікованих та підготовлених на інноваційних технологіях фахівців з соціального обслуговування. Аналіз планів навчальних планів ВНЗ розкрив основні негативні тенденції та прогалини в професійній підготовці фахівців для системи надання соціальних послуг. Визначено напрями реформування професійної підготовки з забезпечення відповідних спеціалізацій фахівців необхідних для ринку соціальних послуг.

801.Дубич К. В.Сучасна система надання соціальних послуг України.[Електронний ресурс] / К. В. Дубич // Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. фах. вид. – 2015. – № 3. – Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=792>.

Анотація. Досліджено сучасну систему надання соціальних послуг України. Визначено та проаналізовано ключові проблеми та напрями удосконалення. Розкрито сутність кожного елементу цієї системи. Проаналізовано сучасні проблеми, що супроводжують надання соціальних послуг. Проаналізовано державні механізми впливу на підвищення ефективності системи надання соціальних послуг.

802. Романова Н.Ф., Кошіль В.І. Діяльність недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді вразливих категорій // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти, науки, молоді та спорту України. – К., 2012. – Вип. 74. – С. 87-91.

Анотація. Надано аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності недержавних установ у сфері соціального захисту дітей та молоді; виокремлено проблематику з якою найчастіше стикаються громадські організації; проведено аналітичний огляд позитивного досвіду та шляхи його поширення.

803. Романова Н.Ф. Визначення видів соціальної допомоги в студентському середовищі під час навчання у вищому навчальному закладі // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка: Зб. наук. праць – Київ: ІВЦ «Політехніка», 2003. – №3. – С. 181-190.

Анотація. Авторка описує види соціальної допомоги, які є найбільш актуальними у студентському середовищі: психологічна допомога, надання соціально-педагогічних та соціально-економічних послуг, професійна орієнтація; залучення до волонтерської діяльності та програм з формування лідерських навичок.

804. Романова Н.Ф. Вакуленко О.В., Комарова Н.М. Залучення місцевих громад до вирішення проблем дітей, сімей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах: Методичні рекомендації. – К.: Держсоцслужба, 2010. – 108 с.

Анотація. Методичні рекомендації присвячено опису механізму залучення місцевої громади до вирішення проблем сімей, дітей та молоді, які опинилися у складних життєвих обставинах; надано теоретичні визначення понять «робота в громаді»; активізація молодіжної участі; модель «формування здорового способу життя»; описано механізми створення ресурсних центрів для надання консультації та роль соціальних працівників.

805. Сухицька Н.В. Місце і роль місцевого самоврядування у забезпеченні потреб, прав, свобод та законних інтересів інвалідів/ Н. В. Сухицька // Актуальні проблеми навчання та виховання людей в інтегрованому освітньому середовищі: матеріали XII міжнародної науково - практичної конференції. - К., 2012.

Анотація. Розкривається місце і роль місцевого самоврядування у забезпеченні потреб, прав, свобод та законних інтересів інвалідів. Досліджуються можливості інклюзивної освіти та працевлаштування людей з особливими потребами.

РОЗДІЛ VIII. МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІСТОРІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

806. Артеменко І.Е. Підготовка менеджерів соціальної роботи до застосування кейс менеджменту у роботі з клієнтами // Освіта дорослих: теорія досвід перспективи. – К., 2014 – Випуск 1(8). – С.12- 19.

Анотація. Розкрито сутність поняття «кейс-менеджменту»; виокремлено основні етапи кейс-менеджменту; визначено основні і додаткові інструменти кейс-менеджменту, зокрема розглянуто складові таких документів як: карта клієнта та сервісний план.

807. Артеменко І.Е. Проблеми підготовки менеджерів соціальної роботи до аутич-роботи// Гуманітарний вісник ДВНЗ Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди. Тематичний випуск Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання.

Анотація. Розглядається проблема підготовки менеджера соціальної роботи до аутич-роботи. Розкривається зміст і принципи аутич-роботи. Відображається трьохрівнева система підготовки менеджера соціальної роботи до аутич-роботи.

808. Вайнола Р.Х. Напрями підвищення ефективності діяльності вищого навчального закладу щодо особистісного розвитку майбутнього соціального педагога// Соціалізація особистості: зб. наук. праць / За ред. А. Й. Капської. Том XXXII. – «Педагогічні науки» – К.: НПУ, 2009. – С.11-21.

Анотація. У статті подана характеристика перспективних напрямків особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі його професійної підготовки. Особливу увагу приділено використанню ресурсів практик, творчих конкурсів, майстер-класів.

809. Вайнола Р.Х. Забезпечення якості освіти майбутніх соціальних педагогів/ Р.Х. Вайнола // Педагогічний процес: теорія і практика.: зб наук. пр. Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Благодійний фонд імені Антона Макаренка. – Випуск 2. – К.: Екмо, 2007. – С.6-18.

Анотація. У статті окреслено теоретико-методичні підходи до розгляду проблеми оцінки якості освіти майбутніх працівників соціальної сфери. Автором розкрито та визначено показники та критерії якості освіти майбутніх соціальних педагогів. Запропоновано результати визначення впливу впровадження кредитно-модульної системи на підвищення якості надання освітніх послуг майбутнім соціальним педагогам в умовах вищого навчального закладу.

810. Вайнола Р.Х. Оцінка якості надання освітніх послуг майбутнім соціальним педагогам в умовах вищого навчального закладу / Р.Х. Вайнола: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 15-річчю факультету соціальної педагогіки та психології [Теорія та практика підготовки соціальних педагогів та психологів у вищому навчальному закладі: досвід, проблеми та перспективи], (Запоріжжя, 17-19 травня 2007 р.); ред. Пономаренко О.В. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – С.14-17.

Анотація. У тезах окреслено підходи до розгляду проблеми оцінки якості освітніх послуг, що надаються майбутнім соціальним педагогам. Охарактеризовано критерії якості освіти майбутніх соціальних педагогів.

811. Вайнола Р.Х. Напрями підвищення ефективності діяльності вищого навчального закладу щодо особистісного розвитку майбутнього соціального педагога // Соціалізація особистості: зб. наук. праць / За ред. А. Й. Капської. Том XXXII. – «Педагогічні науки» – К.: НПУ, 2009. – С.11-21.

Анотація. У статті подана характеристика перспективних напрямків особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі його професійної підготовки. Особливу увагу приділено використанню ресурсів практик, творчих конкурсів, майстер-класів.

812. Вайнола Р.Х. Демократизація освітнього середовища як чинник особистісного розвитку майбутнього соціального педагога / Р.Х.Вайнола // Професійна адаптація молодого вчителя в умовах змін ціннісної парадигми суспільства. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – С.25-28.

Анотація. У статті пропонуються підходи до розгляду процесу демократизації освітнього середовища вищого навчального закладу. Визначено умови діяльності вищого навчального закладу по забезпеченню особистісного розвитку студента - майбутнього соціального педагога.

813. Вакуленко О. В. Соціальне замовлення в Україні: особливості розвитку// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – С. 142-148.

Анотація. В статті розглядаються питання підвищення якості соціальної роботи в Україні, проблеми взаємодії держави та недержавних організацій шляхом запровадження механізму соціального замовлення. Використання механізму соціального замовлення висуває певні вимоги та умови.

814. Вакуленко О. В. Ефективність соціального замовлення: теоретичні підходи // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 17. – Ч. 1. – Київ – Ів.-Франківськ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 188-194.

Анотація. Використання механізму соціального замовлення висуває певні вимоги та умови. В статті розглядаються питання запровадження механізму соціального замовлення, зокрема науковий супровід та оцінювання ефективності. Соціальне замовлення розглядається як комплексна соціальна технологія.

815. Вакуленко О. В., Кудляк С. М., Романова Н. Ф. Управлінська культура керівника освітнього закладу як соціально-педагогічний чинник формування здоров'язберігаючого середовища// Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 12. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014.- С. 137-144.

Анотація. Управління є особливою соціальною функцією, яка виникає із потреби самого суспільства і виявляється у діяльності, що здійснюється шляхом об'єднання, узгодження, регулювання, координації, контролю. Організація системної роботи щодо формування здорового способу життя учнівської молоді вимагає управління процесом на основі професійних знань та умінь. Управління таким процесом може здійснюватися ефективно за умови включення до управлінської культури керівника освітнього закладу - культури здоров'я.

816. Вакуленко О. В. Соціальне замовлення як механізм співпраці держави та недержавних організацій / О.В. Вакуленко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: збірник наукових праць. Вип. 19. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.- К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. — С. 140-152.

Анотація. Як стратегічний напрям реформування системи соціальних послуг на сьогодні розглядається розробка і впровадження механізму соціального замовлення на соціальні послуги на регіональному рівні за рахунок місцевих бюджетів на підставі визначення потреб територіальної громади у соціальних послугах. В статті розглядаються законодавчі аспекти взаємодії держави та недержавних організацій через механізм соціального замовлення.

817. Вакуленко О.В. Збірник нормативно-правових актів з питань діяльності спеціалізованих закладів і формувань у сфері соціальної підтримки сім'ї, дітей та молоді) / Леонтєєва Л. Є., Вакуленко О. В. – К.: Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2007. - 490 с.

Анотація. Збірник містить нормативно-правові матеріали з питань організації роботи спеціалізованих закладів і формувань, які підпорядковані Міністерству України у справах сім'ї, молоді та спорту.

818. Голубенко Т.О., Косяк О.М. Підготовка менеджерів соціальної роботи в умовах сьогодення / Т.О.Голубенко, О.М.Косяк//Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - №3-4. - 2011. – С. 32-39.

Анотація. Розкрито сутність поняття «менеджмент соціальної роботи», як важливої складової регулювання суспільних відносин, зокрема, проаналізовано важливість підготовки фахівців соціальної сфери до управлінської діяльності.

819. Дубич К. В. Класифікація сучасних механізмів державного управління в системі надання соціальних послуг населенню в Україні / К. В. Дубич //Зб. наук. пр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2013. – Вип. 2.– С. 133-148.

Анотація. Розроблено класифікацію сучасних державних механізмів державного управління в системі надання соціальних послуг населенню в Україні. Охарактеризовано базові механізми державного управління: організаційний, нормативно-правовий, фінансовий, освітній, науково-прикладний, кадрового забезпечення, тощо. Розкрито їх взаємодію та напрями удосконалення в системі надання соціальних послуг.

820. Дубич К. В. Механізми державного управління якістю соціальних послуг в Україні / К. В. Дубич // Зб. наук. пр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – 2014. – Вип. 1. – С. 114-129.

Анотація. Розкрито та проаналізовано механізми державного управління якістю соціальних послуг в Україні. Визначено критерії оцінки якості соціальних послуг. Охарактеризовано головні вектори механізмів державного управління які впливають на їх якість. Запропоновано напрями удосконалення та підвищення ефективності надання соціальних послуг.

821. Дубич К. В. Партнерство державного та недержавного суспільних секторів як ефективний механізм управління у сфері надання соціальних послуг у країнах Євросоюзу: [Електронний ресурс] / К. В. Дубич // Державне управління: теорія та практика: електрон. наук. фахове видання. – 2013. – № 2. – С.1-12. Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej18/PDF/16.pdf>

Анотація. Досліджено особливості взаємодії державного та недержавного суспільних секторів через партнерство, як ефективний механізм управління у сфері надання соціальних послуг у країнах Євросоюзу. Проаналізовано можливості трансформації досвіду партнерства

в систему соціальних послуг України. Визначено основні напрями такого партнерства та умови його впровадження.

822. Дубич К. В. Стандартизація соціальних послуг – ефективний державно-управлінський інструмент: сучасний стан і пріоритети впровадження в Україні / К. В. Дубич // Вісн. Акад. праці і соц. відносин Федерації профспілок України. Сер.: Право та держ. упр.: наук. зб. / Акад. праці і соц. відносин. – К.: ТОВ Вид-во «Сталь». – 2014. – № 2 (13). – С. 6-14.

Анотація. Проаналізовано сучасний стан надання соціальних послуг, їх якість та доступність категоріям населення, що опинились в складних життєвих обставинах. Розкрито стандартизацію як ефективний інструмент державного управління щодо підвищення якості соціальних послуг. Визначено категорії населення на які розробляються соціальні послуги та розкрито критерії їх оцінювання. Досліджено стан впровадження стандартизації в Україні.

823. Дубич К. В. Сучасний стан, проблеми та шляхи удосконалення кадрового забезпечення надання соціальних послуг в Україні: [Електронний ресурс] / К. В. Дубич // Державне управління: удосконалення та розвиток: електрон. фах. вид. – 2014. – № 12. – Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=792>.

Анотація. Досліджено кадрове забезпечення системи соціальних послуг. Проаналізовано рівень професійної підготовки працівників соціальних служб, установ та закладів. Розкрито ключові проблеми щодо забезпечення фахівцями відповідних спеціалізації соціальних служб та установ. Визначено основні напрями підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів та підбір нових за чітко визначеними критеріями та професійними рівнями.

824. Капська А. Й. Оцінка ефективності надання соціальних послуг / А. Й. Капська, Н. М. Комарова // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. Вип. 3. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – С. 60-74.

Анотація. Вперше в Україні автори представили своє бачення можливих підходів оцінки ефективності надання соціальних послуг, що здійснюється за двома напрямками: оцінювання ефективності конкретних соціальних проєктів чи напрямів діяльності та оцінка професійної компетентності соціального працівника.

825. Капська А. Й. Надання соціальних послуг та оцінка ефективності // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – Вип. 5, ч. 1. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – С. 20-25.

Анотація. В статті розглядаються питання підвищення якості соціальної роботи в Україні, проблема оцінки ефективності надання соціальних послуг.

826. Капська А. Й. Формування соціального досвіду – один із напрямів діяльності третього сектора // Вісник Черкаського університету. Сер. Педагогічні науки. – Черкаси: ЧНУ, 2005. – Вип. 73. – С. 20-26.

Анотація. У статті представлено теоретичне обґрунтування формування соціального досвіду як одного з напрямів діяльності третього сектора. Розкрито роль третього сектора в сучасних умовах.

827. Капська А. Й. Моніторинг соціальних послуг. – Риторика. – Соціальна активність. – Соціальна педагогіка. – Соціальна сфера. – Соціальний педагог // Енциклопедія освіти / АПН України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К., 2008. – С. 521, 778, 837, 841, 847, 851.

Анотація. У матеріалах енциклопедії здійснено характеристику базових дефініцій для освітньої та соціальної сфери, таких як: моніторинг соціальних послуг. – риторика. – соціальна активність. –соціальна педагогіка. –соціальна сфера. –соціальний педагог тощо.

828. Капська А.Й. Наукове забезпечення соціальних проектів / А.Й. Капська, О.О.Яременко // Соціальна робота в Україні на початку ХХІ століття: проблеми теорії і практики: матеріали наук.-практ. конф. – К., 2002. – С. 8-18.

Анотація. У статті проаналізовано наукові підходи до розгляду проблеми наукового забезпечення соціальних проектів. Авторами розкрито чинники, що впливають на ефективність соціального проектування.

829. Капська А.Й. Діяльність соціальних служб – одна з умов вирішення проблемних категорій населення//Соціальна служба в Україні:соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування: матеріали наук.-практ. конф. – Черкаси, 2006. –С. 7-9.

Анотація. У статті окреслено теоретико-методичні засади до діяльності соціальних служб. Розкрито умови забезпечення ефективності діяльності соціальних служб щодо вирішення проблем різних категорій населення.

830. Карпенко О.Г. Освітній шлях й освітнє середовище у життєдіяльності людини / О.Г. Карпенко // Соціалізація особистості: зб. наукових праць / [за заг. ред. А.Й.Капської]. – 2003. – Вип. ХХІ. – С.19-28.

Анотація. У статті досліджується питання значення та впливу освітнього середовища на життєдіяльність людини. Розкрито визначення поняття «освітній шлях».

831. Савельчук І.Б. Розвиток інноваційного потенціалу студентів-менеджерів методами контролю знань //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наукових праць. – К-Івано-Франківськ: НПУ, 2013. –С.199-205.

Анотація. У статті представлено теоретичне обґрунтування розвитку інноваційного потенціалу студентів за спеціальністю «соціальна робота» на засадах технології оновлення підготовки до інноваційної професійної діяльності у сфері надання соціальних послуг.

832. Ткач І. Я. Нові підходи до інфраструктури соціальних служб в сучасних умовах інформаційного суспільства / І.Я.Ткач// Соціальна робота в Україні: становлення, перспективи, розвиток: зб. матеріалів Всеукраїнськ. наук.-практ. конф. (Київ, 3-4 жовтня 2013 р.). – Львів: Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 2013. – С. 53-56.

Анотація. Розкрито сутність поняття «менеджмент соціальної роботи», як важливої складової регулювання суспільних відносин, зокрема, проаналізовано важливість підготовки фахівців соціальної сфери до управлінської діяльності.

833. Ткач І. Я. Трансформація інфраструктури соціальної роботи як соціальна потреба / І.Я.Ткач // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф.(Харків, 10–13 верес. 2009 р.) – Харків: Видавничий центр «ХАІ», 2009. – С. 143-144.

Анотація. В матеріалах доповіді презентовано головну мету здійснення соціальної роботи шляхом формування філософії та на її основі – стратегії розвитку і зміст соціальної роботи – не на допомогу (робота з наслідками), але на впровадження профілактичних заходів – мінімізацію девіантів (усунення причин).

834. Ткач І. Я. Соціальна робота: проблеми трансформації / І. Я. Ткач // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість в умовах європейської інтеграції: зб. матеріалів XI Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 14–16 травня 2008 р.): у 4-х т. – К.: Вид-во Європейського університету, 2008. – Т. 2. – С. 66-68.

Анотація. В матеріалах доповіді розкрито необхідність підвищення кваліфікації та перепідготовки соціальних працівників, які мають чималий досвід, але потребують спеціальних знань для здійснення соціальної роботи, особливо для роботи в новостворених елементах соціальної інфраструктури.

835. Ткач І. Я. Сутнісні засади формування інфраструктури соціальної роботи / І. Я. Ткач // Україна в системі сучасних цивілізацій: трансформації держави і громадянського суспільства: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26–27 черв. 2008 р.). – Одеса: «ВМВ», 2008. – С. 189-190.

Анотація. В матеріалах доповіді презентовано необхідність управлінської складової для менеджменту професійних ролей соціальних працівників. Організація професійної підтримки соціальних працівників шляхом проведення супервізій та інтервізій. Розглянуто соціальну інфраструктуру, яка не є чітко диференційованою і стабільною та є процесом змін для досягнення позитивного результату задоволення потреб клієнтів.

836. Ткач І. Я. Трансформація інфраструктури соціальної роботи в інформаційному суспільстві / І. Я. Ткач // Аналітично-інформаційний журнал «Схід». – 2009. – № 4 (95) червень. – С. 109-112.

Анотація. У статті досліджується питання трансформації структури соціальної роботи в умовах інформаційного суспільства знань. Показано, що сьогодні соціальна робота виступає інструментом цілісного впливу на людину та є специфічним видом її виробничої діяльності. Визначено, що сучасними базовими пріоритетами соціальної роботи є формування певного рівня соціальної культури особи, стандартизація соціальних послуг, формування ідеалів соціального розвитку, створення соціальної держави.

837. Ярошенко А.О. Компетентнісний підхід як один із напрямів підвищення якості освіти підготовки фахівців соціальної сфери // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – Вип. 14: збірник наукових праць. – К.: Фенікс, 2013. – С. 5-13.

Анотація. У статті розглядаються проблеми оцінки якості освіти у вищій школі України та перспективи її покращення шляхом інтеграції у європейський освітній простір.

МЕТОДИКА ТА ПРАКТИКА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

838. Артеменко І.Е. Історія менеджменту. Навчальна програма // Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр / За ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – С. 24-30.

Анотація. Розкрито мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний вміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю, зазначено методи навчання та методи контролю.

839. Артеменко І.Е. Основи менеджменту соціальної сфери. Навчальна програма // Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр / За ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – С. 31-38.

Анотація. Розкрито мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний вміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю, зазначено методи навчання та методи контролю.

840. Артеменко І.Е. Менеджмент соціальної роботи. Навчальна програма // Соціальна робота: програми навчальних дисциплін спеціальності «Соціальна робота» освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр / За ред. О.Г.Карпенко, І.Б.Савельчук. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013. – С. 133-140.

Анотація. Розкрито мету та завдання навчальної дисципліни, структуру програми навчальної дисципліни і понятійно - категоріальний вміст кожного змістовного модулю. Визначено самостійну роботу та індивідуальні завдання до кожного змістовного модулю, зазначено методи навчання та методи контролю.

841. Вайнола Р.Х. Соціально-виховна робота вищого навчального закладу як чинник особистісного розвитку студента / Р.Х.Вайнола // Освітнологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 15 грудня 2010 р.) / МОН України, ГУНО КМДА, Київ, ун-т ім.Б.Грінченка та ін., за ред. В.О.Огнев'юка. - К.: Київ. ун-т ім.Б.Грінченка, 2010. – С.104-107.

Анотація. У статті визначено пріоритетні фактори впливу соціально-виховної роботи вищого навчального закладу на процес особистісного розвитку студента; основні умови ефективності соціально-виховної роботи вищого навчального закладу. Запропоновано підходи до визначення понять «освітнє середовище» та «соціально-виховна робота» вищого навчального закладу.

842. Вайнола Р.Х. Деонтологічна культура. Навч.-метод. пос. для студ. мед. та пед. вищих навч. закладів / Р.Х.Вайнола, С.С.Хлестова. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2010 – 60 с.

Анотація. Здійснено характеристику сутності та особливостей формування деонтологічної культури студентів. Визначено особливості та спільні риси в формуванні деонтологічної культури фахівців соціальної сфери та сфери охорони здоров'я.

843. Дубич К. В. Механізми державного управління соціальними послугами: зарубіжний досвід та українські реалії: монографія/К.В.Дубич. – Київ: Інформ.-аналіт. агенство, 2015. – 379 с.

Анотація. Досліджено теоретичну базу управління соціальними послугами: вітчизняний та зарубіжний досвід. Класифіковано механізми управління сферою соціальних послуг. Сформовано напрями удосконалення механізмів державного управління соціальними послугами в Україні. Розкрито базові механізми державного управління в системі надання соціальних послуг. Значну увагу приділено висвітленню зарубіжного досвіду надання соціальних послуг, зокрема соціальному контактуванню, соціальному замовленню, ліцензуванню та стандартизації. Досліджено особливості англо-американської моделі управління державою соціальними послугами та менеджериалізм, як парадигму реформування сфери соціального захисту.

844. Капська А.Й. Мотивація в структурі діяльності соціального працівника // Теорія і практика підготовки соціального працівника і соціального педагога. – Ужгород: УДУ, 2003. – С. 63-72.

Анотація. У статті розкрито місце та роль мотиваційного компонента в структурі діяльності соціального працівника. Зокрема, проаналізовано значення професійної підготовки фахівців соціальної сфери щодо формування мотивації до соціальної роботи.

845. Коновалова М.В. Інноваційно-управлінські підстави надання соціальних послуг в сервісній державі / М.В. Коновалова// Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: соціально-педагогічна. – 2015. – Вип.24. – С.45-49.

Анотація. В статті проаналізований процес запровадження інновацій в сферу надання соціальних послуг. Таке запровадження розглядається як запорука розбудови «сервісної держави». Робиться висновок, що сьогодні розвиток надання якісних державних соціальних послуг можливий лише за умови ефективного впровадження інновацій в державне управління соціальною сферою. Як приклад розвитку інновацій з метою вдосконалення надання державних соціальних послуг, розглядається досвід Грузії.

846. Савельчук І.Б. Активізація мобільності менеджерів соціальної сфери засобами інноваційних освітніх технологій// Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія №11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наук. праць. – Випуск 14.- Ч.1. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. –С.72-81.

Анотація. У статті проаналізовано основні підходи до визначення сутності поняття «мобільність»; узагальнено моделі формування мобільності фахівців. На основі аналізу наукових досліджень обґрунтовано умови формування мобільності менеджерів соціальної сфери.

847. Савельчук І.Б. Використання інноваційних технологій у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціальної сфери // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія №11. Соціальна педагогіка. Соціальна робота: Зб. наук. праць. – Випуск №13. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. – С.3-12.

Анотація. У статті розкривається специфіка застосування інноваційних технологій у професійній підготовці менеджерів соціальної сфери. Обґрунтовується доцільність застосування технології «майстер-клас» у навчальному процесі.

848. Соляник М.Г. Огляд діяльності установ, що працюють з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Актуальні проблеми

природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених «Родзинка-2012»: матеріали XIV Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених. - Черкаси: Брама-Україна, 2012. – С. 345-348.

Анотація. Розглянуто діяльність установ, що надають допомогу сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

849. Соляник М.Г. Державні та недержавні організації у роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Соціальна робота і сучасність: теорія та практика [Текст]: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 16-17 травня 2012 р.) / Б.В.Новіков, Л.М.Дмитрова. – К.: НГУУ «КПП», 2012. – С.348-352.

Анотація. Визначено суб'єкти соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах, та форми їх взаємодії на державному та недержавному рівнях.

850. Соляник М.Г. Ведення випадку у роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія №11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: зб. наукових праць. - Випуск 15. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. — С.44-50.

Анотація. Розглянуто ведення випадку як одну з технологій у роботі з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Описано етапи ведення випадку. Звернуто увагу на соціальний супровід сімей.

851. Соляник М.Г. Аналіз досвіду роботи недержавних організацій з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / М.Г.Соляник // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - №11 (270) червень 2013. – частина II. – Луганськ, 2013. – С.205-210.

Анотація. Приділено увагу причинам, через які сім'ї опиняються у складних життєвих обставинах. Розглянуто діяльність деяких недержавних організацій щодо підтримки та допомоги сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах.

852. Ткач І. Документація в соціальній роботі / Упоряд.: К.Шендеровський, І. Ткач – К.: Главник, 2006. – 112 с. (Серія: Бібліотечка соціального працівника).

Анотація. Методичний посібник підготовлений для майбутніх соціальних працівників щодо організації та здійснення практичної соціальної роботи, забезпечення документообігу.

853. Ярошенко А.О. Особливості впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінні сучасною вищою школою // Вища освіта України: Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». – 2010. - №3 (додаток 1) – С. 227-234.

Анотація. У статті розкриваються проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі, здійснено спробу висвітлити питання розв'язання цих проблем через методичні особливості впровадження ІКТ в освітню практику підготовки майбутніх фахівців.

РОЗДІЛ ІХ. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

ТЕОРЕТИКО – МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

854. Агапова М. Б. Технологічний підхід до формування професійних інтересів учнів професійно-технічних навчальних закладів у процесі фахової підготовки / М. Б. Агапова // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць / редкол. : І. А. Зязюн (голова) та ін. – К.-Вінниця : ДОВ Вінниця, 2008. – Вип. 17. – С. 166–172.

Анотація. У статті представлено характеристику складових технологій формування професійних інтересів учнів у процесі фахової підготовки. Обґрунтовано концептуальні засади та переваги технології на основі поєднання методу проектів із елементами інтеграційної технології, що забезпечує розвиток в учнів навичок самостійного та критичного мислення, розвиток здібностей, формування професійних та пізнавальних інтересів.

855. Агапова М. Б. Формування професійних інтересів учнів професійно-технічних навчальних закладів як акмеологічна проблема / Агапова М. Б. // Акмеологія – наука XXI століття : розвиток професіоналізму : Матеріали Другої Міжнар. наук.-практ. конф. / наук. ред. : В. І. Перевозчиков. – К. : КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. – С. 328–331.

Анотація. У статті обґрунтовано застосування акмеологічного підходу до вивчення проблеми формування професійних інтересів, що дозволяє вивчати закономірності та технології розвитку професіоналізму учнів, фактори, що впливають на формування їх професійних інтересів, а отже, підвищення професійної майстерності та розвиток творчого потенціалу учнів.

856. Артеменко І.Е. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх менеджерів соціальної роботи //Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – Хмельницький: ХІСТ, 2013. - №1(7). – С.7-11.

Анотація. Проаналізовані особливості використання в навчальному процесі інформаційних технологій. Автор розкриває умови ефективності застосування інформаційних технологій при викладанні дисципліни "Технології соціальної роботи".

857. Артеменко І.Е. Підготовка менеджерів соціальної роботи до соціальної роботи із закритими групами клієнтів //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. — Вип. 18. — Зб. наукових праць. –К.: НПУ, 2014. –С.186 - 192.

Анотація. Розкрито сутність поняття «закриті групи клієнтів». Виокремленні необхідні для соціальної роботи із закритими групами клієнтів знання, уміння і особистісні якості.

858. Бирик Д.Д. Професійна спрямованість у становленні відповідальності майбутніх працівників соціальної сфери // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. — Вип. 16. — 3б. наукових праць. — К.: НПУ, 2013.— С.48-53.

Анотація. У статті визначено значення професійної спрямованості в процесі становлення відповідальності майбутніх працівників соціальної сфери.

859. Бирик Д.Д. Особливості формування деонтологічної культури майбутніх соціальних працівників в умовах літньої школи // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. — Вип. 17.- Ч.3. — 3б. наукових праць. — Київ-Івано-Франківськ: НПУ, 2013.— С.129-135.

Анотація. У статті визначено роль та значення літньої школи для формування деонтологічної культури майбутніх соціальних працівників. Охарактеризовано види та форми роботи в умовах літньої школи соціальної роботи.

860. Вайнола Р.Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: дис.. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Вайнола Ренате Хейкіївна ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К., 2009. - 548 арк.

Анотація. У дисертації розроблено й обґрунтовано: структуру професійно-значущих особистісних якостей соціального педагога; педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі: сукупність базових понять, концепція особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки; технологічна модель забезпечення особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі; критерії ефективності, організаційно-методичні умови та педагогічні закономірності особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

861. Вайнола Р.Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: автореф. дис.. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Вайнола Ренате Хейкіївна ; Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. - К., 2009. - 44 с.

Анотація. В авторефераті дисертації подано стислу інформацію про структуру професійно-значущих особистісних якостей соціального педагога; педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі ; організаційно-методичні умови та педагогічні закономірності особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

862. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: монографія /Вайнола Р. Х. ; за ред. С. О. Сисоєвої; М-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. — Запоріжжя: ХНРБЦ, 2008. — 460 с.

Анотація. У монографії розроблено й обґрунтовано: структуру професійно-значущих особистісних якостей соціального педагога; педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі, концепцію особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки; технологічну модель забезпечення особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

863. Вайнола Р.Х. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін. / Р.Х.Вайнола, С.О.Сисоєва // Навчальний посібник (для студентів спеціальності 8.010106 „Соціальна педагогіка”). – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. – 152 с.

Анотація. Посібник передбачає забезпечення викладання курсу «Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін» для рівня магістерської підготовки. Засвоєння змісту запропонованих у посібнику матеріалів сприятиме формуванню та розвитку професійних та особистісних якостей магістрів соціальної педагогіки, що необхідні викладачу вищої школи.

864. Вайнола Р.Х.Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. Навчальний посібник (для студентів спеціальності 8.010106 „Соціальна педагогіка”): за ред. А.Й. Капської – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 179 с

Анотація. Навчальний посібник адресовано магістрам спеціальності „Соціальна педагогіка”, викладачам соціально-педагогічних дисциплін. Засвоєння змісту запропонованих у посібнику матеріалів сприятиме формуванню та розвитку професійних та особистісних якостей магістрів соціальної педагогіки, що необхідні викладачу вищої школи. Зміст посібника відповідає освітньо-професійній програмі підготовки фахівців за напрямом „Педагогічна освіта” та навчальному плану спеціальності „Соціальна педагогіка”.

865. Вайнола Р.Х.Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. Навчальний посібник (для студентів спеціальності 8.010106 „Соціальна педагогіка”). Вид 2-ге, доп.: за ред. А.Й. Капської – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 180 с.

Анотація. Навчальний посібник адресовано магістрам спеціальності „Соціальна педагогіка”, викладачам соціально-педагогічних дисциплін. Засвоєння змісту запропонованих у посібнику матеріалів сприятиме формуванню та розвитку професійних та особистісних якостей магістрів соціальної педагогіки, що необхідні викладачу вищої школи. Зміст посібника відповідає освітньо-професійній програмі підготовки магістрів спеціальності „Соціальна педагогіка”.

866. Вайнола Р.Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі самостійної роботи/ Р. Х. Вайнола // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. ; за ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – Том XXVI. – С.18-29.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до розгляду проблеми самостійної роботи майбутнього соціального педагога в контексті особистісного розвитку. Об’єктом наукового дослідження автор визначає професійну підготовку майбутнього соціального педагога у вищому педагогічному навчальному закладі; надано характеристику видів самостійної роботи майбутнього соціального педагога

867. Вайнола Р.Х.Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога як чинник професійного становлення / Р.Х. Вайнола // Педагогічний процес: теорія і практика: зб. наук. пр. Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Благодійний фонд імені Антона Макаренка. – К.: Міленіум, 2006. – С.6-15.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до розгляду проблеми професійного становлення майбутнього соціального педагога в контексті особистісного розвитку. Об’єктом наукового дослідження автор визначає професійну підготовку майбутнього соціального педагога у вищому педагогічному навчальному закладі. Автором розкрито зміст сучасних концепцій та моделей особистісного розвитку майбутнього фахівця та визначено особливості процесу особистісного розвитку майбутнього соціального педагога.

868. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога засобами дискусійних форм навчального процесу / Р.Х. Вайнола // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова.: Серія. 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики: зб. наук. пр.; за ред. О.Г.Мороза, Н.В.Гузій та ін. – Вип.5 (15). – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С.107-112.

Анотація. У статті визначено роль дискусійних форм проведення практичних занять з метою особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в умовах вищого навчального закладу. Встановлено можливості диспуту та дискусії як форм організації та проведення практичних занять з фахових курсів підготовки майбутніх соціальних педагогів.

869. Вайнола Р.Х. Модель особистісного розвитку майбутнього соціального педагога / Р.Х. Вайнола // Педагогічний процес: теорія і практика.: зб. наук. пр. Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Благодійний фонд імені Антона Макаренка. – Випуск 5. – К.: Екмо, 2006. – С.16-28.

Анотація. У статті на підставі узагальнення науково-теоретичних засад професійної підготовки педагога запропоновано бачення структури, блоків та переліку особистісних якостей в моделі особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки.

870. Вайнола Р.Х. Реалізація особистісно-орієнтованого підходу до професійної підготовки майбутнього соціального педагога в освітньому середовищі вищого навчального закладу / Р.Х. Вайнола // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. пр. ; за ред. Т.В.Ладиченко. – Випуск 4. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – С.36-42.

Анотація. У статті пропонується аналіз теоретико-методологічних підходів до визначення сутності та специфіки особистісного підходу як пріоритетного в підготовці майбутніх фахівців в умовах вищого навчального закладу. Розглядаються підходи до інтеграції особистісного та особистісно-орієнтованих підходів у професійній підготовці соціального педагога. Формулюються принципи побудови моделі професійної підготовки соціального педагога в контексті його особистісного розвитку.

871. Вайнола Р.Х. Особливості професійної підготовки майбутнього педагога в контексті особистісного підходу / Р.Х. Вайнола//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова.: Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – Випуск 4. – С.55-61.

Анотація. У статті окреслено можливості застосування особистісного підходу в професійній підготовці фахівців соціальної та педагогічної сфери. Визначено шляхи та соціально-педагогічні умови запровадження особистісного підходу в навчально-виховний процес вищого навчального закладу.

872. Вайнола Р.Х. Фактори впливу вузівського освітнього середовища на особистісний розвиток майбутніх соціальних педагогів / Р.Х. Вайнола// Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова.: Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – Випуск 5.(Частина I) – С.78-83.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до професійної підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери; визначено особливості та основні фактори впливу освітнього простору вищого педагогічного навчального закладу на особистісний розвиток майбутніх соціальних педагогів.

873. Вайнола Р.Х. Сучасні моделі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів в контексті особистісно-орієнтованої парадигми / Р.Х. Вайнола // Вісник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. – Педагогічні науки. – Луганск, 2007. – № 6(123). – С.29-38.

Анотація. У статті здійснено обґрунтування виявлених автором особливостей особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в освітньому просторі вищого навчального закладу та обґрунтування педагогічних засад побудови моделі професійної підготовки майбутнього соціального педагога.

874. Вайнола Р.Х. Пріоритет особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в зарубіжних моделях професійної підготовки / Р.Х. Вайнола // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. ; за ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ, 2007. – Том XXVIII. – С.14-26.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до розгляду проблеми моделювання процесу професійного становлення майбутнього соціального педагога за кордоном. Аналіз проблеми здійснено в контексті особистісного розвитку майбутнього фахівця соціальної сфери.

875. Вайнола Р.Х. Місце особистісного розвитку майбутнього соціального педагога у змісті його професійної підготовки / Р.Х. Вайнола // Педагогічні науки: зб. наук. пр. – Частина друга: неперервна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. – Суми: СумДПУ ім. А. С.Макаренка, 2007. – С.252-256.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до побудови сучасних моделей професійної підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери та визначення ролі особистісного розвитку в змісті професійної підготовки майбутнього соціального педагога. Автором розкрито зміст компонентів професійної підготовки соціальних педагогів, вимоги до форм навчання, навчальних планів та програм в сучасних вітчизняних та зарубіжних моделях професійної підготовки майбутнього соціального педагога в контексті його особистісного розвитку.

876. Вайнола Р. Х. Місце словесних групових форм роботи в системі професійної підготовки соціального педагога / Р. Х. Вайнола // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. ; за ред. А. Й. Капської. – К.: НПУ, 2008. – Том XXX. – С. 140-152.

Анотація. У статті запропоновано підходи до визначення місця словесних групових форм професійної підготовки соціальних педагогів. Визначено можливості застосування дискусії, диспуту, прес-конференції, усного журналу як інтерактивних форм роботи.

877. Вайнола Р.Х. Моделювання процесу професійної підготовки майбутнього соціального педагога в контексті його особистісного розвитку / Р. Х. Вайнола // Наукові записки Ніжинського національного державного університету імені М. Гоголя: сер.: психолого-педагогічні науки ; за ред. Є. І. Коваленко. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2008. – С. 41-46.

Анотація. У статті окреслено теоретичні підходи до розгляду моделювання процесу професійної підготовки соціальних педагогів та визначення ролі даного процесу в особистісному розвитку майбутнього соціального педагога.

878. Вайнола Р.Х. Кредитно-модульна система організації навчального процесу як чинник особистісного розвитку майбутнього соціального педагога/ Р.Х.Вайнола// Науковий вісник Чернівецького університету: сер.: Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2008. – Вип. 363.– С. 3-9.

Анотація. У статті пропонуються результати оцінки впровадження кредитно-модульної системи в процес підготовки майбутніх соціальних педагогів та аналіз результатів впливу кредитно-модульних технологій на особистісний розвиток фахівців соціально-педагогічної сфери через призму теоретичних основ педагогічної акмеології.

879. Вайнола Р.Х. Місце проблем технологізації соціальної роботи в змісті професійної підготовки майбутнього соціального педагога / Р.Х. Вайнола // Вісник Черкаського університету: сер.: Педагогічні науки / [гол. ред. А. І. Кузьмінський]. – Черкаси: ЧНУ, 2008. – Вип. 121. – С. 25-31.

Анотація. У статті пропонуються результати аналізу змістового компоненту професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів по розв'язанню завдання особистісного розвитку студентів. Запропонований аналіз здійснено на прикладі курсу „Технології соціально-педагогічної роботи”.

880. Вайнола Р.Х. Гуманізація освітнього середовища як чинник особистісного розвитку майбутнього соціального педагога / Р.Х. Вайнола // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова: Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи: зб. наук. пр. – Випуск 10. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. – С.49-55.

Анотація. У статті пропонується аналіз проблеми гуманізації освітнього середовища вищого навчального закладу. Принципи гуманізації охарактеризовано в контексті особистісного розвитку майбутнього соціального педагога

881. Вайнола Р.Х. Професійно-орієнтована практика як засіб особистісного розвитку майбутніх соціальних педагогів / Р.Х. Вайнола // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / [за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко]. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя. 2009. – №6. – Частина 1. – С. 196-201.

Анотація. У статті запропоновано підходи до визначення професійно-орієнтованої практики майбутнього фахівця як складової процесу практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів та засобу їх особистісного розвитку.

882. Вайнола Р.Х. Творчий розвиток майбутніх соціальних педагогів у процесі професійно-орієнтованої практики / Р.Х. Вайнола // Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського Національного університету імені Івана Огнієнка. Серія: соціально-педагогічна. - Випуск XI. – Кам'янець-Подільський, 2010. – С.258-267.

Анотація. У статті визначено зміст та завдання професійно-орієнтованої практики майбутнього фахівця як складової процесу практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів та засобу їх творчого розвитку та професійного становлення.

883. Вайнола Р.Х. Підготовка майбутніх педагогів до формування етичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів / Р.Х. Вайнола, С.С. Хлестова // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. праць; за ред. І.А. Зязюна. - Випуск 23. – Київ-Вінниця: Планер, 2010. – С.224-228.

Анотація. Здійснено характеристику технологій підготовки майбутніх педагогів до формування етичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Визначено принципи формування етичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів та особливості реалізації цього процесу для учнів різного віку.

884. Вайнола Р.Х.Змістові аспекти професійної підготовки майбутнього соціального педагога у вищому навчальному закладі /Р.Х.Вайнола//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11.Соціальна робота. Соціальна педагогіка:зб. наукових праць. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. –Випуск 11.– С.60-68.

Анотація. У статті надано характеристику змісту професійної підготовки майбутнього соціального педагога. Визначено особливості професійної підготовки соціального педагога у вищому навчальному закладі відповідно до вимог галузевого стандарту.

885. Вайнола Р.Х.Зміст та завдання професійної підготовки фахівця з соціальної педагогіки у вищому навчальному закладі/ Р.Х.Вайнола // Педагогічні науки та освіта: збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Запоріжжя: КЗ «ЗОІППО» ЗОР, 2010.– С.34-43.

Анотація. У статті надано характеристику змісту та завдань професійної підготовки майбутнього соціального педагога. Визначено особливості професійної підготовки соціального педагога у соціально-виховному середовищі вищого навчального закладу.

886. Вайнола Р.Х.Реалізація особистісно-орієнтованого підходу в процесі професійно-орієнтованої практики майбутніх соціальних педагогів / Р.Х.Вайнола // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки.- Випуск 15, частина II. – Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2010. – С. 28-34.

Анотація. У статті подано визначення сутності та специфіки особистісного та особистісно орієнтованих підходів у структурі професійної практики майбутнього соціального педагога в умовах вищого навчального закладу.

887. Вайнола Р.Х.Проблемы профессиональной подготовки будущих социальных педагогов к работе в летних оздоровительных лагерях / Р.Х.Вайнола //Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: Сборник научных трудов с международным участием. Випуск сьмой. – Ростов-на-Дону, 2011. – С.245-250.

Аннотация. В статье представлено теоретико-методический анализ проблемы подготовки будущих социальных педагогов к работе в летних оздоровительных лагерях. Охарактеризованы примерные темы методического семинара для педагогов-вожатых, определены главные воспитательные цели работы в учреждениях оздоровления и отдыха детей и молодежи.

888. Вайнола Р.Х.Можливості застосування інтерактивних форм роботи в професійній підготовці майбутніх соціальних педагогів/ Р.Х.Вайнола // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2011. - №1-2 (січень-червень). –С. 21-28.

Анотація. У статті запропоновано підходи до визначення місця інтерактивних форм професійної підготовки соціальних педагогів. Визначено можливості застосування кейсів, портфоліо, ігрових вправ як інтерактивних форм роботи.

889. Вайнола Р.Х.Вузівська підготовка майбутнього соціального педагога як чинник висхідної соціальної мобільності/ Р.Х.Вайнола//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 14/частина 1/. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С.92-99.

Анотація. У статті надана характеристика та аналіз можливостей вузівської підготовки майбутніх соціальних педагогів для формування навичок позитивної соціальної мобільності майбутніх фахівців соціальної сфери; визначено зміст та методи формування відповідальності майбутніх соціальних педагогів та результативність формування навичок

соціальної мобільності майбутніх клієнтів соціально-педагогічної діяльності.

890. Вайнола Р.Х.Формування полікультурності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі позааудиторної виховної роботи/ Р.Х.Вайнола,Т.В.Осьмак // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 15 – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 36-42.

Анотація. У статті здійснено теоретико-методичний аналіз проблеми формування полікультурності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів у процесі позааудиторної виховної роботи. Визначено критерії та показники сформованості полікультурності, охарактеризовано педагогічні умови реалізації цього процесу.

891. Вайнола Р.Х.Особливості педагогічного забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів на початковому етапі навчання / Р.Х. Вайнола, Л.С. Неїжпапа //Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Микола Гоголя) / [за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко]. – Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2012. – №3. – С. 89-92.

Анотація. У статті здійснено аналіз стану проблеми професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів у системі навчально-виховної роботи університету. Визначено критерії, показники та рівні професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів. Охарактеризовано педагогічне забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів у системі навчально-виховної роботи університету.

892. Вайнола Р.Х.Магістерська асистентська практика як педагогічний чинник професійного самовдосконалення майбутнього соціального педагога/ Р.Х.Вайнола // Вісник Черкаського університету. Серія педагогічні науки. Випуск 128. – Черкаси, 2013. – С.136-142.

Анотація. У статті здійснено розкриття змісту та особливостей магістерської асистентської практики як педагогічного чиннику професійного самовдосконалення майбутнього соціального педагога; охарактеризовано шляхи підвищення ефективності даного виду виробничої практики.

893. Вайнола Р.Х.Модернізація змісту професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів: пошук та перспективи / Р.Х.Вайнола //Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. – Випуск 17. Частина 1. – Київ-Ів.-Франківськ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – С. 57-65.

Анотація. У статті надано характеристику змісту професійної підготовки майбутнього соціального педагога. Визначено особливості професійної підготовки соціального педагога у вищому навчальному закладі на засадах модернізації його компоненту підготовки.

894. Вайнола Р.Х. Технології особистісного розвитку магістрів засобами навчально-виховного процесу / Р.Х.Вайнола // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія №11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка.: збірник наукових праць. – Випуск 19 – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – С.11-16.

Анотація. У статті подана характеристика технологій особистісного розвитку студентів в процесі професійної підготовки в магістратурі. Особлива увага приділена використанню ресурсів практик, творчих конкурсів, майстра-класів, творчих проектів.

895. Вайнола Р.Х. Стратегії особистісного розвитку фахівця в умовах магістратури / Р.Х. Вайнола // Розвиток професіонала і професіоналізму: теорія і практика: зб. наук. пр. / за заг. ред. С. П. Архипової. – Черкаси: ФОП Гордієнко Є. І., 2014. – С.53-57.

Анотація. У статті подана характеристика стратегій особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі його професійної підготовки в магістратурі. Особливу увагу приділено використанню ресурсів практик, творчих конкурсів, майстер-класів.

896. Вайнола Р.Х. Особистісний підхід як передумова особистісного розвитку майбутнього соціального педагога / Р.Х. Вайнола: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції [Соціальна робота і сучасність: теорія і практика], (Київ, 18-19 травня 2006 р.). – К.: ІВЦ «Видавництво „Політехніка», 2006. – С.114-115.

Анотація. У тезах надано характеристику шляхів і механізмів особистісного розвитку майбутнього соціального педагога. Здійснено обґрунтування особистісного підходу як передумови особистісного розвитку майбутнього соціального педагога.

897. Вайнола Р.Х. Педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога у вищому педагогічному навчальному закладі / Р.Х. Вайнола: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції [«Наука та освіта – 2006»] – Том 3. Педагогічні науки. – Дніпропетровськ: Наука та освіта, 2006. – С.91-93.

Анотація. У тезах презентовано педагогічні засади особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі, охарактеризовано концепцію особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки.

898. Вайнола Р.Х. Формування особистісної готовності майбутнього соціального педагога до здійснення соціального супроводу інвалідів / Р.Х. Вайнола // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: тези доповідей. – К.: Університет «Україна», 2006. – С. 48-49.

Анотація. У тезах визначено професійний функціонал соціального педагога, що здійснює соціальний супровід молодих інвалідів. Виявлено шляхи формування готовності майбутніх соціальних педагогів до даного виду діяльності.

899. Вакуленко О. В., Пеша І. В. Концепція системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 13. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – С. 99-107.

Анотація. В статті розкрито концептуальні підходи до системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників соціальної сфери.

900. Вакуленко О. В. Теоретико-методологічні засади підготовки соціального працівника у ВНЗ з питань формування здорового способу життя // Соціалізація особистості: Збірник наукових праць / За заг. ред. проф. А. Й. Капської, Том XXVI. – К.: НПУ, 2005. – С. 117-124.

Анотація. Від рівня професійних, так і соціальних якостей студентської молоді – майбутніх фахівців, залежить розвиток держави у майбутньому. Особливої уваги потребує такий напрям підготовки як формування здорового способу життя, оскільки формується як професійний потенціал означеного напрямку, так і особистісний.

901. Вольнова Л. М. Соціальна складова професійної компетентності студентів – майбутніх фахівців системи діяльності «людина-людина» / Л. М. Вольнова // Актуальні

проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. Зб. наук. праць. – 2010. – № 7 (9). – С. 376-383.

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність формування соціокультурної компетентності майбутніх фахівців сфери діяльності «людина-людина». Визначено дослідників проблеми компетентності і розкрито взаємозв'язок поняття «компетентність» з низкою суміжних. Встановлено загальні і відмінні характеристики поняття «соціокультурна компетентність», подано авторське визначення цього поняття, представлено його характеристики, структуру і складові. Проаналізовано результати вивчення соціокультурної компетентності студентів.

902. Вольнова Л. М. Соціальна складова професійної компетентності студентів – майбутніх фахівців системи діяльності «людина-людина» / Л. М. Вольнова // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: тези доповідей: в 2-х ч.; ч. I. – К: Університет «Україна», 2010. – С. 201-208.

Анотація. Визначено дослідників проблеми компетентності і розкрито взаємозв'язок поняття «компетентність» з низкою суміжних. Встановлено загальні і відмінні характеристики соціокультурної компетентності, подано авторське визначення цього поняття, представлено його характеристики, структуру і складові. Проаналізовано результати вивчення соціокультурної компетентності студентів.

903. Вольнова Л. М. Рольовий репертуар і рольова компетентність студента – майбутнього соціального педагога / Л. М. Вольнова // Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах [Текст]: матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ, 21 травня 2010 р.) – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – С. 95-97.

Анотація. Розкрито необхідність обґрунтування рольової компетентності особистості та фахівця; визначено сутність поняття «рольова компетентність»; окреслено рольовий репертуар соціального педагога; визначено рівні професійно-рольової діяльності соціального педагога; подано трактування поняття «професійна рольова компетентність».

904. Вольнова Л. М. Соціокультурна компетентність викладача вищої школи як основа його психологічної культури / Л. М. Вольнова // Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 10-11 листопада 2011 р.) – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. – С. 86-87.

Анотація. З'ясовано значення соціокультурної компетентності при налагодженні взаємодії зі студентами, проаналізовано сутність та складові соціокультурної компетентності викладача ВНЗ (мотивованість викладача, сукупність особистісних якостей, знання про соціокультурну діяльність, культурно-фонові знання, уміння вирішувати соціокультурні завдання).

905. Вольнова Л. М. Соціокультурна компетентність як складова загальної соціально-психологічної підготовки фахівця сфери «людина-людина» / Л. М. Вольнова // Актуальні проблеми підготовки майбутніх вчителів початкової школи в умовах гуманізації вищої освіти: матер. міжвуз. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 28 лютого 2013 р. / [укл. О. Р. Поляновська, С. В. Чернюк]. – Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – С. 15-17.

Анотація. Обґрунтовано необхідність розвитку соціокультурно компетентної особистості, яка вміє налагоджувати міжкультурну комунікацію. Подано тлумачення поняття «соціокультурна компетентність педагога», представлено характеристику компонентів соціокультурної компетентності для представників професій типу «людина-людина» (когнітивний, комунікативний, емоційно-особистісний, діяльнісний).

906. Голубенко Т.О.Професійна підготовка соціальних працівників до роботи з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом/ Т.О.Голубенко //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Випуск 9. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009.–С. 23-28.

Анотація. Розкриваються особливості підготовки соціальних працівників до роботи з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом. Охарактеризовано теоретичний та практичний аспекти підготовки та основні компоненти, що впливають на готовність соціального працівника до роботи з цією категорією населення.

907. Голубенко Т.О.Проблема професійно-орієнтовної підготовки соціальних працівників в контексті Болонського процесу / Т.О.Голубенко //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Вип. 11. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С. 18-23.

Анотація. Розкрито вивчення наукових джерел, нормативно-правових актів, методичних матеріалів, здійснено аналіз підготовки фахівців соціальної сфери в Україні за Болонським процесом.

908. Голубенко Т.О.Особливості професійної підготовки працівників соціальної сфери у контексті вимог Болонського процесу / Т.О.Голубенко//Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Педагогіка та психологія» / Зб. наук. пр. міжнародної науково-практичної конференції «Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами». – 2011. – С. 46-52.

Анотація. Розкрито вивчення наукових джерел, нормативно-правових актів, методичних матеріалів, здійснено аналіз підготовки фахівців соціальної сфери в Україні за Болонським процесом.

909. Головка Н.І.Активізація пізнавальної діяльності студентів як засіб підвищення якості освіти в Україні / Н.І. Головка //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Випуск 9. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010. – С.15-20.

Анотація. Нова парадигма навчання передбачає впровадження активної пізнавальної діяльності кожного студента. Під час навчання студентів, викладачеві необхідно створювати пізнавальний інтерес до навчального матеріалу.

910. Головка Н. І.Активізація творчих здібностей студентів під час самостійної роботи / Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Випуск 12. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. –С. 30-37.

Анотація. Визначено сутність і завдання самостійної роботи студентів як запоруки розвитку їхніх інтелектуальних здібностей, зростання професійної підготовленості, активізації творчих здібностей студентів.

911. Головка Н. І.Комунікативна компетентність майбутнього соціального працівника як складова професійної діяльності/ Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. Випуск 13. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. –С. 34-45.

Анотація. В статті розглядається значення комунікативної компетенції, які складають вагомую частину професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. З цією метою пропонується застосовувати тренінги комунікативної компетентності.

912. Головка Н. І. Проблемне навчання як запорука активізації пізнавальної діяльності студентів / Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Випуск 13. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011.–С. 27-33.

Анотація. В статті розглядається питання активізації пізнавальної діяльності студентів за допомогою проблемного навчання. Ефективність проблемного навчання полягає також в тому, що воно сприяє розвитку пізнавальної, комунікативної, практичної і творчої діяльності студентів.

913. Головка Н. І. Самостійна робота як засіб активізації творчих здібностей студентів / Н.І. Головка // Збірник наукових праць викладачів НПУ імені М. П. Драгоманова – К. НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2012. –С. 60-61.

Анотація. Головна мета самостійної роботи – розширити і поглибити знання, уміння, отримані під час лекцій, семінарів, попередити їх забування, розвивати індивідуальну схильність, обдарованість та здібності студента.

914. Головка Н. І. Розвиток творчих здібностей студентів як фактор їх соціальної мобільності / Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Випуск 14. /Частина I/- К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. –С. 19-28.

Анотація. В статті розкривається сутність творчої особистості студента та ролі викладача у їх формуванні. На заняттях викладачеві необхідно формувати і збагачувати мотиви творчої діяльності студента, розвивати інтерес до творчості.

915. Головка Н. І. Роль викладача під час професійної підготовки майбутніх працівників соціальної сфери // Соціальна робота в Україні: теорія і практика: науково-методичний журнал. - 2013. - № 1-2. –С. 41-48.

Анотація. Стаття містить теоретичне обґрунтування ролі викладача у підготовці майбутніх соціальних робітників, розвиток творчих здібностей студентів.

916. Дьоміна Г. А. Професійно-особистісний розвиток емоційної стійкості майбутнього фахівця соціальної сфери / Г. А. Дьоміна // Дитинство. Освіта. Соціум» студентів і молодих вчених: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 119-122.

Анотація. Обґрунтована проблема емоційної стійкості та її місце у структурі професійних якостей майбутнього фахівця соціальної сфери.

917. Дьоміна Г. А. Психологічні особливості особистісної зрілості майбутніх фахівців соціальної сфери у процесі професійної підготовки / Г. А. Дьоміна // Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції / За заг. ред. проф. І. М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 27-28.

Анотація. Ціннісною характеристикою професійного зростання майбутнього фахівця соціальної сфери є розвиток його особистісної зрілості. Зазначений феномен є складним структурним утворенням та динамічним процесом, який формується під впливом різних факторів. Одним з важливих факторів становлення особистісної зрілості є спеціально організований процес навчання і виховання у вищому навчальному закладі.

918. Дьоміна Г.А. Професійно-особистісний розвиток самостійності майбутнього фахівця соціальної сфери / Г.А. Дьоміна // Педагогічні та психологічні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Одеса, 2013. – С. 5-8.

Анотація. Обґрунтовано, що однією з найважливіших компонентів становлення особистості фахівця соціальної сфери є його самостійність.

919. Дьоміна Г.А. Розвиток емоційної стійкості майбутнього практичного психолога / Г.А. Дьоміна // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка. – К.: ДП “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2013. – Том. X., Вип. 25. – С. 120-129.

Анотація. У статті розкриваються особливості емоційної стійкості студентів молодших курсів (спеціалізація практична психологія) як однієї з головних професійних якостей практичного психолога. За допомогою тестових методик ми визначили, що високий рівень емоційної стійкості серед студентів зустрічається дуже рідко, найбільш поширеним є середній і низький рівень емоційної стійкості.

920. Дьоміна Г.А. Психологічні особливості емпатії студентів – майбутніх соціально-психологічних працівників / Г.А. Дьоміна // Актуальні проблеми психології: Зб. наук. праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України / За ред. С.Д. Максименка. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. – Том VII. – Вип. 32. – С. 73-79.

Анотація. У статті розкриваються значення та особливості емпатії як одного з найважливіших особистісних рис фахівця соціальної сфери. На основі результатів емпіричного порівняльного дослідження емпатії дівчат та хлопців ми визначили високий, середній і низький рівень її розвитку та робимо висновок, що емпатія у дівчат має вищий рівень розвитку, ніж у хлопців.

921. Дьоміна Г.А. Психологічні особливості розвитку вольових якостей майбутніх фахівців соціальної сфери / Г.А. Дьоміна // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 31: [Зб. наук. праць]. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 118-124.

Анотація. В статті проаналізовано особливості розвитку волі студентів I-Шкурсів як професійно значущих якостей майбутнього фахівця соціальної сфери. В якості головних методик дослідження рівня вольового розвитку ми обрали: тест-опитувальник А.В. Зверкова та Е.В. Ейдмана та тест-опитувальник, на основі шкали локусу контролю Дж. Роттера.

922. Дьоміна Г.А. Психолого-педагогічні особливості розвитку відповідальності у майбутніх фахівців соціально-психологічної сфери / Г.А. Дьоміна // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. Зб. наукових праць. Випуск (65). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 215-222.

Анотація. У статті розкриваються значення і особливості розвитку відповідальності як професійно важливої якості майбутнього працівника соціально-психологічної сфери. Аналіз наукової літератури за останні 20 років з проблеми професійних і особистісних якостей фахівця соціально-психологічної сфери показав, що спостерігається певна залежність між особистісними та професійними якостями, а саме, ефективністю діяльності фахівця соціально-психологічної сфери.

923. Domina Ganna. Psychological analysis of sociability of the future social sphere specialists (Комунікбельність в структурі професійної моделі майбутнього практичного психолога) / Г.А. Дьоміна // Trendy ve vzdělávání. – Olomouc, 2014 – P. 302-305.

Анотація. У статті розкриваються особливості комунікбельності студентів

майбутніх фахівців соціальної сфери. За допомогою методики багатофакторного дослідження особистості Р. Кеттелла ми визначили, що високий рівень комунікабельності серед молоді зустрічається дуже рідко, найбільш поширеним є середній і низький рівень комунікабельності (як серед юнаків, так і серед дівчат).

924. Дьоміна Г.А. Психологічний аналіз розвитку безконфліктності майбутніх фахівців соціальної сфери у процесі професійної підготовки /Г.А. Дьоміна //Соціально-гуманитарний вестник Юга России: Научный журнал №5 (48). – Краснодар: ЦСПИ “Премьер”, 2014. – С. 21-27.

Анотація. У статті розкриваються особливості безконфліктності студентів (майбутніх фахівців соціальної сфери) як однієї з головних професійних якостей. За допомогою тестових методик та соціально-психологічного тренінгу ми визначили, що більш популярною стратегією поведінки в конфліктних ситуаціях є співробітництво та компроміс.

925. Капська А.Й. Підготовка конкурентноспроможних випускників ВНЗ у контексті забезпечення їх соціальної мобільності// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Збірник наукових праць. – Випуск 14 /частина III/. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 3-8.

Анотація. У статті ставиться питання про соціальну мобільність як явище, яке сприяє посиленню конкурентноспроможності випускників ВНЗ, а також розкриваються деякі особливості й ознаки соціальної мобільності молодих людей.

926. Капська А.Й. Організація самостійної роботи студентів у світлі вимог Болонської системи // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: Зб. наук. пр. НПУ імені М.П. Драгоманова / За заг. ред. А.Й. Капської. – К.: НПУ, 2006. – Т. 29. – С. 3-11.

Анотація. У статті уточнено трактування поняття «самостійна робота»; надана характеристика особливостей організації самостійної роботи студентів в контексті вимог Болонської системи.

927. Капська А.Й. Проблема моделювання самостійної роботи майбутніх соціальних педагогів у світі Болонського процесу // Проблеми ефективності співпраці. – Черкаси: ЧНУ, 2006. – С. 7-9.

Анотація. У статті висвітлюється проблема моделювання самостійної роботи майбутніх соціальних педагогів; надана характеристика особливостей організації самостійної роботи студентів в контексті вимог Болонської системи.

928. Капська А.Й. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Соціально-педагогічні проблеми дітей і молоді: сб. ст. – Ростов-на-Дону, 2008. – Вып. 4. – С. 11-17.

Анотація. В статті розглядається питання професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників. Ефективність професійної підготовки залежить від розвитку пізнавальної, комунікативної, практичної і творчої діяльності студентів.

929. Капська А.Й. Деякі аспекти професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Соціалізація особистості. Педагогічні науки: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова / за заг. ред. А. Й. Капської. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – Т. 28. – С. 3-13.

Анотація. У статті вперше розкриваються проблеми, що потребують об'єктивного вирішення питань до підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників у вищому навчальному закладі, а також пропонуються шляхи її вирішення.

930. Капська А.Й. Соціальне виховання студентів у сучасній вищій школі – одна із актуальних проблем // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені П. Тичини / Гол. ред. М. Т. Мартинюк. – К.: Наук. світ., 2007. – С. 18-21.

Анотація. У статті розкриваються окремі аспекти соціально-виховної роботи із студентами - майбутніми фахівцями в соціальній сфері.

931. Капська А.Й. Підготовка волонтерів до соціальної роботи: навчально-методичний комплекс / За ред. А. Й. Капської. – К.: ДЦССМ, 2005. – 152 с.

Анотація. Представлено особливості та охарактеризовано підготовку волонтерів до соціальної роботи. Визначено форми організації залучення волонтерів до соціальної роботи в сучасних умовах.

932. Капська А.Й. Концептуальні підходи в організації кредитно-модульного навчання студентів у вищих навчальних закладах // Викладач і студент: проблема ефективності співпраці: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – С. 31-38.

Анотація. У статті розкрито концептуальні підходи до організації кредитно-модульного навчання студентів у вищих навчальних закладах.

933. Капська А.Й. Концептуальний підхід до організації професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників // Педагогічна освіта в Україні: Роль психолого-педагогічних кафедр [Текст]: збірник матеріалів Всеукраїнської наради-семінару завідувачів психолого-педагогічних кафедр вищих навчальних закладів 16 червня 2006 року / За ред. Б. М. Жебровського; Міністерство освіти і науки України, Інститут інформаційних технологій і змісту освіти, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - К.: Знання, 2006. – С. 62-80.

Анотація. У статті розкрито концептуальні підходи до організації професійної підготовки соціальних педагогів і соціальних працівників в умовах вищих навчальних закладів.

934. Капська А.Й. Деякі аспекти соціального виховання студентів у сучасній вищій школі // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. Випуск 4. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006. – С. 55-61.

Анотація. У статті розкриваються окремі аспекти соціально-виховної роботи із студентами - майбутніми фахівцями в соціальній сфері.

935. Капська А.Й. Самостійна робота як спосіб забезпечення пізнавальної і творчої діяльності майбутніх соціальних педагогів // Соціалізація особистості. Педагогічні науки [Текст]: збірник наукових праць. - Т. 24 / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова; Редкол. В.П. Андрущенко (шеф-ред.), А.Й. Капська (відп. ред.), Л.І. Міщик та ін. - Київ: Логос, 2005. – С. 3-14.

Анотація. У статті розкрито значення самостійної роботи студентів в умовах кредитно-модульного навчання. Представлено самостійну роботу студентів як спосіб забезпечення пізнавальної і творчої діяльності майбутніх соціальних педагогів.

936. Капська А.Й. Ступенева система професійного підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: до 170-річного ювілею. Сер. 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – Вип. 1 (23). – С. 19-29.

Анотація. У статті розкриваються концептуальні підходи до вирішення проблем щодо дворівневої підготовки фахівців соціально-педагогічної сфери діяльності та її співвідношення з Болонським процесом.

937. Капська А.Й. Ефективність багаторівневої системи професійної підготовки працівників соціально-педагогічної сфери // Соц. робота в Україні: теорія і практика. – 2006. - № 1. – С. 45 – 52.

Анотація. Впровадження багаторівневої системи вищої освіти в сучасних умовах дозволяє задовольнити освітні запити молоді. Про алгоритми моделювання такої системи в педагогічній освіті, в галузі підготовки працівників соціальної сфери йдеться у статті.

938. Капська А.Й. Актуальність багаторівневої системи професійної підготовки спеціалістів соціально-педагогічної сфери // Сучасний стан і перспективи розвитку соціально-гуманітарних наук та освіти: збірник наук.праць присвячений 10-річчю соціально-гуманітарного фак-ту / редкол.: В. Д. Бондаренко, І. П. Устинова [та ін.]; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ : [б. и.], 2002. – С. 149-157.

Анотація. У статті розкривається актуальність багаторівневої системи професійної підготовки спеціалістів соціально-педагогічної сфери. Обґрунтовується двоступеневість як необхідність, що спричинена як зовнішніми, так і внутрішніми критеріями.

939. Капська А.Й. Діагностування особливостей виховного процесу – необхідний фактор у професійній підготовці соціального педагога // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. - Вип. 1. – К., 2000. – С. 58-64.

Анотація. У статті розкриваються особливості діагностування виховного процесу як необхідного фактору для ефективності професійної підготовки соціального педагога.

940. Капська А.Й. Практична діяльність студентів як оптимальна умова їх професійної підготовки до роботи в різних соціальних умовах / Р. Х. Вайнола, А. Й. Капська // Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: матеріали доп. та повідомлень міжнар. наук.-практ. конф. – Ужгород: УДУ, 1999. – С. 281-286.

Анотація. У статті представлена модель практичної діяльності студентів, що реалізується в процесі їх професійної підготовки до роботи в різних соціальних умовах.

941. Капська А. Й. Професійна підготовка соціального педагога до роботи в сім'ї // Соціалізація особистості: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. - Вип. 2. – К.: НПУ, 1999. – С. 3-11.

Анотація. В контексті високих вимог до професії соціального педагога та підготовки майбутніх соціальних педагогів, проблема підготовки соціальних педагогів до роботи в сім'ї набуває особливої актуальності.

942. Капська А. Й. Методика моделювання сценарію життя як механізм підготовки студентів до формування особистості підлітка // Наука і сучасність: зб. наук. пр. НПУ імені М. П. Драгоманова. – К.: Логос, 1999. – Вип. 2. – Ч. 3. – С. 3-7.

Анотація. У статті представлено методіку моделювання сценарію життя як механізму підготовки студентів до формування особистості підлітка.

943. Капська А.Й. Діагностування особливостей виховного процесу – необхідний фактор у професійній підготовці соціального педагога // Наука і сучасність: зб. наук. пр. НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 1999. – Ч. 2. – С. 3-9.

Анотація. У статті розкрито особливості діагностування виховного процесу,

представлено необхідні фактори у професійній підготовці соціального педагога

944. Капська А.Й. Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К.: ІЗМН, 1998. – 192 с.

Анотація. Розкрито особливості виховної діяльності студентів, що реалізуються в процесі їх професійної підготовки. Представлено програмні матеріали з організації виховної діяльності.

945. Капська А.Й. Деякі особливості формування готовності студентів допрофесійної діяльності // Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів: теорія, практика, програми / Н. І. Косарева (упоряд.), А. Й. Капська (ред.). – К.: ІЗМН, 1998. – С. 5-12.

Анотація. Розкрито особливості формування готовності студентів до професійної діяльності. З'ясовано структурні компоненти готовності студентів до професійної діяльності.

946. Капська А.Й. Формування комунікативних умінь у студентів в системі професійної підготовки / А.Й. Капська, А.І. Годлевська // Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності: зб. наук. ст. – К.: ІЗМН, 1996. – С. 44-52.

Анотація. У статті автори обґрунтовують особливості та специфіку формування комунікативних умінь у студентів в системі професійної підготовки.

947. Капська А.Й. Професійна підготовка студентів педагогічних інститутів до виховної діяльності: зб. наук. ст. / Мін-во освіти України. ІЗМН; авт.: М. Барахтян, О. Безпалько, А. Й. Капська, О. Г. Карпенко, Р. І. Короткова, В. Т. Куєвда, І. О. Трухін, К. В. Щербакові [та ін.] ; за ред. А. Й. Капської. – К.: ІЗМН, 1996. – 96 с.

Анотація. В контексті вимог до професійної підготовки студентів, проблема їх підготовки до виховної діяльності набуває особливої актуальності.

948. Капська А.Й. Самореалізація особистості студента в системі формування ціннісних орієнтацій // Високі технології виховання. – Харків: ХДПУ, 1995. – С. 61-67.

Анотація. Розкрито особливості формування ціннісних орієнтацій студентів. Представлено самореалізацію особистості студента в системі формування ціннісних орієнтацій.

949. Капська А.Й. Рейтингова система оцінки результатів педагогічної практики з виховної роботи студентів під час педагогічної практики / А.Й. Капська, О.В. Безпалько // Впровадження рейтингової системи оцінювання знань студентів вузу: тези доп. Міжвузівської науково-практичної конференції, присвяч. 75-річчю УДПУ імені М. П. Драгоманова (Київ, 24 листопада 1994 р). – К.: УДПУ, 1994. – С. 52-53.

Анотація. Представлено практичні аспекти впровадження рейтингової системи оцінки результатів педагогічної практики з виховної роботи студентів під час проходження педагогічної практики.

950. Карпенко О.Г. Соціальний працівник: деякі аспекти професійної підготовки: [навчально-методичний посібник] / О.Г. Карпенко. – К.: ДІРСМ, 2007. – 144 с.

Анотація. У навчально-методичному посібнику представлено теоретичні положення

про суспільне призначення професії соціального працівника. Охарактеризовано фахові вимоги до здійснення професійної підготовки соціального працівника.

951. Карпенко О.Г. Професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти: науково-методичний та організаційно-технологічний аспекти. Монографія. / О.Г. Карпенко / [за ред. С.Я.Харченко]. –Київ-Дрогобич: Коло, 2007. – 374 с.

Анотація. У монографії представлено теоретичні та методичні засади професійної підготовки соціального працівника; обґрунтовано теоретико-методологічні і практичні вимоги до діяльності фахівця в соціальній сфері; здійснено предметно-структурний і ціле змістовий аналіз підготовки майбутнього соціального працівника у вищій педагогічній школі; окреслено шляхи формування професійно-особистісних якостей соціального працівника в умовах теоретичної та практичної підготовки та його вплив як суб'єкта на негативні процеси у соціумі; визначено соціально-педагогічні умови ефективного функціонування системи професійної підготовки соціальних працівників.

952. Карпенко О.Г. Професійна підготовка соціального працівника в умовах неперервної освіти: сб. научных трудов за материалами II Международной периодической научно-практической конференции 3–7 октября 2005 г. [Альянс наук: ученый – ученому]. – Т.2. – Днепропетровск: НАЦ "Эра", 2005. – С. 62-65.

Анотація. Розкрито особливості професійної підготовки соціальних працівників як складової неперервної освіти.

953. Карпенко О.Г. Підвищення рівня професійної підготовки студентів до соціальної роботи: соціально-педагогічний аспект / О.Г. Карпенко // Соціалізація особистості: збірник наукових праць / [за заг. ред. проф. А.Й.Капської]. – 2005. – Том XXX. – С. 35–46.

Анотація. У статті обґрунтовано проблему підвищення рівня професійної підготовки студентів до соціальної роботи. Розкрито соціально-педагогічні умови здійснення професійної підготовки майбутніх соціальних працівників.

954. Карпенко О.Г. Проблеми професіоналізму в системі підготовки студентів до соціальної роботи / О.Г. Карпенко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. – 2006. – №1. – С. 13-16.

Анотація. У статті представлена проблематика процесу формування професіоналізму в системі підготовки студентів до соціальної роботи.

955. Карпенко О.Г. Складові професійної компетентності соціального працівника / О.Г. Карпенко // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: зб. наукових праць. – 2006. – Вип. 37. – С. 114-120.

Анотація. Розкрито теоретико-методологічні аспекти формування професійної компетентності соціальних працівників відповідно до визначених складових професійної компетентності.

956. Карпенко О.Г. Роль професійно-орієнтованих технологій у процесі теоретичної підготовки майбутніх соціальних працівників / О.Г. Карпенко // Молодь і ринок. Серія: Педагогіка. Суспільні науки. Менеджмент. Маркетинг. Економіка. – №8. – 2006. – С. 141-148.

Анотація. У статті розкрито роль професійно-орієнтованих технологій у процесі теоретичної підготовки майбутніх соціальних працівників.

957. Карпенко О.Г. Розвивальні технології у позанавчальній діяльності студентів як ефективна умова готовності до соціальної роботи/ О.Г. Карпенко //Викладач і студент:проблеми ефективної співпраці:матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Черкаси, 5–6 жовтня 2006 р.). – Черкаси: ЧНУ, 2006. – С.111-112.

*Анотація.*Визначено розвивальні технології у позанавчальній діяльності студентів як ефективної умови готовності до соціальної роботи.

958. Карпенко О.Г. Проблеми і перспективи підготовки соціального працівника у вищому навчальному закладі / О.Г. Карпенко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. – 2004. – №1 (23). – С. 70-91.

*Анотація.*У статті обґрунтовано проблеми і перспективи підготовки соціального працівника у вищому навчальному закладі.

959. Карпенко О.Г. Деякі аспекти активізації процесу професійної підготовки соціальних працівників / О.Г. Карпенко//Соціальна робота в Україні: теорія і практика: [науково-методичний журнал]. – № 4 (12). – 2005. – С. 29-37.

*Анотація.*У статті автор розкриває особливості активізації процесу професійної підготовки соціальних працівників в умовах вищих навчальних закладів.

960. Карпенко О.Г. Деякі аспекти практичної підготовки майбутніх соціальних працівників у вищих навчальних закладах: зб. наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції 17–18 квітня 2007 р. [Соціальна робота в Україні: вектор розвитку в третьому тисячолітті] // Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наукових праць. – Випуск 5. (Ч. 1.) – К.: НПУ, 2007. – С. 225-230.

*Анотація.*Представлено роль та значення практичної підготовки майбутніх соціальних працівників у вищих навчальних закладах.

961. Карпенко О.Г. Використання розвивальних технологій у позанавчальній діяльності студентів як ефективна умова готовності до соціальної роботи / О.Г. Карпенко // Вісник Черкаського університету. Серія педагогічні науки. – 2006. – Випуск 89. – С.60-66.

*Анотація.*У статті розкрито особливості застосування розвивальних технологій у позанавчальній діяльності студентів як ефективна умова готовності до соціальної роботи.

962. Карпенко О.Г. Теоретико-методологічні підходи підготовки студентів у вищих навчальних закладах до соціальної роботи / О.Г. Карпенко //Імідж сучасного педагога: орієнтири соціального педагога. – 2006. – №7. – С.7-10.

*Анотація.*У статті обґрунтовано теоретико-методологічні підходи до підготовки студентів у вищих навчальних закладах.

963. Карпенко О.Г. Використання інформаційно-рефлексивних технологій у процесі формування готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності / О. Г. Карпенко //Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2007. – №1. – С. 12-21.

*Анотація.*У статті представлено практичні аспекти використання інформаційно-рефлексивних технологій у процесі формування готовності майбутніх соціальних працівників до професійної діяльності.

964. Карпенко

О.Г.Професійні функції соціального працівника як складова професійної компетентності / О.Г. Карпенко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наукових праць Уманського педагогічного університету імені П.Тичини. – 2007. – Вип. 20. – С. 26-33.

Анотація. Автор визначає професійні функції соціального працівника. Розкриває структурні компоненти професійної компетентності соціального працівника та їх взаємозв'язок з професійними функціями діяльності фахівців соціальної сфери.

965. Ковчина І.М.Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу [Текст]: матеріали Молодіжної міжвузівської науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 березня 2012 року) / За заг. ред. проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 60с.

Анотація. У матеріалах конференції розглянуто сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу.

966. Ковчина І.М.Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу [Текст]: матеріали Молодіжної міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 квітня 2013 року) / За заг. ред. проф. І.М. Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 52 с.

Анотація. У матеріалах конференції розглянуто сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу.

967. Ковчина І.М.Сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери в умовах євроінтеграційного процесу [Текст]: матеріали II Міжнародної молодіжної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 4 грудня 2013 року) / За заг. ред. проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013. – 68 с.

Анотація. У матеріалах конференції розглянуто сучасні проблеми підготовки майбутніх фахівців в умовах євроінтеграційного процесу.

968. Ковчина І.М.Професійна підготовка студентів – освітня складова суспільного розвитку [Текст]: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 5 грудня 2012 року) / За заг. ред. проф. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 60 с.

Анотація. У матеріалах конференції розглянуто теоретико-практичні аспекти здійснення професійної підготовки студентів.

969. Ковчина І.М.Професійна підготовка студентів соціально-педагогічної сфери – освітня складова суспільного розвитку [Текст]: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (дистанційної) (Київ, 1 квітня 2014 року) / За заг. ред. І.М.Ковчиної. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 120с.

Анотація. У матеріалах конференції розглянуто теоретико-практичні аспекти здійснення професійної підготовки студентів.

970. Короткова Р.І.Готовність студентів до володіння технікою мовлення як умова розвитку професійних умінь // Соціалізація особистості: Міжкафедральний збірник наукових статей / За загальною редакцією А.Й.Капської.-К.: НПУ, 2002. –С. 44-50.

Анотація. Готовність студентів до володіння технікою мовлення розглядається як одна з ключових позицій педагогічної майстерності, що сприяє розвитку професійних умінь майбутніх педагогів.

971. Костюшко Г. О., Клачко Н.П. Тренінг як ефективна форма роботи по формуванню здорового способу життя/ Г. О. Костюшко, Н.П. Клачко // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота, філософія освіти: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 2. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С. 115-123.

Анотація. Розкрита одна з ефективних форм практичної діяльності соціальних педагогів і соціальних працівників

972. Матвійчук Т.В. Особливості формування професійної компетентності майбутнього фахівця в процесі навчання у ВНЗ / Т.В. Матвійчук // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 656. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. – С. 98-106.

Анотація. У статті на основі аналізу підходів до визначення професійної компетентності охарактеризовано особливості її формування у майбутніх фахівців під час організації навчально-виховного процесу вищого навчального закладу.

973. Матвійчук Т.В. Проблема співвідношення освітнього середовища і творчої активності студентів ВНЗ / Т.В. Матвійчук // Гуманітарний вісник – додаток 1 до вип. 27, Том V (38): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2012. – С. 300-306.

Анотація. В статті розглянуті та проаналізовані основні результати дослідження співвідношення творчої активності студентів та освітнього середовища вищого навчального закладу.

974. Матвійчук Т.В. Сучасні підходи до характеристики діяльності викладача вищої школи / Т.В. Матвійчук // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 517. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – С. 60-67.

Анотація. У статті розкрито структуру діяльності викладача вищого навчального закладу, визначено основні завдання, що вирішуються викладачем вищої школи в процесі реалізації функцій педагогічної діяльності.

975. Мельничук О.Б. Психологічні основи формування професійної Я-концепції майбутніх фахівців соціальної сфери // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота, філософія: Міжнародний збірник наукових праць НПУ імені М.П. Драгоманова. – Випуск 2 / За заг. ред. В.П. Андрущенко, А.О. Ярошенко, І.П. Ковчиної. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – С. 61-69.

Анотація. Обґрунтовано психологічні умови та засоби процесу формування професійної Я-концепції майбутніх фахівців соціальної сфери.

976. Мельничук О.Б. Формування професійної культури майбутніх фахівців соціальної сфери в умовах вузівської підготовки // Актуальні питання психологічного забезпечення навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах [Текст]: матеріали міжвуз. наук.-практ. конф. (Київ, 25 травня 2012 р.) – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2012. – С. 143-145.

Анотація. Розглянуто зміст та структура поняття психологічна культура фахівця,

проаналізовано особливості процесу формування професійної культури майбутніх фахівців соціальної сфери у мовах професійного навчання.

977. Мельничук О.Б. Психологічні особливості особистісної установки «альтруїзм-егоїзм» у майбутніх фахівців соціальної сфери / О.Б.Мельничук //Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук:Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції: (21-22 березня 2014 р., м. Одеса) / Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2014. – С.24-27.

Анотація. Проаналізовано особливості прояву особистісної установки «альтруїзм-егоїзм» у майбутніх фахівців соціальної сфери.

978. Мельничук О.Б. Пізнавальна культура вузу як умова становлення професійного інтелекту майбутніх фахівців з соціальної роботи / О.Б.Мельничук //«Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні».Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 25-26 квітня 2014 року): – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2014. –С. 20-23.

Анотація. Розглянуто зміст та значення пізнавальної культури вузу як умови становлення професійного інтелекту майбутніх фахівців з соціальної роботи.

979. Мельничук О.Б. Соціальний інтелект як складова професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери / О.Б.Мельничук //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. - Херсон, 2014. - Випуск 1. Том 2. – С.52-57.

Анотація. У статті проаналізовано зміст та особливості прояву соціального інтелекту як складової професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери, визначено психологічні умови його становлення в процесі професійної вузівської підготовки.

980. Мельничук О.Б. Формування інтелектуальної готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до інноваційної діяльності/ О.Б. Мельничук //Ukraine – EU. Modern technology, business and law: collection of international scientific papers: in 2 parts. Part 2. Modern engineering. Sustainable development. Innovations in social work: philosophy, psychology, sociology. Current problems of legal science and practice. – Chernihiv: CNUT, 2015. – С.191-192.

Анотація. Розглянуто феномен інтелектуальної готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до інноваційної діяльності, що включає репродуктивний, евристичний та прогностичний рівні.

981. Міхеєва О.Ю. Загальна характеристика професійної підготовки соціальних педагогів в Україні / О.Ю. Міхеєва // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. Том XXXII. - 2009. –С. 21-29.

Анотація. Охарактеризовано стан професійної підготовки соціальних педагогів в Україні, визначено рівні та дана характеристика етапів професійної підготовки даних фахівців.

982. Неїжпапа Л.С. Проблеми допрофесійної підготовки майбутніх соціальних педагогів в умовах профільного навчання / Л.С. Неїжпапа //Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2008. - №1. – С. 43-49.

Анотація. У статті розкриваються особливості навчання майбутніх соціальних педагогів та можливості такого навчання в умовах профілізації старшої школи, аналізуються специфічні проблеми допрофесійної підготовки.

983. Неїжпапа Л.С.Деякі аспекти професійного самовизначення студентів/ Л.С. Неїжпапа//Педагогіка та психологія. – Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2011. – Вип. 570. – С. 118-125.

Анотація. В даній статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення» та його основні етапи. Розглянуто особливості професійного самовизначення майбутніми соціальними педагогами. Визначено основні мотиви вибору професії.

984. Неїжпапа Л.С.Професійне самовизначення студентів у процесі навчально-виховної роботи студентів / Л.С. Неїжпапа// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка. зб. наук. праць. Вип. 13. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – С.53-62.

Анотація. У статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення студентів», визначено основні труднощі, з якими зіштовхують студенти в процесі професійного навчання, окреслено можливості навчально-виховного процесу університету по формуванню професійного самовизначення майбутніх фахівців.

985. Неїжпапа Л.С.Деякі аспекти професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа// Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 20 квітня 2011 р.) / [за заг. ред. Огнев'юка В.О.]. – К.: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2011. – С. 116-120.

Анотація. Визначено поняття «професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів». Охарактеризовано основні проблеми та мотиви вибору професії «соціальний педагог».

986. Неїжпапа Л.С.Стадії та рівні професійного самовизначення студентів/ Л.С. Неїжпапа//Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (Запоріжжя, 10-11 листопада 2011 р.) – Запоріжжя: ЗНУ, 2011. –С. 39-40.

Анотація. Окреслено рівні професійного самовизначення студентів: діяльнісно-орієнтований, навчально-орієнтований, особистісно-орієнтований. Проаналізовано підходи до визначення стадій.

987. Неїжпапа Л.С.Соціальна мобільність і професійне самовизначення молоді в процесі фахової підготовки / Л.С. Неїжпапа // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 14. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2012. – (частина II): зб. наук. праць. – С.183-192.

Анотація. У статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення студентів», «соціальна мобільність», «професійна мобільність»; розглянуто основні проблеми вищої освіти як чинника соціальної мобільності молоді; окреслено сучасні тенденції, які визначають соціальну мобільність студентів; визначено зв'язок процесів професійного самовизначення і соціальної мобільності молоді.

988. Неїжпапа Л.С.О професиональном самоопределении будущих социальных педагогов в высшей школе / Л.С. Неїжпапа//Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: сбор. научн. трудов (с международным участием). В 2-х частях. Ч.1. – Ростов-на Дону, 2012. – С. 199-204.

Анотація. В статье проанализировано понятие «профессиональное самоопределение будущих социальных педагогов», определены основные трудности, с которыми сталкиваются студенты в процессе профессиональной учебы, обозначены возможности учебно-воспитательного процесса университета по формированию профессионального самоопределения будущих специалистов.

989. Неїжпапа Л.С.Оцінка та аналіз рівнів сформованості показників професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 16: зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – С.93-103.

Анотація. У статті визначено критерії та показники професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів, проаналізовано рівні сформованості показників професійного самовизначення у першокурсників за п'ятьма критеріями. Узагальнено необхідні напрями роботи по забезпеченню професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів у навчально-виховній системі університету

990. Неїжпапа Л.С.Можливості навчально-виховного процесу педагогічного університету у формуванні професійного самовизначення студентів / Л.С. Неїжпапа//Актуальні проблеми вищої професійної освіти України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 22-23 березня 2012 р.) - К.: НАУ, 2012. – С.51-52.

*Анотація.*Визначено труднощі, з якими зіштовхують студенти в процесі професійного навчання, окреслено можливості навчально-виховного процесу університету по формуванню професійного самовизначення майбутніх фахівців.

991. Неїжпапа Л.С.Проблеми професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів в університеті / Л.С. Неїжпапа//Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (Київ, 19 квітня 2012 р.) / [за заг. ред. Огнев'юка В.О.]. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 202-211.

Анотація. В даній статті проаналізовано деякі аспекти професійної підготовки соціального педагога, зміст поняття «професійне самовизначення майбутнього соціального педагога». Розглянуто результати експериментального дослідження професійного самовизначення студентів першого курсу спеціальності «соціальна педагогіка». Визначено основні проблеми професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

992. Неїжпапа Л.С.Роль фахових соціально-педагогічних дисциплін у професійному самовизначенні першокурсників / Л.С. Неїжпапа// Друга Всеукраїнська наукова конференція [«Досягнення соціально-гуманітарних наук в сучасній Україні»], (Дніпропетровськ, 28 квітня 2012 р.): у 3-х частинах. – Дніпропетровськ: ТОВ «Інновація», 2012. – Ч.1. – С. 7-8.

Анотація. На основі здійснено контент-аналізу змісту фахових дисциплін для студентів першого курсу спеціальності «Соціальна педагогіка» визначено, який вплив вони здійснюють на професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів, зокрема на інформаційний компонент професійного самовизначення.

993. Неїжпапа Л.С.Педагогічне забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів: методичні рекомендації / Л.С. Неїжпапа; за ред. проф. Р.Х. Вайноли. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 104 с.

*Анотація.*в методичних рекомендаціях охарактеризовано проблеми професійного самовизначення особистості, студента та майбутнього соціального педагога. Окреслено педагогічні умови та форми роботи по забезпеченню професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів в системі навчально-виховної роботи університету.

994. Неїжпапа Л.С.Роль куратора у професійному самовизначенні студентів-першокурсників вищої школи / Л.С. Неїжпапа //Науковий часопис НПУ імені М.П.

Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 18: зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С.180-186.

Анотація. У статті визначено поняття куратор академічної групи, його функції, обґрунтовано необхідність взаємодії куратора з першокурсниками. Проаналізовано місце куратора у професійному самовизначенні студентів першого курсу. Узагальнено необхідні напрями та форми роботи куратора по забезпеченню професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

995. Неїжпапа Л.С. Вплив професійного самовизначення майбутнього соціального педагога на процес його професійного становлення / Л.С. Неїжпапа // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вип. 19: зб. наук. праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 24-29.

Анотація. У статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення» та «професійне становлення» майбутніх фахівців, визначено етапи професійного становлення особистості, окреслено умови професійного становлення студентів вищого навчального закладу та узагальнено педагогічні умови професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

996. Патинок О.П. Особливості прояву видів відповідальності майбутніх соціальних працівників у процесі професійної підготовки // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2008. – №2. – С.30-37.

Анотація. У статті розкрито особливості прояву видів відповідальності майбутніх соціальних працівників у процесі професійної підготовки.

997. Патинок О.П. Програма активізації механізмів формування відповідальності як професійно значущої якості майбутнього соціального працівника // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наук. пр. Випуск 5. (Частина II). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – С.135-140.

Анотація. У статті представлена програма активізації механізмів формування відповідальності як професійно значущої якості майбутнього соціального працівника.

998. Патинок О.П. Особливості структурних компонентів відповідальності особистості майбутнього соціального працівника // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2007. – №1. – С.30-37.

Анотація. Автор розкриває особливості структурних компонентів відповідальності особистості майбутнього соціального працівника.

999. Романова Н.Ф. Впровадження навчально-виховних програм щодо формування здорового способу життя у студентському середовищі // Соціальна політика, соціальна робота й охорона здоров'я: як Україні досягти європейського рівня якості послуг. Матеріали наукової конференції. (Київ, 8 лютого 2007 р.) – К.: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2007. – С. 158-164.

Анотація. Описано зміст навчально-виховних програм з формування здорового способу життя серед майбутніх соціальних працівників; описано основні результати досліджень щодо змісту таких програм; визначено головні складові такого навчання та вказано на важливість використання в процесі їх реалізації принципу «рівний-рівному».

1000. Романова Н.Ф. Інноваційні форми підготовки майбутніх спеціалістів соціальної сфери у вищій школі // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2007. - № 2. - С. 42-48.

Анотація. Визначаються теоретичні засади інноваційних форм підготовки студентів, які готуються до роботи у соціальній сфері; надається аналіз кращих практик, які застосовуються у ВНЗ тощо.

1001. Романова Н.Ф. Залучення студентської молоді до реалізації волонтерських програм: мотиваційні фактори // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. - 2008. - № 3. - С. 31-44.

Анотація. Розглядаються мотиваційні фактори щодо залучення студентської молоді до волонтерської роботи; вказуються можливі варіанти заохочення; надаються теоретичні визначення основних понять із даної тематики; описано найбільш поширені волонтерські програми.

1002. Романова Н.Ф., Полякова Г.А. Особливості тренінгового навчання майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі // Науковий часопис НПУ ім. Н.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. - Випуск 17 / частина III. - Київ - Ів-Франківськ: Вид-во НПУ ім. Н.П. Драгоманова, 2013. - С. 177 - 184.

Анотація. Описано особливості технології проведення тренінгів для студентів у процесі навчання у ВНЗ; визначено основні навчальні модулі та їх змістовну складову; вказано на специфіку роботи з учасниками та перспективи такого навчання для майбутнього професійного становлення.

1003. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Компетентність майбутніх фахівців: методологія та досвід формування в умовах вищої школи // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. - Вип. 8. - 36 наукових праць. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. - С. 3-9.

Анотація. У статті проаналізовані основні підходи до визначення сутності поняття „компетентність”; узагальнено моделі формування компетентності. На основі аналізу наукових досліджень обґрунтовано побудову узагальненої моделі формування компетентності майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки.

1004. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Технологізація професійної підготовки майбутніх фахівців як провідна складова якості соціальної освіти // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. - Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: 36. наук. праць. - Випуск 6. - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. - С. 48-57.

Анотація. У статті розкрито переваги та протиріччя провідних освітніх парадигм, проаналізовано концептуальні положення стосовно визначення специфічних умов технологізації професійної підготовки фахівців соціальної сфери в контексті Болонського процесу.

1005. Savelchuk Iryna. Innovativetrainingofsocialworkersasascientificproblem(Інноваційна підготовка соціальних працівників як наукова проблема) // Socialinis ugdyimas. Social Education. - Nr. 4 (36): Specialus numerius /Special edition/ «Long term and interactive competencies search in education» - Vilnius, 2013. - P. 27-33. (SocINDEX with Full Text (EBSCO Publishing)).

Анотація. У статті розкриваються основні характеристики професійної підготовки соціальних працівників до інноваційної діяльності. Обґрунтовуються додаткові можливості застосування інноваційних технологій у навчальному процесі.

1006. Савельчук І.Б. Розвиток інноваційного потенціалу майбутніх соціальних працівників як орієнтир оновлення системи професійної підготовки // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). - №5 (288) березень, Ч.І. -2014. – С.216-222.

Анотація. У статті представлено теоретичне обґрунтування розвитку інноваційного потенціалу студентів за спеціальністю «Соціальна робота» на засадах технології оновлення підготовки до інноваційної професійної діяльності у сфері надання соціальних послуг.

1007. Savelchuk Irina (Савельчук І.Б.) Innovative environment as a factor of modern technology in practice training specialists. (Інноваційне середовище як чинник впровадження сучасних технологій в практику підготовки фахівців) // Problemynowoczesnejedukacji. Co teraz i co różniej. -Tom IV. Wydawnictwo WSL 2014.– P. 71-81.

Анотація. Стаття присвячена дослідженню проблеми формування інноваційного середовища у вищих навчальних закладах. Досліджено зміст поняття «інноваційне середовище» в сучасній теорії та можливостей його впливу на практику підготовки соціальних працівників. Розглянуто створення, наповнення та використання інноваційного середовища у забезпеченні інноваційності процесу навчання.

1008. Савельчук І.Б. До проблеми розвитку інноваційного потенціалу соціальних працівників у процесі їх професіоналізації//Єдність навчання та наукових досліджень – головний принцип університету: Зб. матеріалів наук.метод.конф.– К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – С.56-59.

Анотація. У статті представлено теоретичне обґрунтування розвитку інноваційного потенціалу студентів спеціальності «Соціальна робота» на основі оновлення процесу підготовки до інноваційної професійної діяльності у сфері надання соціальних послуг.

1009. Савельчук І.Б. Методологічні орієнтири створення інноваційного освітнього середовища підготовки соціальних працівників в університетах // Соціальна робота в Україні: становлення, перспективи, розвиток: матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 19-20 березня 2015р.) – Львів, 2015. – С.131-137.

Анотація. Визначено сутність інноваційного освітнього середовища університету як систему моделювання структурних компонентів підготовки у сукупності застосування соціально-педагогічних та педагогічних технологій підготовки соціальних працівників; розкрито особливості оновлення змісту навчання та структурної організації позанавчальної діяльності студентів; описано механізми взаємодії з іншими соціальними та освітніми закладами.

1010. Ткач І. Я. Волонтерство в соціальних службах м. Києва: уроки та шляхи розвитку // Наукові записки Інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / За ред. академіка С.Д.Максименка.– Вип. 26, в 4-х томах. Том 4.– К.: Главник, 2005. – С.140-144.

Анотація. Розкрито зміст волонтерської діяльності в системі соціальних служб для молоді м. Києва.

1011. Черненко М.В. Нормативно-правова база соціального захисту працівників освіти України / М.В.Черненко //Науковий Часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: збірник наукових праць. – Випуск 9. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 53-59.

Анотація. В статті розкриваються основні положення нормативно-правової бази щодо захисту працівників освіти. Розтлумачено правові гарантії в сфері майнових, житлових та трудових відносин.

1012. Черненко М.В. Соціально-правові аспекти роботи педагогів сучасної України / М.В.Черненко // Єдність навчання і наукових досліджень - головний принцип університету: матеріали доповідей Звітно-наукової конференції викладачів університету за 2008 р.(Київ, 5-6 лютого 2009 р.). – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. – С. 242-244.

Анотація. Розкрито систематизацію законодавства України щодо захисту професійної діяльності педагогічного складу.

1013. Ярошенко А.О. Поліпшення якості підготовки фахівців в умовах модернізації якості освіти (на прикладі освітніх вимірювань)//Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наукових праць. Вип. 541 – 542.– Філософія. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. –С.134-137.

Анотація. У статті аналізується якість підготовки фахівців соціальної сфери в умовах модернізації освіти.

1014. Ярошенко А.О. Освітні вимірювання в контексті поліпшення якості освіти (на прикладі Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова) //Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5, Педігогічні науки: реалії та перспективи: наукове видання / М-во освіти і науки України, НПУ ім. М.П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова , 2011. - Вип. 27. –С.350-354.

Анотація. У статті аналізується якість підготовки фахівців соціальної сфери в умовах модернізації освіти. Акцентується увага на важливості освітніх вимірювань на прикладі Інституту соціальної роботи і управління НПУ імені М. П. Драгоманова.

1015. Ярошенко А.О. Підготовка фахівців соціальної сфери в умовах модернізації вищої освіти України // Соціальна робота та управління: соціологія, психологія, педагогіка, соціальна робота, філософія. - Вип. 2: Міжнародний збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – С. 145-154.

Анотація. У статті розглядається проблема модернізації системи професійної підготовки фахівців соціальної галузі в умовах модернізації системи освіти в Україні. Порівняльний аналіз різних джерел дає змогу виявити загальні тенденції професійної підготовки фахівців соціальноїгалузі та їх специфічні прояви.

1016. Ярошенко А.О. Якість освіти в Україні як індикатор входження у європейський освітній простір //Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». - №3 (додаток 1). – 2012. – Т.1. –С. 288-294.

Анотація. Стаття присвячена огляду сучасного стану системи вищої освіти України та процесів її трансформації в контексті входження до Європейського простору вищої освіти та наукових досліджень. Важливим завданням є порівняння результатів реформування освітньої сфери України з досягненнями інших країн континенту.

1017. Ярошенко А.А.Повышение качества образования подготовки специалистов социальной сферы в условиях соприкосновения к европейским стандартам / Socialinis ugdymas Social Education Vilnius, 2013. - Nr. 4 (36) – S. 9-16.

Анотація. Проаналізовані передумови функціонування якісної системи освіти соціальних працівників, здійснено аналіз підготовки фахівців соціальної сфери в Україні за Болонським процесом.

1018. Ярошенко А.А. Педагогические подходы к социальным компетенциям подготовки специалистов социальной сферы в условиях современного образования // Innovation, law and political science in education. - Czenstochowa, 2013. – S. 71-81.

Анотація. Розкрита практична підготовка майбутніх соціальних працівників до формування професійних компетенцій, яка відіграє особливу роль у професійному становленні майбутніх соціальних працівників. Вона є самостійним та визначальним напрямком підготовки майбутніх соціальних працівників, новим аспектом дослідження у плані пошуку ефективних шляхів навчання.

1019. Ярошенко А.О. Поняття “компетентність” та “компетенція” в підготовці до професійної діяльності фахівців соціальної сфери у ВНЗ України // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. – Київ-Кіровоград, 2014. – С. 68-73.

Анотація. В статті розглядаються поняття «компетентність» та «компетенція», застосування компетентнісного підходу у визначенні змісту освіти менеджерів соціальної сфери. Ключовою детермінантою є поняття компетентності як особливого типу організації знань, що забезпечує можливість для оволодіння ключовими компетенціями, необхідними для виконання професійних обов'язків соціального працівника.

1020. Ясточкіна І.А. Підвищення емоційної компетентності студентів методами психічної саморегуляції / І.А. Ясточкіна // Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / За ред. Є.І.Коваленко. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2014. - № 3. – С. 31-39.

Анотація. Розкрито поняття «емоційна компетентність», «психічна саморегуляція», розглянуто складові емоційної компетентності, проаналізовано основні методи психічної саморегуляції: аутогенне тренування, нервово-м'язова релаксація, дихальні техніки, візуалізація, способи, пов'язані із впливом слова.

ТРАДИЦІЙНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

1021. Вайнола Р.Х. Напрями особистісного розвитку соціального педагога в умовах магістратури // Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: збірка наукових праць за матеріалами XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. – Переяслав-Хмельницький, 2015 р. -412 с. (С.193-194. http://conferences.neasmo.org.ua/uploads/conference/file/14/conference_27-28.2.2015.pdf)

Анотація. У статті охарактеризовано сучасні напрями особистісного розвитку майбутнього соціального педагога в умовах магістратури вищого навчального закладу; охарактеризовано шляхи вирішення сучасних нагальних проблем сприяння саморозвитку особистості, реалізації її творчого потенціалу, здібностей, задатків, активізації зусиль майбутніх фахівців.

1022. Голубенко Т.О. Роль практичної підготовки у формуванні готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку / Т.О.Голубенко // Соціальна політика: концепції, технології, перспективи: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 18-19 квітня 2013р.) / Укл. А.О.Ярошенко, Т.О.Голубенко. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2013.–С. 50-53.

Анотація. Розкрита практична підготовка майбутніх соціальних працівників до

патронажної роботи з людьми похилого віку, яка відіграє особливу роль у професійному становленні майбутніх соціальних працівників. Вона є самостійним та визначальним напрямком підготовки майбутніх соціальних працівників, новим аспектом дослідження у плані пошуку ефективних шляхів навчання до патронажної роботи з людьми похилого віку.

1023. Голубенко Т.О. Роль практичного навчання у процесі формування готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку / Карпенко О.Г., Голубенко Т.О.//Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка:збірник наукових праць. – Випуск 18. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С.151-157.

Анотація. Розкрито роль практичної підготовки в процесі формування готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку.

1024. Голубенко Т.О.Зарубіжний досвід підготовки соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку / Голубенко Т.О. //Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. Наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – Вип. 19. – С. 159-166.

Анотація. Розкрито та проаналізовано зарубіжний досвід підготовки соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку, який необхідно використовувати і в Україні.

1025. Головка Н. І. Ефективність запровадження сучасних технологій навчання при підготовці соціальних працівників / Н.І. Головка // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Випуск 12. - - К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010.–С. 11-18.

Анотація. В статті розкрито проблеми ефективного впровадження сучасних педагогічних технологій на заняттях під час фахової підготовки соціального робітника; розкрита сутність педагогічних технологій, наведені приклади сучасних педагогічних технологій, завдяки впровадженню яких в навчальний процес підвищиться якість знань студентів, організація навчального процесу у вищій школі стане більш ефективною.

1026. Карпенко О.Г. Методи професійної підготовки соціального працівника в умовах педагогічної освіти / О.Г. Карпенко // Науковий вісник УжНУ: Серія «Педагогіка. Соціальна робота». – 2004. – №7. – С.83-87.

Анотація. У статті аналізуються особливості застосування методів професійної підготовки соціального працівника в умовах університетської педагогічної освіти.

1027. Карпенко О.Г. Роль соціально-педагогічного моніторингу при визначенні професійної готовності студентів до соціальної роботи / О.Г. Карпенко // Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 11 Соціальна робота.Соціальна педагогіка: Зб. наукових праць. – Випуск 12. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2011. –С. 3-10.

Анотація. У статті визначено та розкрито суть соціально-педагогічного моніторингу, який може бути використаний у процесі підготовки соціальних працівників в умовах ВНЗ; проаналізовано теоретико-методологічні позиції щодо ролі певних технологій; проаналізовано рівні та показники сформованості готовності у студентів до соціальної роботи на різних курсах навчання.

1028. Матвійчук Т.В.Особливості професійної підготовки соціальних працівників: регіональний аспект / Т.В.Матвійчук // Збірник наукових праць Хмельницького інституту

соціальних технологій Університету «Україна» / [гол. ред. Чайковський М. Є.] – Хмельницький: ХІСТ, 2014. –№ 1 (9). – С. 77-81.

Анотація. У статті розкрито історію становлення професійної освіти у галузі соціальної роботи, проаналізовано навчальний план підготовки майбутніх соціальних працівників за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», визначено проблеми професійної підготовки.

1029. Матвійчук Т.В. Проблема формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників в процесі викладання соціально-гуманітарних дисциплін Т.В.Матвійчук // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна» / [гол. ред. Чайковський М. Є.] – Хмельницький: ХІСТ, 2013. –№ 2 (8). – С. 143-148.

Анотація. В статті визначено аспекти викладання соціально-гуманітарних дисциплін щодо формування професійної компетентності фахівців соціальної сфери, окреслено сутність назви «соціально-гуманітарні дисципліни».

1030. Міхеєва О.Ю. Особливості підготовки спеціалістів для соціальної сфери за кордоном / О.Ю. Міхеєва // Соціалізація особистості: Зб. наукових праць. Том XXVIX. - 2007.–С. 152-159.

Анотація. Розкрито особливості підготовки фахівців соціальної сфери в Україні та за рубежом, визначено рівні даної підготовки та спільне і відмінне у підготовці фахівців соціальної сфери.

1031. Міхеєва О.Ю. Особливості підготовки соціальних педагогів та соціальних працівників за кордоном / О.Ю. Міхеєва//Педагогічна освіта: теорія і практика: Зб. наукових праць. №11 – Ч. 1. - 2009. –С. 185-189.

Анотація. Розкрито особливості підготовки фахівців соціальної сфери в Україні та за рубежом, визначено рівні даної підготовки та спільне і відмінне у підготовці фахівців соціальної сфери. Здійснено аналіз використання можливих закордонних технологій підготовки фахівців соціальної сфери в Україні.

1032. Міхеєва О.Ю. Основні елементи практичної підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями / О.Ю. Міхеєва // Вісник Глухівського державного педагогічного університету: Зб. наукових праць. Вип. 15 – Ч. II. - 2010.– С. 114-118.

Анотація. Дана характеристика практичної підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями. Визначено особливості такої підготовки та надано рекомендації для здійснення ефективної практичної підготовки майбутніх студентів.

1033. Міхеєва О.Ю. Основні елементи практичної підготовки соціальних педагогів в умовах кредитно-модульної системи / О.Ю. Міхеєва // Науковий часопис: Зб. наукових праць. Вип. 18. - 2009.– С. 170-175.

Анотація. Дана характеристика практичної підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями використовуючи елементи кредитно-модульної системи. Визначено особливості такої підготовки та надано рекомендації для здійснення ефективної практичної підготовки майбутніх студентів враховуючи вимоги кредитно-модульної системи.

1034. Міхеєва О.Ю. Досвід професійної підготовки спеціалістів соціальної діяльності за кордоном / О.Ю. Міхеєва //Социально-педагогические проблемы детей и молодежи: Сб. научных трудов Ростовского университета. Ч. 1. - 2008. –С. 125-130.

Анотація. Проаналізовано досвід професійної підготовки соціальних педагогів та

соціальних робітників в зарубіжних країнах. Визначено основні характеристики та специфіку підготовки даних спеціалістів.

1035. Міхеєва О. Характеристика професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями / О.Міхеєва // Сучасні проблеми гуманітаризації професійної підготовки майбутніх педагогів: збірник наукових праць. – Умань, 2014 –С. 27-31.

Анотація. Проаналізовано досвід професійної підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями. Визначено основні характеристики та специфіку підготовки даних спеціалістів до роботи з даної категорією клієнтів.

1036. Міхеєва О. Особливості підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями / О. Міхеєва // Збірник наукових праць / За ред. Коцур В.П. – Переяслав – Хмельницький, 2014 –С. 149-151.

Анотація. Визначено основні характеристики та особливості підготовки соціальних педагогів до роботи з прийомними сім'ями. Охарактеризовано основні компоненти професійної готовності та дана характеристика їх складових.

1037. Неїжпапа Л.С. Особливості педагогічного забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів на початковому етапі навчання / Р.Х. Вайнола, Л.С. Неїжпапа // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Микола Гоголя) / [за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко]. – Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2012. – №3. – С. 89-92.

Анотація. У статті проаналізовано поняття «професійне самовизначення», «професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів». Розглянуто основні проблеми у професійному самовизначенні майбутніх фахівців соціальної сфери на початковому етапі навчання. Окреслено умови та форми роботи по забезпеченню професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів в системі навчально-виховної роботи університету.

1038. Неїжпапа Л.С. Критерії та рівні сформованості показників професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа // Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених «Родзинка – 2012»: XIV Всеукр. наук. конф. молодих вчених. – Черкаси: Брама-Україна, 2012. – С.333-334.

Анотація. Визначено критерії, показники, рівні професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів, та стан сформованості цих показників.

1039. Неїжпапа Л.С. Значення фахової практики у професійному самовизначенні майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа // Придніпровські соціально-гуманітарні читання: матеріали Кіровоградської сесії Першої Всеукр. наук.-практ. конф. (Кіровоград, 15 червня 2012 р.): у 2-х частинах. - Дніпропетровськ: ТОВ «Інновація», 2012. - Ч. 2. – С. 131-132.

Анотація. Обґрунтовано значення практики для забезпечення ефективності професійного самовизначення студента. Визначено, що у першокурсників під час ознайомлювальної практики необхідно сформулювати мотивацію на професію

1040. Неїжпапа Л.С. Вплив виховної роботи університету на професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів / Л.С. Неїжпапа // Сучасна наука: теорія і практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. заочної конф. (Запоріжжя, 28-30 червня 2012 р.) / [Всеукраїнське громадське об'єднання «Нова освіта»]. - Запоріжжя, 2012. – С. 77-80.

Анотація. На основі проведено аналізу з'ясовано, що існує потреба внесення коректив у навчально-виховний процес з метою підвищення рівня професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів. Необхідно активізувати роботу кураторів академічних груп та

педагогічного колективу щодо розвитку професійного самовизначення майбутніх фахівців.

1041. Неїжпапа Л.С. Фактори професійного самовизначення студентів/ Л.С. Неїжпапа // Професійна підготовка студентів - освітня складова суспільного розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 5 грудня 2012р.) – К., 2012. – С.35-36.

Анотація. Окреслено фактори соціального й особистісного характеру та їх вплив на процес професійного самовизначення студента.

1042. Неїжпапа Л.С. Переваги професійно-орієнтованої практики у професійному становленні студентів I курсу спеціальності «Соціальна педагогіка»/ Л.С. Неїжпапа // Актуальні питання педагогічних та психологічних наук: наукові дискусії: Зб. міжнародної наук-практ. конф. (Харків, 14–15 листопада 2014 р.). – Харків: Східноукраїнська організація Центр педагогічних досліджень», 2014. – С. 80-84.

Анотація. Охарактеризовано доцільність та необхідність проведення професійно-орієнтованої практики на I курсу, яка дозволяє оволодіти сукупністю засобів, методів і прийомів, направлених на соціальний захист, соціально-психологічну допомогу, соціально-педагогічну підтримку дітей, що її потребують та сприяє професійному становленню студентів.

1043. Неїжпапа Л.С. Особливості педагогічного супроводу та підтримки професійного самовизначення студентів / Л.С. Неїжпапа // Історичний досвід, стан та перспективи підготовки педагогічних і соціально-педагогічних кадрів до роботи з різними соціальними групами: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Чернівці, 3-5 листопада 2011 р.) - Чернівці: Чернів. нац. у-т, 2011. –С. 289-291.

Анотація. Визначено основні процеси соціальної допомоги професійному самовизначенню студентів: педагогічний супровід та педагогічна підтримка. Здійснено порівняльну характеристику цих процесів.

1044. Неїжпапа Л.С. Деякі аспекти забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів у системі навчально-виховної роботи університету / Л.С. Неїжпапа // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Педагогічні науки» / [за заг. ред. проф. В.С.Курило]. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – №11 (270). – Ч.ІІ. – С.257-262.

Анотація. У даній статті визначено поняття „професійне самовизначення майбутніх соціальних педагогів”, сформульовано критерії, показники та рівні професійного самовизначення. Проаналізовано рівень сформованості показників професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів. Узагальнено мету, завдання, умови та форми педагогічного забезпечення професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

1045. Романова Н.Ф. Студентська тренерська студія як інноваційна форма практичної підготовки майбутніх соціальних працівників// Педагогічні та психологічні науки: актуальні питання: Збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16-17 травня 2014 р.). – Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2014.- С. 25-28.

Анотація. Розглядаються механізми створення студентської тренерської студії як інноваційної форми підготовки майбутніх соціальних працівників. Описано основні аспекти роботи студії та зміст тематичних занять й технологій роботи за принципом «рівний-рівному»; проаналізовано досвід роботи студії «Бумеранг».

1046. Савельчук І.Б. Технологія управління самостійною роботою студентів: досвід та інновації соціальної освіти//Вища освіта України – Додаток 2 до №3, том II (27). – 2011 р. – Тематичний випуск «Вища освіта в Україні у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С.373-380.

Анотація. У статті розкривається специфіка європейського та вітчизняного досвіду управління самостійною роботою студентів. Обґрунтовується доцільність їх поєднання та застосування інноваційних методів і форм організації самостійної роботи у процесі професійної підготовки фахівців соціальної сфери.

1047. Савельчук І.Б. (Міщенко І.Б.) Методична доцільність використання кейс-методу в підготовці фахівців соціальної сфери//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: Зб. наук. праць. – Випуск 7. - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. –С.38-44.

Анотація. У статті обґрунтована педагогічна доцільність вибору та застосування ситуаційної методики навчання в підготовці фахівців соціальної сфери.

1048. Савельчук І.Б. Деякі аспекти інноваційності в процесі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників//Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. - Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка: Зб. наук. праць. – Випуск 15. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012.– С.3-9.

Анотація. У статті розкриваються основні характеристики професійної підготовки соціальних працівників до інноваційної діяльності. Обґрунтовуються додаткові можливості застосування інноваційних технологій у навчальному процесі.

1049. Савельчук І.Б. Інноваційний підхід до організації практики студентів за спеціальністю «Соціальна робота»//Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – Хмельницький: ХІСТ, 2013. - №1(17). – С.207-210.

Анотація. У статті розкриваються теоретичні аспекти вивчення процесу організації і проведення практики студентів спеціальності «Соціальна робота». Представлена характеристика проблематики практичної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Встановлено, що проектна діяльність студентів виступає тим чинником, який забезпечує взаємозв'язок і взаємодоповнення усіх етапів і організаційних елементів практики. Охарактеризовані основні види практики магістрів, які можуть бути вдосконалені засобами інноваційних технологій.

1050. Савельчук І.Б. Соціально-педагогічне середовище навчально-професійних студій як чинник формування інноваційного потенціалу майбутніх соціальних працівників//Освітологічний дискурс. - 2015. - № 1 (9). – С.204-214. (ISSNOnline: 2312-5829)

Анотація. Стаття присвячена вивченню проблеми формування інноваційного середовища у вищих навчальних закладах. Досліджено зміст поняття «інноваційне середовище» в сучасній теорії й можливостей його впливу на практику підготовки соціальних працівників. Розглянуто створення, наповнення і застосування інноваційного середовища у забезпеченні інноваційності підготовки соціальних працівників.

1051. Савельчук І.Б. Інноваційно-орієнтований підхід до організації практики магістрів соціальної сфери//Єдність навчання та наукових досліджень – головний принцип університету: Зб. матеріалів наук.- метод. конф. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012. – С.270-271.

Анотація. Подана характеристика актуальних проблем, що проявляються під час

організації практики магістрів соціальної сфери. Представлено декілька шляхів подолання означених питань, що сприятимуть удосконаленню її організації та проведення засобами інноваційних технологій.

1052. Савельчук І.Б. Технологія «майстер-клас» як ефективна форма підготовки соціальних працівників до інноваційної діяльності //Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: Тези допов. Міжнародної науково-практичної конференції 15 листопада 2012. – Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна», 2012. – С. 245-247.

Анотація. Визначено доцільність застосування технології «майстер-класу» в підготовці майбутніх соціальних працівників в умовах аудиторної (індивідуальної) роботи. Розкрито переваги та труднощі застосування майстер-класу як можливості демонстрації, обговорення, аналізу кейс-ситуацій, що дозволяє студенту не тільки презентувати «власну діяльність», а й передати «власний досвід».

1053. Савельчук І.Б. Роль і значення практичної складової у системі підготовки майбутніх соціальних працівників //Соціально-педагогічна робота в закладах освіти інклюзивної спрямованості: Зб. матеріалів наук.-метод. конф. – Хмельницький: ХІСТ Університету «Україна», 2013. – С.241-244.

Анотація. Описана методика організації різних видів практики майбутніх соціальних працівників, яка ґрунтується на відповідності між змістом практичної підготовки та функціональними компонентами професійно-практичної діяльності фахівця соціальної сфери. Визначено вимоги до компетентнісно орієнтованих завдань, які представлено в інтегрованій програмі практики зарівнями зростаючої складності для різних видів практик.

1054. Савельчук І.Б. Забезпечення оптимізації професійного розвитку майбутніх фахівців засобами інноваційних технологій//PublishingCenteroftheEuropeanAssociationofpedagoguesandpsychologists «Science», Prague, 2014, Vol.2. – P. 34-36.

Анотація. Визначено шляхи оптимізації професійного розвитку майбутніх фахівців соціальної сфери, особливості оновлення підготовки до професійної інноваційної діяльності, пріоритетність технологічного потенціалу традиційних та інноваційних методів й форм навчання.

1055. Savelchuk Irina (Савельчук І.Б.) Aktywacjaalternatywnychformimethodksztalceniadoinnowacjiwpraktycezarodowej (Активізація альтернативних форм та методів підготовки до інноваційної професійної діяльності) //”Thedilemmasofpresenteducation» - May, 07-09, 2014/ - Częstochowa: WyższaSzkołaLingwistyczna, 2014. – P.45-46.

Анотація. Розкрито можливості підготовки студентів до професійної діяльності через участь у роботі студентських студій: кейс-студія, студія соціальних проєктів, тренінг-студія. Описано методіку організації кейс-студії, засідання якої проводяться з метою розробки та аналізу кейс-ситуації. Визначено, що тематика кейсів обирається відповідності до існуючих соціальних проблем, проблем різних груп клієнтів та сімей, що опинилися в складних життєвих обставинах. Кейси розробляються з урахуванням традиційної та інноваційної практики надання соціальних послуг.

1056. Савельчук І.Б. Вплив технології науково-методичного партнерства на формування професійних компетенцій соціальних працівників //Соціальна політика: концепції, технології, перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 21-24 квітня 2015 р.). – К.: НПУ, 2015.–С.18-20.

Анотація. Визначено специфіку науково-методичного партнерства якспільного проведення соціальними закладами та кафедрами ВНЗ, що здійснюють підготовку соціальних працівників комплексних наукових досліджень, розробку та апробації навчально-методичного забезпечення процесу надання соціальних послуг населенню.

1057. Ткач І.Я.Засади соціальної роботи: теорія і практика / І.Я. Ткач // Людина, культура, техніка в новому тисячолітті: зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 22–23 квітня 2008 р.). – Харків: Видавничий центр «ХАІ», 2008. – С. 91.

Анотація. Розкрито роль соціального працівника у розв'язанні соціальних проблем у людських стосунках, у процесах соціалізації клієнтів, розширення меж їх свободи для поліпшення якості життя.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА, НАУКОВІ ПРАЦІ, ЯКОГО УВІЙШЛИ ДО ПОКАЖЧИКА

Аганова Марина Борисівна, канд.пед.наук., доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Артеменко Інна Едуардівна - канд. пед. наук, доцент кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Бирик (Бак) Дар'я Дмитрівна - старший викладач кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Бованенко Ольга Олександрівна – викладач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Вайнола Рената Хейкїївна – докт.пед.наук, професоркафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Вакуленко Олена Василівна – канд. пед. наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Вольнова Леся Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Головко Наталія Іванівна – канд. пед. наук, доцент кафедри соціально-правового захисту населення Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Голубенко Тетяна Олександрівна – старший викладач кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Дубич Клавдія Василівна– канд. пед. наук, доцент, професоркафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Дьоміна Ганна Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Дябел Лариса Іванівна – старший викладач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Житинська Марія Олександрівна – викладач кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

Капська Алла Йосипівна - докт.пед.наук, професор,завідувач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Карпенко Олена Георгіївна - докт.пед.наук, професор, завідувач кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

Ковальчук Ольга Вікторівна - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Ковчина Ірина Михайлівна - докт.пед.наук, професор,завідувач кафедри соціально-правового захисту населення Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Коновалова Маргарита Валеріївна - кандидат наук з державного управління, асистент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Короткова Раїса Іванівна– кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

Костюшко Ганна Олексіївна - кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Литва Людмила Андріївна– кандидат соціологічних наук,доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Матвійчук Тетяна Владиславівна -кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Мельничук Оксана Богданівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Міхесва Оксана Юріївна -кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Неїжпана (Сівківська) Людмила Станіславівна– кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Отрешко Наталія Борисівна - доктор соціологічних наук, доцент, професор кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Панченко (Черненко) Маргарита Валеріївна – канд.пед.наук кафедри соціально-правового захисту населення Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Патинок Оксана Петрівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Пасічніченко Світлана Вікторівна - кандидат юридичних наук, доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Романова Наталія Федорівна– канд.пед.наук, доцент кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Савельчук (Міщенко) Ірина Борисівна – канд.пед.наук, доцент кафедри теорії та технології соціальної роботи Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Соляник Марина Геннадіївна- канд.пед.наук кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Сушицька Наталія Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Ткач Іванна Яремівна – кандидат філософських наук., доцент кафедри соціальної політики Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Трухін Ігор Олексійович - кандидат психологічних наук, доцент кафедри галузевої психології та психології управління Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

Ярошенко Алла Олександрівна– доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальної політики, директор Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова

Ясточкіна Ірина Анатоліївна– старший викладач кафедри соціальної педагогіки Інституту соціальної роботи та управління НПУ імені М.П.Драгоманова.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

<p><u>А</u></p> <p><i>Агапова М.Б.</i></p> <p>192-193; 431; 854-855</p> <p><i>Артеменко І. Е.</i></p> <p>91; 278; 806-807; 838-840; 856-857</p> <p><u>Б</u></p> <p><i>Бибик (Бак) Д.Д.</i></p> <p>92; 194; 279; 349; 395-396; 432; 858-859</p> <p><i>Бованенко О.О.</i></p> <p>397; 433; 640-641</p> <p><u>В</u></p> <p><i>Вайнола Р.Х.</i></p> <p>1; 133; 195-200; 280-282; 434-461; 642-646; 707-711; 752-757; 808-812; 841-842; 860-898; 1021</p> <p><i>Вакуленко О.В.</i></p> <p>2-3; 93-98; 134-137; 283-288; 350-353; 462-466; 712; 758; 813-817; 899-900</p> <p><i>Вольнова Л.М.</i></p> <p>138,202; 354-359; 398-402; 467-480;</p>	<p><u>Г</u></p> <p><i>Головко Н.І.</i></p> <p>141-146; 173; 203-204; 362-363; 649-650; 721-722; 909-915; 1025</p> <p><i>Голубенко Т.О.</i></p> <p>4; 139-140; 289-292; 360-361; 651; 723, 777; 797; 818; 906-908; 1022-1024</p> <p><u>Д</u></p> <p><i>Дубич К.В.</i></p> <p>5; 147; 293; 778-785; 798-801; 819-823; 843</p> <p><i>Дьоміна Г.А.</i></p> <p>403-406; 916-924</p> <p><i>Дябел Л.І.</i></p> <p>364; 481-488; 652-664; 724; 759</p> <p><u>Ж</u></p> <p><i>Житинська М.О.</i></p> <p>6-7; 148-149; 205-208; 294-296; 489-490; 786</p>
--	--

<p>647-648; 713-720; 901-905</p> <p><u>К</u></p> <p><i>Капська А.Й.</i></p> <p>8-10; 99-100; 150; 209-220; 297-299;</p> <p>365-366;</p> <p>491-533; 665-676; 760-761; 824-829; 844;</p> <p>925-949</p> <p><i>Карпенко О.Г.</i></p> <p>221-245; 300-310; 367-369; 534-542;725;</p> <p>762;830; 950-964;1026-1027</p> <p><i>Ковальчук О.В.</i></p> <p>311;370-371;543-550; 677</p> <p><i>Ковчина І.М.</i></p> <p>151-155;174-178;965-969</p> <p><i>Коновалова М.В.</i></p> <p>845</p> <p><i>Короткова Р. І.</i></p> <p>312;372-373;551-584;678-</p> <p>690;729;763;970</p> <p><i>Костюшко Г.О.</i></p> <p>374;585-601;691-694;726-728,764,971</p>	<p><u>Л</u></p> <p><i>Литва Л.А.</i></p> <p>11-14; 101-105; 375-377; 787</p> <p><u>М</u></p> <p><i>Матвійчук Т.В.</i></p> <p>246; 378-379; 407; 730; 765; 972-974;</p> <p>1028-1029</p> <p><i>Мельничук О.Б.</i></p> <p>380-385; 408-417; 731; 975-980</p> <p><i>Міхєєва О.Ю.</i></p> <p>156; 247; 602-615; 766-769; 981;</p> <p>1030-1036</p> <p><u>Н</u></p> <p><i>Неїжпана (Сівківська) Л.С.</i></p> <p>616-623; 695; 697-698; 732-733; 735;</p> <p>982-995; 1037-1044</p> <p><u>О</u></p> <p><i>Отрешко Н.Б.</i></p> <p>15-20;</p>
---	--

<p><u>П</u></p> <p><i>Панченко (Черненко) М. В.</i> 54; 157-161; 179-187; 1011-1012</p> <p><i>Патинок О.П.</i> 24; 248-251; 386-388; 418-428; 770; 996-998</p> <p><i>Пасічніченко С. В.</i> 21-23; 106-108; 162-164; 188; 788</p> <p><u>Р</u></p> <p><i>Романова Н.Ф.</i> 25-42; 109-119; 252-264; 313-333; 389-390; 734; 771-772; 789-790; 802-804; 999-1002; 1045</p> <p><u>С</u></p> <p><i>Савельчук (Міщенко) І.Б.</i> 43-44; 120; 189-190; 265-267; 334-347; 391-392; 429-430; 696; 773; 831; 846-847; 1003-1009; 1046-1056</p>	<p><i>Соляник М.Г.</i> 165; 268; 624-636; 699-705; 736-737; 791-793; 848-851</p> <p><i>Сушицька Н.В.</i> 45-50; 121-122; 166-171; 191; 269; 706; 794,805.</p> <p><u>Т</u></p> <p><i>Ткач І.Я</i> 51-53; 123; 270-273; 348; 774; 795-796; 832-836; 852; 1010; 1057</p> <p><i>Трухін І.О.</i> 738-743;</p> <p><u>Я</u></p> <p><i>Ярошенко А.О.</i> 55-90; 124-132; 172; 274-277; 393; 637-639; 775; 837; 853; 1013-1019</p> <p><i>Ясточкіна І.А.</i> 394; 744-751; 776; 1020</p>
--	--

**ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬУ МІЖНАРОДНИХ
ЗБІРНИКАХ ТА ВИДАННЯХ, ЯКІ МАЮТЬ ІМПАКТ-ФАКТОР**

В	К
Вайнола Р.Х.	Капська А.Й.
887	515; 518; 528; 928
Вакуленко О.В.	Ковальчук О.В.
466	549
Вольнова Л.М.	Короткова Р. І.
471; 475; 478; 648; 717; 719	579
Г	Л
Голубенко Т.О.	Литва Л.А.
140; 361	376
Д	М
Дубич К.В.	Мельничук О.Б.
784	731
Дьоміна Г.А.	Міхєєва О.Ю.
923-924	1034
Дябел Л.І.	Н
660	Неїжпапа (Сівківська) Л.С.
Ж	988
Житинська М.О.	
6; 786	

<p>О</p> <p>Отрешко Н.Б.</p> <p>15</p> <p>П</p> <p>Панченко (Черненко) М. В.</p> <p>54; 184</p> <p>Патинок О.П.</p> <p>248</p> <p>Р</p> <p>Романова Н.Ф.</p> <p>322; 328; 330;332</p> <p>С</p> <p>Савельчук (Міщенко) І.Б.</p> <p>267; 392; 1005; 1007; 1050; 1054-1055</p> <p>Соляник М.Г.</p> <p>631; 702-703</p> <p>Я</p> <p>Ярошенко А.О.</p> <p>75; 132; 276-277; 775; 1017-1018</p> <p>Ясточкіна І.А.</p> <p>746</p>	
---	--

**РЕЙТИНГОВИЙ СПИСОК АВТОРІВ НАУКОВИХ ПРАЦЬ
(GOOGLE SCHOLAR)**

<i>ПІБ науковця</i>	<i>Індекс Хірша (h-індекс) (станом на I півріччя 2015 р.)</i>	<i>Кількість цитувань</i>	<i>Кількість публікацій</i>
Капська А.Й.	10	483	327
Вайнола Р.Х.	6	101	22
Карпенко О.Г.	5	124	47
Ковчина І.М.	5	78	131
Ярошенко А.О	3	45	11
Трухін І.О.	3	40	7
Міхєєва О.Ю.	3	19	46
Короткова Р.І.	3	9	11
Годлевська А.І.	2	18	64
Савельчук І.Б.	2	18	11
Мирошніченко Н.О.	2	15	53
Дябел Л.І.	2	11	30
Костюшко Г.О.	2	10	20
Романова Н.Ф.	2	10	15
Агапова М.Б.	2	5	28
Дьоміна Г.А.	1	11	7
Дубич К.В.	1	4	12
Патинок О.П.	1	3	11
Матвійчук Т.В.	1	3	10

**Соціальна політика. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Соціальна допомога:
анотований бібліографічний покажчик**

Коновалова М.В.	1	3	8
Вольнова Л.М.	1	2	17
Юрченко Є.	1	1	12
Чернін І.М.	1	1	4
Пасічніченко С.В.	0	5	8
Панченко М.В.	0	3	15
Головко Н.І.	0	1	11
Мельничук О.Б.	0	0	62
Ясточкіна І.А.	0	0	23
Неїжпапа Л.С.	0	0	17
Бованенко О.О.	0	0	10
Соляник М.Г	0	0	5
Варенич В.В.	0	0	5
Литва Л.А.	0	0	3
Руденко С.	0	0	1

Навчальне видання

Укладачі:

ЯРОШЕНКО Алла Олександрівна
САВЕЛЬЧУК Ірина Борисівна
БИБИК Дар'я Дмитрівна

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА.
СОЦІАЛЬНА РОБОТА.
СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА.
СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА.

АНОТОВАНИЙ БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Підписано до друку 03.12.2015 р. Формат 60x84/8.
Папір офісний. Гарнітура Cambria.
Ум. др. арк. 23,947. Обл.-вид. арк. 15,238
Зам. № 633.
Віддруковано з оригіналів.

Видавництво Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова. 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 1101 від 29.10.2002. (044) 234-75-87
Віддруковано в друкарні Національного педагогічного університету
імені М.П. Драгоманова (044) 239-30-26

**Соціальна політика. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Соціальна допомога:
анотований бібліографічний покажчик**

ДЛЯ НОТАТОК